Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Pram, Christen.; samlede og udgivne af K.L. Rahbek.
Titel | Title:	Christen Prahms udvalgte digteriske Arbeider
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : J. Hostrup Schultz, 1824-1828
Fysiske størrelse | Physical extent:	5 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

52, - 102

8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023278708

Tage Goos:

[redacted]

Christen Prams

udvalgte

digteriske Arbeider

samlede og udgivne

af

K. L. Rahbek,

Professor og Theaterdirecteur, R. af D.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

Første Bind.

Kjöbenhavn.

Trykt hos og forlagt af Directeur J. Hostrup Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

1824.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS
1987 G
R

Dannerkongen

Frederik den Sjette

Vaaren 1784

allerunderdanigst

tilegnet

af Forfatteren.

Hymne til Vaaren.

1784.

Hil dig, o Vaar! som kjærlig Haand udstrækker
Mod Nordens Egn, og dæmper Vintrens Magt!
Imedens du velgjørende opvækker
Vort kolde Nord, iført din grønne Pragt,
Og blomsterklædt den Rigdoms Skat udbreder,
Hvormed du blid bepryder Land og Kyst,
Imedens du udvikler, tilbereder
Vor Sommers Fryd, vort Haab til gyldne Høst,
Skal Sangeren udlokke høie Toner
Af Harpens Stræng, til Philomeles Sang;
De lyde sødt, og Nordens Millioner
Med opvakt Hu anhøre Strængens Klang!
Og Du, o Prinds, som de henfarne Dage
Af Livets Vaar, saa virksom, viis hendrog;
O maatte Dig min Harpes Lyd behage,
Belønnet da dens gyldne Stræng jeg slog.

Hvor rædselfuld, o Vaar, af Vintrens Slummer
Opvakte du ei nys hin sydlig Egn,
Du meldtes der ved der ukiendte Kummer,
Forfærdelser og grumme Varselstegn.
Af Dybene udrulled rædsom Torden,
Og Stæder faldt ved underjordske Stød,
End dundre de, endog til fjerne Norden
Udbreded' sig den Taage, hist frembrød;
Dens dunkle Sky om ny Ulykker ahner,
Kun seet blandt os, ei følt ved nordlig Strand;
Forfærdet bad man Himlen om Orkaner;
Men nei! og nu faldt Vintrens Grumhed an.

Zemblaisk Storm da Hagl og Snee medbringer,
Betynget laae med dem forsteenet Jord,
Den barske Frost foer frem paa Stormens Vinger,
Og Hungren bleg forkyndte langsomt Mord.

Du kom, o Vaar; din Aande løsner, smelter
De Vintrens Baand; du aabner standset Flod,
Opsvulmet den bjerghøie Bølger vælter,

Og intet staaer dens Voldsomhed imod.
Det flakke Land, som dybe Snee indhyller,
Forvandler du til vilde Ocean,
Vildt bruser den, og alting grumt bortskyller,
Ei Magt, ei Kunst dens Rasen standse kan.
Hist eensom staaer en Høi; en straatakt Hytte
Dens Isse bær, did flygter Folket hen,
Ras nu, o Strøm! din Vold vil intet nytte,
Hin Høi er tryg, din Bølge naaer ei den.
Ak stigende selv did du grum forfølger
Beængstet Flok; paa Hyttens svage Tag
Forgjæves den undflyer de grumme Bølger,
Alt er det skjult, alt knust med rædsomt Brag.
O Skræk! omsonst hin Moder bange favner
Isklumpen hist; omsonst hun bringes kan
Til fjerne Bjerg; thi der opvakt hun savner
Sit halve Liv, sit Barn, sin elskte Mand;
Hun skuer vidt omkring; hist svømmer Manden,
Forgjæves hun udstrækker kraftløs Arm,
Et ømt Farvel tilraabe de hinanden,
End samles de, og døe ved fælles Barm.

Udmattet blev tilsidst Naturens Vrede,
Og Strømmens Vold nedskyllet Egn forlod;
Nu sank igjen til fordum vante Bredde
Af aabne Dal nys der udbredte Flod.
Og Sand og Gruus bedækker døde Ager,
Om gavmild Høst alt Haab forsvundet er,
Det fule Dynd udaander Sygdoms Plager,
Kun Nøgenhed udspilet Die seer.
Det skimter blot de sønderrevne Banker,
Og dunkle Spor af det, som pryded dem;
Forvildet der bortflygtet Landmand vanker,
Og leder om de Vrag af fordums Hjem.
Den knuste Kjøl, og sønderbrudte Maste
Af stolte Skib, bestemt til fjerne Havn,
Hvor Skov stod før, hvor nylig Bølgen raste,
Erstatter ei bedrøvet Bondes Savn.
Hint Konstens Værk, der fast, som Nordens Fjelde,
I Secler alt har spottet Tidens Magt,
Nedbrudt, o Vaar, ved dine Strømmes Vælde,
Henligger nu i Dynd med al sin Pragt.

Og medens du med Rædsel oversvæver
Hvert Naboland, og byder Skræk og Død,
Livsalig du dit blide Aasyn hæver
Mod vores Nord, befrugter Jordens Skjød,
Fremlokker Fryd, mildsmilende forjager
Hvert Glimt af Frygt, udstrøer det glade Haab,
Opliver Alt, og Norden dig modtager
Med hellig Fryd og høie Glædesraab.

Og Vintren selv, saa grum i hine Lande —
O lader os med Fryd erkjende det!
Var os ei barsk, det Mismod selv skal sande;
Du kom, o Vaar! og den forsvandt, hvor let!
Hvor uformærkt din Straale nu bortsmelter
Den kolde Snee! hvor yndigt alt fremgroer!
Alt længe nu vor Bonde glad omvelter
Med skarpe Plov den rigdomsvangre Jord.
Af stormfrit Hav du længe har bortaandet
Det Isens Baand, som hærdet Bølge bandt,
Og uden Vold og Brag opløstes Baandet,
Det mærktes ei, da opløst det forsvandt.

Det stolte Skib sig nu paa Bølgen bryster,
Som hyler ei ved fiendske Stormes Slag;
Med vinget Jil det søger fjerne Kyster,
Stolt bærer det vort hæderfulde Flag.

Som Vaaren er, o Prinds! den Vaar, som fryder
Vort Fædreland, saa er Din Alders Vaar,
Saa herlige de Glæder, den udgyder,
Saa blidt det Haab om det, der forestaaer.
Lig Ageren, Du villig saaes modtage
Den gyldne Sæd; ei var Dit Bryst tillukt,
Ei blot dens Blomst alt nu i Vaarens Dage
Forlyster os; alt øine vi dens Frugt.

Som blide Vaar nys traadde frem i Norden,
Saa træder Du, o Prinds! med Virksomhed
Paa Banen frem. Ei dundred rædsom Torden,
Ei afbrød Storm og Lyn Naturens Fred.
Nei venlig, blid den kom, den alt opliver
Med stille Kraft, og milde Straalers Ild;

En munter Vind, ei Storm, den for ſig driver,
Og Vintrens Kuld forjog dens første Smil.

Naturens Vaar! imedens du forynger
Den glade Jord, og pryder afklædt Skov,
Dens muntre Chor med høien Røst beſynger
Din Herlighed, sødt lyder der din Lov.
Fra Kyst til Kyst med Millioner Stemmer
Udbreder ſig, velkomne Vaar! din Priis,
Landmanden glad bag Ploven ei forglemmer
Dens Lov, ſom mild bortſmelted Vintrens Jis.

Hæv dig min Sang, at ikke du allene
Skal savnes her, hvor Alt er Sang, er Lyst.
Bryd vældig ud, begeistrede Camene,
Og virkſom Fryd opfylde nu hvert Bryst!

Dog hvad er Sang? kun da vi værdig priſe
Din Gunst, o Vaar! kun da du føles blid,
Naar muntre vi med virkſom Daad beviſe
Vort Hjertes Fryd, og bruge gyldne Tid.

Til Virksomhed opfordre Vaarens Dage;
O Landsmand, lyd den elskelige Røst!
Belønnende du skal dens Sødhed smage
I Sommers Fryd, og i den rige Høst.
Ja Virksomhed er Vaarens Bud; dens Glæder
I døsig Blund og Søvn ei nydes kan,
Og Han, hvis Pris med Vaarens jeg udbreder,
Til Virksomhed opfordrer Nordisk Mand.

Og hvis du ei den gyldne Tid bortsover,
Men bruger den til Gavn med nyttig Flid,
Dig Vaaren da og Han med Tryghed lover
En gavmild Høst, hver Aarstid skjøn og blid.
Thi hvad! om end en Tordensky oprinder,
Om vældig Storm og Hagl ledsager den;
Dyrk Agren vel, Uveiret snart forsvinder,
Og dobbelt skjøn staaer gyldne Sæd igjen.
Dog trives bedst ved Solens blide Straaler,
Og yndig Dug, og sagte qvægsom Regn,
Den lagte Sæd, skjøndt den et Uveir taaler,
Tidt fældte det endog meest haabfuld-Egn.

Thi byd, o Vaar, den sorte Storm og Torden
At vige bort, at unde Landet Fred,
Byd Sommeren at vederqvæge Jorden,
Og styrk vort Haab om Aarets Frugtbarhed!

Og **Du**, o Prinds! vort Nordens Fryd og Ære,
Ei længer blot dets glæderige Haab!
Velkommen **Du**, som blide Vaar, os være!
Tag huld imod **Dit** Nordens Fryderaab!
Skjøn er **Din** Vaar; velgjørende den kommer,
Og vækker Liv, og Munterhed, og Lyst;
Alt straaler nu **Din** Alders blide Sommer,
Alt øine vi med Fryd **Din** gyldne Høst.

O at det Folk, **Din** Alders Vaar har glædet,
I Blomst, i Vext, i Frugt, som yndig Dal,
Maa vore til; **Du** har os da beredet
En Sommertid, som yndig vorde skal,
Som skinnende med varig Glands skal pryde
Det glade Land; o det behøver kun
At dyrkes vel, for uafbrudt at yde

Nok, meer end nok, for virksom Dyrkers Mund;
Det kan, det vil af rige Skjød fremdrage
Lykksalighed til drivtig Stræbens Løn,
Prinds, længe nyd en saadan Sommers Dage!
Hver vorde Dig velsignet klar, og skjøn!
Føl selv den Fryd, Din Virksomhed udbreder,
Dybt føle Du de Kaar, Du skjænker os,
Da skal Dit Bryst fornemme sande Glæder;
Hvad er mod dem mistænkte Digters Roes?

Men Lærkens Sang forletter Bondens Møie,
Og gjør hans Dag ved Ploven mindre lang;
Saa Phœbi Kunst, o Prinds! Dit Sind fornøie,
I mødig Stund! saa høre Du min Sang!

C. Pram.

Indhold:

Side.

Vaaren, Hymne tilegnet 1784 H. M. Kongen ..... III.

Fortale til mine tilkommende Skrifter ..... 1.

Oversættelser efter græske og latinske Digte:

Hero og Leander efter Musæus ..... 7.

Leander til Hero efter Ovid ..... 21.

Hero til Leander efter Samme ..... 31.

Originale Heroider:

Philippa til Erik, Priisdigt ..... 41.

Philippa til Erik ..... 57.

Dramatiske Digtninger:

Lagertha, et dramatisk Forsøg ..... 65.

Lagertha, et pantomimisk Sørgespil med Sang ..... 89.

Sange af Balletten Telemak ..... 103.

Olindo og Sophronia, en Opera ..... 107.

Prolog til Skuespillet Negeren ..... 171.

Prolog ved dets tredie Foreſtilling ..... 177.

Negeren, Comedie i fem Optog ..... 183.

Fortællinger i Prosa:

Jørgen, en Dosmers Levnetsbeskrivelse ..... 347.
Hans Krumskop ..... 402.
Harun Alraschid og Moabdar ..... 435.
Harun Alraschid og hans Vizir ..... 443.
Hamed ..... 446.
Til Læseren ..... 461.

Fortale

til mine tilkommende Skrifter.

Da Pieriden vinked første Gang,
Ført ved Horazes Haand, min Geist til Sang,
Og lagde i min Haand Kitarren; længe
Jeg frygtede uvant, at slaae dens Strænge.
Men buldrende kom Mimers Hære frem;
Nat fulgte, tykke Sky indhylled dem.
Fælt hvinede i Skyen drukne Skjalde,
For vildt ved Lurens hule Lyd at kalde
Einheriar til Dands; end vildere
Teutonske Barders mange tusinde
Barbariske rused frem — De stolte skrige
Selv Phoebus frem, og hver pierisk Pige,
Som skingrende de tumle vildt omkring
I Bardietens tunge Kjempesving.

Som under Skjul af Egens tætte Grene
Den unge Hyrde troer sig tryg og ene;
Den Fløite, nys han skar af Bækkens Rør,
Hvis Lyd han frygtsom aldrig prøved før,

Uovet Læbe første Gang berører;
Men før han selv dens første Tone hører,
Frembryde hist fra Skoven pludselig
Valdhornets Skraal, og vilde Jægers Skrig.
Forvirret Larm opfylder Stilheds Egne,
Adspredt er Hjorden, Tummel allevegne,
Opjaget hyler Uglen, Skovens Dyr
Gaae brølende omkring; Dryaden flyer,
Som smiled nys til Hyrden; Floiten kaster
Han bange hen, og bort fra Tumlen haster;
Saa faldt Kitarren urørt af min Haand;
Held mig, at Skræk betog min svage Aand,
At ei bachantisk rasende jeg ilte,
Som hine, frem blant Sværmen, og ei spildte
Camenens Gave blant Minstrellers Skrig!

O maatte end min Sang behage dig,
Du Phoebi Ven,*) som først i vores Norden,
Ei døvet ved teutonske Barders Torden,
Ned fra Parnasset kom med stolte Trin
Med Krandsen i din Haand for vor Tullin.
Ei skingred vildt hans Kitars ædle Tone
Høi var hans Sang, men mild og skjøn hans Krone;
Vi undrende ham hørte, Mange saae
Begjerlige ham kronet frem at gaae,
Og beilede til hiin phoebæisk Ære,
Hvortil kun Du dem Veien kunde lære.

*) Behøver jeg vel at nævne vor Carstens? — Pr.

Jeg beiled med; o gav Camenen mig
Det Held, engang en Krands at flette Dig!

Jeg dybt henrykt ved disses ædle Stemme
Camenens Røst end syntes at fornemme.
"Søg, sagde hun, din Kitar frem igjen,
"Den lyde ædel i din Haand og reen.
"Ledsag dens jævne Lyd med Sang; den røre
"Ei vild og tom blot minnevante Øre!
"Den trænge ind i din Elisas Bryst!
"Selv Phoebus høre dig engang med Lyst!"

Jeg søgte, fandt den, og Elisas Hierte
Bifaldt den Sang, mig Pieriden lærte;
Tilgiver, I, som kiende Kitar-Klang
Ledsaget af ublandet ædel Sang,
Tilgiver saa Elisa, om den lyder
I Schytens Haand end ei, som Phoebus byder!
Thi Venner! I, som svoret har med mig
Hver brølende Minstrel en evig Krig,
Vi kjempe vil; maaskee vi end kan jage
Barbarske Folk til eget Land tilbage.

Men om, ak om den sorte Tid er nær,
Naar Carstens, du, og I ei ere meer,
Som stærke vaage end for Phoebi Hæder,
Da voldsomt Nid vort svage Chor adspreder,

Da Barderne iſtemme Seiers Skrig,
Og Phoebus flyer, hver Muſe ſkjuler ſig,
O da, ſelv da vil jeg i Stilhed røre
Den umisbrugte Stræng, og du ſkal høre,
Eliſa! mild dens ſtille Harmonie.
Ja ſelv naar Bardeſeklet er forbi,
En Digter øm, ſom Du, af Støv ſkal drage
Philippas Brev, Latgertas, Heros Klage;
En kjerlig Pige ſkal endda engang
Med Taarer kyſſe den min gamle Sang.
Men du, hvis Smil min Aand til Sang opliver,
Hvis Smil Veiledning, Mod, og Løn mig giver,
Som høit til Pindi Top opløfter mig,
Hver Sang, jeg ſynge ſkal, er ofret dig.

Oversættelser

efter

græske og latinske Digte.

Hero og Leander,

efter Musæi græske Original.

Om Lygtens Skin, som ledte Elskeren,
Trods Nat og Storm, igjennem Bølgen hen
Til Sestos Bred, skjult Elskovs Fryd at nyde
Ved Hero's Barm, Camenens Sang skal lyde.
Sødt lyde den om Elskendes Attraa,
Om Favnetag, som ei Aurora saae.

Jeg hører Elskeren blant Havets Bølger,
Jeg Lygten seer, hvis Straales Glimt han følger,
Som, tændt af Hero, af hans elskte Brud,
Til Abydos frembær Cytheres Bud:
Den Lygte, Amors Billed', som fortjente
At Zeus den hist til evig Stjerne tændte,
Og Amors blide Stjerne kaldte den,
Fordi dens Skin veileded' Elskeren,
Til Skjebnen, grum, urørt ved Hero's Sukke,
En troløs Vind dens Straale bød at slukke.
Ak! den blev slukt. Kom, lær mig Klagesang,
Syng, Muse, syng Leanders Undergang.

Nær Abydos er Seſtos; Havet ſpiller
Dem tæt forbi, og Bølgen dem adſkiller.
Men Amor væbned' ſig; ſtrax foer med Jil
Til begge ned den alt for ſikkre Piil.
Dybt ſaaret blev den ſkjønne Hero's Hjerte,
Leanders kjekke Bryſt erfoer dens Smerte;
Sin Elſkte lig, var han i Abydos,
Hvad Hero var i Seſtos, Egnens Roes.
Men Du, hvis Fod engang den Egn betræder,
Spørg efter Sekler end om disſe Stæder;
"Hiſt," ſkal man ſvare dig, "var Taarnets Fod,
"Dets, i hvis Top en kjerlig Hero ſtod
"Med Lygten; hiſt, hvor ſtedſe Bølger hylte,
"Der var det, de Leander overſkylte;
"Hiſt ligger Abydos, der ſteeg han ned,
"Forvoven ved ſin Hero's Kjærlighed."

Skjøn Hero var, ſom Kjærligheds Gudinde,
Af Gudæs Byrd; til Cypria's Præſtinde
Hun viet var. Et Taarn paa Havets Bred
Var helliget den Skjønnes Eenſomhed.
I ſkumle Taarn den Ædles Tid henrinder,
Ei ſamles hun til Dands med froe Veninder.
Hun frygter, og med Skjel det ſvage Kjøn;
Naar ynde Piger vel en mere Skjøn?
Men daglig hun for Venus Offer tænder,
For Amor ſelv den Skjønnes kydſke Hænder

Udøste tit paa Alteret Offerdrik;
Dog ak! hun ei hans sikkre Piil undgik.

Nu kom den Fest, som Kjærligheds Gudinde
Bød her til sit og sin Adonis Minde
At helliges. For at bivaane den,
Den muntre Ungdom rundtom flyer herhen,
Det virakfulde Libanons Indbygger,
Som dandser glad i muntre Skoves Skygger,
Og Phrygeren, og hin Hæmonier,
Og Cyprens Skjønne sees forsamlet her.
Mindst savner Festen sine Nabo-Stæder,
Hint Abydos og Troas, ved dens Glæder;
Thi ei Gudinden blot dem vinker frem,
Men Festens unge Skjønne lokke dem;
Tit Festens Navn den muntre Elsker laaner,
Naar af sin Elskte ført han den bivaaner.

Lig Maanen, naar mildsmilende den staaer
I Øster op, til Templet Hero gaaer;
Den Rose, Soel og blide Vaar udklækker,
Er mat mod den, som Kindens Snee bedækker;
I Sindon er hun klæd, du troer at see
En Rose i hvert Led fremspirende;
De fylde hendes Skridt; nyskabt fremiler
En Flok af Gratier, saasnart hun smiler;
Tre kjendte kun Oldtidens Sangere:

Af Hero's Øine fødtes tusinde.
O aldrig før, og aldrig meer, Gudinde!
Dit Alter fik saa værdig en Præstinde,
Saa skjøn blant Jordens Piger, dig saa lig;
Du seer i hende kun en anden Dig.

Hver Ynglings Barm paa Hero's Ynde skjønner,
Kun hendes Glands see Festens unge Sønner,
Hun alles Ønske er; hun gaaer, enhver
Med Sjel og Øie er, hvor Hero er.

Forundret En blant Mængden da udbryder:
"Jeg Sparta saae, hvor Skjønheds Vælde nyder
"Udmærket Priis; ei saae mit Øie der
"Den Ynbighed, hvis Glands jeg skuer her.
"En Gratie jeg seer, mit Øie trættes,
"Forundret, henrykt, det dog ei kan mættes.
"O! kun et Øieblik ved Hero's Bryst!
"Saa døer jeg glad, ei ønsker Guders Lyst.
"Men tør ei Ønsket til din Hero stige;
"Giv, Cypris, giv mig dog din Hero's Lige!"

Saa var hans Ord; hans Tanke alles var:
Enhver, skjønt skjult, sit Saar i Hjertet bar.
Men du, Leander! mindst den Konst du kjendte,
At dølge Luen, som i Hjertet brændte.
Ei søgde du at vende bort den Piil,

Du følde dybt ved Hero's første Smil.
I Diet først sin Lue Elskov tænder,
Høit slaaer hans Bryst, snart ogsaa der den brænder;
Thi Elskovs Flugt, siig du, som kjender den,
Er Pilens Fart mod den ei tung og seen?
Men Diet Veien er, det først modtager
Den Ild, som snart forvolder Hjertet Plager.
Undseelig Frygt betog hans Sjel; han stod,
Hans Hjerte skjalv, bortflygtet er hans Mod,
Halv Steen han staaer, men Hjertet Elskov hæver,
Han fatter sig med skrømtet Mod, og bæver.
Med sagte Skridt han hen mod Hero gik,
Og skued' undrende, med stjaalne Blik.
Forførisk er en Elskers tause Mine;
Hun seer, forstaaer Leanders tause Mine.
Glad første Gang ved følte Ydighed,
Hun ofte slaaer de blanke Øine ned,
Med Træk, som ei bør Elskeren nedtrykke,
Hun aabner dem. Leander, læs din Lykke,
Fat Haab, og meer end Haab, hun elsker dig.

En lønlig Stund Leander ønsker sig,
Og Dagen bort til Vestens Egne iler,
Men hist i Øster Nattens Stjerne smiler,
Dens Slør indhyller alt. Haab føder Mod,
Og for Præstinden nu Leander stod.
Taus, med sin Haand den Skjønnes Haand han tager,

Suk er hans Sprog; den Rosenhaand hun drager
Med slet forstillet Vrede bort igjen;
Leanders Øie seer Forstillelsen.
Med dristig Arm han nu sin Hero leder
Til Templets helligste og skjulte Steder;
Med bange Skridt Præstinden følger med,
Som mod sin Villie ført, og, kjelen vred,
Hun taler truende: „Ulykkelige,
"Vær klog, fly, lad et daarligt Ønske vige!
"Frygt mine rige Frenders Hevn; du seer,
"Jeg Cythereas Alter viet er;
"Fly, qvæl alt Haab, glem disse vilde Drømme!"
Saa truer hun med Ord, som Piger sømme;
Den kjelne Truen hørte Elskeren,
Glad til sin Fordeel han fortolker den.
Ei Skjønhed let bevæbner sig med Truen,
Før Amor alt med Fordeel har brugt Buen.
Og paa den ny Cytheres Barm han nu
Forvoven trykkede sin Mund. „O! du"
Saa talte han „Gudinde for Gudinder!
"Athene, Cypris, thi min Sjel ei finder
"Blant Dødelige Navn for dig!
"O lykkelig og trefold lykkelig
"Den, som frembragde dig, til Jordens Smykke!
"Men hør min Bøn, og svar, bestem min Lykke.
"Du dyrker Cypria; lyd hendes Bud,
"Gudinden ynder meest en kjelen Brud;

"Hun ynder dig, men med fordoblet Glæde
"Hun dig skal see sit Tempel at betræde,
"Ifald du gjør en Elsker lykkelig.
"Kom, Elskede, see, Hymen vinker dig;
"Modtag hans Baand; og, hvis dit Bryst tilbeder
"Gudindens Lov, og Elskovs Yndigheder,
"O tag mig da, som Træl, tag mig som Mand,
"Nok, tag mig kun, som Amors Gave, an.
"Han tog mig, fanged' mig, som før i Tiden
"Merkur med gyldne Stav betvang Alciden;
"Til Omphale, som Træl, blev Helten bragt;
"Mig bringer ei Merkur; i Lænker lagt,
"Mig sender Elskov dig. O du maa kjende
"Hin Atalante's Kaar; høit elskde hende
"Meclanion, men stolt hun ham forskjød;
"Da vredtes Cypris, hun i Vrede bød:
"For sin Forskudte Pigen saaes at brænde.
"Frygt, Elskte, Cypris Vrede at optænde!"

Saa var hans Ord; han i det bløde Sind,
Trods Hero's Stræben, blander Elskov ind.
Blufærdigt Blik hun stum mod Jorden vender,
Og Rosen blussende i Kinden brænder.
Den spæde Fod berører Støvet let,
Tit hæver hun sit Slør, tit falder det;
Kort, halv hun overtales, men hos Piger,
Som overtales, Tavshed alting siger.

Hun føler nu den søde bittre Piil,
Og ulmende i Hjertet Elskovs Ild;
Leanders Skjønhed Pigens Sjel forvirrer,
Og, mens mod Jorden hendes Øie stirrer,
Leanders er, optændt af Elskovs Lyst,
Fast heftet ved den elskte Hero's Bryst.
Omsider taler hun med yndig Stemme,
Og en blufærdig Taare ei kan hemme:
"O! hvilken Orpheus lærde dig sin Konst?
"Til Klippen selv du taler ei omsonst.
"Vee mig! De vrede Guder hid dig sendte.
"Dog spildt din Tale er. Hvad tør du vente?
"En ukjendt Fremmed, du, min Kjærlighed?
"Nei, Hymens Baand er ei for os, thi vred
"Min Fader vil dets Knude sønderrive.
"Som Fremmed du i Sestos vilde blive!
"Men haaber du at skjule Kjærlighed?
"Bagtalelsen er elsket; Rygtet veed,
"Trods Tavshed, Alt, og svæver allevegne.
"Men selv dit Navn, som dine Fædres Egne,
"Mig end er ubekjendt. Mit Navn du veed;
"I Taarnet hist, som er mit Opholdssted,
"Jeg med min Pige boer. Der Stormen hyler,
"Og Bølgen truende mod Muren skyller.
"Min Fader bød: forladt og eensom der
"Ei Ungdoms muntre Fryd mit Øie seer,
"Ei Nabopigers Dands; de lange Nætter

"Der Stormens hæse Røst mit Øre trætter." —
Her standsed' hun, og taug, blev dobbelt rød,
Og skjulte Kinden, og hvert Ord fortrød.

Med saaret Bryst Leander vil udgrunde,
Hvorledes han sit Saar helbrede kunde,
Thi Amor, selv erfaren, altid var
Omhyggelig for dem, han saaret har.
Hans Pile saare, men hans Haand helbreder.
Han for Leander Lægedom bereder,
Som sukkende omsider saa udbrød:
"For dig, min Elskte, gjennem Havets Skjød,
"Det bruse end med Ild, jeg glad skal ile.
"Trods Bølgen, ved din Barm jeg søger Hvile,
"Og agter Havet ei, ei Stormens Dyst.
"Din Elsker skal hver Nat til Sestos Kyst
"Fra Abydos, af Bølgen vædet, svømme,
"Og trodse Hellesponts de vilde Strømme.
"Naar Natten kommer, du en Lygte tænd
"I Taarnet ligefor; der seer jeg den;
"Da er jeg Amors Skib, dit Lys den Stjerne,
"Som leder det; jeg paa den Fart kan gjerne
"Undvære Nattens blanke Orion;
"I Havnen møder mig min Elsktes Haand.
"Men vogt dig vel, at ei de fiendske Vinde
"Udslukke den; jeg uden den vil finde
"Min Grav i Bølgens Skjød, og ei naae Havn.

"Du kjender ei endnu din Elskers Navn:
"Leander — din Leander du ham kalde!"

En skjult Forbindelse de saa aftalde,
Og natlig Kjerlighed. Med Mund og Haand
Bekræftet blev et helligt Ægtebaand.
Leander svømme skal til Sestos Bredde,
Og Hero skal ved Lygten ham veilede.

Men Tiden byder; tvungne skilles de
Nu første Gang. Til Taarnet ilede
Præstinden; han opmærksomt Øie kaster
Til Taarnet hen, og gjennem Bølgen haster.
Med Længsel drage begge Natten hen;
For begge synes Dagen dobbelt seen.
Omsider Dagens Stjerne meer ei lyser,
Kun Elskeren ei tavse Nat inddysser.
Leander staaer med længselfyldte Sind
Ved Havet, søger Lygtens blege Skin,
Og Hymens tavse Vink; i Nattens Taage
Han stirrer med opspiilte Øinelaage,
Og Hero viser Lygten. Elskeren
Ved Straalens første Glimt var reven hen;
Hans Sjel var ideel Ild; men Stormen lyder,
Den tunge Bølge op mod Stranden bryder,
En Gysen strømmer gjennem alt hans Blod,
Men kjek han selv sit Bryst indgyder Mod:

"Streng," sagde han, "er Elskov; Havet truer;
"Men Hav er Vand, mit Bryst er fuldt af Luer.
"Brænd, Hjerte, brænd, frygt ei for Havets Magt,
"Flam høit, og vær mod Bølgen uforsagt!
"Er Cypris ei af Havet fød? Jeg følger
"Gudindens Bud; hun jevner Havets Bølger."
Han sine Klæder raskt paa Havets Kant
Afførde sig, dem paa sit Hoved bandt,
Fra sandig Bred sig udi Bølgen kasted',
Og stræbende mod Lygtens Straale hasted',
Selv Styrmand, Roer, og Skib. I Taarnet staaer
Hans Brud med Lygten; bange Hjertet slaaer,
Naar skjælvende hun Stormens Pust fornemmer,
Hun med sin Klædning varsom Lygten gjemmer,
Til træt Leander naaer den ønskte Havn.

Ved Taarnet er han i sin Hero's Favn,
Thi ved dets Dør sin Brudgom hun omarmer;
Hun aandeløs og frossen ham opvarmer,
Hans Haar, hans Krop aftørrer, salver den
Jomfruelig med Vellugt, og nu hen
Til kydske Seng sin Brudgom hun ledsager.
Med Møie end Leander Aande drager:
"Min Brudgom!" siger hun med kjærlig Røst:
"Vaagn, elskte Brudgom, ved din Hero's Bryst,
"Som holder dig i sine kjelne Arme;
Vaagn, ved min Barm at finde Liv og Varme!"

Saa taler hun; af Elskovs kjelne Gud
Til Liv opvakt, omfavner han sin Brud.
Og nu — var Hymens Fest, skjønt uden Krandse,
Og glade Hymners Lyd, og muntre Dandse;
Begeistret Sangers Harpe ei blev rørt,
Og ingen Lyd af muntre Ungdom hørt,
Ei Hymenæer af den gamle Fader
Og Moder sjungne ud; men Venus lader
Tredobbelt Nat indhylle Festens Fryd,
Og vifter rundtom bort alt Spor af Lyd,
Og over Hymens Kjæde Natten hvilte,
Ei saae Aurora, da hun tidligst smilte,
Ham i sin Hero's Favn. Til Abydos
Han svømmer alt, al Bølgens Vold til Trods,
End aandende den skjulte Hymens Glæder.

I Templets Dragt til Altret Hero træder,
Om Natten Brud, om Dagen Mø. "O drag,
"Drag snart forbi, forhadte lange Dag!"
Saa begges Ønske er; de skjule nøie
Den søde Elskovs Fryd for Dagens Øie.

O sød var deres Fryd, men ak! hvor kort!
O hurtig ile Glædens Dage bort!
Men Vintren kommer, paa dens kolde Vinger
Den barske Storm, og Hagl og Frost medbringer,
Og slynger Havet høit, og pidsker vred

Den dybe Grund, hvorover Bølgen gled.
Vildt tumles sorte Skib, og Jorden ryster,
Og bange Styrmand flyer til sikkre Kyster.

Men ei forfærder Havets Vrede dig,
Behjertede Leander! Frygtelig
Er dig ei Lygtens Glands, som ad dig vinker;
Forræderisk den endnu fra Sestos blinker.
Ulykkelige Hero, burde du
Ei frygtsom gjemt forførske Lygte nu,
Til milde Himmel aanded' stille Vinde?
Med Kjærlighed dig Skjæbnen vil forblinde.
Leander! fly, ei Elskovs Fakkel seer
Du hist; nei, Parcens falske Vink det er.

Nu hersker Nat, og alle Stormens Hære
Nedstyrte sig paa Havet; tunge ere
Mod Havets Bred de høie Bølgers Stød.
Leander end betroer sig Havets Skjød;
Med Længsel han til vante Vartegn skuer;
Paa Bølge Bølge dynges, Alting truer,
Og Hav og Himmel blandes; grumt til Krig
Har alle Himlens Storme rustet sig.
Mod Søndens Hær drog sort en Hær fra Norden,
Mod Vesten kæmper Osten; hele Jorden
Staaer skjælvende; med hule, barske Røst
Ham Bølgen knuse vil mod slagne Kyst.

Han ſtræber dog, og mange ſpildte Bønner
Til Cypris og til Havets Gud udſtønner;
Og Boreas anraaber han; men nei!
Al Bøn er ſpildt, og Parcen røres ei.
Oprørte Hav fremvelter Bølgedynger,
Ny Bølge ſig paa knuſte Bølge ſlynger.
Udmattet var tilſidſt den ſtærke Fod,
Og ſidſte Kraft den trætte Arm forlod,
Det beſke Vand i aabne Strube flyder,
Og nu, begrædte Elſker, gruſom lyder
Den hule Storm, den ſlukker Lygten ud,
Med den er Liv og Elſkov ſlukt. — Hans Brud
Bekymret ſtaaer i Taarnet, fra det Høie
I Mørket, bange, med aarvaagent Øie,
Hun ſtirrer frem blant bølgeſlagne Skjær.
Aurora kommer; end ei Hero ſeer
Sin Elſkede, ſeer Lygten ſlukt, og følger
Vidtſkuende med Angſt de hvide Bølger,
Som hylende rundtom ſig velte frem;
Forvirret hun end søger ham blandt dem.
Men ſnart, af Klippen knuſt, hun død ham finder
Ved Taarnets Fod, og Dag og Lys forſvinder.
Udſplittende ſin Klædning om ſin Barm,
Hun ſtyrter ned i ſin Leanders Arm.

Og Skjebnens Had udmattet nu maa hvile,
Da Døden ſelv ei kunde dem adſkille.

Leander til Hero,

efter Ovid.

Din Ubydener dig sin Hilsen sender;
Han sender den, thi Havet oprørt er.
Men ynde Guderne et Bryst, som brænder
Af Elskov, blot hans Brev du nødig seer.
Dog de mig ynde ei; thi hvi forbyde
De mig, at ile over kjendte Vand?
Sort Himlen er; høit vrede Bølger lyde,
Selv krumme Kjøl dem neppe trodse kan;
Kun een, en dristig Sømand, Farten vover,
Han bringer blot mit Brev, ak ikke mig!
Men, for at see ham fare vovsom over,
Den hele By ved Havnen samler sig.
Min Fader end vort skjulte Baand ei kjender,
Og maa ei kjende det, jeg derfor skrev.
"Gaae" sagde jeg "min Hero's smukke Hænder
"Modtage dig; gaae, lykkelige Brev!
"Ja hendes Læber dig maaskee skal røre,
"Naar med sin hvide Tand hun bryder dig."

O hvi kan Hero mine Ord ei høre?
Uøvet Haand slet tale vil for mig.
Hvor meget heller maatte den ei svømme,
Og stræbsom bringe mig til Sestos Strand!

Den bedre skikket er blant Havets Strømme;
Dog, den min Følelse fortolke kan.

Mig syv aarlange Nætter saae at vaage,
Og lytte her paa Havets hæse Røst;
Thi Søvnen flyer de trætte Øinelaage,
Mens Længsels Sorg opfylder grum mit Bryst.
Paa Klippen sidder jeg; omsonst forsøgde
Jeg did at flye, hvor Tanken iler hen;
Den ønskte Straale fra min Hero's Lygte
Jeg søger da, og troer at skimte den.
Tre Gange jeg har kastet mine Klæder,
Tre Gange jeg et spildt Forsøg udstod;
Jeg var for svag mod Stormens Voldsomheder,
Og vældig styrted' Bølgen mig imod.

Men hvorfor, vildeste blant grumme Vinde!
Forkynder du mig Feidebud? thi jeg,
Og ikke Havet, føler dig som Fiende:
Hvad var du, hvis du kjendte Elskov ei?
Kold er du, Boreas, men kan ei skjule,
At du jo selv har følt actæisk Ild. *)
Siig, var du bleven rolig i din Hule,
Om den dig da var bleven spærret til?
Hav Medynk med mig nu, tril Bølgen sagte!

*) Boreas fortælles at have bortført Orithyia, den atheniensiske Konges Erechtei Datter.

Og Stormens Gud skal mildt beherske dig. —
Spildt er min Bøn; du brøler, vil-ei agte
Mit Smertesraab; din Rasen spotter mig.

O havde jeg dog nu dædalisk Vinge,
Endskjønt icarisk Strand jeg nær mig har!
Jeg udstod alt, naar jeg mig maatte svinge
Hen over Havet; intet Fare var.

Mens Storm og Hav alt Haab mig vil betage,
Jeg tænker paa vor Elskovs første Tid.
Nat var det, o hvor sødt at see tilbage!
Da først jeg elskende mig voved' did.
Jeg iled', Frygt med Klæderne jeg lagde,
Med stærke Arm jeg ploied' milde Hav,
Og skjælvende mig Maanens Skin ledsagde,
Som villig mig paa Veien Følge gav.
Jeg skued' op til den: "Vær mild, Gudinde!
"Tænk" sagde jeg "paa Latmos, paa din Ven!
"Endymion dig sødt i Tanke rinde!
"Min skjulte Elskov, mildt sku ned til den!
"Du vilde for en Dødelig nedstige;
"Frit tales Sandhed: jeg, en Dødelig.
"Jeg elsker en Gudinde, ei en Pige;
"Nei, kun Gudinderne er Hero lig.
"Næst Cypria og dig er hun; o tvivler
"Du, Cynthia, du selv da hende see!

"Som, naar sølvstraalet du paa Himlen smiler,
"De mindre Stjerner staae fordunklede,
"Saa for min Hero Jordens Skjønne vige;
"Selv Cynthia saae feil, saae hun det ei."
Saa, eller næsten saa, jeg om min Pige
Da talede, og foer min vaade Vei.
I Havets Speil blid Luna's Straale spilte,
Rundt om var tause Nat som Dagen klar;
Med sagte Lyd svagt Bølgen om mig trilte,
For Resten dybt al Lyd indslumret var.
Kun Alcyone hørde jeg at klage,
Jeg veed ei hvad, om fordums Kjærlighed;
Jeg reiste mig i Vandet, saae tilbage,
Var træt, saae frem, saae Sestos kjære Bred,
Og Lygtens Glimt. "Mig venter Hero efter;
"Saa brænder" sagde jeg "min Elskovs Glød."
Og i min Arm jeg følte nye Kræfter,
Mig syntes, Bølgen selv blev mere blød.
Jeg følde da ei Havets Kulde mere,
Den dæmpet blev ved Ilden i min Barm;
Jo nærmere jeg saae mig dig at være,
Des stærkere blev din Leanders Arm.
Men raskt jeg følde Kræfterne tiltage,
Saasnart du saae mig; thi dit Syn gav Mod.
Selv svømmende jeg vilde dig behage,
Min Svømmekonst for dig jeg prale lod.
Med Moie holdt din Amme dig tilbage

Fra mig og Havet; o jeg saae dig der;
Din Fod var vædt, da hun dig maatte drage
Fra Bredden, som du saae mig svømme nær.
Med Favnetag og Kys du mod mig hasted';
Hvad er mod sligt al Havets Farlighed?
Om vaade Elsker du din Kaabe kasted',
Din egen Haand mit vaade Haar afvred.
Det øvrige — du Taarn og Nat! kun eder
Betroedes det, og, tavse Lygte, dig;
Men vil du tælle Nattens skjulte Glæder,
Paa Hellespontens Tang først Tallet siig!

Jo mindre Tid vi tør vor Elskov nyde,
Desmere sparsom vi den bruge maae,
Naar med sin Glands Aurora vil frembryde,
Og hendes Stjerne vi alt see opstaae, *)
Med tusend Kys afbrydes kjærlig Klage:
"Snart, med forvirret Jil, gaaer Tiden hen!"
Saa minder Ammen os; jeg bort maa drage,
Og haste hid til skumle Hjem igjen.

Med Taarer skilles vi; jeg Havet prøver,
Og til min Elskte seer, saa langt jeg kan;
O tro mig, rask til dig jeg Bølgen klover,
Men flyder fra dig lig skibbrudne Mand.
Og tvivl ei; Havet helder vist til eder,

*) Lucifer, Morgenstjernen.

Men steilt det gaaer fra Sestos hid igjen.
Min Fødeby for mig har ingen Glæder,
Og, sælsomt! nødig lever jeg i den.

Vee mig! et Baand os begge sammenbinder!
O! hvi skal dog et Hav adskille os?
Jeg kun hos dig, hos mig du Glæde finder;
Dig binder Sestos, mig mit Abydos.
Nedslaget er mit Sind, naar Bølgen hviner;
En Vind — hvorlidet — mig skal trykke ned!
Mig kjende nu de plettede Delphiner,
Jeg troer, at Fisken selv min Elskov veed.
Jeg kjender nu den Vei, jeg skulde tage
I Bølgen, som om Hjulet grov mig den;
At ingen anden var, lød før min Klage;
Men nu, at Storm endog tilslutter den.

Høit raabende gaaer athamantisk Bølge, *)
Og velter vred selv ind i trygge Havn;
Saa synes mig, jeg seer den at forfølge
Hin Helle, af hvis Død vort Hav fik Navn.
O blot derved dets Bølger altid vare
Bekjendte nok, og Sømands Skræk vor Kyst,

*) *Athamantidos aequora*, Hellesponten, af Helle, Athamas's Datter, som der faldt ned af den gyldne Væder, paa Reisen igjennem Luften tilligemed Phryxus, sin Broder, og druknede.

Om de endog den svage Svømmer spare,
Og bringe ham trygt til sin Elskes Bryst.
Jeg Phryxus selv misunder; thi ham bragte,
Trods Farlighed, dog gyldne Væder hen;
Hans Skib jeg ønsker ei; til Bølgen sagte,
O Storm! min Arm skal snart adsplitte den.
Jeg uden Konst skal svømme trygt henover,
Og selv jeg Skipper, Skib, og Styrmand, er;
Jeg uden Arcton og Helice vover
Min Fart; til hine Stjerner jeg ei seer.
En anden see til Kronen, Andromede,
Og blank parrhasisk Bjørn ved kolde Nord!
Jeg uden Bacchi Brud *) mig skal veilede,
Hvor uden dem tit glad og tryg jeg foer.
Et andet bedre Lys mit Øie skimter,
Min Elskov ei ved det iblinde gaaer;
Jeg Oceanets Grændser, hvor det glimter,
Trods konstige thessalske Argo, naaer.
I Svømmen jeg Palæmon overvinder,
Og ham, som blev ved Troldoms Urt en Gud; **)
Thi, hvis min stærke Arm jeg trættet finder,
Og kan dens Kraft ei holde Farten ud,
Jeg siger til min Arm: "Sød Løn dig venter,
"Snart slynger jeg dig om min Hero's Bryst;"
Strax iler den, og raskt sin Løn indhenter,

*) Ariadne.
**) Glaucus.

Som hin, der ſtrider i olympiſk Dyſt.
Kun Kjærlighed jeg til min Fart tilbeder;
Du Stjernen er, ſom trygt veileder mig.
O bliv, ſkjøndt mere værd olympiſk Hæder,
End længe her! hvis ei, tag mig med dig!
Saa nær dig, ſjelden, kort jeg dig maa favne;
Gaaer Bølgen ſort, mit Hjerte ſorgfuldt er;
Ei bredt er Sundet, men hvad kan det gavne?
Adſkilt ved ſmale Sund, jeg dig ei ſeer.
Jeg veed ei ſelv, om jeg ei heller vilde,
At, langt fra dig, jeg langt fra Haabet var;
Meer voldſom er min Elſkov nær ſin Kilde;
Jeg ſjelden dig, men ſtedſe Haabet har.
O næſten jo min Haand hen til dig rækker,
Med Taarer tit jeg ſeer hen til din Strand;
En Tantalus jeg er, ſom gridſk ſig ſtrækker
Forgjeves ud, og ei naaer Flodens Vand.
Min Kjærlighed blot Havets Vink ſkal følge,
Ei Stormens Tid ſkal ſee mig lykkelig;
Hvad er uſtadigt vel ſom Vind og Bølge?
Paa Vind og Hav mit Haab ſkal grunde ſig.
Dog end det Sommer er; hvad blir min Skjebne,
Naar Plejas og Booten Havet ſlaaer?
O Elſkov viſt mit Bryſt med Mod vil væbne,
Og driſtig jeg mod Vintrens Vælde gaaer.
Dog Løvtet ſkal ei fjerne Vinter gjelde;
Snart ſkal du ſee det fyldt, ſnart ſee din Ven;

Ei længe hører jeg paa Stormens Vælde,
Før jeg forsøger paa at trodse den.
Da Bølgen blid mig hen til dig skal føre;
Hvis ei, skal sorgfri Død indhylle mig,
Og da — o denne Bøn skal Stormen høre,
Til Sestos Strand den bringe skal mit Liig;
Din Taare flyde skal, og paa mit Hjerte
Du lægge vil din Haand; "Jeg voldt din Død"
Du sukke vil — Her volder jeg dig Smerte;
Tung er den Spaadom, mig af Pennen flød;
Tilgiv! den er forbi; men Bølgen hviler
Ei end — o beed med mig Neptun om Fred!
Kun kort; thi snart jeg til min Hero iler;
Og, er jeg der, saa blive Stormen ved!
Der skal mit Skib forønskte Landbred finde;
Hvor er min Stavn saa tryg, saa vel, som der?
Der rolig, glad, jeg spotter Nordens Vinde;
Der langsom jeg og seen til Farten er.
Ei døve Bølge der mig mindste Klage
Afperse skal, ei Havets hule Røst;
Ei Stormen blot mig holder der tilbage;
Din kjære Arm mig lænker til dit Bryst.
Naar Stormen kun tillader, skal jeg ile
Hen til min Hero; Lygten ei forgjet!
Lad ved dit Bryst mit Brev i mit Sted hvile!
O maatte jeg kun snart afløse det!

Hero til Leander,

efter Samme.

Du mig ved Brev din kjære Hilsen sendte,
Leander; kom! først da blir Hero glad;
Den Tid er lang, hvori vi Glæden vente;
Jeg elsker ei taalmodig; men forlad!
Vor Elskov lige er, men jeg den svage;
O Mod og Styrke findes kun hos Mænd!
I Sinds som Legems Kraft staae vi tilbage?
Tov kort endnu, saa synker Hero hen.
I nu ved Jagt, ved Landbrug nu fordrive
Den lange Tid; nu Statsanliggender,
Nu Kæmpepladsen eders Sind kan give
Forandring nok; I ride hist og her,
I Fuglen Snarer, Fisken Kroge sætte;
Ved Druens Saft I dysse Griller ned.
Var jeg end mindre varm, jeg mangler dette;
Jeg har til Tidsfordriv blot Kjærlighed;
Og den, den bruger jeg; mit Hjertes Flamme
Selv du, min Elskte, ei gjengjelde kan.

Nu taler jeg saa flittig med min Amme
Om dig, og hvad dig holder fra vort Land;
Nu over Havet stirrer vredt mit Øie;
Med dine Ord jeg taler Bølgen til.

Nu seer jeg Bølgerne gaae mindre høie,
Og troer, du kunde komme, men ei vil.
Min kjære Gamle Taarerne, som rinde,
Aftørrer; Strømme Graad du mig har voldt.
Saa jeg dit Spor paa Havets Bred vil finde,
Som om dens Sand saa let sit Præg beholdt.
For Bud fra dig at faae, til dig at skrive,
Jeg spørger tit om Bud imellem os;
Hvor kysser jeg de Klæder, som forblive
Hos mig, naar du gaaer bort til Abydos!

Naar med kiærkomne Nat sig Dagen ender,
Og Stjernens svage Straale blinker ned,
Jeg hurtig da i Taarnet Lygten tænder,
Som skal veilede dig til Sestos Bred.
Ved Rok og Teen forsøger saa din Pige
At dræbe en og anden mødig Stund;
Du spørger, hvad jeg imidlertid kan sige?
O kun Leanders Navn er i min Mund!
"Nu, Amme! mener du, min Elskte tover
"Endnu i Nat? mon Frygt ham sinke kan?
"O dette Øieblik maaskee han prøver,
"Trods vagtsom List, at fly forhadte Land."
Hun nikker da, skjønt ei mit Haab hun sander,
Men hendes gamle Øine lukke sig.
Jeg bier lidt: "O elskede Leander,
"Nu kommer du, nu bærer Bølgen dig."

Jeg griber Tenen, snoer den nogle Gange:
"Nu er han dog det halve snart forbi."
Saa seer jeg ud, jeg beder sagte, bange:
"Jevn, stille Vind, jevn min Leanders Sti!"
Saa hører jeg en sagte Lyd sig svinge
Forbi mit Øre; strax du for mig staaer;
Saa svæver Natten hen paa langsom Vinge,
Til Søvn mig, træt af Graad, inddysset faaer.

Maaskee ugjerne, Grumme, men du sover
Tit ved mit Bryst, endskjønt du borte er;
Thi nu jeg seer, hvor du dig til mig vover,
Nu vaad jeg dig i mine Arme bær,
Nu, som jeg pleier, vaad jeg dig bedækker,
Og frossen varmer dig ved dette Bryst,
Og nu jeg dig mod Morgenrøden vækker,
Igjennemtrængt af Elskovs hele Lyst.

Vee mig! thi kort og svigfuld er min Glæde;
Du flyer med Søvnen fra din Hero's Barm.
O naar skal jeg ei meer dit Tab begræde?
Naar ikke blot dig drømme i min Arm?
Hvi maa jeg søge dig hver Nat forgjeves?
Skal jeg ei meer min sene Svømmer see?
Sandt, skrækkelig nu høie Bølge hæves;
Men sidste Nat var jo dog mildere.
Hvi brugde du ei den, og vented' ikke

Til næste Nat en mindre gunstig Vær?
Vel, du kan komme alle Øieblikke;
Men sidste Nat var bedre; den var før.
Snart, siger du, kan Vinden blive sagte;
O naar du iler, løber snart den Vei;
Her, synes mig, du Stormen kan foragte,
Her i min Favn, her rører den dig ei.
Jeg hørde da saa rolig Stormen hvine,
Og aldrig bad om stille Bølge meer;
Før hørde du den selv med rolig Mine,
Og nu med Frygt du over Havet seer;
Jeg mindes jo, du kom, og Bølgen brækked'
Grumt, næsten grumt som nu, mod Sestos Bred.
"Lad, min Forvovne," raabde jeg forskrækket,
"Mig ei begræde denne Tapperhed!"
Saa kunde dog det høie Mod bortflygte,
Hvormed du før, trods Alting, svømmed' hid!
Dog heller vær som nu, see ei min Lygte;
Kom først herhen, naar Storm og Vind er blid.
Kun bliv den samme, elsk mig, som du skriver;
Vor Ild til Aske ei forvandle sig!
Den Tanke mere Frygt end Stormen giver;
Den: om din Kjærlighed blev Vinden lig.

Om jeg er ogsaa værd saa megen Fare,
Om Møien større var end al dens Løn,

Og om vi Thracerinder ikke vare
For ringe for en Abydeners Søn:
Det var min Frygt; men, tænkde jeg, jeg føier
Mig bedre efter dig end nogen Brud,
Om til den Rang en Anden du ophøier,
Og slukker Liv hos mig og Elskov ud;
O heller døe end prøve denne Smerte!
Din Troskab jeg ei overleve vil.
Men troe dog ei, jeg tvivler om dit Hjerte!
Nei intet, intet ledte mig hertil.
Men Kjærlighed er frygtsom; Hero brænder
Af Kjærlighed, og ei sin Elskte seer;
O lykkelig er den, som klarlig kjender
Sin Elskers Brøde, og ei frygter meer.
Et Skin og Sandhed er i Smerten lige,
Et Skin er Qval, naar Sandhed lønlig er;
O kom du dog, og var det ei en Pige,
Men Storm, men Fader, som opholdt dig der!
Men var det; troe mig, Smerten vist mig qvalte.
Er du saa hærdet, at du vil min Død?
Dog falske Billeder sig for mig malte;
Du kom, du kom, hvis Stormen ei forbød.

Ak Bølgen hylende mod Landet bryder;
Begsorte Sky har hemmet Dagens Skin.
O det er Helles Moder, som fortryder

Sin Datters Død, og fik steenhaarde Sind. *)
Hun vist, forvandlet til en Havgudinde,
Er vred, for Havet Navn af Helle bær;
Det føier ei den kjelne Elskerinde,
Det drukned' Helle, mig det grusomt er.

Erindred' du, Neptun, de fordums Dage,
Du med din Storm mod Elskov ikke stred.
Er det ei Digt, saa see endnu tilbage
Til Circes og din Tyro's Kjærlighed,
Og til Laodice, og Amymone,
Medusa, som end ei forvandlet var,
Celæno, Abymone, Alcyone,
Og fleer, som du med Ømhed elsket har.
Sang hine Digtre sandt, o ei forbyde
Du Elskov, du, som selv har kjendt dens Magt!
I aabne Hav lad dine Storme lyde,
Vor trange Sø til Stilhed blive bragt!
Ei ringe Strid din høie Vælde sømmer;
Med Skibe du og Flaader binde an!
Du let forfærde kan min unge Svømmer,
Kun ringe Pris din Magt det bringe kan;
Han er af ædel Byrd, dog fra din Fiende,
Ulysses, ei hans Fædre stamme ned;

*) Juno, Athamas's Dronning, Helles Stifmoder, for hvis Skyld hun tilligemed sin Broder maatte flygte fra Athenen.

Spar min Leander, spar hans Elskerinde!
Han svømmer, alt mit Haab jo svømmer med.

Nu spretter Lampen, thi ved den jeg skriver;
Endnu engang; o god den Spaadom er!
Min Amme nu frisk Vin til Ilden giver;
"Godt" siger hun "i Morgen er vi fleer."
O lad os blive fleer, kom, end min Klage,
Kom du, mit Hjertes ene, blide Lyst!
Kom, Amors Flygtling, til din Leir tilbage,
Kom, Elskede, og hvil ved dette Bryst!
Af Havet fød, skal Cypria tilsmile
Dig Held, saasnart hun dig paa Havet seer.

Jeg vilde selv tit gjennem Bølgen ile,
Men dette Sund vort Kjøn ei gunstigt er.
Af Helles Død det jo benævnes vilde,
Hvis Broder frelst her foer, og foer igjen.

Maaskee du frygter, at du kom forsilde
Bort fra min Barm, ifald du kom herhen.
Hvad, om vi mødtes midt i Havets Strømme,
Og mødende et Kys i Bølgen tog!
Vi kunde hver til sit tilbage svømme;
Det var kun lidt, men meer end intet dog.
Ak kan da og den feige Frygt forsvinde,
Som hos mit Kjøn saa byder Elskov Trods?

Tungt føler jeg, at Elskov er dens Fiende.
Det sømmer eder, som er nægtet os.

Ved Colchos Bred kun eengang Jason lander,
Strax paa hans Skib Medea bringes ud;
Eengang saae Sparta Trojas Alexander,
Hans Bytte blev spartanske Konges Brud.
Tit kommer du, men flyer, naar Dagen rinder;
Hvor mangen Kjøl blev knust, du svømmer hen;
Men hør, foragt, du Bølgens Overvinder,
Dens Vrede saa, at du dog frygter den.
Tit knuste Storm det Skib, som Konsten bygde:
Du tør din Arm meer stærk end Aaren troe;
Du prøver just, hvad andre Sømænd frygte:
At svømme, ak, saa endes Skibbrud jo!

Men ønsker jeg, at du mig nu skal lyde?
O gid du kjek mit Raad ei agte maa!
Nei kom, du stærk igjennem Bølgen bryde!
Og i min Arm du træt skal Hvile faae.

Men hvad! saa tit jeg over Havet skuer,
Forfærdes jeg, og, ak, og jeg har drømt
Nu sidste Nat, o Drøm, endnu jeg gruer,
Jeg havde dog ei Offringen forsømt;
Slukt Lampen var, og Natten halv forsvundet,
(Da er en Drøm just af Betydenhed)

Min Teen faldt ned, hvorpaa jeg havde ſpundet,
Og ſlumrende jeg ned paa Puden gled.
Saa ſyntes mig, jeg ſaae hen over Vandet,
Og en Delphin ſaa tydelig jeg ſaae;
Den ſvømmed' frem, men da den kom paa Sandet,
Jeg ſkued' ned, og død og ſtiv den laae. —
Du gruer for en Drøm, vil du vel ſige;
Nok, vov dig ei, før Havet ſtiller ſig,
Spar, om ei dig, ſaa dog din elſkte Pige,
Hvis hele Vel jo hviler blot paa dig.

Dog, jeg har Haab; det ſkal ei længe vare,
Før Stormen tier; o kom da herhid!
Imidlertid — du maa endnu ei fare;
Lad Hero's Brev formilde kiedſom Tid!

Orginale Heroider.

Philippa til Erik.

(Priisdigt.)

Forfatterens Forerindring.

Erik af Pommern, vor store Margareta's Søsterson og Efterfølger i Regjeringen, havde til Gemalinde Philippa, en Datter af Engelands Konge, Henrik den Ottende. I hans Krig med Hanseſtæderne beleirede disse Kjøbenhavn. Kongen var selv borte. Hans kjekke Dronning samlede Folk, opmuntrede, anførde dem, og afslog Beleiringen. Opmuntret ved denne Lykke, udrustede hun 75 smaa Skibe, besatte dem med 1400 Mand, og gik med disse mod Fienden til Stralsund. Men Lykken vendte sig. Fienden havde faaet hendes Ankomst at vide, og overlegen slog hendes for ringe Magt. Den svage Konge ophidsedes; han mishandlede Heltinden paa den skændigste Maade, saa han derved endog blev hendes for tidlige Fosters Morder. Derpaa blev hun sat, eller gik, i Vadstena Kloster i Sverrig, hvor Sorgen ikke længe efter dræbde hende. Det er kort førend hendes Død, hun der forestilles at have skrevet følgende Brev til sin uværdige Gemal.

Digteren har troet sig berettiget til at forædle Historien ved nogle Forandringer, Anakronismer o. s. v. Han behøver vel heller neppe at undskylde Philippa's Maleri over Vadstena, uagtet Læseren maaskee kan kjende dette Sted fordeelagtigere; helst i Fald det maatte anmærkes, at hun kom derhen om Efteraaret 1429, og døde endnu samme Vinter. Hvilket Elysium skulde desuden ikke hendes Forfatning have gjort hende til en Ork!

Engang endnu, og, vil du, aldrig mere,
Graadplettet Brev Philippa sender dig;
Det sidste Gang min Kummers Tolk skal være;
Forkastes det, hvad Haab er da for mig?
End har jeg Haab, din tro Philippa's Klage,
Kun kjendt af dig, dit Bryst bevæge skal.
Dem, som saa tit holdt før mit Brev tilbage,
O hindre dem, Gud, du som seer min Qval!
Ja min Gemal! det smelte skal dit Hjerte,
At vide det, din knuste Dronning leed;
Ei hærdet du end føle vil min Smerte,
Og tænke paa vor første Kjærlighed.
Thi hidtil du min Skjebne heel ei kjender,
Hvad man endog derom beretter mig;
Min Kjærlighed, som uformindsket brænder
For dig som før, den troeste fordølges dig.
Vist ikke du, nei begges sledske Fiender
Er det, som mig din Gunst berøvet har;
Selv havde du gjort deres Anslag Hinder,
Om al min Nød dig ei forborgen var.
Og er den det, velan, saa bør du vide
De Qvaler, jeg, for dig ulykkelig,

Adskilt fra dig, her uden Haab maa lide;
Hvad Strømme Graad jeg her har fældt for dig.

Du borte var; en fiendtlig Hær omringer
Dit faste Værn, hin Formuur for dit Land;
Du borte var, du Frækheds Undertvinger;
Os truer Alt, hvad vældig Fiende kan.
Hvad Redning da, hvad Raad var da at tage?
Fortvivlelsen indgød den Feige Mod;
Jeg voved' selv i Ledingsfærd at drage,
Og flokkeviis falbt Fienden for min Fod.
Kort, Staden blev ved min Anførsel reddet,
Og Fiendens Mod ved vores blev forsagt;
Din Dronnings Bryst med mandig Fryd blev glædet,
Da hun for dig nedbøiet fik hans Magt.

O havde du seet din Philippa stride,
Den spæde Arm bestænkt med Slagnes Blod,
Og Skjold i Arm, og Sværd ved svage Side,
Og Spyd i Haand, i alle Miner Mod:
Du havde selv ei kjendt den kjelne Pige,
Som første Gang, i blanke Harnisk klædt,
Med Zittren saae dig Banen at bestige,
Hvor Heltene i glade Lystkamp stred;
Som bange skjalv, saa tit hun maatte høre
Din Kobberhjelms og Pandsrets grumme Brag;
Som Sværdets Blink med Skræk ansaae; hvis Øre

I Krigsmusik fandt ingen Tid Behag.
Men nu var hun af Elskovs Vælde hærdet —
Jo den endog Heltinder danne kan —
Ved den gik hun mod Fienden uforfærdet,
Ved den holdt hun imod hans Anfald Stand.
Held fulgde mig; hvorhen jeg Vaaben vendte,
Fløi Døden frem, og modig Fiende faldt;
Jeg Striden ei, kun Seieren jeg kjendte,
Og Lykken blid mig fulgde overalt.

Forjaget var dit Riges frække Fjende,
Og flygtet bort fra blodbestænkte Kyst;
Stolt vilde jeg paa Havet overvinde
Hans sidste Magt, optændt af Stridelyst.
Men tænk dog ei, at Seir og Stridens Ære
Var det, som da til Kampen kaldte mig;
Jeg tænkde blot, hvor kjær jeg vilde være
For Heltens Barm, hvis jeg blev Helte lig.

O jeg var stolt, den Gang min Stavn sig hæved'
Paa Bølgens Ryg, og ud af Havnen gled;
For ingen Storm din Krigerinde bæved',
Men høit tilsidst steg min Forvovenhed.
Jeg satte da med Iver Fienden efter,
Og trodsed' Strid og Storm og Sværd og Hav,
Og glemde saa, at Himlen nægted' Kræfter,
Om den mit Kjøn end Mod til Striden gav.

Jeg Fienden fandt — dog vilde jeg formere
Din Vrede nu, grum var dens Bitterhed;
Man slog min Magt, tabt var min vundne Ære;
Ak du det alt, desværre, nokſom veed.
Nu jeg tilſtaaer, at du mig ſvag maa kalde,
At Kjekhed ei opflamme bør mit Kjøn;
Med Bøn jeg vil for dine Fødder falde:
Tilgiv, tilgiv, hør din Philippa's Bøn!
O det, jeg leed, forſone bør den Brøde,
At jeg, for kjek, af Iver revet hen,
Til Strid for dig har turdet Fienden møde,
Du glemme vil, nei du vil hædre den.
Stolt er mit Haab: viſt ſelv du havde æret
Mit Mod, hvis du mig havde ſeet i Strid;
Viſt ikke dig, nei Trælle har det været,
Forrædere, ſom bragde mig herhid.

Jeg ſaaret var, halvdød jeg maatte flygte
For Fiendens Vold; man bragde mig i Land;
End tænkde jeg, for modig til at frygte,
Paa dog med Held at gribe Fienden an.
Alt færdigt er, vort Folk har ſamlet Kræfter,
Og ſtærk paa ny ſkal Flaaden lægges ud;
Jeg rede ſtaaer at ſætte Fienden efter,
Da jeg fra dig faaer hint det grumme Bud.
Som Tordnens Røſt i Fjeldets trygge Dale,
Naar ingen Sky dens Ankomſt varslet har,

Saa lød for mig din sendte Tjeners Tale,
Som, sagde han, sin Herres Bud frembar.
"I Kongens Navn, saa var hans Ord, hold inde!
"Vred byder han dig lægge Sværdet ned,
"Vred byder han dit stolte Mod forsvinde,
"Han trættet er ved din Forvovenhed.
"Han fordrer nu, hvis du dig tør forsvare,
"Ved mig dit Svar: Naar gav han dig sin Sag?
"Naar bød han dig, at prøve Stridens Fare?
"Naar fordred' han dig frem blant Vaabenbrag?" —
"O! raabde jeg, min Eriks Fare kaldte;
"O nok for den, som Kjærlighed opbød;
"Jeg var hans Brud" – her Smerte Stemmen qvalte,
Jeg segned' ned, man saae mig an som død;
Alt var mig Drøm, jeg yttred ingen Klage,
Thi knusende bedøved' Smerten mig;
Men nu frembrød den grummeste blant Dage —
Dog — er hver Dag ei siden denne lig?
Al Stridens Skræk,, og Saar, og blodig Møie,
O sligt var let; min Erik, tænkde jeg,
Belønnende skal med erkjendtligt Die
Philippa see — og Smerten føltes ei;
Men nu, da du din Dronnings Iver lønner
Med Had og Hevn; da jeg, forskudt af dig,
Ei tør, ei kan opsende spildte Bønner
Til Himlen meer, som vred forkaster mig;
Og da den Skat, du lagde ved mit Hjerte,

Det dyre Pant paa fælleds Kjærlighed,
Død bragdes mig, qvalt af sin Moders Smerte:
Tænk disse Kaar, skjælv, Erik, skjælv derved!
Dog, nøie du den Qval, mit Hjerte saarer,
For første Gang af min Fortælling veed;
Alene tænk, og see de Strømme Taarer,
Jeg her forladt har offret dig, og græd!

Jeg bragdes da, man sagde, ved din Vrede,
Langt bort fra dig, herhid til Sorgens Hjem;
Ei mine Folk vil denne Vold tilstede —
Dit Navn var brugt, og selv jeg stilled' dem.
Hvad hjalp det mig, at man mig først fortalte,
At min Gemal var selv min Jammer nær?
Man grusom mig den Tankes Sødhed qvalde,
"Vred, sagde man, han uforsonlig er."
Men var det saa, for dig jeg gjerne vilde
Nedkastet mig, om du endnu var vred.
"Nei, tænkde jeg, min Graad jeg ei skal spilde,
"Han end med mig vil faae Medlidenhed.
"Vil han mig end fortørnet fra sig støde,
"Og dræbe mig med sine Vines Ild,
"At see ham blot, vil dog min Qval forsøde,
"Døe for hans Fod, ei bittert blive vil."
Jeg ydmyg bad, om end for dig at stilles,
Men Bøn og Graad og Alt forgjeves er;

Jeg ubønhørt fra min Gemal maa skilles,
Og aldrig dig, ak aldrig, siden seer.

Jeg bragdes hid. Naar Sorger Hjertet nage,
Selv Glædens Egn er rædsom, Dagen mørk.
O tænk da mig, tænk dette Hjertes Plage,
Og kast et Blik hid til min fæle Ørk!
Her Sorgen boer, og hersker allevegne,
Men fremmed er min Egn for Jordens Lyst;
O Syn for mig, som kjendte Glædens Egne,
Før Themsens Bred, nys Danmarks blide Kyst.
Her himmelhøit sees nøgne Klipper kneise,
Snefurede, langt over Skyens Gang;
Fra Toppen ned er lange Dages Reise;
Den krumme Dal er travrig, øde, trang;
Ei Middags Sol Tusmørket her adspreder,
Man neppe den bag Fjeldets Isse seer;
Ei yndig Elv de golde Marke væder,
Men alt er Is, som aldrig smeltes her;
Min skumle Ørk med Vaar og yndig Sommer
Ei barske Frost og Storm afverlede;
Ny Vinter her ved Vintrens Ende kommer,
Og Dalen selv er skjult med evig Sne.
Ei Skov, ei Busk, ei Urt er her at finde;
Her ingen Fugl istemmer munter Sang;
Her hyle kun de barske Nordens Vinde;
Mod korte Dag er Natten trefold lang.

Hvor vidt mit Syn den øde Strækning følger,
Det finder her kun Vintrens Tyranni;
Det skimter blot den fjerne Veters *) Bølger,
Som flye med Jil min fæle Egn forbi.
Selv sjeldne Spor af Mennesker det søger
Forgjeves her i Dødens mørke Land;
Men Rovdyrs Hyl blant Klipperne forøger
Dets Rædsomhed, hvis den forøges kan.
Jeg hist og her de faldende Ruiner
Af mangen Borg og Gravsted bliver vaer,
Imellem dem fordoblet Stormen hviner;
Men dyrket Land Vadstenas Egn ei har.
Dybt fra en Vraa, som Fjeldeklinter skjule,
Den brune Muur af Klostret kiger frem;
Meer ligner det en rædsom Røverhule,
End himmelsk Freds og stille Andagts Hjem.

Hid bragdes jeg. Hvad Trøst, at mig omgiver
En Flok, som ei kan glemme det, jeg var!
O deres Ynk min Smerte kun opliver;
Af fordums Glands jeg nu kun Byrden har.
Jeg Dronning var, det blotte tomme Minde
Tilovers er, al fordums Glands til Trods;
Thi naar fandt vel en Dronning en Veninde?
Fortrolighed har Himlen nægtet os.
Fortrolighed, som tit den Usles Kummer

*) Vadstena ligger ved Veter-Søen.

Forlindret har, og døvet bittre Harm,
Tit dysset blid de tunge Nag i Slummer,
Og gydet Fred i den Forladtes Barm.
Hver bliver tavs; mit Diekast udbreder
Mit Hjertes Sorg paa, hvad det vendes til;
Mig ingen seer, hvis Die Graad jo væder,
Jeg aldrig her blev vaer en trøstfuld Smil.
Saa hæver sig op over blide Dale
I Vaarens Luft den sorte Torden=Sky,
Og Glæden strax nedsynket er i Dvale,
Før muntre Dyr med Frygt til Hulen flye.
Stum flagrer da du, Skovens Sangerinde,
Til Redets Ly langs Jorden ængstet hen,
Tungt sukke da før muntre Vestenvinde,
Halv falmet, lukt, staaer nu selv Lilien.

Her er en Plads, som Have skulde hede,
Hvis Solens Kraft oplivde Jorden her;
Men den, som Alt, indhyller Vintrens Vrede,
Og rædselfuldt dens kolde Aasyn er.
En Grotte der, som malet Løv bepryder,
Et Mindestegn om Stedets Nøgenhed,
Tungsindighed en rolig Tilflugt byder,
Og dette er din Dronnings yndte Sted.
Naar Natten frem af sorte Leie triner,
Hid, kjed af mit, jeg lønlig lister mig,
Da vildt og fælt omkring mig Stormen hviner,

Dens Brølen her er dobbelt gyselig.
Da Veterens de tunge Bølger hyle
Mod Fjeldets Fod i uophørlig Strid;
Og true grumt, at ville overskylle
Min fæle Egn, og vældig styrtes hid.
Da lyde hist i græsselige Toner
Bjerguglens Raab, og griske Rovdyrs Skrig;
Halv ønsker jeg, da Blod dem kun forsoner,
At deres Tørst fik Læskelse ved mig.

Min Sorg betog vor spæde Datter Livet;
Jeg hendes Støv herhen har med mig bragt;
Her har jeg det et eenligt Gravsted givet,
Der hviler hun i Fred for Skjebnens Magt.
Hvor helligt er mig dette Sted! Jeg knæler
Her tit for ham, som styrer Alting, ned.
Du seer, o du, som mine Taarer tæller,
Hvor mange jeg har fældt paa dette Sted!
Og tit med Ro du her min Andagt lønner,
Tit slumrer her min Sorg og Jammer ind;
Tit har du hørt et saaret Hjertets Bønner,
Og, ak kun kort! skabt Lise for mit Sind.
Min Aand jeg her med vaagne Drømme trætter,
Min Erik nu, nu hin min Dræbte seer;
Jeg sværmende hendriver lange Nætter
Med Tankers Strid og tomme Billeder.
Jeg skimter Haab, snart seer jeg det forsvinde,

Nu kommer hun, som Livet fik af dig,
Som Engel hun sin elskte Morderinde
Indbyder da til himmelsk Ro hos sig;
Men Taarer har jeg seet i hendes Øie:
Tænk, Engle selv med Taarer see til mig!
Og du..... dog nei, min Engel fra det Høie
Har ogsaa sagt, jeg elskes end af dig.

Saa drømmer jeg, til Stormens Stød mig vækker,
Og vækker strax inddysset Sorg igjen.
Naar ingen Sky den aabne Himmel dækker,
Og ingen Storm igjennemstrømmer den,
Jeg sidder da i Grotten, intet røres,
Og rundt omkring er Alt som Døden tyst,
Kun sjeldne Suk af qvalte Storme høres,
Som blande sig med Sukke af mit Bryst.
Som naar engang Naturen skal hendaane
I evig Nat, naar intet meer er til,
Saa dødt er Alt, kun Nattens blege Maane
Seer til mig ned, men mørkt er mig den Smil.

Hvor tumler da mit Sind blant sorte Tanker,
Indholden du dog af dem alle er,
Hvorvidt mit Sind end sværmende omvanker,
Det sværmer ei, hvor Erik ei er nær.
Saa seer jeg dig, bevæget ved min Plage,
At straffe dem, som hertil bragte mig,

Saa kommer du, at hente mig tilbage;
Jeg seer dig da, og troer at høre dig.
Ved mindste Lyd, som Vinden da frembringer,
Jeg lytter strax; "o der, der kommer han!"
Men, korte Fryd, du flyer med Lynets Vinger!
Min søde Drøm mig let betages kan.

Jeg tænker da, forlad, jeg saa kan tænke!
"Har man sagt sandt? o mon han hader mig?
"O mon min Sorg ham nu ei meer kan krænke?
"O tænker han paa en Ulykkelig?
"En mere skjøn mit Savn maaskee erstatter?
"Sødt hviler han i hendes bløde Arm!
"Nu taler man om mig med haanlig Latter!
"Nu spotter man min magtesløse Harm!
"Nei, tænker jeg, og straffer hine Tanker:
"Du sørgende endnu erindrer mig;
"Jeg bragtes hid, og du, du letted' Anker
"Til Orlogsfærd — da seired' konstig Svig —
Og siden, da jeg borte var — ja siden —
Kort sagt, jeg vil, at du uskyldig er,
Saa venter jeg at finde dig i Tiden;
Men ak den Tid, o er den dog ei nær!

Dog al min Qval var ringe, let at bære,
Ifald jeg dig kun vidste lykkelig;
Velsignet den og sød mig skulde være,

Hvis bedre Held den kunde skaffe dig.
Men nylig man det grumme Bud mig bringer,
At Frækhed vandt; fra Tronen styrtet ned
Man min Gemal landflygtig nu paatvinger
I ukjendt Vraa en ham uværdig Fred.
O min Gemal, o kan du ei foragte
Philippa saa, at Hjelp af hendes Haand
Selv synes dig ei værd at eftertragte,
Kom skjult herhid, fornye de gamle Baand!
Dog kun dit Navn behøver du at skrive,
Og disse Ord: din Erik elsker dig;
Og Kjærlighed mig Vinger da vil give,
Til Albion jeg flyer, og kaster mig
For Kongens Fod; han elsker høit sin Datter,
Til Kamp for dig hans Magt tilrede staaer;
Jeg end maaskee dit Tab dig da erstatter;
Sødt skal vi da forglemme disse Kaar.

Men har du lært, ved Tronen at betræde,
Hvor svag dens Glands, hvor tomt dens Intet er;
En lønlig Vraa for os har rolig Glæde,
Ukjendt af den, som Sceptrets Byrde bær.
Til lønlig hid, du Modstand ei vil finde;
Saa flye vi did, hvor Tryghed vinker os;
Du ved mit Bryst foragte skal din Fiende,
Og glad i Fred din Skjebne byde Trods.
Og har man end sagt sandt, og har dit Hjerte

Engang afladt sin Kjærlighed for mig;
Velan, mit Bryst dig at tilgive lærte;
Elsk mig paa ny, og jeg er lykkelig!
Ja fandt du end i fremmed Arm de Dyder,
Som mangle mig; elsk, skjul din Kjærlighed;
Det man ei veed, man jo dog ei fortryder,
Jeg elsker dig, naar jeg ei noget veed.
Kort, giv mig end din Kjærlighed tilbage;
En Deel deraf, kan jeg den heel ei naae!
Endnu jeg glad velsigner al min Plage,
Hvis jeg som Min dig kun omfavne maa.

Philippa til Erik.

Forbandelse, og alle Aanders Vrede
Omringe dig, hvor du dig vender hen!
Hvert Øieblik dig være fuldt af Qvaler,
Og alle Elementer plage dig;
Ifald du ei ved første Blik kan kjende
Den Haand, som skriver dette Torden-Brev,
Saa slut dig til, du Grumme! af min Hilsen,
At det fra din Gemal Philippa kom;
Fra den Gemal, som dine Grusomheder,
Umenneske! har bragt i disse Kaar,
Fra den Gemal, som maa tilstaae den Skjendsel,
At have brændt af Kjerlighed til dig;
Fra den Gemal, som for den eene Brøde,
For dig, Barbar! at have vovet Alt,
Betale maa med Helvede paa Jorden,
Med uhørt Qval, og Ulykssalighed.
Tit før jeg har fra disse Jammers Egne
Dig skrevet til om min Elendighed;
Og slog dit Bryst af Medynk blot, som Bjørnens,
Saa havde jeg tit før bevæget det.
Men kan du ei, Steenhjertede! bevæges,
Saa skjelve, skjelve skal du ved min Qval,
Og er der Mennesker end til paa Jorden,
De, naar du bæver, smelte skal i Graad.

Thi viid: mens du, du forteſte Misdæder
I ſkjendig Ro, — midt i Vellyſters Skjød,
Hiſt kjedſom myrder dyrebare Dage,
Tid, ſom du ſkylder Millioners Vel,
Saa ſidder jeg, fordi jeg vilde vovet
At træde til den Pligt, du efterlod,
Fordi jeg ſtreed, dit Rige at forſvare,
Og kjemped for dit dyrebare Folk;
Saa ſidder jeg her mellem Sverrigs Klipper,
Og dybt, dybt ſynket i Elendighed
Udhyler vildt mod Himlen ſpildte Klager,
Og ſtønner hæſe Raab fra knuſte Bryſt.
Thi end engang, hør, du blant Dødelige
Meeſt Gruſomme, og hører mig, I Folk,
Som ſaae mit Mod, og at jeg ſtreed for Eder,
Og vilde døe med Fryd for Eders Held!
Og hører det, I, end ufødte Secler!
Ja ſelv I Jordens Guder hører mig!
I Danmark var i lykkelige Dage
En Konge: Erik var Tyrannens Navn.
Kjekt var hans Folk, og ſtort og høit og ædelt,
Og værdt det Held, det før i bedre Old
Saa tidt erholdt af vældig Skjoldungs Hænder:
Men han var blød, vellyſtig, udanſk, feig —
Dog elſkte ham blødhjertede Philippa,
Og fandt kun Held i det, at elſke ham.
Med Vælde da kom Dannerrigets Fiende;

Snart knuſet er den ſvage Konges Magt;
Philippa ſtreed, og ſlog dem, atter ſtreed hun,
Og maa tilſidſt udmattet vige dem:
Da (naar ſteeg før tyranniſk gruſom Vælde
Til et ſaa høit, til et ſaa ſkjendigt Maal?)
Da bragtes hun, til Løn for det, hun voved,
Til ſkjendigt Fængſel til Vadſtena hen.
Tyrannen ſelv nedſtyrtes fra ſin Trone
(Saa ſtyrtes hver Tyran, ſom ligner ham)
Nu blues han end ei ved at hendrage
I nedrig Fred et ærerøvet Liv —
Og Vanheld ſelv ham ei har kundet lære,
At ſkjønne paa Philippas Kjerlighed.
Og troer du nu, jeg fængſlet i min Celle
Bær der min Qval i nedrig Rolighed?
Nei lig den Fugl, hvis Mage Skytten fældte,
Jeg ſvæver her omkring blant Klipperne.
Hvor Stormen raſer meſt blant Vetrens *) Bølger,
Og hviner vildeſt hen ad Fjeldets Ryg,
Hvor Natte-Ravnen bygger helſt ſin Rede,
Og ſynger helſt ſin gyſelige Sang;
Hvor Ulvens Røſt imellem Nattens Skygger
Med Bjørnens vrede Brøl forener ſig,
Der boer jeg — der er det, at din Philippa
Hendriver helſt den lange Vinter-Nat.
Thi jeg har fundet Nordens vilde Storme,

*) Vadſtena ligger ved Veter-Søen.

Og Bølgen, og bemooste Marmor Fjeld,
Og Natte-Ravnen, og de vrede Ulve,
Og vilde Bjørne, mildere end dig —
Med dem omgaaes jeg venlig — thi de see mig,
Og hyle, naar de din Philippa see.
Men dog — hvi flye de mig? hvi sønderrive
De ikke det af Smerte fulde Bryst?
Ak mindes du den Dag, jeg sidst dig favned,
Da slagen jeg fra hin forvorpne Strid
Blev bragt for dig. — Ei af de mange Vunder,
som skjulte mig for dig, jeg halvdød laae,
Nei jeg laae qvalt ved Torden af din Stemme,
Og saa den Tid blev slæbet bort, som død —
En fiendtlig Hær mig ikke kunde fælde,
Men dog jeg faldt, saa snart jeg saae dig vred.
O jeg forblindede! — o jeg tilbad dig,
Tilbad dig — trods din vilde Rasenhed —
Den kjere Skat, du ved mit Hjerte lagde,
Hvori mit glade Haab med himmelsk Lyst
Et Billed af den elskte Erik skued,
Din Grusomhed mig nu berøvede.
Død laae hun, dræbt af dig, af dig sin Fader,
Spildt var min Sjels det inderlige Haab.
Jeg trykker hende død til dette Hjerte
Mig syntes, dig jeg saae i hendes Træk —
Dog kunde jeg undskylde dig — dig Grumme!
Endda jeg ei begreb, hvor fort du var.

At jeg halvdød, syg, saaret bort maa jages
Hid til min Ørk, til Sorgens Opholdssted,
Det var mig let, men bort fra dine Øine
At rives — dette var min ganske Qval —
End var mit Haab: "Hans Vredes første Lue
"Er grum — han snart tilbage kalder mig;
"Og naar han da skal see, hvor grumt han handled,
"O dobbelt kjer vil jeg da blive ham."
Saa trøstet foer jeg hid, og vented længe
Med kjerlig Længsel, at du til mig kom;
Og havde du da kommet, trods din Brøde,
Trods al den Qval, du havde voldet mig,
Du havde dog mig været meer velkommen,
End om en Engel kom fra Himlen sendt.
Ah men du kommer ei — jeg aldrig siden
Min Konge, dig, min grumme Erik seer.
Hvad klager jeg — og kom du nu endogsaa,
Ha! kunde jeg endogsaa flye dig nu? —
Og kunde jeg forhindre mig den Glæde
At trykke dig op til min knuste Barm! —
Jo Konge jo, jeg er ei meer den svage,
Den kjelne — bløde — ikke Qvinde meer —
Den før af Elskov smægtende Philippa
Er nu forvandlet til en Furie —
Blant Klipperne, lig Nordens fordums Rota,
Jeg svæver om kun efter Mord og Død —
Alt Liv er mig forhadt — i Rovdyrs Selskab,

Som brøle i min Udørk efter Blod,
Nedfælder jeg alt det, som nyder Livet,
Og rundt om mig skal herske idel Død.
Ei Epheu selv maa strække grønne Arme
Venskabelig omkring den gamle Eeg —
Drab er min Lyst, som din — jo! kom, besøg mig,
Godt passe vi, hvis Lyst er Grusomhed. —
Kom kun, Tyran — og er du selv forvandlet,
Velan! Philippa end er Brud for dig —
Du finder ei den samme, du før elskte;
Nei paa en nøgen Fjeldtind sidder jeg;
Graae, troer jeg, er alt de før brune Lokker,
Thi hele Sekler har jeg levet her;
Opreiste trodse de al Stormens Vælde;
Vildt kaste sig indfaldne Dines Blik —
Og de af Tjørne sønderrevne Klæder,
De flagre frit omkring for Stormene —
Og dybe Ar af græsselige Vunder,
Af Vunder, som jeg fik i Strid for dig,
Bedække det indfaldne, gustne Ansigt,
Hvis bløde Træk du før saa tidt tilbad. —
Ja kom, og som du selv blodtørstig, grusom
Vil jeg endnu med Fryd omfavne dig —
Med Fryd? — Hvorfor — hvorfor kan jeg ei tænke
Den Tanke, at omfavne dig, Tyran,
At jo det tomme Ord — at Fryd skal hænge
Sig stedse uadskillelig derved —

Nei kom ei — kom ei nær ved mine Egne —
Jeg har adspurgt min Sjel — den hader dig.
Og havde jeg, da Haabet endnu levde,
Mit sorte Fængsel kunnet gjennembrudt,
Da havde jeg, trods Gotha-Rigets Længde,
Trods Havets Bølger, som adskille os,
Tit løbet iilsom over alle Bjerge,
Og svømmet over Havet hen til dig.
Saa tidt den sjeldne Søvn mit Øie lukte,
Saa ilede min Sjel da hen til dig —
Fri løber jeg nu her omkring i Fjeldet
Og aldrig løber jeg dog hen til dig.
Og kommer Søvn paa mine Øienlaage —
Og aabner for min Sjel sit Fængsels Dør,
Ei flyer den hen til dig — nei den kun leger
Med Dødens ønskte kjere Billeder —
Og seer den dig iblant de sorte Skygger,
Blant Nattens frygtelige Billeder,
Let flyer den dog fra dig — og vilde flye dig
Igjennem Millioner Verdener —
Kom derfor ei — kom aldrig til de Egne,
Som skjule den dog før saa kjere Brud —
Lad mig i Ro, her mellem mine Klipper
Udhvine Resten af min piinte Sjel —
Thi halv er den alt flygtet bort fra Jorden,
Fra Ulykssalighedens Opholdssted.
Og naar jeg her i en af Klippens Rifter
Udgivet har min kummertrætte Aand,

Saa vil jeg svøbt i giftig Svovel-Taage
Og syvfold Nat engang besøge dig —
Og end engang skal du da see Philippa
I Dødens frygteligste Skikkelse.
Da skal du vaagne rasende, og hyle,
Og uophørlig hyle ud mit Navn —
Og naar du uden Ro da gjennemvandrer
Min grumme Egn, og din Philippas Spor,
Da skal jeg lade syvfold Gjenlyd svare
Blant mine nøgne Klipper paa dit Hyl. —
Tilsidst skal du afmægtig engang standse,
Og see i Klippens Brudd Philippas Navn,
Og ved dens Fod den Grav, som snart skal skjule
Det Støv, som end af mig tilovers er —
Da skal du sidde paa min Grav og tænke
Paa mine Plagers lange Kroniker —
Og da skal fra den grumme Eriks Øie,
Da først en kjerlig Taare trille ned —
Og skeer det, o fra Dødens mørke Rige
Vil jeg da skue frem og elske dig —
Og havde jeg et Glimt af Haab tilbage
Til, at dit Bryst end havde Følelser —
At det end kunde røres ved min Klage,
Jeg elsker dig nu meer end nogen Tid;
Men nei — min sidste Gnist af Haab er ude —
Paa Jorden er for mig nu ikkun Qval; —
Den ene Trøst, jeg har endnu tilbage,
Er den sig nærmende kierkomne Død.

Lagertha,

et dramatisk Forsøg.

Ved mig, ved mig, som her for Eder knæler
Med frydfuld Tak, for I mig bragte hid,
Med Bøn om Eders Hjelp til at udføre
En Eders fulde Bistand værdig Hevn.
Frem mine Skjoldmøer, Kampens kjække Døttre!
Frem, kommer, iler frem til Høitids Dands,
Til Hilburs Leeg, til Lystighed og Glæde!
O seer dog, deeler dog min Fryd, og dandser,
Som jeg, som den lykfalige Lagertha.

Andet Optrin.

De Forrige. Resten af Skjoldmøerne, som stige i Land, og medbringe Lagerthas to smaa Sønner. Lagertha, som med kjendeligen paanødt Munterhed løber dem i Møde, omfavner dem nogle Øieblikke med inderlig Ømhed, medens Skjoldmøernes Pantomime udtrykker deels Krigerglæde, deels taus Bestyrtelse over Lagerthas Sindsoprør. *) Dette vinder snart Overhaand over den moderlige Ømhed. Hun vender sig fra Børnene, og vedbliver).

O festlig er os denne Dag, thi vider,
At jeg har fundet ham, som jeg har søgt,

*) Maaskee ei allene dette kunde ledsages med Musik, men endog en Deel af det foregaaende, og efterfølgende, af hvad Lagertha har at sige. Dog absolut nødvendigt er dette vel ikke. Det beroer paa Componistens Dom. Denne Musik kunde maaskee gjøres nogenledes virkeligen sandsynlig, naar Krigerinderne, der kunde formodes at medbringe Krigsinstrumenter, virkeligen medbragte nogle deslige, lempede, saa godt man vidste, efter Tidernes Kostume.

Som jeg, og som hans Børn saa ømt begræd,
Min Regner, som jeg søgte, har jeg fundet.
Mig var han flygtet fra — — men her opdaged'
Han Thora, Heroths Kongelige Datter;
Og hun er skjøn, og kjælen, og elskværdig;
De skjønne gyldne Lokker ere Lænker,
Hvormed saa glad sig Helten hilde lod.
I Dag, i Dag er deres Bryllupsdag —
Den gamle Fader skrækked Regners Rygte;
Af Frygt betvungen loved' han ham Thora
Til denne Dag; men han har samlet Magt,
Foreenet vældig Nabomagt med egen,
Og just i Dag, i Thoras skjønne Arme,
Han overfaldes og betvinges skal,
Og Hela, Hela vorde skal hans Brud. —
Men jeg, men vi, skal frelse den Troløse,
Først fælde Thoras Fader og hans Mænd,
Og frelse Regner — derpaa træder jeg,
Jeg frem for den Troløse, med mit Sværd
I Høire — disse to*) ved venstre Haand — —
Hvad! hvorfor hviler nu den glade Dands?
Hvad skrækker Kampens seierrige Døttre?
Kom, ældste Søn af Regner, du er spæd,
Dog bør din spæde Arm forsøge Spydet
Til Frelse — o til Frelse for din Fader,

*) Børnene, som hun atter omfavner med Ømhed og Heftighed.

Hvis Bryllupsfest det er i Dag.

(Hun rækker ham et Spyd.)

Men du (til den anden)

For spæd til end at svinge lettest Glavind,
Du Regners Frelse dog bivaane skal.
Velan! frem, styrter frem til gladen Dands,
Til Høitidsdands paa Regners Bryllupsdag.

Tredie Optrin.

(En Sal i Heroths Slot udenfor den egentlige Bryllups-Sal. Heroth og nogle svenske Krigere.

Heroth.

Er alting færdigt?

Nogle af Krigerne.

Alting.

Heroth.

Al den Omhu,
Som jeg befoel, anvendt for ei at røbe
Det skjulte Baghold for Lagerthas Brudgom,
Og for hans Mænd?

En af Krigerne.

Fra Hlidskjalf Odin selv
Med Møie skal opdage dem og os.

Heroth.

Vel! Timen nærmer sig. Mit Vink I kjende.
Den nærmer sig, den frygtelige Stund,

Da Troløshed skal hevnes, da vi skal
Befrie os fra en Ven, hvis Vælde truer
Med Overmagt — Men tys! Han kommer — bort —

Fjerde Optrin.

Regner.

Saa skjøn, saa skjøn ei Balders kjælne Nanna,
Ei nogen af Gudinderne i Vyngulf,
Ei Elskovskaberinden Sjofna var,
Ei Freja selv saa skjøn, som Regners Thora.
Og dog — i Dag — hvi svæver just i Dag
For Regners Øine Billedet af hende,
Som jeg forlod — og reent forjager Thoras,
Selv naar den Skjønne hviler ved mit Bryst?
Lagertha! — hvi forfærder mig blot Lyden
Af dette Navn? — Jeg flyede dig, skjøndt du,
Skjøndt ogsaa du var skjøn — o meer end skjøn —
Var ædel, modig, viis, og evig trofast;
Men skinsyg og mistænksom mod din Regner.
Din Regner! Din!

(Af og til komme enkelte af de skjulte Krigere frem, men vige tilbage, skrækkede for Synet af Regner, og af ham ubemærkede. Nogle af Regners egne komme, gribe de der vorthængte Skjolde og hensatte Spyde; blandt dem Guttorm.)

Femte Optrin.

Regner, Guttorm, flere danske Krigere.

Guttorm.

Dit Skjold, dit Glavind, Regner!
Jeg troede, det var derfor, du gik bort
Fra Høitidsgildet. Du har da ei seet,
Hvor Heroths Kjæmper, hemmelig som du,
Sig snege bort fra glade Høitidsgilde,
Og lumsk forsamle sig her rundt omkring?
Til Vaaben, Konge!

Regner
(uden at mærke paa Guttorms Ord.)

Din? ha var hun din!
Hun er forladt, forladt den tro Lagertha!

Guttorm.

Til Vaaben, Regner! Du med dine Mænd
Uvæbnet ellers vies ind til Odin.

Regner.

Mit Sværd er rustnet fast i Skeden, Guttorm!
Ha, som om ogsaa det var bleven vædet
Af hendes Taarer, af Lagerthas Taarer,
Da hun til Afskeed væded' disse Kinder
Med kjærlig Graad, den modige Lagertha!
End brænder den, ha uafvettelig
Den brænder denne Kind med nastrondsk Ild;
Den klæber flammende ved disse Fingre.

Selv Thoras Elskovs Taarer ei formaae
At slukke denne Brand. — Men hvi til Vaaben?

Guttorm.

Jeg har alt sagt det, skjulte Stridsmænd samles
Rundtom.

Regner.

Hun kommer, Regners skjønne Thora!
Bort, bort!

Sjette Optrin.

Thora. Regner.

Thora.

Min Regner flyer sin Brud, sin Thora,
Flyer Festens Bulder. — Men jeg flyer som du
Den vilde Sværm; ei den er Fryd for mig;
Nei her ved Regners Barm er Festens Fryd,
Og evig varer den i dine Arme.

Regner.

Ved Thoras, ved den skjønne Thoras Hjerte
Er Fryd. O hvad er vilde Glæders Skrig,
Og hæse Skjaldes Qvad til fulde Bæger,
Mod Lyden af den kjelne Thoras Stemme?
Hvad Festens Pragt mod mindste Glimt af dig?

Thora.

Her klæber sig ved Regners Bryst hans Brud,
Hans ømme Brud, som ønsker intet mere,

End aldrig, aldrig derfra bort at rives.
Dog ſukker dette Bryſt, endogſaa her —
Og ſkjeler ikke her, ſom hiſt i Salen,
En lumſk med Elſkovs Glæder ukjendt Skare! —
O ſaae du ei paa alles Aasyn hiſt
En ſkummel Uro, Tvang, ſom imodſagde
De ſtøiende Lykønſkningsſkrig? — du gik,
Og dobbelt hvisled' hemmelige Ord
Rundtom fra Bænk til Bænk; og ak! du ſukker —

Regner.

Miskjend ei Regners Suk, tilbedte Thora!
Mit Hjerte kjender ingen Frygt — kun Elſkov —
Kun Elſkov fylder denne Barm.

Thora.

Men hør!
Til vilde Skrig, til høie Vaabenbrag,
Hin Hvislen, og den døve Høitidsbulder
Forvandler ſig. Min Regner!

(Vaabenbrag, Lyd af Sværde og Skjolde, Raab og Bulder bliver kjendelig.)

Syvende Optrin.

Guttorm. De Forrige.

Guttorm.

Tag dit Glavind!
Her er det; hiſt er Strid. Til Kampen, Skjoldung!

Regner.

Til Kamp! mod hvem?

Guttorm.

Din Thoras Faders Mænd,
Og skjulte Væbnede, som følge dem,
At rive Thora bort fra Regners Barm;
Og hundred' mod enhver af os.

Thora.

Ha mig,
Ha ogsaa mig et Glavind! For min Regner
Skal denne spæde Arm ei være svag.
Bort, bort med Skjoldet, jeg er Regners Skjold.

Regner (for sig selv.)

(Min Thora selv forvandlet til Lagertha!)
Du Spæde gaaer til Kamp! du er mit Skjold!
Velan! mit Glavind skal mit Skjold beskytte.

Ottende Optrin.

Bryllupssalen.

(De faa Danske ere nu overfaldne af de langt talrigere Svenske, og have draget sig sammen i Bryllupssalen. Svenskerne ere færdige at omringe dem, hver for sig, og at knuse hver enkelt imellem Skjoldene. De af Bryllupsgjesterne, som ingen Deel have i Striden, løbe omkring i ængstlig Forvildelse. Regner med et Par af hans Folk, og Thora, mere død end levende, ved hans Barm, komme ind, kjempende mod en heel Flok Forrædere, Heroth blandt dem; man hører ham, hvis hans Stemme kan høres i den almindelige Stridsbulder, raabe:)

Hid vender Sværd og Glavind, Spyd og Øxer —
Her er han, her Tyrannen. Knuser ham!
Først ham, først ham; og er han end en Trold,
Og har han hærdet sig for Spyd, saa qvæler,
Saa knuser ham imellem Eders Skjolde —
Hid! hid!

(Man anfalder ham fra alle Sider; men han forsvarer sig med Vælde. Thora klynger sig ved hans Barm.)

Thora.

Bort — bort Forræderflok — Mit Bryst
Er Regners Skjold — o gjennemborer det!
Men skaaner ham, min Regner —

Heroth.

Feige, Svage!
Dem begge — ha dem begge — er hvert Spyd,
Hvert Sværd da døvet? — o min egen Arm
Skal gjennembore dem med fælles Stød —
Døe! —

Guttorm

(der har hugget sig ud igjennem en Skare, som omgav ham.)

Nidding! Faer til Nastrond —

(Han gjennemborer ham.)

Regner.

Guttorm, holdt,
Holdt — han er Thoras Fader.

Heroth.

Ha jeg døer —
O myrder, knuser, hevner — ha jeg døer —

Thora.

Min Fader, grumme, elskte Fader! Guder!

(Hun segner over sin Faders Lig. Svenskerne styrte sig nu, efterat Tummelen ved Heroths Fald nogle Øieblikke er sagtnet, over Regner, som i det inderste af Salen med Vælde hugger om sig, og fælder Adskillige. Stridens Tummel voxer til det høieste.)

Niende Optrin.

(De Forrige. Lagertha og hendes Skjoldmøer med nedslagne Hjelme, stridende, drivende for sig dem, som have sat sig imod deres Indbrud ved Indgangen. De slaae sig til de Danskes Parti, og gjøre blandt Svenskerne et Nederlag, fra hvilket de omsider maae bortdrage sig; bortflyvende de døde og saarede, blandt dem Heroth. — Regner, Lagertha, de Danske, og Skjoldmøerne forfølge de Flygtende. Thora uden Sands, reven fra Regners Barm, som midt i Striden endnu omfavner hende, er eene tilbage.)

Tiende Optrin.

Thora,

som vaagnende af en Dvale.

Hvor er han? hvor? ha! ei ved dette Hjerte!
Ei ved din Thoras Hjerte! O man sleed dig
Herfra, og sønderrev det. Alt forsvandt
For dette Syn. Jeg vaagner op, og hvor?
I Nastrond, Ulyksalige! i Nastrond,
Thi Regner, thi min Brudgom er her ei —
O han er fældet — Helten overmandet

Thora.

Han faldt — din Thoras Fader faldt i Kampen,
Og død laae Thora ved sin Faders Bryst!
Men var hans Spyd ei løftet mod min Regner,
Som skaante ham? Min Regner selv blev frelst;
Og Thora lever atter for sin Brudgom.

Regner.

Fuldendte være da vort Bryllups Rædsler,
Fornyede dets Glæder lyde atter;
Hvad dem afbrød, for evig være glemt!

Thora.

For evig glemt ved Regners elskte Barm.

(Man sætter sig ved de igjen i Orden bragte Borde. Musik; Dands.)

En Skjald synger.

Hvad vandt den Kloge
I Ledingsfærd?
At stor ham kalde
De hæse Skjalde;
At feige frygte
Hans store Rygte;
Er al den Taage
Hans Stræben værd?

En anden.

Men saaes han svinge
Det tunge Spyd,
Kun for at bringe
De Vundne Fryd;

Og naar han iiler
Fra Stridens Larm,
Og trættet hviler
Ved kjerlig Barm;
Hans Mø ham lønner
For stiftet Gavn,
I raske Sønner
Fornyes hans Navn.

Chor.

Naar Helten iiler
Fra Stridens Larm,
Og trættet hviler
Ved kjerlig Barm;
Hans Mø ham lønner
For stiftet Gavn,
I raske Sønner
Fornyes hans Navn.

En Skjald.

Den elskte Mage
Vidt fra hans Borg,
Skal blid forjage
Hvert Spor af Sorg.
Glad seent han reiser
Til Valhall hen:
Men herlig kneiser
Hans Bautasteen.

Chor.

Naar Helten iiler
Fra Stridens Larm ꝛc.

Én Skjald. *)

Snart skal hensvinde,
Bortvisne, falme
Med brudne Grene
Det Træ, som eene
For fiendske Vinde
Uskjermet staaer.
O saa forsvinde
De mørke Dage
For Elskovs Fiende,
Naar kjerlig Mage
Dem ei omgjerder.
Hun værner, hærder,
Mod Kummers Pile,
Med Elskovs Smile
Hans Glædes Kaar.

Chor.

Naar Helten iler
Fra Stridens Larm ꝛc.

Dands.

Trettende Optrin.

Lagertha og et Par af hendes Skjoldmøer blande dem med i Dandsen, endnu stedse med nedslaaet Hjelm. Hendes Børn skjules afsides blandt nogle af de andre Skjoldmøer. Hun træder omsider frem, endnu uden at blotte Ansigtet.

---

*) Imiteret af Sæmunds Edda. See Havamaal i Sandvigs Oversættelse S. 75 og 76.

Lagertha.

Mens Alting aander muntre Høitidsfryd
Til Helten Regners og den skjønne Thoras
Foreeningsfest, tilstede man en Skjoldmø,
Ukjendt med kjelent Qvad i bløde Toner,
For Helten og hans stridbevante Folk,
Saa godt hun kan, at hædre med sin Sang
Den høitidsfulde Dag.

Regner for sig selv.

Lagerthas Røst!
Skal Alting da fornye Lagerthas Minde?

Thora.

En Sang for Regner! O den er velkommen.
Mørk er din Tale; men du loved' jo
En Sang for Regner, syng, ukjendte Skjoldmø.

Lagertha.

Stolten Skjoldmø drager i Ledingsfærd;
Ei randt hende Elskov i Sinde;
Hun havde hørt Klager baade fjern og nær,
Som aldrig gik af hendes Minde:
"Jeg havde en Elsker; ak troløs var han;
"Men Hevn følger blodig den troløse Mand."

Omsonst saa mangen Kjempe bold
Sin Hu til hende lod stande;
Hun ingen fandt værd, sig at give i Vold;
Hun frygted', for sildig at sande:
"Jeg havde en Elsker ꝛc.

Stolten Skjoldmø seirer i Ledingsfærd,
Gjør mangen Kjemper til Skamme;

Engang med en Ungersvend brød hun Spær,
En Kjemper af Asernes Stamme.

Høit lyder Rygtet om Kjemperens Daad;
Og selv hans Vælde hun prøved'.
Og kun at afværge uskyldiges Graad,
Det sagdes, han Hærværk udøved'.

Han beiled' i Vintre, han beiled' i tre;
Høist vor'de hans vældige Rygte.
Han vidste, sig ædel og trofast at tee,
Og vandt, hvad han drabelig søgte.

"Stolten Skioldmø! du give din Kjemper sin Haand,
"Han den har fortjent, og paaskjønner.
"Du være hans ved uløseligt Baand,
"Og al hans Daad du belønner."

Sin Haand ham stolten Skjoldmø gav,
Med den hun gav ham sit Hjerte!
Fast Baandet var knyttet: grum rev han det af;
Sønderrev det elskende Hjerte.

"Jeg havde en Elsker, ak troløs var han!"
Saa lød den Elskendes Klage:
"Men Hevn følger blodig den troløse Mand;
"Skjøndt seent, den sig ei skal unddrage."

De spæde Sønner hun tog i Favn;
Sit Sværd hun gjorded' om Belte.
Saa foer hun ham efter fra Havn til Havn,
Og blodige Taarer hun fældte.

Hun fandt ham. End føled' hun Kjerligheds Glød;
Men Hevn kun dens Luer ernærte.
Hun saae sine elskede Sønners Død —

Saa sank hendes Sværd i hans Hjerte.
Jeg havde en Elsker, ak troløs var han,
Men Hevn følger blodig den troløse Mand.

Den Skjoldmø, som troløse Helt bedrog,
Den Elskerinde, som optændt af Hevn
Sin Elsker søgte, og ham fandt —
(Hun tager Hjelmen af.)
er jeg —
Er jeg, den ulykkalige Lagertha —
Og den troløse, som bedrog Lagertha,
Er du — er Regner. — Her er dine Sønner —
Dem, du forlod med mig — Til Steen forvandlet
Jeg seer dig — Længe var jeg ei forstenet,
Taalmodig længe jeg min Skjebne bar.
Men nu med Strømme Graad fortørredes
Omsider Livets Kilde i min Barm;
Og jeg blev Steen som du. — Dog faldt mit Syn
Endnu paa dette Sværd, hvormed saatidt
Lagertha fordum stred med dig — for dig —
Og Hevn oplivede paany Lagertha.
See dine Børn — de længe trøsted' mig;
I dem, saa tænkte jeg, har jeg min Regner
Engang igjen — saa modige, saa ædle,
Saa skjønne, som han var. — Men han blev troløs.
Nei — ingen kjerlig Brud skal Regner meer
I dem forraade, som han mig forraadte.
Betragt dem, grumme! see dit eget Billed!
See! de er skjønne, der er intet Spor
Af Troløshed i deres rene Træk.

Saa var der heller ei i deres Faders,
Og dog han troløs blev, mod dem og mig —
Nu — du er deres Fader; mæt din Sjel
Med at beskue dem — men jeg er Moder,
Jeg var din Brud, og jeg vil frelse dem,
Tilkommende Lagerther vil jeg frelse
Fra Regners Lige. — Nyd dit Værk, o Regner!

(Hun løfter Spydet, for at gjennembore dem. Thora kaster sig imellem.)

Thora.

Nys var jeg Regners Skjold; jeg er det end.
Først mig, først mig. Til hans — til disses Bryst
Er eene Veien gjennem Thoras Hjerte.

Lagertha.

Du elsker Regner, Ulykkalige!
Du elsker ham endnu, skjøndt du seer mig,
Skjøndt du hans Børn, hans hele Brøde seer!
Kan jeg, o kan Lagertha hade den,
Der elsker ham, ham, som saa inderlig
Jeg elsked' selv? — Men ogsaa du, o Thora,
Du engang, som Lagertha, vorde skal
Forladt — forladt. — Og dersom eengang disse
Skal ligne ham, de skylde Livet — nu
Saa ramme Hevnen dem, som deres Fader.
Frem Ulykkalige! dig bydes end
Den Hæder, du fortjener ei: at prøve
En mandig Dyst. Du eller jeg skal døe.
Dit Sværd —

Regner.

Ei mod Lagertha skal det drages.

Her er mit Bryst, stød til; jeg har fortjent det,
Hvis — see, o see min Thora — hvis det kan
Fortjene Døden at tilbede hende,
Som Nannas Baldur, Freias Odin vilde
Tilbedet, og brudt svoren Troskab for.

Lagertha.

Ha! næsten kunde din Lagertha selv
Frikjende dig; dog ogsaa Thoras Ømhed
Du engang skal forglemme, som Lagerthas.
Du drager ei dit Sværd! Ha at jeg ei
Kan troe din stolte Vægring modløs Feighed,
Jeg kunde med Foragt da glemme dig;
Foragt dog mindre bitter er, end Had —
Men jeg er stolt som du; og skjønt jeg hader,
Med Had, som det, hvormed jeg hader dig,
Et Liv, du mig har fyldt med Nastronds Qvaler,
Saa vil jeg trodse alle Nastronds Qvaler,
Og hærdet modig byde dem min Isse.
Lev da, Troløse! ogsaa jeg skal leve;
Men jeg, men min Medbeilerinde, begge
Vi hevnes skal; med mere grusom Hevn,
End med uværdigt Blod, vi hevnes skal.
Kom, skjønne, ædle Thora! følg Lagertha,
Fly den Troløse! fly, kom langt fra Regner
At glemme ham. Jil, fly i mine Arme.

Thora,

(som længe omfavnede Børnene, og siden er sjunket hen i en ubevægelig Følesløshed, vaagner forvildet, som af en Drøm.)

Fly — Thora fly — Ha det var kun en Drøm.

Jeg vaagner op — saa svag. O hold mig, Regner,
O hold din Brud! — o vist! det er af Dandsen
Paa hendes Bryllupsdag — og jeg har slumret,
Og drømt — O Drøm, som al min Sands forvirrer.
Min Fader veltende sig i sit Blod,
Og Spøgelser, som svæved' rundt omkring mig —
Og Kampens Rota med sin grumme Mine —
Og med sit Glavind mod min Regners Barm!
Det var en Drøm, min Regner — kun en Drøm!
Thi vor Foreenings end ufødte Frugter,
Min Regners Børn løb til mig —

(Hun farer op, da Børnene grædende omfavne hendes Knæ.)

Hvad? endnu;
Hvad Drøm endnu — hvor er jeg — kommer — kommer!
Forsvarer mig imod den grumme Rota!
Der er hun —

(Hun flyer Lagertha, som med Ømhed og Taarer nærme sig hende. Hun seer det, og standser bestyrtset.)

Hvad? — endog paa Rotas Kinder
Nedrulle Taarer? — Rædsel! — ha omfavn mig,
Og fly, o Rota — selv du bød mig flye —
O frels mig, frels mig, frels min Regners Sønner.
Ha! jeg er svag — ei dig, ei dig, o ædle!
Jeg følge skal. Mig vinker kjerlig Freia —
Til Guders lyse Hjem — tilgiv mig — fly —
Jeg døer.

(Hun hensegner, omfavnet af de grædende Børn, i Lagerthas Arme.)

Regner.

O! grusomt hevnes Troløshed.

Lagertha.

Et pantomimisk Sørgespil

blandet med Sang

af Balletmester Vicenzio Galleotti

Versene af C. Pram.

Isteden for at bringe forangaaende Drama i dets oprindelige Form paa Skuepladsen, forenede Digteren sig med vor berømte Balletmester Galeotti at ombanne det til en Ballet, hvis saakaldte Program man har troet at burde meddele her, ikke blot for de deri værende pramske Sange, hvoriblandt det tyrtæiske Skjaldequad, der i sin Tid var paa Alles Læber, som i Alles Hjerter, men og fordi vor Digters Haand umiskjændelig spores saavel i hele Programmet, som især i Forerindringen dertil.

R. R.

Personerne:

Regner Lodbrok, Konge i Danmark.

Lagertha, norsk Krigerinde, Kong Regners Dronning.

Heroth, Underkonge i Østgothland.

Thora, hans Datter, Kong Regners Brud.

En af Kong Heroths Hærførere.

En af Kong Regners Hærførere.

Kong Regners og Lagerthas tvende Børn.

Danske Krigere.

Gothiske Krigere og Hofmænd.

Norske Skjoldmøer.

Gothiske Fruentimmer i Prindsesse Thoras Følge.

Skuepladsen er paa, eller nær ved Kong Heroths Borg i Østergothland.

Eiuden indhyllet i, og blandet med en Mængde Fabler, har Oldtiden bevaret Erindringen om sine mærkværdigste og største Mænds Tildragelser og Bedrivter. Kun saaledes kjende vi Nordens berømteste Helts og mægtigste Fyrstes, den Regners Historie, som almindeligen nævnes med Tilnavn Lodbrok. Det, som deraf er taget til nærværende Skuespil, er følgende:

En Naboførste havde med Overmagt mishandlet en Deel af Norge, dræbt dets Konge Sigurd, Kong Regners Farfader, og tilligemed ham Mængden af hans Stridsmænd, og især voldeligen behandlet det Kjøn, som, endog i hine krigerske Tider, almindeligen ei befattede sig med Vaaben. Nøden opvakte Nordens Møer til at forsøge Vaabnenes Brug.

Regner, denne navnkundige Konge over Danmark og Norge, hvis Tapperhed ei alene gjorde ham siden til Overherre i hele Norden, ogsaa paa hiin Side Østersøen, men mægtig endog paa den brittiske Ø, og hans Vaaben frygtedes lige til Constantinopel og paa Middelhavets Kyster, erfarer neppe disse i Norge udøvede Voldsomheder, førend han begiver sig did, for at standse dem og hævne sin Farfaders Drab.

Lagertha, en Jomfru af ædelste Byrd, havde samlet et Antal af hendes Kjøn, og ved sit Exempel, sin Tilskyndelse og sin Anførsel opflammet deres Mod; væbnede og modige ere de nu istand til at møde den fremmede Vælde. For at kunne aldeles tilbagedrive og tilintetgjøre den, glædede sig ved nu at kunne forene sig med Heltens Kong Regners Krigere; og kun forenet med og styrket ved dem, er Regner istand til ved en fuldkommen afgjørende Seier at tage Hevn over den voldsomme Fiende. — Anførerinden opvakte Alles Opmærksomhed og Forundring, især Regners. Hans Følelser for Heltinden bleve ikke ubesvarede. Hun blev hans Brud. Han levede adskillige Aar med hende i Goulardal i det Trondhjemske, og beherskede derfra sine Stater.

Men nu drager Kong Regner ud paa nye Toge. Han besøger en af sine Underkonger, Kong Heroth i Østergoth-

land. Dennes Datter, Thora, den Skjønneste af Nordens Skjønne, gjør et saadant Indtryk paa Heltens mod Skjønheds Vælde ei stærke Hjerte, at han glemte Lagertha, og — nu blev ogsaa den skjønne Thora hans Brud.

Nu, siger Historien, gjør en Deel af Kong Regners sydligere Undersaatter en Opstand, der bliver saa alvorlig, at Kongen maa opfordre mægtig Undsætning fra de ham tro blevne Lande. Lagertha glemmer den hende tilføiede Fornærmelse, iler med sine seiervante Skjoldmøer sin Troløse til Hjelp, og tilkjæmper ham over Oprørerne en aldeles fyldestestgjørende Seier.

Det synes ikke at fornærme den anførte historiske Sandhed, om man antager, at Lagertha, urolig over sin Gemals længe forgjeves ventede Gjenkomst, ahnende maaskee hans Troløshed, beslutter med endeel af sine Skjoldmøer og med sine Børn at opsøge ham; at den oprørske Konge er netop den Kong Heroth, til hvis Datter han beiler; at denne ei tør give sin mægtige Overherre et fornærmende Afslag, men at han alligevel føler sig fornærmet, og tilliige misundelig over hans Overmagt; at han derfor beslutter, at betjene sig af Bryllupshøitidens Sikkerhed, for at overfalde ham og befrie sin Datter for denne Brudgom, sig for en misundt Hersker. Antager man da, som her er skeet, at Lagertha lander nær ved hans Borg, underrettet om hendes troløse Gemals nye Forbindelse, just paa Bryllupsdagen, saa er det naturligt, at hun i sin fornærmede Elskovs fulde Lidenskab beslutter at tage en rædsom Hevn; men endog historisk sandt, at hun derimod, opdagende et mod ham opspundet Forræderi og Oprør, vender sine Vaaben mod hans Fiender, med en ædel Sjæls Høimodighed glemmer al egen Forbittrelse for at staae ham bi mod Niddingsanfald, og handler saaledes, som i nærværende Skuespil forestilles.

Første Optog.

(Skuepladsen forestiller en Bjergegn ved Østgothlands Kyst. Paa den ene Side sees Porten til Kong Heroths Borg; paa den anden i nogen Afstand en Vig af Havet.)

Naar Skuepladsen aabnes, høres fra Borgen festlig Glædes Lyd; man skjelner blandt Festsangene de Ord:

Dannerfyrsten leve!
Leve hans Brud!

Langt borte seer man et Skib nærme sig, af hvilket Lagertha og hendes Følge af Skjoldmøer stige i Land bag ved Klipperne. Hun træder frem. Lyden af de Ord, hun hører, af de Sange, som opfylde Borgen og Landet, og Synet af den Borg, hvorfra disse Sange for Dannerfyrsten og hans Brud lyde, fæste hendes Opmærksomhed, og vække hos hende forfærdende Ahnelser. Hun vinker sine Skjoldmøer at træde frem, og følge med hende til Borgen, da Sangen bliver endnu tydeligere.

Over Hav, over Ø,
Fra Havn til Havn
Over Fjeld, over Dal,
Lød Regners Navn.
Ham qvad hver Skjald;
Om ham saa glad
Til Freia bad
Hver Nordens Mø,
Men ham, saa stor,
Saa kjæk, saa skjøn,
Kun den favreste Mø

I hele Nord
Er værdig Løn.
Leve Regner, leve Thora!
Leve Fyrsten og hans Brud!

Ved enhver fornyet Lyd af Regners og Thoras Navn, voxer hendes Lidenskab. Hun standser; Lidenskaben bliver til yderste Forbittrelse, til Fortvivlelsens Raseri. Støttet paa sin Landse grunder hun saaledes paa fornærmet Elskovs Hevn.

Hendes **tvende Børn**, som med de øvrige af Skjoldmøerne komme frem, gaaer hun i denne Lidenskab imøde, hun omfavner og trykker dem med Inderlighed til sin Barm. Af Høitidskorene lyder imidlertid atter Regners Navn. Paa dette gjør hun de Spæde opmærksomme; ved Lyden af **Thoras Navn**, og

Leve Fyrsten og hans Brud!

vender hun sig med Ømhed til dem; man seer hendes Miner sige dem med ømmeste Smerte: "Elskede Børn, I have ingen Fader mere," og undertrykket af Kummer staaer hun nedbøiet, hældende sig paa Landsen, medens Børnene grædende omfavner den i Sorg hensegnende Moders Knæ. Men i det hun reiser sig med et Blik mod den Borg, hvor Regner fuldbyrder sin Troløshed, optændes paa ny den bittre Lidenskab, og hun sværger Hevn over hendes troløse Gemal. I Forbittrelsens Raseri seer hun igjen paa sine Børn, og seer dem i den tilvoxende Alder troløse, som deres Fader. "Nei, sige hendes Gebærder, det skulle I ikke vorde; ingen tilkommende Lagertha skulle I gjøre ulykkalige, som jeg det er," og hun hæver Landsen for at gjennembore dem. Skjoldmøerne holde Stødet tilbage. Omfavnende hendes Knæ bede de uskyldige Smaae med opløftende Hænder den fortvivlede Moder om Livet. Krigerinderne forestille hende hendes Grusomhed mod hendes egne elskede Børn. Hendes Lidenskab gaaer over til Ømhed, Landsen falder hende af Haanden og hun slutter de grædende Børn til det moderlige Bryst. — Endnu gjentages Choret: "Leve Regner og hans Brud!" og rivende sig løs fra Børnene, griber hun atter Landsen og løber rasende til Borgen. Skjoldmøerne holde hende tilbage; "hvad vil du, Fyrstinde?" spørge de. "Gjennembore med dette Spyd den Troløses Hjerte, svarer hun, drage ham ved det knuste Hoveds blodige Haar gjennem Staden, til Rædselsfu for alle Troløse."

Skjoldmøerne gjøre hende imidlertid omsider opmærksom paa, at just dette Sted er tilberedt til festlige Lege; at man nærmer sig, og at hun skjult oppe mellem Klipperne, kan med egne Øine see, hvad der foregaaer, og da bestemme sig. Hun antager dette Raad, giver Skjoldmøerne Vink at følge sig, og de gaae samtlige, at skjule sig i Fjeldet.

Kongerne Regner og Heroth, med Prindsesse Thora, hendes Møer, og begge Kongernes Følge af Danske og Gother komme frem fra Borgens Port. Følgeskabet modtager Kong Regner med

Chor.

Velkommen hid! hil dig, du Kampens Søn!
Din Lod er stor, misundelig og skjøn,
Meer end Lovsangs Hæder,
Guders Saligheder:
Valkyrien Thora er Heltens stolte Løn.
Nu Sang, og Dands, og glade Sanges Lyd
Om Regner og Thora, om Skjønhed og Vælde,
Tilraabe Sletter og Dale og Fjelde:
Leger, og dandser, og gjenlyder Fryd!

Kong Heroth befaler krigerske Lege at anstilles. Det skeer. Regner er i hver den Seirende. Thora krandser Seireren; og hver Gang istemme de Danske og Gotherne:

Seier! o Seier! din Ven du ei sveeg
I drabelig Leeg.
Hil dig, Danrigets Fyrste, du er
Din Thora værd.

Naar Legene ere til Ende, giver Kong Heroth Befaling til Dandsen. Krigerne og Thoras Møer dandse. Regner og Thora udtrykke deres gjensidige Ømhed i en Dands med hinanden. — Fnysende af Elskovs Harme vil Lagertha, som fra Fjeldet seer derpaa, bryde frem, og hevne sig: men endnu holdes hun tilbage af hendes Følge. — Synet af det elskende Pars Henrykkelser udbreder lidenskabelig Deeltagelse blandt samtlige de øvrige. De gaae tilbage til Borgen gjentagende, med Jubel, Choret:

Over Hav over D
Fra Havn til Havn, o. s. v.

Lagertha ved Forbittrelsen bragt til det yderste fornyer den Eed, hun har svoret, at hævne sig blodigen. Hun drager Visieren af sin Hjelm ned over Ansigtet, ligesaa hendes Følge, og nu iile ogsaa de ind i Borgen.

Andet Optog.

(Skuepladsen forestiller en stor gothisk Sal, prydet med Trophæer. Midt i Salen et Alter bestemt til Brudevielsen.)

Præsterne, og nogle af Kong Heroths Høvedsmænd har denne Konge her hemmeligen ladet forsamle, for ved Præsternes Myndighed og Overtalelser at fuldbringe den Sammenrottelse mod Kong Regner, hvorefter han og hans Mænd midt iblandt de nu allerede begyndte Bryllups-Høitideligheder skulde overfaldes, og tilhobe myrdes. Heroth selv staaer paa Luur for at mærke paa hans Krigeres Stemning. Først naar han derom fornemmer sig betrygget, træder han frem, og modtager de Sammensvornes Eed.

Præsterne.

Asathor byder:
Bæver! adlyder
Tordenens Gud!

Krigerne.

Nævner, nævner
Tordnerens Bud.

Præsterne.

Asathor byder:
Hevner, hevner,
Hevner, og værger
Gothalands Hæder!
Sværger, sværger!

Krigerne (med stille Forfærdelse.)
Vi sværge.

Præsterne.
At hevne, at værge
Heroth og Eder,
Guder og os.

Krigerne.
Vi sværge, vi sværge.

Præsterne.
Saalænge Regner
Ei fældet segner,
Han og hans Skarer,
Saa svæve Farer
Om Gothlands Hæder,
Dets Konge — Eder —
Dets Guder — os.
Men I adlyde,
Og kjække byde
Al Rædsel trods?

Krigerne (forenende Spidsen af deres Sværde paa Alteret.)
og **Præsterne.**
Vi sværge, vi sværge,
Ved Asathors Hammer,
Ved Alterets Flammer:
At hevne, at værge
Vort Gothalands Hæder,
Vor Konge, og Eder,
Og Guder og os.
Og ei at hvile,

Før vældig Regner
Ved vore Pile
Nedfældet segner;
Hans Blod skal flyde;
Vi dertil byde
Al Rædsel trods.

Neppe er saaledes Sammensværgelsen fuldendt, førend Musikken forkynder Brudeparrets Ankomst. Kong Heroth lader de Sammensvorne gjemme Sværdene i Skeden, og gaaer med munter Mine sin Svigerson og Datter imøde. — Han fører dem til Alteret, og Vielsen gaaer for sig.

Heroth byder Høitidsglæderne begynde. Krigerne, Fruentimmerne, Ungdommen ere enige til, med gladeste Munterhed, at deeltage deri, da pludseligen de Sammensvorne, anførende de øvrige Gother, anfalde Regner og de Danske. — Overraskede kjæmpe disse med underfuld Vælde; men efter den tappreste Kamp ere de nødte til at vige for det overlegne Tal.

Lagertha med sine Skjoldmøer kommer. Denne Undsætning fornyer Striden. Man hører, medens disse Kampe vare, snart de Danske, snart Skjoldmøerne, snart og Gotherne, opmuntre hver deres egne Medstridende i afbrudt Chor:

Bryder ind! — styrter frem! — Asathor bød.
Hugger blindt! — trodser Alt! — Seir eller Død.

Kong Heroth falder. Gotherne flygte, bortslæbende hans Lig. Lagertha og de Danske forfølge dem.

Thora løber i Forfærdelsens yderste Vildelse hid og did, fulgt af sine Damer, og Ungdommen. Synet af hendes dræbte Fader, tilligemed Angsten for at miste hendes elskede Brudgom overvælder den ulykkelige Prindsesse. Hendes Kræfter forsvinde. Hun segner i hendes Følgerinders Arme.

Tredie Optog.

(Skuepladsen endnu som i andet Optog.)

Ved Kong Regners Omhu er Prindsesse **Thora** vækket af sin Afmagt. Man seer endnu hendes kjærlige Angst for, at han er saaret, hvilken forøges ved at see hans Rustning blodstænket. Hun trøstes ved at blive underrettet om, at det ei er af hans Blod, men Blod af de Forrædere, som saa barbarsk overfaldt ham.

De seirende Danske vende tilbage, medbringende fangne Gother, uden Vaaben og Hjelm. De komme med Seiersang:

Som Helte fra Leire
Vi stride og seire.
Leve Regner! leve Thora!

For at adsprede hendes forskjellige voldsomme Sindsbevægelser, Rædselen over hendes Faders Tab, og den ligesaa vældige Glæde over hendes Brudgoms Frelse, befaler Regner, at Festglæderne og Sangene skulle igjen begynde, og de fangne Gother straffes med at være Vidner dertil.

Regner, Thora, de danske Høvdinge og nogle af Thoras troe Følge sætte sig ved de gjenoprettede Borde. Dandsene og Sangene fornyes. En Skjald istemmer følgende Qvad, hvis Omqvæd gjentages i Chor af den hele Forsamling:

Saa glade vi drage det lynende Sværd,
Og Seir eller Død vi skal vinde,
Naar **Fædrelands Farer** til Ledingsfærd
Os fordre mod Fædrelands Fiende.
Vi sjungende seire, vi sjungende døe:
Leve Fædreland, Konge og Mø.

Choret gjentager.

Vi sjungende seire, vi sjungende døe:
Leve Fædreland, Konge og Mø.

Saa glade vi drage det lynende Sværd,
Naar **Danrigets** Hæder mon kalde,
Ei Dannemands Navn den Nidding er værd,
Som ei glad i slig Kamp monne falde.
Vi sjungende seire, vi sjungende døe;
Leve Fædreland, Konge og Mø!

Saa glade vi drage det lynende Sværd
For Ædlingen, **Førsten** hin gjæve,
At fældes for Ham er Hædersfærd,
Som for Ham at kjæmpe og leve.
Vi sjungende seire, vi sjungende døe:
Leve Fædreland, Konge og Mø!

Saa glade nedlægge vi dræbende Staal,
Naar først det tilkjæmped os Freden.
Nu høit lyde Danmarks og Regners Skaal!
Før Kampen lød; nu lyde Glæden!
Høit dundre vort Qvad over Fjeld, over Sø:
Leve Kong Regner, leve hans Mø!

Dertil drikkes af gyldene mjødfyldte Horn.

Sangen og Dandsen afbrydes ved **Lagerthas** og hendes Følges Ankomst. Hun fremstiller sig med Landsen i Haand, og nedslagen Visier. — Regner (som ligesaalidet nu kjender hende, som han kjendte hende før i Kampen, da hun ei heller da lod sit Ansigt tilsyne) reiser sig, og løber hende imøde med aabne Arme for at takke hende for den Undsætning, hun saa vældig gav ham; men med stolt Adfærd støder hun ham tilbage, og giver ham at forstaae, at han nu har at kjæmpe med hende. Regner drager sit Sværd, og lægger det for Lagerthas Fødder, til Beviis paa, at han ei vil bruge Vaaben mod sin Velgjørerinde; han stiller mod hende sin ubevæbnede Barm, og til-

byder hende uden Modstand at gjennembore den. — Lagertha seer stivt paa ham, tager ham ved Haanden, fører ham nogle Skridt frem med sig, opløfter Visieren paa sin Hjelm, og lader ham i den ham ubekjendte Skjoldmø gjenkjende sin forladte Lagertha. — Regner, som lynslagen af dette Syn, dækker sit Ansigt med sine Hænder, og vover ei at løfte Øinene mod hende. — "Har du end glemt din Lagertha, siger ham hendes Blik, saa i det mindste gjenkjende du dit Afkom," og hun fører til ham hans to spæde Sønner, som klynge sig med barnlig Ømhed og Banghed om hans Fødder. Endnu stedse staaer Regner som forstenet. Derved endmere forbittret river Lagertha Børnene bort. "Ei engang dem vil du kjende. — Velan! De ere dine Sønner; de ligne dig. De ere skjønne. Der er intet Tegn til Troløshed i deres Træk. Saa var der heller ei i deres Faders. Og dog blev han troløs. Jeg vil frelse dem fra at vorde dig lige. Tilkommende Lagerther vil jeg frelse fra dine Lige. — Nyd dit Værk, o Regner!" — og hun hæver Landsen for at gjennembore dem. Men alle løbe til, og Thora unddrager Børnene fra det dræbende Stød. — Regner vaagner ved dette Syn.

Lagertha opfordrer ham til at bestemme sig, enten at vende tilbage med hende, eller blive hos Thora. — Striden mellem de gamle Følelser og den ny Erkjendtlighed for Lagertha, Ømheden for hans Børn, og hans brændende Kjærlighed for Thora, rase i hans Barm. Tilbøieligheden for den ømme Thora vinder Seier, og han griber hendes Haand. "Ogsaa hende, sige alle Lagerthas Bevægelser, skal jeg altsaa redde for den Elendighed, snart som jeg at vorde forladt," og hun hæver Landsen for at støde den i hans Barm. Ogsaa nu forsøge hendes Skjoldmøer at tilbageholde hendes Rasenhed; de drage ham bort, skjule ham mellem sig; men hun forfølger ham, opdager ham. Tummelen bliver almindelig. Thora løber at afbøde Stødet af hendes stedse hævede Landse; og da det omsider falder, for at gjennembore ham, kaster Thora sig saaledes i Veien, at det, mod Lagerthas Villie, dræbende rammer hendes Barm. Thora segner, dødeligen saaret, i Regners Arme. Skjoldmøerne og hendes Følge stimle omkring.

Da Lagertha seer, at hun har dræbt Thora, dæmper Fortvivlelsen over denne Ulykke hver anden Følelse i hendes Bryst. Hun staaer nu selv som forstenet, støttet paa sin Landse. —

Regner, bragt til Raseri, træder hen mod Lagertha, med knusende Bebreidelser i alle Miner; og af den hele, med Rædsel og Kummer opfyldte Forsamling lyde i sørgelige Toner de Ord:

Thora, vor Thora, vor Regners Brud,

Vee os! — den Fromme! — see hendes Blod.

Trøsteslos kaster Lagertha sig for den døende Thoras Fødder, flyer hende sin Landse, og beder hende at skille sig ved et Liv, som fra dette Øieblik er hende for stedse forhadt. Ved sine Følgerinders Hjelp reiser Thora sig, taber af sin Haand Lagerthas Landse, omfavner Lagertha, tilgiver hende sin Død, og vinker hen til sig den ulykkelige Regner, som styrter frem til hendes Fødder.

Afmægtig griber hun endnu hans Haand, og beder ham tilsværge sig at opfylde hendes sidste Begjering; dette besværger Regner. Nu paalægger Thora ham, at vende tilbage med Lagertha; at elske sine Børn, at tænke paa hende. — Han vakler — Hun samler sine sidste hensegnende Kræfter, tager ham ved Haanden, minder ham med Ømhed om den nylig gjorde Eed, at opfylde hendes sidste Villie. Nu lover han at opfyldte den. Thora samler i sin Haand Lagerthas og Regners Hænder, og omfavner dem vexelviis. Deres tvende Smaae trykker hun med Heftighed til sit gjennemborede Bryst, og dør i sine Følgerinders Arme.

Af Forsamlingen høres udsukke følgende Ord:

Thora, den fromme, den hulde, er død —

Thora — er død.

Regner og Lagertha omfavne endnu Thoras Lig; af Forsamlingen staaer enhver nedsjunken i Sorgen over den ømme Thoras Død, udtrykkende sin forskjellige Medfølelse med Regner og Lagertha, og Dækket falder.

Sange

af

Balletten Telemach paa Calypsos Ø. *)

Chor.

Velkommen, o velkommen være
Til Glædens Ø, Ulysses Søn!

2 Den Fryd, dig i sit Skjød at bære,
Selv Glædens Ø i Dag skal lære,
At vorde dobbelt blid og skjøn.

Alle.

Velkommen, o velkommen være
Til Glædens Ø, Ulysses Søn!

1 Forviist fra vore Kyster,
Er alt, hvad ei forlyster;
Kun Blidhed, Spøg og Glæder
Har Adgang, trives her.

3 Her evig Vaar beklæder
Lykksalighedens Egne;
Dens Fodspor allevegne
Med Blomstre prydet er.

Chor.

Velkommen, o velkommen være
Til Glædens Ø Ulysses Søn.

---

*) De af Digteren til anden Act af denne Ballet forfattede Sange, synes her passeligst at finde Sted.

Arie.

Her stedse Bækkens Surren
Blandt glade Fugles Sange
Og Duens kjælne Kurren
Opfylder Lundens Gange,
Som dunkle gamle Eege
Med kjølig Skygge dække,
Hvor Zephyretter lege
Blandt Floras Blomsterhække,
Mens skjulte Fauner skotte
Fro til Dryaders Dandse,
Og selv i dunkle Grotte
Dem flette friske Krandse.

2 Saa rinde vore Dage
I evig nye Kjæder
Af Spøg og Dands og Glæder
Med fro Afverling hen.

3 O! glad deeltage
I disse Kjæder
Af Spøg og Glæder
Calypsos Ven!

Chor.

Velkommen, o velkommen være
Til Glædens O Ulysses Søn.

Arie.

Dit Vink, o Prinds! — og, dig at fryde,
Naturen selv det skal adlyde,

Selv fjerne Old i vore Sange
Fremstaaer fornyet paa dets Bud.
Dit Vink! — og Lunden skal forsvinde;
Giganterne skal her oprinde,
Og selv Olympens Guder bange
Mod dem i Strid skal drage ud.
Paa Pelion skal Ossa dynges
Og Fjeld paa Fjeld mod Skyen slynges,
Til Zeus med Tordenstraalens Blink
Tilintetgjør dem. — Paa dit Vink
Skal Zeus paa ny for dig fremtræde,
Og øm sin Semele tilbede;
Og Offer for hans Junos Vrede,
Men Moder til hiin Glædens Gud,
Hun døende skal ei fortryde
Den Fryd, hun stolt endda skal nyde,
At hun var eengang Jovis Brud.

Arie.

Endnu dit Vink — og Trojas Lue
Du i vor Sang fornyet skue,
Og hver en hine Heltes Dyst.
Ved Sangens Trylleri dit Øie
Din store Fader selv skal følge,
Til gjennem Kamp og blodig Møie
Ham hid tilsidst forsonet Bølge
Henbragte frelst til Glædens Kyst.

O Prinds! see Glædens Døttre hige
Kun til den Fryd at glæde dig.
Vi troe os dobbelt lykkelige,
Ved her at see dig lykkelig.

Chor.

Velkommen, o velkommen være
Til Glædens Ø, Ulysses Søn!
Den Fryd, dig i sit Skjød at bære,
Selv Glædens Ø i Dag skal lære,
At vorde dobbelt blid og skjøn.

Velkommen, o velkommen være
Til Glædens Ø Ulysses Søn!

Olindo og Sophronia,

en Opera,

forfattet til Skuepladsens Brug i Aaret 1785.

Personerne.

Aladin, Sultan.

Clorinde, en persisk Heltinde.

Ismen, øverste mahomedansk Præst.

Nicephor.

Olindo, hans Søn, Aladins Yndling.

Sophronia, Ismens Datter.

Hasan, en af Aladins Krigsøverster.

En mahomedansk Præst.

Chor af Christne.

Chor af mahomedanske Præster.

Aladins Stridsmænd.

Perser i Clorindes Følge.

Skuepladsen er i Jerusalem.

Indholdet af dette Syngestykke er taget af Tassos befriede Jerusalems anden Sang. Baron Croneck har over samme Emne gjort et Sørgespil paa tydske Vers. Med bedre Held synes Mercier deraf at have udarbeidet et fransk Sørgespil i Prosa. Denne fandt det anstødeligt, hvor stikket end Fabelen, saaledes som Tasso fortæller den, synes til et Skuespil, at føre paa Skuepladsen en Handling, til hvilken et Mariebilledes Bortrøvelse, som det er i Tassos Fortælling, var Grunden. Mere anstødeligt vilde dette sikkerligen være for Franskmænd end for os; ikke desmindre har Forfatteren troet, heller at burde beholde Merciers Forandring, der dog intet forandrer i Hovedsagen. — For ikke at antastes for Plagiat, vil man forud anmælde, at man til dette Syngespil har taget meget af Merciers smukke Drama; men ikke desmindre søgt, saavidt mueligt, mere at holde sig til Simpliciteten i den italienske første Original; af hvilke man har, indtil Udtrykkene endog, stræbt at beholde saa meget muligt.

Forfatteren har overhovedet meget mere ønsket, at forestille Tilskueren ved Merciers Hjelp, en taalelig Copie

af Tassos skjønneste Arbeide, end ved taabelig stolt Originalitet villet vove, mere, end han fandt høist fornødent, at fremstille i det Sted sit eget.

For Vellydens og den større Bequemmeligheds Skyld til Vers og Sang har han beholdt det italienske Navn Macon, istedet for Mahomet, eller Muhammed.

Første Optog.

Skuepladsen er paa Zions Bjerg, imellem Ruinerne af det gamle Tempel. Der ere nu de undertrykte Christnes Gravsteder. Derfra er Udsigt over Bjergene udenfor Jerusalem.

Første Optrin.

De Christne. Det er i Dagbrækningen. De have her hendrevet Natten med Klager. De ere adsplittede imellem Gravene og Ruinerne. Kun faa sees paa Skuepladsen. Mange forestilles omvankende længer borte paa Bjerget. Imellem dem ere **Olindo** og **Sophronia.**

Chor.

End engang bestraaler
Dagen Zions Steder,
Seer dets faldne Hæder,
Seer dets Fienders Vold;
Længe, længe taaler
Zions, Dagens Herre,
At hans Folk skal være
Grusom Fiendes Bold.

Ak forgjeves lyder
Vores bittre Klage!
Ak forgjeves flyder
Her vor Smertes Graad!

Naar skal du oprinde,
Herlige blandt Dage,
Da vort Folk skal vinde
Zions Bjerg tilbage,
Som vanhellig Fiende
Grum har undertraad?

Andet Optrin.

De Forrige. Nicephor, som er kommen ind under Slutningen af foregaaende Chor.

Nicephor.

O Salem! hvor forandret er du nu
Fra den Tid, Aladin med Gunst anhørte
Mit Raad til Fred, til Mildhed mod vort Folk!
O her, endogsaa her,
Hvor Helligdommens truende Ruiner
Og mangen Martyrs Grav
Høitidelig indbyder Sorgens Ven,
Og hvor den døde Eensomhed
I Nattens Skygger Salems Folk forsamler,
Selv her mit dunkle Syn forgjeves søger
Een fordums Ven,
Et Aasyn, som jeg saae i hine Dage!
Ak har Ismen det ganske Folk udryddet?
Men hvad! en Fiende her! selv her en Speider,
Som lytter paa de Undertryktes Klager!
Hvor rolig triner han blandt Gravene!
Hvor stolt blandt disse truende Ruiner!

En fiendtlig Kriger! og endda saa ædel,
Hans Mine trodser, spotter ei vor Sorg.

Tredie Optrin.

De Forrige. Olindo.

Olindo.

Og du hensluмrer i din Fryd, Olindo!
I Elskovs Drømme, medens dine Brødre
Det Folk, som kjender ei, — som frygter dig —
Som du fornærmer ved at vise dig,
Som mistroer — hader dig, o medens det
I Graad hensmelter — og du dvæler her —
Hist komme nye Fiender. — Vore Hære
Bag hine Bjerge langtsomt nærme sig.
Du fængsles her. Hist skinne Heltene,
Paa hvilke Salems Frelse hviler.

Brødre, seer det Banner,
Som vort Folks Tyranner
Snart nedfælde skal.
Iiler, at anraabe
Ham, som bød os haabe,
Som vil ei vort Fald.

Chor.

Du, som i det Høie
Rigers Skiebner veier!
O du vilde bøie
Naadefuld dit Øie

Olindo.

O kjend din Søn, din elskede Olindo
Min Fader, elskede, begrædte Fader!

Nicephor.

Min Søn! min Søn! o dette svage Syn,
Af Taarer svækket, skjulte mig den Fryd,
At det var dig. Mit Hjerte sagde det.
Men denne Dragt — Tilgiv min bange Tvivl —
Hvad Fællesskab, min Søn, med vore Fiender?

Olindo.

Din Søn vandt Gunst hos vore Fienders Hersker.
Han elskte dig; Ak han har troet, som jeg,
At Graven skjulte dig —

Nicephor.

Ak grusom endtes
Hans Gunst mod mig — men iil, fuldend min Frygt.

Olindo.

Frygt ei! For vel indprented' du min Barm
Den hellige Ærbødighed,
Jeg skylder mine Fædres rene Lære,
Til at jeg kunde glemme den, og dig.
Erkjendtlighed jeg skylder Aladin;
Men hans Velgjerninger bevæged' ei
Din Søn til Troløshed mod dig og Himlen.

Nicephor.

O du, som hjalp mig før min Sorg at bære,
O hjelp mig nu, at bære denne Fryd.

Mægtig Blodets Stemme taler
I din Faders knuste Bryst;
Men at tro du holdt i Ære
Dine Fædres rene Lære,
At du Fromheds Præg bevarer
Mellem Fiender, mellem Farer,
O hvor sødt hvert Spor af Qvaler
Svinder bort ved denne Lyst!

Olindo.

Det er dig, o elskte Fader!
Som igjen omfavner mig;
Dig, som tidlig dette Hjerte
Lyst til dine Dyder lærte;
Dig, hvis Kummers Præg indgyder
Dobbelt Agt for dine Dyder;
Qvægsom Graad mit Ansigt bader,
O din Søn er lykkelig.

Begge.

Himlen naadig vil kun saare,
For at give Trøst;
Dobbelt sød er Glædens Taare
For et saaret Bryst.

Nicephor.

O jeg har fundet dig, min Søn!
Jeg nød hos Aladin den Gunst, du nyder;
Men den Gang leved' ei vort Folk i Strid
Med hans. O! Æren, Himlen byder dig,
At flye — Hist vore Hære nærme sig,
Snart Striden skal igjen naae Salems Porte.

Olindo.

Du byder mig, at flye, at stride mod
Min Ven og din, o det er Aladin.
Han troede dig i Graven; kun Ismen,
O kun Ismen den Ædle har forblindet;
Kun han vor Fiende er, han har belænket
Min Faders Arm — o Fryd at hævne dig!

Nicephor.

Ogsaa dig kan Svaghed blinde,
Ogsaa du er Menneske;
Vogt dig, at din værste Fiende
I dig selv du ei skal see.
Undfly Faren, mens du kan;
Daaren kun for intet bæver,
Kun, hvor Viisdom Strid udkræver,
Der trods Faren, strid som Mand!

O det er farligt, elskede Olindo,
At nyde Gunst hos den, at elske den,
Som hader, strider mod, forfølger dem,
Du skylder meer end Livet, om du kunde.
Fly Aladin — vær hans, vær dine Brødres Ven!
Strid ei; thi Troløshed mod Venskabs Pligter,
Den fordrer Himlen ei, og ei dit Folk.

Olindo.

Dit Raad, dit Bud er Visdom, ædle Fader!
Du troer mig svag — velan, men dog udkræver
Det Styrke, mandig Kraft at flye.

Nicephor.

Olindo!

Dit Øie heftes stivt paa hine Grave.

Olindo.

Velan! For dig bør intet være skjult.
Den Evne, Aladins Velgjørenhed
Mig gav, at lindre mange Brødres Kaar,
Gjør mig mit Ophold her til hellig Pligt.
Dog holder end eet Baand mig her tilbage;
O du har engang elsket, beste Fader!

Nicephor.

Den ædelste blandt alle Jordens Døttre,
Og du! bliv ved, min Søn! hvem elsker du?

Olindo.

Min Fader, fremmed inden Salems Mure,
Maaskee ei kjender den Sophronia,
Hvis Fromhed, hvis tilbedelige Dyd
Allene Himlens Vrede vist forsoned',
Om den var svoret over Zions Egn.
Jeg var uværdig Navnet af din Søn,
Ifald jeg ei tilbad den rene Dyd
I min Sophronia.
Mit Hjerte brænder; men dets rene Luer
Fortære det i Løndom. Ak hun veed
End ei, hvor inderlig mit Hjerte brænder,
Og, ak! maaskee endnu hun aldrig saae mig.

Nicephor.

Sophronia; jeg mindes dette Navn,
Melissas, min Venindes Datter!

Olindo.

O see! der kommer hun, o! Vaaren lig,
Med Blomster at bestrøe sin Moders Grav,
Som daglig hun med sine Taarer væder.
Men jeg skal flye — velan — selv denne Gang!
Jeg da ei meer den Himmelske bør skue,
Og svække meer det alt for svage Mod.
I Morgen samles, flye vi med hinanden;
Farvel! min Fader.

Fjerde Optrin.

Nicephor. Det omvankende Folk. Sophronia.

Nicephor.

O han veed da ei,
At hans Sophronia en Datter er
Af hin Forræder, af vor svorne Fiende!
Og selv maaskee hun veed det ei.

Sophronia (bestrøer Graven med Blomster.)

Smukke Blomstre, snart I blegne,
Visne, døe paa dette Sted!
Ak, som I kan jeg ei segne
Her til varig Hvile ned;
Eders Støv I snart skal blande
Med det Støv, som her er gjemt!

Kun til det med Graad at vande,
Himlen vred har mig bestemt!
Flyder, Vemods Taarer! flyder
Her paa Trøstens Tempel ned!
Blomstre, som jeg sanked', pryder
Det forønskte Hvilested.

Nicephor.

Sophronia! tillad en fremmed Ven,
Som fra din Ungdoms spæde Dage
Dig ei har seet, at byde dig den Trøst,
Som Venskab, som en tung Erfarenhed
I Lidelser, i Modgang, og i Trængsler,
Maaskee ham Evne gav, dig at meddele.

Sophronia.

Ærværdige, modtag mit Hjertes Tak!
Du byder Sorgen Trøst, o men dit Aasyn
Forkynder ei, at du er Dødens Bud,
Du var da blid lig Sommeraftenen,
Din Pande bar ei Sorgens dybe Furer.

Nicephor.

Ja Døden, Døden er den sande Trøster,
Elskværdige! dog er Taalmodighed,
Og Haab, og ædel Kjækhed rig paa Trøst.
Vor Hær, som nærmer sig, vil snart med Held
Afløse vore Brødres Lænker.

Sophronia.

Endog belænket Slaves Sjel
Kan føle Dydens rene Glæder.

Nicephor.

Ak, men for den, som seer sig Træl,
Er Alting, Alting Bitterheder.

Sophronia.

Den, i hvis Hjerte Dyden boer,
Er glad og fri, trods Baand og Lænker.

Nicephor.

Ak tidt gav Svaghed efter for
En nedrig Voldsmands skjulte Ænker.

Begge.

Den, i hvis Hjerte Dyden boer,
Er glad og fri, trods Baand og Lænker,
Ak tidt gav o. s. v.

Sophronia.

O Fremmede, og veed du ei,
At hin Ismen, nu vores svorne Fiende,
Var engang elsket blandt vort Folk, tilbedet,
Som Dydens og vor Læres ædle Tolk?
Og veed du ei, at den Olindo,
Hvis Mine spaaer den Ædelmodighed,
Den Ild, den Trofasthed, den rene Dyd,
Var fød blandt os,
Og at han nu er vore Fienders Ven,
Tyrannens Speider hos de undertrykte?
O mange har forladt os; selv den Beste,
Den Ædelste er svag for Overmagten.

Nicephor.

Og skulde selv Olindo, selv min Søn —

Men nei; jeg læste i Olindos Hjerte
Den ædle Sandheds rene Sprog.

Sophronia.

Du er hans Fader, ædle, fromme Olding!
Tilgiv; min Hensigt var det ei at saare
En Faders Bryst. Maaskee — ak at jeg havde
Bedraget dig, og mig; ak var han trofast —

Den Hær, som hist sig nærmer,
Kan vore Lænker bryde,
Vist, snart, som vor Beskjærmer
Vil Himlen vise sig;
Kun at vort Folks Udvalgte
Tyrannens Bud adlyde;
At Svaghed Dyden qvalte,
Den Tanke dræber mig.

Femte Optrin.

De Forrige. Saracenisse Soldater.

Saracenerne.

Fly, vanhellige Skare!
Fly! sig Aladin nærmer.

Folket.

Dydens hulde Beskjærmer!
Zions Fiende sig nærmer.
Himmel! naadig du spare
Dem, som haabe til dig.

Saracenerne.

Ier, Trælle, bortviger!
Aladin Zion bestiger,
Skjælv, o Trælflok! og viig.

Folket.

Zions vældige Herre!
Vor Beskytter du være!
Ak, din Fiende bestiger
Zions hellige Bjerg.

Saracenerne.

Trælflok, lydig du vige!
Il, hans Vrede afværg.

Folket (vigende.)

Ak, forgjeves lyder
Vores bittre Klage,
Ak, forgjeves flyder
Her vor Smertes Graad:
Naar skal du oprinde,
Herlige blandt Dage,
Da dit Folk skal vinde
Zions Bjerg tilbage,
Som vanhellig Fiende
Grum har undertraad?

Sjette Optrin.

Aladin og Følge.

Aladin.

Vor Fiendes Klager ængste mig;
Hvi blev det fromme Folk vor Vældes Fiende?

En Saracener.

Foragt de svage, de troløse Trælle,
Du Kongers Hersker, Jordens Undertvinger!
Her er det Sted, hvorfra du overseer
Din stolte, din tilbedelige Vælde.

Aladin.

Hvor frygteligt et Sted!
Hvor rædsomt disse faldende Ruiner
Forkynde Drab og Hevn ved deres Fald!
Imellem Grave, mine Fienders Grave,
I lede mig, Forvovne!

Saraceneren.

Hist sku din Leir, o Vældige!
I hundred tusind Glavind skinner der
Din umodstaaelige Vældes Forsvar.
Hist kommer Persers mægtige Heltinde
Med de uovervindelige Skarer,
Hvis' Vaaben eene trodse kan de Svage,
Som end erkjende ei din Overmagt.
Hist langtfra kryber Fiendens Hær,
Forsagt og svag iblandt de fjerne Klipper.

Aladin.

Ak blot for at besee den Vælde,
Som skal min svage Fiende fælde,
Min Vei skal gjennem Rædsomheder
Og Dødens skumle Strækning gaae!
Ja, det er sødt, at overvinde,

At trodse hver opsætsig Fiende;
Ak Seierens tilbedte Hæder
Er skjøn; men kostbar at opnaae.

Men hist min Ven, min troe Ismen,
Med iilsom Fod og rædsom Adfærd kommer.
Og Macons Hellige, som han, forkynde
Forbittrelse og Skræk ved alle Miner.

Syvende Optrin.

De Forrige. Ismen. Præster.

Ismen og Præsterne.

Rust dig til Vrede,
Macons Forsvarer!
Blodstrømme flyde!
Til at udrydde
Vantroens Slægt.

Ismen.

Hevnen er rede,
Dersom du sparer
Dem, som vanære
Kongernes Herre.
Op, ham forfægt!

Aladin.

Grumme! jeg bæver.
Ak, af din Mine
Rædsler fremskinne.
Knus mig, bliv ved.

Ismen.

Hevn, Hevn jeg kræver.
Afvend dens Luer;
Nædsom den truer;
Himlen er vred.

Chor.

Rust dig til Vrede, o. s. v.

Ismen.

Skjælv, Sultan, skjælv! ifald du tøver,
Vort Tempels Alter er vanhelliget;
En Spotters Haand
Prophetens Lov forvoven har adsplittet.
Nedtraadt i Støvet af en Macons Fiende
Den ligger; o den kræver blodig Hevn.
Dens frygtelige Helligdom er skjændet.

Chor.

Rust dig til Vrede, o. s. v.

Aladin.

O Skræk! o Skræk!
Ja døe — døe skal Misdæderen — hvo er han?

Ismen.

Det ganske Folk, som Macon ei erkjender,
Enhver af dem, Propheten her fortørne
Med oprørsk Spot, vanhelligt Klageraab;
Det ganske Folk lad føle Hevnens Ild!
Og hør, o Sultan, agt paa Himlens Tolk;
Det er dens Røst, dens Bud, jeg dig forkynder.

Ifald du sparer rædsom Hevn,
Skal Himlens Vrede falde paa dit Hoved
Og paa dit ganske Folk.
Den dig sin Lynild gav i Hænde;
Ei være den forgjeves dig betroet!

Aladin.

O grumme, frygtelige Magt!
Men Himlen selv mig hellig Grumhed byder.
Dens Bud igjennem dens Udvalgtes Læber
Forkyndes mig, og kræver Blod.
Velan! hør, Macon fra det Høie!
Og du, hans Tolk, og I, som mig omringe!
Hvis, før bag hine Bjerge Solen daler,
Misdæderen ei funden, straffet er,
Da være hele det oprørske Folk,
Som Macons Helligdom i Blindhed spotter,
Et blodigt Offer til dens Hevn!
Den Skyldige omkomme da
I det almindelige Nederlag!
Gaaer, Muselmænd, forkynder hine Trælle
Mit Bud, og Himlens Dom.
Gaaer, Vredens Sendebud, lad Salems Porte
Tilspærres, at ei een undvige skal.
Hvor er Dlindo! hvor min ædle Ven!
Hans fromme Sjel vil gyse ved vor Grumhed.
Og jeg — o lad os flye et Sted,
Hvor de Ulykkeliges Klager

I skrækfuld stille Gjenlyd synes svæve
Blandt Gravene — o de mig synes sukke —
Kom lad os iile bort — Til dig, Ismen,
Betroer jeg Hevnen at udføre.
Spar intet Middel til den Skyldige
Blandt de Ulykkelige at opdage.
Tænk, Himlen fordrer Hevn, men er retfærdig.

Ottende Optrin.

Ismen. En af Præsterne.

Præsten.

Tov Macons Helligste!
Forund din Dyds beundrende Tilbeder
Et Øieblik. Du fordrer blodig Hevn
For Altrets Skjendsel. — Selv jeg, skjult i Templet,
Med fleer dets Helligdoms Indviede,
Med Bæven saae, at du med egen Haand
Prophetens Lov adsplitted'.
Vi kjende nok din Hellighed, din Viisdom,
For ei at tvivle paa, at Macon selv,
Som aabenbarer dig sit skjulte Raad,
Befoel dig denne frygtelige Handling.
Dog kunde du miskjendes, og — —

Ismen.

Du saae,
Du saae, at jeg Prophetens Lov nedtraadde?

Velan, o Ven! og saae du ei Propheten,
Nedstegen i en rædsom Tordensky,
At svæve over Altret, at befale
Sit Tempels Overste, hvad jeg har fuldbragt!

Præsten.

Kun et forklaret Die kan see Macon.
Dog syntes ogsaa mig — —

Ismen.

Den Hellige
Befoel sin Træl, at bruge denne List,
For sine svorne Fiender at nedfælde.
"Kun Middel savne de, saa talte han,
"Til tifold mere skjændig Vold at øve.
"Fuldfør, o Hellige, hvad ellers de
"Vil med vanhellig Haand udføre;
"Jil, nedstyrt vore Fienders hele Hob.
"Det er mit Bud" — Jeg bævende adlød.

Præsten.

O hellige, tilbedelige Viisdom!

Ismen.

Men Taushed fordres, Macons Salvede!
Ak Aladin er svag og feig,
Han taaler ei, at kjende Macons Viisdom.
Men dig og dine Brødre han tillod
En hellig Deel i sine skjulte Raad.
Vel, det skal jeg, hans Skattes troe Bevarer,
Erkjende, ved at yde Eder

Den Deel deraf, som skyldtes hans Udvalgte.
Gaae, min og Macons Ven! vær troe og taugs.

Niende Optrin.

Ismen.

Ha! jeg er robet; men den Magt,
Hvormed jeg disse Svage, Aladin
Og alt hans Folk, i Lænker holder,
Ha! den skal trodse, spotte alle Farer.
Var ei den modige Dlindo!
Ha! du beskytter dem, som har forsøgt
At styrte mig — o selv du har forsøgt det.
Men Veien aabnet er — frygt, frygt dit Fald!

Ak, det koster Frygt og Fare
At erholde, at forsvare
Ret til Overtroens Skatte,
Værdighed, og frygtet Magt!
Men jeg knuser mine Fiender,
Og den Ro, den Magt, jeg vinder,
Snart mig Møien skal erstatte.
Grunden alt med Held er lagt.

Andet Optog.

Aladins Slot.

Første Optrin.

Udenfor Slottets Indgang det christne Folk, indenfor Vagt. Ismen og Præster.

Folket.

Hør, mægtige Fiende!
O hør fra din Trone
Uskyldigheds Skrig.

Ismen.

Ei Graad kan forblinde,
Kun Blod kan forsone,
O Trælflok! din Fiende,
Og Himlen, og mig.

Folket.

Hør, mægtige Fiende!
O hør fra din Trone
Uskyldigheds Skrig.

Ismen.

Til, Vagt, at forjage
Oprøriske Hob.

Vagten.

Bort, Folk! viig tilbage,
Omsonst er dit Raab!

Folket.

Omsonst er vort Raab.
O, I, som forjage
Den raabende, svage,
Som hæver sin Klage
Til Tronen om Ret!
O bæver, I Grumme!
For Hævnerens Domme,
O Hævnen vil komme
Gjengjeldende det.

Præsterne og Vagten.

Ei Graad kan forblinde,
Kun Blod kan forsone,
O Trælflok', din Fiende;
Omsonst er dit Raab.

Folket.

Omsonst er vort Raab.
O du i dit Høie,
Som hører vor Klage!
Du vende dit Øie
Til os i vort Nød.

Ismen.

Vagt, iil, at forjage,
At dæmpe den Klage!
I tøver; jeg bød.

Folket.

Hør, mægtige Fiende,
O, hør fra din Trone
Uskyldigheds Skrig;

Ismen.

Kun Blod kan forsone,
O Trælflok! din Fiende,
Og Himlen og mig.

(Vagten har imidlertid bortjaget Folket, og tillukket Slottets Porte; kun Sophronia er bleven tilbage.)

Andet Optrin.

Sophronia. Ismen. Saracenisk Vagt.

Hassan.

Hassan.

Hvorhen? Hvad fordrer du, Ulykkelige!

Sophronia.

At stilles for vor Undertvingers Aasyn!
En vigtig Sag jeg har at aabenbare.

Ismen.

Forvovne! Aladin nedlader ei
Sin Høiheds Glands, til at bestraale
En af det trodsende, oprørske Folk.
Gaae!

Sophronia.

Herre, tilgiv, men jeg kjender ei,
Er du den Vældige,
Hvis Vredes Bud i Dag forkyndes os?

Ismen.

Mit Bud er hans; hans Magt er i min Haand;
Og jeg befaler dig, at flye.

Hassan (til Ismen.)

Og jeg

Befaler dig, ei at misbruge
Vor Herskers Magt. Gaae Stridsmænd! at forkynde
Vor milde Hersker, at han kaldes,
At høre en Ulykkelig. Jeg veed
Han hædrer mild Beherskers Pligt.

(Soldaten gaaer.)

Ismen.

O skjælv,

Skjælv, trodsige Oprører, som forhaaner
Den, som befaler i vor fælles Herres
Og i sit eget Navn. Frygt for Ismen!

(for sig selv.)

Men hendes rolig stolte kjække Aasyn
Forvirrer mig.
Ja selv jeg iile maae, at forekomme,
At ei den svage Aladin
Bevæges skal ved denne Skjønnes Klager.

Tredie. Optrin.

Sophronia. Vagten (afsides.)

Sophronia.

Fat Mod, vær stærkt, o du mit svage Hjerte!
O føl, o nyd den festlig høie Fryd,
At døe, at døe til Frelse for dit Folk.
O føl dig stolt, Sophronia!

Dit Liv er vigtigt; ved at offre det,
Du redder mangt et kostbart elsket Liv,
Du forekommer uhørt Vold og Grumhed.
Hvad søger du, mit Die! — Bort o Drøm!
Ak kan jeg, selv i disse Dieblikke,
Ei dæmpe, ei forjage dig — Olindo!
Hvi er ei du iblandt dem, min Død skal frelse?
O! mangen ædel Barm jeg redde skal,
Og du — ak, at du var din Herkomst værdig!
O, men det er du — Men hvor sværmer jeg
I dette store Dieblik,
Da jeg Tyrannens Grumhed gaaer i Møde!
Da jeg paatager mig, at fyldestgjøre
Tyrannens Hævn.

Styrk min Barm, du høie Glæde!
Vore Fienders barske Vrede
Skal forsones ved min Død!
Lær, indprent det svage Hjerte,
At ei det kan volde Smerte,
Hvad høimodig Dyd mig bød.
Ak jeg ønsked', at hendrage
Livets umisbrugte Dage
Dydens Ven til Fryd og Trøst;
Førend Gravens stille Slummer
Først at lindre manges Kummer,
Glæde mangt et dydigt Bryst!
O den søde Drøm forsvinder;
Dog, mit svage Hjerte! finder

Du ei Fryd i Gravens Skjød?
Styrk min Barm, du høie Glæde,
Vore Fienders barske Vrede
Skal forsones ved min Død.

Fjerde Optrin.

Sophronia. Aladin. Ismen. Vagt.

Aladin.

Min Dom staaer fast, Ismen. Det ganske Folk
Skal, om Misdæderen kan ei opdages,
Før Solen daler, være Hævnens Offer.

Ismen.

Men dersom han opdages, Aladin!
Betænk din Pligt. Trods ei Prophetens Bud!
Den skjændige, hævnraabende Misgjerning
Forsones ei ved een Misdæders Blod.
Det ganske Folk, det ganske Folk bør døe

Aladin.

Ah! Macon fordrer Hævn, men Himlen byder
Retfærdighed. Min Dom, mit Ord er helligt.
Hvor er den dristige, som vover
At nærme sig sin vrede Herskers Aasyn?

Sophronia.

Jeg kommer, Sultan, for at hæmme
Din frygtelige Vredes Løb. Befal
De Bødler, som dit Vink allene vente,
For at nedfælde et uskyldigt Folk,

At lægge ned det Sværd, som alt er hævet.
Jeg kommer, for at aabenbare dig,
Og bringe fangen for dit Aasyn
Den Skyldige, du søger.

Ismen.

Stolte Frækhed!
Den svage skulde — List! forvovne List!
O Sultan, de tør prøve at besnære
Din Mildhed.

Aladin.

Tael! Hvor er Forbryderen?

Sophronia.

Her for dit Aasyn, Sultan! Denne Haand
Den Handling, du vil hævne, har udført.
Hiin Koran, som vor rene høie Lære
Saa skjændigen fornærmer, det tog jeg
Af Altret bort. Jeg har adsplittet det.
Den, som du søger, som din Vrede truer,
Er jeg.

Aladin (for sig selv.)

(Saa ung, saa svag, og dog saa modig!
Ak, hun forvirrer mig) — Og du tør trodse
Min Vredes Magt, de Straffes Rædsomheder,
Som vente paa Forbryderen.

Sophronia.

Mit Die
Med hellig Længsel skuer dem i Møde.

Kun mig tilkomme de, jeg mig paadrog dem.
Du truer et uskyldigt Folk; det redder
Min Død, og dig forskaaner jeg
For Uretfærdigheden af det Nederlag,
Hvormed du truer de Uskyldige.

Aladin (for sig selv.)

(Ah Stolthed! ædle, underfulde Stolthed!)
Og hvo tog Deel i denne frække Handling?
Hvad væbnet Haand stod rede, til at møde
Vort Tempels hellige Bevogtere,
Ifald man havde røbet dig?

Sophronia.

Med ingen
Jeg vilde dele mindste Glimt af Æren,
At have fuldbragt en saa ædel Handling.
Jeg selv var ene min Medviderinde;
Mit eget Raad jeg fulgte; og allene
Jeg har udført det. — Sultan! du har dømt.

Aladin.

Ha, jeg har dømt — Velan! min Dom staaer fast.
Ismen! fuldfør fortørnet Himmels Dom.
Forson den; lad Misdæderske opoffres,
Og skaan et ulykkaligt, skyldfrit Folk.

Ismen.

Og det er al din Hevn, o Aladin!
For en Misgjerning —

Aladin.

Hvad jeg bød, staaer fast.
Min Sjel er træt af Grumhed. Fil, befal,
At Salems Porte atter aabnes,
At Persers ædelmodige Heltinde
Indlades kan.

(for sig selv.)

Ak, kunde hun bortdysse
Den Angst, som qvæler mit beklemte Bryst.

(Sophronia er imidlertid paa Ismens Vink lagt i Lænker.)

Femte Optrin.

Olindo. De Forrige.

(Sophronia er omringet af Vagten, saa Olindo ikke strax bliver hende vaer.)

Olindo.

Ha Sultan, du forraades, du forledes
Til Grumhed, som jeg veed, dit Hjerte hader.
O dine Bødler vente kun et Vink
Af den Meneeder, af Ismen, der troer,
At dæmpe den Fortvivlelse, som brænder
Hans sorte Sjel, ved Drab og Nederlag.
Ha ingen, ingen af det ædle Folk,
Din Vrede truer, har begaaet den Handling,
Du hævne vil paa de Ulykkelige.
Kun den troløse — —

Aladin.

Himlen fordrer Hævn.
Olindo, du var altid Mildheds Tolk!
Ubilligen anklager du Ismen.
Bær Agt og Frygt for Macons Helligste.
Misdæderen er funden; Hævnen truer
Ei meer det undertrykte Folk. Min Ven!
See hist den Haand, som Macons Lov adsplitted'.

Olindo.

Sophronia!

Aladin.

Hun selv sig overgiver
Til Hævnens Grumhed — og med hendes Død
Den er forsonet.

Olindo.

O Sophronia!
Du ædle, du paatog dig denne Brøde!
Ved Himlen, Aladin, hun er uskyldig.
Kun jeg kan vise dig Misdæderen,
Thi denne Haand adsplitted' eders Koran.
Jeg fødtes eders Loves svorne Fiende,
Bestandig tro jeg nu har hevnet den.

Aladin.

Olindo! du Olindo!

Olindo (til Sophronia.)

Hellige!
Du vilde ved en grusom Død befriet
Dit Folk. — Du vilde liidet for min Brøde.

Sophronia.

Fortørn ei Himlen ved Usandhed, Ædle!
Fornærm ei heller mig, Uskyldige!
Du troer, jeg uden dig ei trodse kan,
Hvad en Tyrans Forbittrelse formaaer.
Viid, ogsaa dette Bryst et Hjerte gjemmer,
Som kan foragte Døden, og hvis Blod
Den Hæder kjøbe kan, du mig misunder.

Ismen.

Du lærer, Sultan, da tilsidst at kjende
Det skjændige, troløse Folk. Velan!
Mig overgav du Magten. Jeg vil iile,
At overlade disse vantroe Skarer
Til en retfærdig Hævns forskyldte Strænghed.

Olindo og Sophronia.

Kun mig, o du vor Dommer!
Kun mig din Hævn tilkommer.
O lad din grumme Vrede
Forsones ved min Død!

Ismen.

Den hele, hele Skare
Lad Himlens Hævn erfare,
Hvis ei, dens Ild er rede!
Skjælv, lyd, hvad den dig bød.

Olindo og Sophronia.

Den Skyldige du fælde!
Den Skyldige er jeg.

Ismen.

Det ganske Folk undgjelde;
Før hævnes Macon ei.

Aladin.

I angstfuld Tvivl jeg svæver,
Af piinlig Frygt jeg bæver.
Ak! Himlen Grumhed kræver,
Forsones kun ved Blod.

Ismen.

Hør! Himlens Torden lyder!
Giv Agt, ved mig den byder,
At vældig du udgyder
Den hele Skares Blod.

Olindo og Sophronia.

Du dømte i din Vrede;
See her dit Offer rede,
Byd, Sultan, og med Glæde
Jeg Døden gaaer imod.

Ismen.

Og seer du ei, at man bedrager dig,
Og at det hele Folk indviklet er
I den Forbrydelse, din Magt bør straffe?

Aladin.

Det hele Folk! — men nei, tilgiv, o Macon!
Min Læbe kan ei — o den kan ei byde
Den hele fromme Skares Undergang.
Høimodige Bedrageri! o naar
Var Sandhed skjøn nok, dig at foredrages!

Du fordrer Hævn, o Macon! blodig Hævn,
Velan, modtag det Offer, jeg dig bringer,
Og vær forsonet!
Lyd mit Bud, Ismen!
Hæv al Forfølgelse imod det svage
Ulykkelige Folk, og — strænge Himmel!
Det er din Vredes Bud — Ismen, udfør
Paa disse tvende Hævnens dyre Krav.

Olindo.

Mig, Sultan, eene mig tilhører Straffen,
Ved Himlen! ei Sophronia.

Sophronia.

O Sultan!
Uskyldigt Blod forsoner ingen Brøde.
Olindo er uskyldig. O Tyran!
Nedkald ei Hævnen ved den Ædles Død.

Ismen.

Kun Strømme Blod aftoe vort Tempels Skjendsel.

Aladin.

Du veed min Dom, Forvovne! lyd og skjælv.

Sjette Optrin.

Olindo. Sophronia. Ismen. Vagt.

Ismen.

Paa disse tvende, kun paa disse tvende
Jeg Hævnens strænge Bud udføre skal. —

Vagt! I har hørt vor Sultans Dom.
Man bringe Kjæder, man belænke Helten,
Man lægge ham, og hans Sophronia,
Adskilte fra hinandens Barm, i Fængsel.
Jeg gaaer for at berede dem det Baal,
Som skal foreene dem. Bevogter vel
Den vrede Himmels Offre.

Syvende Optrin.

Olindo. Sophronia. Vagt.

Sophronia.

Fly, o fly,
Uskyldige! Lev! Du har Mod og Dyd,
Fly til vor Leir, og strid mod vore Fiender!
Strid for vort Folk, og vore Fædres Lære,
Og lad mig svage døe; min Død er nok
Til Frelse for de undertrykte Skarer.

Olindo.

Og skulde nedrig Flugt berøve mig
Den Fryd, at døe med dig, at døe med dig?
Og din Olindo flye, at stride mod
Sin Ungdoms Ven, sin Svagheds tro Velgjører,
Som tvungen har med Taarer dømt hans Død.
O, det blev ei min Lod, Sophronia,
At nyde Livet ved din elskte Barm.
Velkomne Død! du skal foreene os!

O længe, længe har jeg søgt forgjeves,
At aabenbare dig den Kjerlighed,
Din rene Dyd, din Sorg, din Skjønhed tændte
I denne Barm. Vort Livs den sidste Dag
Mig under første Gang den Salighed,
Den, at fortolke dig mit Hjertes Luer.

(Olindo lægges i Lænker.)

Olindo.

Mit Haab var rigt paa Glæder,
Vor Skjebnes Bud til Trods.
Er disse kun de Kjæder,
Som skal foreene os?

Sophronia.

O Ven, forstyr os ikke
Ved Glimt af det, som var,
De talte Øieblikke,
Vi end tilbage har!

Olindo.

Lad, Elskte, lad mig nyde
Den første sande Lyst,
Som Skjebnen vilde byde
En trofast Elskers Bryst.

Sophronia.

Ven, gaae med glædet Hjerte
Vor fælles Død imod!

Olindo.

Du elsker mig; hvad Smerte
Kan svække nu mit Mod?

Sophronia.

Kun Dydens troe Tilbeder
Seer Døden kjæk, og glad.

Olindo.

Den Død, man os bereder,
Os dog ei skiller ad.

Begge.

Kun Dydens troe Tilbeder
Seer Døden kjæk og glad;
Den Død, man os bereder,
Os dog ei skiller ad.

Sophronia.

Ak Piinsler, grumme Piinsler vente os.
Du døer uskyldig, ædelste Olindo!
Du vilde frelst mig.

Olindo.

O det var forgjeves.
Du Elskte, ene du døer uden Brøde.
O kunde jeg døe tusind Død for dig.
Men nei.

Sophronia.

Og redder ei min Død og din
Et fromt, os dyrebart, os helligt Folk?
Olindo, troer du end min Barm for svag
Til denne Fryd i al sin Kraft at fatte?

Olindo.

O jeg, o Hellige! Skal disse Læber,
I det jeg døer, døer for at ville reddet

Dit Liv, dit og vort Folks,
Dit sidste Suk ei døende modtage?
Og skal min Aand i alle Evigheder
Ei svæve uadskillelig med dig?

Glad jeg ved din Side
Død og Qval skal lide;
Intet skrækker mig.
Kunde jeg dig redde,
Blev mig Dødens Glæde
Himlens Glæder lig.

Sophronia.

Ogsaa dette Hjerte
Bære skal sin Smerte
Med Standhaftighed;
Thi fra Baalets Lue
Skal jeg glædet skue
Salems kjøbte Fred.

Begge.

Salig Fryd betaler
Øieblikkes Qvaler;
Snart de svinde hen.
Snart vi skal bortsegne,
Men i bedre Egne
Blomstre frem igjen.

Ottende Scene.

De Forrige. Ismen.

Ismen.

Hvi tøver man, Misdæderne at bringe
I Fængslets Nat? — O Stridsmænd! feige Trælle!
Skjønt lader Vemods Graad en Kampens Søn.
Gaaer! Hevnens, Offrets Time nærmer sig;
Ismen befaler. Bort! Adskiller dem.

(allene.)

Den svage Aladin! o! men Olindo,
Min Fiende, hines Støtte, fældes dog.
Mit Bryst er kjækt mod Nag, og dog opvækker
Det knuste Folks gjentagne Jammerskrig
En Følelse i dette trygge Hjerte,
Som ængster mig — Ja, de maae ryddes bort.
Og nu — o, de har tabt et trofast Tilstød,
Olindos Ord var mægtigt hos Tyrannen,
Nu er Ismen den svage Fyrstes Hersker.

Niende Scene.

Nicephor. Ismen.

Ismen.

Hvorhen, forvovne Træl! hvorhen?

Nicephor.

Ismen!
Du kjender ei, her, i din Høiheds Glands

En fordums Ven, og meer en troe Velgjører
I hine Dage?

Ismen.

Nicephor!

Nicephor.

Jeg veed,
At det var dig, som lønnede med Fængsel
Hver Ven, der kjendte dig i hine Dage,
Og mig blandt dem, at ei vort Aasyn skulde
Bebreide dig din Troløshed.

Ismen.

Og nu,
Hvad er dit Ønske, hvad begjærer du?

Nicephor.

Jeg trygler intet. End engang, som Ven
Jeg vil advare dig: betving din Grumhed!
Jeg veed det, at mit Minde end er kjært
For Aladin; og staaer det i din Magt
End fængslet fra hans Aasyn mig at bringe,
Saa vid, at Persernes Heltinde kommer;
Hun er din Herskers Ven; og, skjønt vor Fiende,
Hun dog er ædel, og hun skuer dybt
I hver Forræders Barm. — Brug end din Magt,
Til at befrie de Fanger, du vil offre.

Ismen.

Trods Himlen! deres Brøde!

Nicephor.

Viid, Ismen!
Mig blinder ei din Ild for Himlens Ære.
Og veed du, hvo det er, du offre vil?

Ismen.

Tael!

Nicephor.

Viid, Olindo er min Søn; og jeg
Med Gunst er hørt af Persernes Heltinde.

Ismen (for sig selv.)

Det er din Brøde, Ulykkalige!

Nicephor.

Og mindes du, Uhyre! du har havt
En Datter, og har ei dit Hjerte sagt dig,
At den Sophronia, du offre vil,
Din Datter er?

Ismen

(efter nogle Øieblikkes Forstummelse, med Rasen.)

Ha Løgn! forvovne Løgn!
Forræder! du vil skrække mig til Svaghed.

Nicephor.

Hans Sjel er hærdet. Ak det er omsonst,
Ulykkelige Fader! — dog endnu,
Endnu en Prøve, før dit Hjerte brister.

Tiende Optrin.

Ismen.

Og skulde hun — Du flyer; Du flyer min Hævn.
Men den skal følge dig — Og er det Sandhed!
Velan, hun er ei min — min Vældes Fiende,
Tilbedet blandt det Folk, mit Hjerte hader —
Ha Mod, Ismen! — og om han styrter dig
Hos hin Chlorinde, hun, hvis store Rygte
Er vældigt over Salems svage Hersker.
Frem! iil seendrægtige Ismen! Lad Offret
I Hast fuldbringes; og den svage Træl
Let gribes, fældes. Bort afmægtig Frygt!
Forsvar din Høihed, Macons Tempels Skatte,
Den Magt, hvormed du har Tyrannen fængslet.
Ha gamle Daare! bæver du endnu
Ved at bortrydde det, som hindrer dig!

Men haab ei, haab ei, Svage!
Din Lykke sød at smage,
Mens der er een tilbage
Af dem, som du forlod.
Hvor længe vil du dvæle?
Lær dog, den Frygt at qvæle,
Som sømmer svage Sjele.
Ak strømme, strømme Blod!

Tredie Optog.

Plads udenfor Moskeen, hvis Dørre ere aabne, saa man seer dens Inderste. Ved den eene Side er Aladins Slot. Midt paa Pladsen er et Baal tillavet.

Første Optrin.

Hassan. Soldater, som endnu ere beskjeftigede med at oprette Baalet; og Folket.

Folket.

Himmel! viser du din Vrede
Ogsaa da, naar du vil redde
Dine undertrykte Skarer?
Vred du har bønhørt vor Skrig!
Ak vi bad — vort Blod du sparer.
Men den Redning, du os skjenker,
Meer end Død og Qval og Lænker
Straffende forkynder dig.

Andet Optrin.

Ismen. De Forrige.

Ismen (til Soldaterne.)

Bortjager de Vanhellige, hvis Klager
Fortørne meer den Himmel, som vor Hevn
Forsone skal.

(Vagten driver Folket tilbage.)

Og er Sophronia —
Ismen — Ak om hun er dit Blod, Barbar!

Men Had mod Macons Folk er dybt indprentet
I hendes Barm. O hun vil engang tvinge
Den nu for bløde Fader til en Straf,
Hvis Strænghed, naar hun kjendes for din Datter,
Vil styrte dig, blødhjertig fromme Daare!
Men det er ei dit Navn, Ismen! — Dit Bryst
Har Mod og Kjekhed til at undertvinge
Hver Feigheds Fordom. — Hvorfor tøver man?
Nu er det Tid; nu er mit Bryst betvunget,
Og smilende jeg hendes Qval kan see.
O, men der er hun, og min gamle Fiende,
Den trodsende Olindo. Hævn! o Fryd!

Tredie Optrin.

De Forrige. **Olindo** og **Sophronia** fremføres hver af sit Fængsel, ledsagede af **Præster.**

Ismen.

Ha! de maae nyde nogle Øieblikke
Den Qval, at skue deres Piinslers Ankomst.
De trodsende foragte Døden selv;
Dens Tilberedelser skal martre dem,
Og deres Venners fjerne Klageskrig.

(Gaaer afsides.)

Sophronia.

Velkommen, Ven! til vor Forenings Alter,
Velkommen, min Olindo!

Olindo.

Elskede!
Min Brud, min himmelske Sophronia!
Ved dette Alter vi foreenes skal.
O var det mig, kun mig, som skulde ofres!

O naar igjennem Baalets Lue
Jeg dig, min Elskte, kunde skue,
Dig reddet ved Olindos Død!
Og naar jeg, død for dig at redde,
Den saligste af Himlens Glæde,
Den Fryd, dig at omsvæve, nød;
Og om ved din Olindos Minde
Din fromme Taare skulde rinde,
Og mig det undtes, at indgyde
Dit ædle Hjerte Ro og Trøst!
O søde Drøm, o Himmel! kunde
Du denne Fryd mig end forunde;
Ak al din Rigdom kan ei byde
Min Barm en mere salig Lyst.

Men nu, ak nu, — o Elskov lovede
Mit glade Haab en blidere Foreening.
Er dette Baal, dets frygtelige Flammer
De Flammer, hvormed vore Hjerter skulde
Foreenet sig, og smeltet i hinanden?

Sophronia.

Svæk ei, o Ven! din Elsktes Sjel med Klager!
Fat Mod, og vær i Smertens Stund en Mand.

Olindo.

Din Kjekhed styrker mig, o Elskede!
Jeg skulde blues ved min svage Feighed,
Ifald min egen Qval aftvang mig Klager.
Jeg, o min Brud! jeg dør jo ved dit Bryst;
Jeg trykker jo imellem mine Arme
Dig, Elskte, dig indtil min sidste Suk,
Men døende, men døende min Brud.

Sophronia.

Ven! andre Tanker fordrer denne Stund;
Den er høitidelig, og stor, og vigtig,

Opløft din Aand fra disse Steder,
Hvor Dydens, Himlens troe Tilbeder
Kun venter, ei opnaaer sin Løn;
Dog ogsaa her du Glæden smagte,
Og glad du kan endnu betragte,
Endnu i Dag, Naturen skjøn.
Til Himlens Hvælving hæv dit Øie!
Skue Solens Klarhed i det Høie!
Den synes, at indbyde os.
Vi haste bort til Dydens Glæder,
Vort Folk vor glade Bortgang redder,
Og vi ei byde Døden Trods?

Begge.

Jo hærdet skal jeg skue,
Ei føle Baalets Lue;
Dit Mod skal styrke mig;
Al Svaghed skal jeg qvæle,

Hvor længe vil man dvæle!
O glad jeg døer med dig.

Ismen (kommer frem.)

De spotte, trodse hærdede vor Hevn.
O kommer Præster, og fuldfører Offret!

(Ismen sætter sig paa den ved Siden af Skuepladsen oprettede Trone. Præsterne lede Olindo og Sophronia til Baalet. Soldaterne afføre dem Lænkerne. Under følgende Chore bringes de paa Baalet, og en af Præsterne holder en brændende Fakkel rede til at antænde det.)

Ismen og siden **Præsterne.**

Kun Blod kan udslukke,
O Macon, din Vrede,
Og qvalfulde Sukke
Af Døendes Barm.
Blod, Blod vi dig skylde,
Og Strømme med Glæde
Vi gav at opfylde
Din hellige Harm.

Folket,

(som stedse fra Begyndelsen af dette Optog bag fra Skuepladsen er hørt i klagende Toner, hvilke nu høve sig i lydelig Skrig.)

Ha Timen sig nærmer,
Som knuser vort Haab.
O Dydens Beskjermer!
Du høre vort Raab!

Præsterne.

Det Offer vi bringe,
Du naadig modtag!
Og, skjøndt det er ringe,
Det naae dit Behag.

Fjerde Optrin.

Nicephor. De Forrige.

Nicephor.

O tøver, Barbarer!
O tøver, og sparer
Uskyldiges Blod.

Ismen.

Forvovne, tilbage,
Vagt! fælder den Svage,
Han døe for min Fod.

Nicephor.

Hold inde! hold inde!
Den ædle Clorinde
Med Redning er nær.

Ismen.

Snart Offret fuldender!
Flux Baalet antænder!

Nicephor.

Barbar! hun dig kjender,
Din Fiende hun er.

Ismen (stiger ned af Tronen.)

I tøve, jeg byder,
Flux, Feige! adlyder.
Velan, jeg skal selv —

(Han griber et Spyd for at gjennembore Nicephor, men hindres af Hassan.)

Nicephor.

Hun kommer, at fælde
Din misbrugte Vælde;
Skjælv, Uhyre, skjælv!

Hassan med nogle af **Vagten**

Stands, Sværmer! Clorinde,
Vor Herskers Veninde,
Fortjener din Agt.

Ismen og **Præsterne.**

Ha, Voldsmand, du kjender
Ei den, i hvis Hænder
Han lagde sin Magt.

Hassan og **Vagten.**

Stands, blodige Sværmer!

Ismen og **Præsterne.**

Skjælv, trodsende Hob!

Folket.

O Dydens Beskjermer!
Du hører vort Raab.

Ismen.

Hævn, Macon, jeg kræver,
Man trodser dit Bud.

Nicephor.

Min Søn, o du lever,
Og o du hans Brud!

Olindo og **Sophronia.**

O Olding
Min Fader } hvi prøve,

Os nu at berøve
Den vinkende Hæder,
At døe for vort Folk.

Ismen og Præsterne.

Skjælv, skjælv, hver Forræder
For Himmelens Tolk!

Femte Optrin.

Clorinde med persiske Stridsmænd. De Forrige.

Clorinde og Perserne.

O tøver, Barbarer,
O tøver, og sparer
Uskyldiges Blod!

Ismen og Præsterne.

Hvo vover, at træde
Den himmelske Vrede
Med Rasen imod?

Clorinde og Perserne.

Skjælv du, som forhaaner
Den Himmel, som skaaner,
Som naadig forsvarer
Uskyldigheds Sag.

Ismen og Præsterne.

Frem Aladins Skarer!
Nedslaaer de Barbarer,
Som Himlen forhaaner!
Den hævnes i Dag.

Saracenerne.

Stands, blodige Sværmer!

Ismen og Præsterne.

Skjælv, trodsende Hob!

Folket.

O Dydens Beskjærmer!
Du hører vort Raab.

Clorinde.

Jeg kjender den Troløse, og jeg byder,
I Aladins, i eders Herskers Navn,
At holde inde med den grumme Handling,
Hvortil Ismen sig rædsom Magt tilsneg;
Jeg indestaaer for Følgen af mit Bud.
Man iile, at berette Aladin,
At hans Veninde med sin kjække Hær
Af valgte Perser venter ham.

(En af Vagten gaaer.)

Ismen.

Forvovne!
Jeg eene byder her; mit Bud er hans.
Fly! Undfly hans, og min, og Himlens Vrede!
Frem, feige Trælle, frem! antænder Offret.
I tøve? Ha, velan!

(Griber Faklen, og antænder det selv.)

Clorinde.

Frem, mine Stridsmænd!
Adsplitter Baalet, løser Offrene,

Og bæve hver, som standse tør mit Bud!
Først Aladin skal kjende hin Forræder,
Og da er Magten, da er Brøden hans,
Ifald han fordrer Grusomhed; og da
Er disse Vaaben, som jeg hid har bragt
Ham til Undsætning mod hans kjække Fiender,
Opløftede til Kampen mod ham selv.

(Perserne have imidlertid adsplittet Baalet, og nedløst Olindo og Sophronia.)

Olindo.

Du kalder mig, høimodige Heltinde,
Fra Ærens sande Alter, hvor mit Liv
For mines Frelse var beredt at offres.
Fortjener det min Tak? — Men du vil redde
Min Brud, min elskede Sophronia —
Mit Liv, som du har frelst, min Frihed selv
Jeg byder dig, ak kun en svag Belønning!
Var Jordens Scepter lagt i denne Haand,
Jeg gav det glad, og sikkert ei betalte
Den Fryd, du skjenker mig!

Sophronia.

Hvo, Fremmede!
Hvo gav dig Magt her, inden Salems Porte?
Den Hæder, du vil røve mig, at døe
Til Frelse for vort undertrykte Folk,
Skal uretmæssig Vold mig ei frarive.
Frem, Bødler! kommer, lyder Eders Pligt.

Clorinde.

Jeg har befalet dem, at vente paa,
Hvad Aladin bestemme vil. Min Ret
Til her at byde, Ædelmodighed
Og Overmagten gav mig. Ædelste,
Tilbedelige Skjønne! — Unge Helt!
I undertvinge Krigerindens Mod.

Jeg Farer kan foragte,
Og Striden kold betragte;
Mit Bryst ei kjender Frygt.
Til Kampens Møie hærdet
Jeg ofte uforfærdet
Har mandig Strid forsøgt;
Min Arm er tryg paa Seier,
Og modig Stridsmand pleier
Ei troe mit Hjerte svagt;
I, Ædle, overvinde
Den stolte Krigerinde
Ved Dydens høie Magt.

Sjette Optrin.

Aladin. De Forrige.

Clorinde (gaaer ham imøde.)

Clorindes Navn, o Sultan! før maaskee
Man dig har nævnet. Det er mig. Jeg kommer,
Min Magt med din, o Fyrste, at foreene
Til Macons og dit Riges fælles Forsvar.

Ifald du kjender mig, da er mit Haab,
At ei uvilligen du mig modtager.

Aladin.

Velkommen, o Heltinde! frygteligt
Og herligt er dit Navn. Hvor er et Land
Saa langt fra Asien, fra Solens Vei,
At ei dit Navn, din Hæder lyde der?
Med dig foreenet, styrket ved din Vælde,
Jeg Seiren vis skal trodse alle Fiender.

Clorinde.

Men selsomt skal det synes dig, o Sultan,
At, førend denne Arm i Strid for dig
Sig end har viist, jeg fordrer min Belønning.
Din Godhed kun betrygger mig, Jeg fordrer
Til Løn for det, jeg skal maaskee fortjene,
De tvende, du har dømt, til her at offres.
Jeg venter denne Gave.

Aladin.

Min Olindo,
Og den Sophronia, som Himlen kræver
Til Hævn, til Offre for den grumme Brøde!

Clorinde.

Er Brøden uvis, som man har fortalt mig,
Da fældes dem en haard, en umild Dom.
Men jeg fortjene vil den Gunst, jeg fordrer.

Ismen er den, som har i Macons Navn
Afnødt dig denne Dom —

Aladin.

For ham allene
Vil Himlen aabenbare sine Bud;
Ham, Helligdommens Tolk!

Clorinde.

Troer Aladin,
At Himlen selv kan byde Grusomhed?
Den Frække Himlens Navn, og dit, har misbrugt.
See her den Nicephor, hvis sande Dyd
Dig nokſom er bekjendt fra fordum Tid.
Ham har Ismen, o Sultan, i dit Navn
I skjendigt Fængsel holdt. Du mindes dog,
At det var ham, som aabnede Ismen
Den Ydeſt, han hos dig har vidst at vinde!

Aladin.

Min fordums Elskede! min Nicephor!
Ismen! og du beretted' mig hans Død —
Min Ven!

Clorinde.

Han i dit Navn har holdt ham fangen.

Nicephor.

Ei Hævn, ei Hævn, o fromme Aladin!
Kun Naade for min Søn er det, jeg fordrer,
Og for hans Brud, for hans Sophronia.

Clorinde.

Tilfulde du Forræderen bør kjende,
Uhyret, ham, hvis Aande dig forgivted'.
Hin unge Skjønne, som han offre vil,
Hun — skjælv, o Aladin — hun er hans Datter.

Olindo.

Sophronia!

Aladin.

Hans Datter! Skræk, o Skræk!
Det var din Datter, som du vilde offret,
Affindige!

Clorinde.

Hans Aasyn røber ham,
Hans vilde Angst bær Vidne om hans Brøde.

Aladin.

Hans Datter! hans Velgjørers ædle Søn,
Og hans Velgjører selv, min Nicephor!
Og denne Hugorm har omviklet mig,
Sin lumske Givt indaandet dette Hjerte!

En af Præsterne.*)

Tilgiv, o Macons hellige Forsvarer!
Jeg seer, Ismen har blindet dig som os.
Jeg, fleer med mig af Templets Viede,
Saae selv Ismen Prophetens Lov adsplitte.
Han bød os Taushed, han forklared' os,

*) Den samme, som i første Optogs ottende Optrin.

At Macon selv sig havde aabenbaret,
Befalende sin Hellige den List,
For hine Skarer derved at udrydde.

Aladin.

Han selv!

Ismen.

Du staaer i angstfuld Tvivl, o Sultan!
Du fatter ei, at selv Propheten bød,
Hvad man beretter — —

Aladin.

Ti, Forræder! ti!
Min Aand er løst af dine grumme Lænker.

Folket.

Fryd, o Fryd! Uskyldighed
Vandt sin tabte Ret tilbage.
Himlen hørte vores Klage,
Saae med Gunst til Salem ned.

Alle.

(uden Aladin og Ismen.)

Fryd, o Fryd! Uskyldighed
Vandt sin tabte Ret tilbage.

Aladin.

Clorinde, du har reddet min Olindo,
Og hans Sophronia, hans ædle Brud.
En skjændig Død var dem bestemt — men jeg —

Fra meer end Døden har du reddet mig,
Fra Grumhed, fra min Undertvingers Lænker.
Men røv mig ei den Skat, som jeg forblindet
Mig vilde røvet selv. Det var retfærdigt,
At den, du frelste fra den visse Død,
Tilhørte dig; at altid ved din Side
Du saae din Godheds Løn i min Olindo,
Og i hans Brud. Men jeg besværger dig:
Berøv mig ei! forund mig disse ædle.

Clorinde.

Behold dem Aladin! En blodig Krig
Er optændt mellem dit og deres Folk;
Behold dem. Deres Omgang, deres Venskab
Erindre dig om Mildhed mod det Folk,
Som du bestrider. Stræb at ligne dem
I trofast Kjerlighed for dine Egne,
I Agt for Dyden selv hos dine Fiender.

Aladin.

Men Strænghed, Strænghed mod enhver Forræder!
Det Baal, Ismen for disse har beredt,
Det være nu hans eget. Stridsmænd! Præster!

Sophronia.

O Sultan! Ogsaa mig du gav din Naade;
Nægt ei min første Bøn, en Datters Bøn,
Som trygler Gunst for en forblindet Fader.

Olindo.

Min Brud han vilde offret. — Men jeg selv
Var ogsaa Maalet for hans vilde Grumhed.
Tilgiv ham, Sultan! O du pleier ei,
At hærde dig for din Olindos Bønner.

Aladin.

Ha, ders Ædelmodighed! den knuser,
Tilintetgjør mig — men velan! den gjælde,
Men fly, Afsindige, fra mine Grændser,
Fly, overladt dit eget Hjertes Hævn,
Og Himlens sikkre Straf, som venter dig!
(Ismen gaaer.)
Og du, min Ven! min ædle tro Olindo!
Og du hans Brud, og du, o Nicephor!
Hvis Klogskab fordum var min Trones Støtte,
Hvis sande Dyd dens Siir — kan I tilgive?
Du min Befrierinde! kan jeg vente
Din Agt, dit ædle Venskab — trods min Svaghed?

Clorinde.

Modtag dem begge, Sultan! — Du erkjender,
Erkjender for dit Folk, hvad aldrig før
En vældig Fyrste jeg har seet at fatte,
At du er Menneske, og feile kan.
Erindre det, o Sultan! Vælg dig Venner,
Som dem, din Svaghed vilde røvet dig;
Og fly Skinhelligheds og Smigers Givt!

Aladin.

Olindo! Nicephor! o jeg har eder!
Ved eder er jeg tryg, og lykkelig.

Chor.

Grumheds Herredom forsvinder;
Dyden vandt sin tabte Ret.
Bæver, I dens lumske Fiender
For dens høie Majestæt!
Himlen agter paa den Fromme,
Hører blid hans Jammers Raab;
O hans Frelses Dag skal komme,
Krone den Fortrængtes Haab.

Prolog
til
Skuespillet Negeren.

Personerne.

Momus.
Skuespiller Preisler.
Terenz.
Menander.

Første Optrin.

Momus.

(Dækket gaaer ikke op. Midt under Symphonien siger Momus Begyndelsen af, hvad han her har at sige, ud igjennem et af Kikhullene paa Dækket. Musiken standser herved. Man gjør Jagt paa Herr Momus inde paa Skuepladsen, uden at faae ham fat. Forfulgt siger han Resten af det, han skal sige, nu gjennem det ene Kikhul, nu gjennem det andet, nu ud ved Siden af Dækket.)

Pst! pak jer bort! Hvad Pokker vil I her?
Pst! Skam faae mig, er Pjecen to Mark værd.
Jeg har jo alt advart jer længe siden;
Bort! skynder jer! det er at myrde Tiden
At blive her. — Blot Præk og Ennui,
Og Hverdags-Snak — knap det — Bort! hører I?
(Man gjør end videre Jagt paa Momus.)

Andet Optrin.

Preisler, siden Momus.

Preisler.

Jeg ydmygst har at bede, man tilgiver,
At der maa tøves lidt, før Stykket bliver
Begyndt. Man tør ei. Der har sneget sig
Ind paa Theatret, meget hemmelig,
Et Væsen, en, som ingen af os kjender,
En selsom Ting — imellem vore Hænder
Den smutter ind og ud, er overalt
Og ingensteds. Den er det, som har talt
Nys gjennem Dækket. Det er reent mislykket
At gribe den; — og at begynde Stykket,
Forinden Publikum for den i Fred
Kan give det udeelt Opmærksomhed,
Gaaer ikke an.

Momus

(som jages stedse imidlertid inde paa Theatret, uden at man kan faae ham fat, men som alt imellem sniger sig frem og gjør Miner ud til Tilskuerne, siger dette ud gjennem Kikhullet bag Preisler.)

Pst. Bruger Tiden! Pakker
Jer bort, gesvindt! mens han staaer der, og snakker;
Som sagt.

Preisler (til Folkene indenfor.)

Der er han! Hurtig! Tag ham fat.

(I det man vil gribe Momus, og han flygte, falder han ude ved Hiørnet af Dækket, saa han sees. Man kommer, og griber ham. Preisler tager ham, og fører ham frem.)

Omsider har vi ham. Tøv, Kammerat!

Jeg kan da ydmygst give mig den Ære,
At vise Publikum den vakkre Herre,
Som Vagten strax vil transportere hen
I Blaataarn.

Momus.

Spar kun han sin Snak, min Ven!
Saa ukjendt, haaber jeg, ei her at være,
At man i Aften første Gang skal lære
At kjende mig; endskjøndt saa offentlig
Det ei er min Maneer at vise mig.
Bestandig, helst, naar der er Nyt paa Bane,
Sær Smagens Værker, er min gamle Vane
At staae godt Folk med min Oplysning bi,
Og vise dem Sottiserne deri.
Mit Navn er Momus. Da jeg saae, man vilde
I Aften til igjen sin Tid at spilde
Paa noget, som.....

Preisler.

En ny Original
Som.....

Momus.

Rigtig! meer end Nok! En Ting, hvis Fald
Jeg forudsaae, jeg vilde derfor vare
Enhver, som modtog gode Raad, at spare
Sin Tid og Penge.

Preisler.

Vistnok kjender De,
Hvad De saa flink fraraader Folk at see?

Momus.

Impertinent! hvad vil han med hans Kjenden?
Jeg bladed', saae Begyndelsen, og Enden,
Og lidt i Midten — selv gaae hen, og læs.
(Til Tilskuerne.)
Paa mine Ord, det er en usel Pjes,
Saa slet, at man har aldrig seet en værre.
Forfatteren er.....

Preisler.

Anonym, min Herre!
Men Stykket kjender jeg, og vidner her,
At..... o men een endnu! hvem mon det er?

Tredie Optrin.

De Forrige. Terenz.

Terenz.

Undskylder, at jeg skjult og taus ei længer
Kan høre paa, at dette Stykke trænger
Til at frikjendes ved Herr Preislers Dom
Fra den, som Momus fældet har derom.
Saa fandtes ei dets Skjæbne før i Tiden,
Da — Nitten og et Halvt Aarhundred siden —
Det Skuespil, de Herrer trættes om,
Blev givet for Senat og Folk i Rom,
Med Bifald selv af — Africas Betvinger.
Den Tvivl mod Stykket ikkun ilde klinger
For den Terenz, som Faderkjerlighed

Til dette Stykke har i Dag kaldt ned
Fra sit Elysium, for selv at høre,
Hvad Lykke her hans Arbeid kunde gjøre.
Jeg er Terenz.

Momus.

Ei ei! hvad siger han?
Er Negren en af hans, min gode Mand?
Af dem, man nu omstunder ty'er i Skolen
For Børn, saasnart de slippe Sløiekjolen?
Jeg gratulerer Publikum, især
Dem, som har medbragt unge Sønner her.
Her bliver sikkert kjønne Ting at lære.
Lidt seigt og koldt skal vel det hele være,
Men lærerigt! — og det, Herr Preisler! skal
Passere for en ny Original? —
Jeg har advart.....

Preisler.

Men jeg advarer atter:
Jeg veed, at Stykket har en dansk Forfatter,
Er brav, originalt, og — — men end een —
Hei, Vagt!

Fjerde Optrin.

De Forrige. Menander.

Menander.

Slaa han sig kun til Ro, min Ven!
(Til Tilskuerne.)
Høistærede! det Stykke, man vil spille,

Saae Folket i Athenen foreſtille
Den Tid, da al Slags Kunſt nød der en Agt,
Hvortil det ſiden ingenſteds er bragt.
Den græſke Digter, ſom man her nedtrykker,
Skrev Hundrede og Otte ſlige Stykker;
De Otte vandt ham hver en Hæderskrands;
De Hundred faldt igjennem. Det var hans,
De Stykker, ſom Terenz lidt hen i Tiden
For Romerfolket omarbeided' ſiden;
Menander er hans Navn, og mit. Min Ven
Terenz er her med mig, at ſee igjen
Vort Værk, ſom her ſkal bringes paa Theatret,
Og ſee, hvordan det her er omkalfatret.
For otte Stykker Krandſen man mig gav,
Mens heele Hundrede gik Glip deraf.
Maaſkee fortjente diſſe den ei heller;
Men og maaſkee det var, ſom man fortæller,
At man, paa Momus' Ord, har fældet Dom,
Før man fik ſeet det Værk, der domtes om.
De har ham. Hold ham faſt. En ſaadan Herre
Gjør ofte Godt til Slet, og Slet til Værre,
Forſpilder godt Folks Fryd, gjør ingen glad,
Fortjener alle Gudes Haan og Had.
Bort! — Frem med Stykket! Han (viſer Momus.)
har forberedt det.
(Til Terenz.)
Lad os bedømme det, naar vi faae ſeet det.

Prolog

til

tredie Foreſtilling af Skueſpillet

Negeren,

den 21 November 1791.

Perſonerne:

Momus.
Skueſpiller Preisler.
Thalia.

Første Optrin.

Momus.

I Torsdags Otte Dage, da jeg ſidſt
Fordriſted' mig, ærbødigſt med et Pſt
At vare ad imod det nye Stykke,
Da bragte ſaadant mig kun liden Lykke.
Man leed min Varſel ei; man fik mig fat,
Og lige ſiden den Tid har mig ſat
Paa Vand og Brød i Blaataarn, bare, bare,
Fordi jeg foretog mig at advare
Godt Folk, at ſkaane ſig for Ennui.
Omſider har man atter ladt mig fri;
Men kun paa Vilkaar, at jeg her begynder

Min Friheds Løb med Bod for mine Synder,
Og kjønt gjør Afbigt. — Kjære Publicum!
Tilgiv dog Momus, at han ei var ſtum;
Thi, tro mig, det allene var min Brøde.
Jeg taalte ei, at ſee dig her forøde
Det Bifald, eller dog Opmærkſomhed,
Som jeg ſaa tidt maa ſee dig ødſle med.
Nu, det var den Gang; aldrig ſkal jeg mere
Forhindre nogen i at ennuiere.
Tilgiv! Nu gaaer jeg i Parterret ned,
Seer Stykket, ſlumrer ind, og klapper med,
Ifald jeg vaagner, naar det er til Ende.
Jeg ydermere lover, nu at vende
Min hele Momiſkhed mod hver Kritik,
Som kun tør ſætte allermindſte Klik
Paa dette rare Stykke, denne Neger.....

Andet Optrin.

Preisler. Momus.

Preisler (i Coulisſen.)

Men Momus! — nu igjen hans gamle Streger!
Er det en Afbigt?

Momus.

Man har ſelv befalt,
At jeg ſkal tale. Ogſaa det er galt?
Der ſeer man — Beſt, jeg ſtaaer her, og adlyder

Hvad man har foreſkrevet, ſaa afbryder
Man mig i det, man ſelv har nødt mig til.
Man veed nu, troer jeg, neppe, hvad man vil.

Preisler (kommer frem.)

(Til Momus.)

Man vil, at han gaaer bort, og aldrig mere
Tillader ſig at ſtaae og perſiflere.

(Til Tilſkuerne.)

For den Forſtyrrelſe, han foretog
Forleden, ſkulde han her, til Prolog,
Afbede, hvad han gjorde ſidſt ſaa ilde,
Og love, aldrig mere at forvilde,
Ei gjøre Nogen Forfang i ſin Dom,
Ei ſøge at mislede Publicum.
Jeg nu ſkal ydmygſt bede, man tilgiver,
At, uden bedre Held, han atter bliver
Fremſtillet her i Aften.

Momus.

Uden Held!
Spar Han ſin Beden! brug den for ſig ſelv.

Preisler.

Nok. Vagten ſtrax ſkal bringe ham tilbage,
Hvor han blev bragt i Torsdags Otte Dage.

(Til Publicum.)

Endnu engang i dybeſt Ydmyghed
Jeg beder, man tilgive!

(Til Folkene indenfor.)

Dækket ned!

Frem, griber ham!

Tredie Optrin.

Fonden aabnes. Et Tempel.

Thalia. De Forrige.

Thalia.

Hvem gribe? Hvem indspærre?
Herr Momus! — saadan Larm for denne Herre!
Vist ikke. Han er fri.

Momus.

Seer han, Patron!
Thalia ta'er mig selv i Protection.

Thalia.

Hvad andet? — Sikkert alle mine Venner,
Enhver, saavidt han dette Navn fortjener,
Er enig med mig, at det var en Skam,
At gribe Momus, at indspærre ham.

Momus.

Seer Han, Herr Preisler!

Thalia.

Ikke sandt, Kritiken,
Det er en Dame, lidt til Aars, lidt prikken,

Mangfoldig ſtræng, og ofteſt noget tør,
Hun er i ſaa Fald viſtnok, ſom hun bør,
Endogſaa da, naar hun er yderſt kræſen.
Men Tørhed — det er reentud ei mit Væſen.
Hun tidt har maattet taalt det, ja leet med,
Naar jeg rev alle hendes Regler ned.
Thalia er Apollos muntre Datter;
Hun ynder ikkun Lethed, Spøg og Latter;
Dog er hin gamle Dame mig ſaa kjær,
At jeg er aldrig vel, hvor hun ei er.
Naar nu lidt for alvorlig hun begynder
At revſe mine eller andres Synder,
Saa gjør Sieue Momus ved ſin Narriſkhed,
At tidt jeg leer, hvor jeg blev ellers vred.
Han er lidt ondſkabsfuld — det har ſin Nytte;
Han jager efter Feil, gjør ofte Bytte;
Thi ſkadefro heel tidt han drog dem frem,
Hvor Fru Critik ei ſelv formoded' dem.
Nu — for den Kloge er han ikke farlig;
Og det er godt, om han gjør Daaren varlig.
Jeg beder for ham! Lad ham taales da!
Men — han er hæslig — Hm! Fru Critica
Har ſtundom pyntet paa ham før i Tiden.
Her gjør han bedſt i, at han bli'r ved Siden;
Ret tidt man knap gad ſeet ham her igjen.
For Fængſling altſaa er han fri. Gaa hen,

Støv, som han pleier, op, min Bommertjæger!
See — sov ved — ynk — og roes — og last den Neger,
Som Alt. — Vind godt Folks Venskab, hvis han kan,
Hvis ei — — man leer dog kun ad en, som Han.

Regeren.

Comedie i fem Optoge.

Nullum jam est dictum, quod non dictum sit prius,
Quare æqvum est vos cognoscere atque ignoscere.
Quæ veteres factitarunt, si faciunt novi.

Personerne:

Baron Volmar.

— Ludvig
— Philip } Volmar, hans Sønner.

Frøken Julie Decan.

Stornfeldt, en anseelig Kjøbmand.

Godbert, en Kjøbmand.

Anine Godbert, hans Søster.

Trom von Gravenhaag.

Mad. Dirk, Huusholderske hos Julie.

Henrik, Ludvig Volmars Tjener.

En Matros.

En Tjener til Volmars.

Stornfeldts Tjener.

Første Optog.

(Julies Huus.)

Julie. Madam Dirk.

Mad. Dirk.

Nei! der kan ikke hjelpe noget af alt, hvad De vil sige mig, Frøken! og jeg vil ikke høre det, og jeg vil ikke holde op at tale fornuftig til Dem; for De maa ikke reise, og De skal ikke reise. Det er rigtignok, at Ostindiefareren er alt lagt ud; og Folkene har alt mønstret, og har faaet Penge; og det er ikke saa langt henne paa Aaret, at jo Reisen kunde gaae ret godt; men der maae ikke blive nogen Reise af for Dem; ikke at tale om, at det er midt i Krigen mellem Hollænderne og Engellænderne, og jeg veed ikke, hvem, hvor disse Kapere, som jeg hører, tager, og plyndrer, saa.....

Julie.

Men vilde hun dog kun høre mig!

Mad. Dirk.

Ligesom jeg ikke vidste Alt, hvad De vilde sige mig, og som jeg ikke hundrede Gange havde maattet

høre det. Nei, nu maa De ogsaa høre mig og den sunde Fornuft engang. Og jeg og den sunde Fornuft siger Dem, at De skal ikke reise, og maa ikke reise, og allermindst, bevare mig, i al Verden! til det bitterlige Ostindien. Og vel er alt Deres Tøi, siden De saa har befalt det, gjort i Stand, og det i saadan Stand, at De for den Sags Skyld gjerne kunde reise, ja det kunde ikke være enten prægtigere, eller i bedre Orden, om De endogsaa var en Brud, som i denne Dag skulde udstyres fra en Moders Huus, og overgives til den fornemste Mand i Landet; ja smidsk De kun! det er, som jeg siger, og De har jo selv seet det. Men, hvad jeg vilde sige, men jeg rører ikke en Finger til at pakke det mindste ind, for der maae intet blive af Reisen.

Julie.

De forbyder mig det formeligt, og med al Strænghed.

Mad. Dirk.

Ja spot De mig kun; men saa spotter De ogsaa den gode sunde Fornuft, der siger Dem det samme som jeg. For, siig mig i al Verden, hvad Fornuft er der i at reise fra Trankebar de mange tusinde Mile over det store Hav herover, for strax efter et Par Maaneder at tage den samme smukke Vei tilbage igjen? —

Julie.

De veed jo Aarsagen, men.....

Mad. Dirk.

Jo en herlig Forklaring. Den salig Gouverneurs eeneste Datter, der alt er en Brud, der bringer sin tilkommende Mand artige Grunker, bliver sendt herover, for at ægte den gamle udlevede Agent Trom eller hans tree Tønder Guld. Hun kommer lykkelig og vel herover, og er ved Ankomsten saa lykkelig, ikke allene at finde den gode ærlige Agent i det sidste Aandedræt, men De finder ham ydermere saa høflig, at han otte Dage efter Deres Ankomst, uden at gifte sig med Dem, døer, og efterlader Dem sin hele Formue. Dersom De endda var bleven gift med ham, saa kunde Sorgen over hans tidlige Afgang være saa stor og smertelig, at De ikke taalte at blive i Landet; men nu, da De ingen Sorg har, og er selv ene Herre over Deres Person og saadanne Midler, nu at gaae over til Ostindien igjen.....

Julie.

Har De ikke snart udtalt, Madame Dirk?

Mad. Dirk.

Nei vist har jeg ikke. Nu at gaae med disse Midler til Ostindien igjen, det er jo at bære Brænde til Skoven. Og saa den Indbildning, at en Pige, som har lidt Skillinger, aldrig kan vise sig, førend der er saa mange sultne Stakler, der er saa for-

liebte i Medgivten, at den arme Pige aldrig kan vente at faae en Mand for sin egen Skyld, men udsættes for at løbe med som en Tilgivt til Medgivten, der bliver Hovedsagen, ikke saa? Men derovre i Indien er det nok anderledes, kan jeg troe! —

Julie.

Det kunde man have forsøgt.

Mad. Dirk.

Ja vist. For der kjender man Dem ikke, og veed ikke, hvor stor Medgivt De har. Men erindrer De da ikke, at De her slet ikke er udsat for den hele Farlighed, De taler om? De har jo aftalt det med Deres Formynder, saa ingen uden han og jeg veed noget om den salig Agents Testament, og alle Mennesker ansee Dem jo her for intet andet end en fattig Pige af hans Paarørende, som han har gaaet forbi i Testamentet. Ikke heller kan vi klage over, at vore Dørhængsler blive slidte itu af de mange Friere, som her overløbe os; naar vi undtage den unge Volmar.....

Julie.

Men De glemmer, at jeg i Ostindien forlod min gamle Moder, og min Søster, min kjære Anine?

Mad. Dirk.

Nu ja, men hun er jo ikke engang Deres Søster, skjondt De kalder hende saa; hende kan vi jo skrive til; hun lader sig vel ikke længe bede, inden

hun kommer ogsaa herover; den gode Pige maatte desuden betænke, at der er netop saalangt fra hende til Dem, som fra Dem til hende. Og Deres Moder! Ja Herre Gud, naar man først har de 65 paa Bagen, saa maa man ikke forlange, at man skal reise fra Kjøbenhavn til Trankebar efter Folk. Men det, som her bier paa Dem, maa De ikke forlade, og jeg giver ikke mit Minde til, at De reiser.

Julie.

Nu saa giv Dem tilfreds, Mad. Dirk!

Mad. Dirk.

Nei! jeg gier mig ikke tilfreds, uden De lover mig, at De aldrig vil reise; og reise maae De ikke.

Julie.

Nu jeg vil ikke reise. Er De nu fornøiet? Jeg havde sagt Dem det længe siden, dersom jeg havde kunnet komme til.

Mad. Dirk.

De vil ikke reise? De vil drille mig! De snakker mig efter Munden, for at faae mig til at tie, men jeg tier ikke, førend jeg veed vist, det er Deres Alvor.

Julie.

Det er mit Alvor, mit ramme Alvor, jeg reiser ikke; i det mindste ikke denne Gang.

Mad. Dirk.

Det er Deres Alvor! min gode, min hjertens

kiære smukke Frøken! Lad mig ret see paa Dem, om det ogsaa er Deres Alvor. Men nei; ikke denne Gang! saa vil De nok reise med næste Skib? Hvad? Ja eller nei!

Julie.

Nei, heller ikke med næste Skib, og formodentligen slet ikke.

Mad. Dirk.

Frøken, Frøken! Jeg er uden for mig selv af Glæde. Kunde jeg bare troe Dem! kunde jeg kun troe, at De virkelig blev her, og saa at — oh at —

Julie.

At?

Mad. Dirk.

At Volmar var den, som holdt Dem tilbage her. Vidste De kun, hvor han elsker Dem, og hvor han fortjener at elskes af Dem. Sandt nok, han er kun Student, og Opsigt gjør han ikke, og meget rig lader han ikke, og fornem er han nok ikke; men han holder saa meget af Dem, Frøken. Men De er nu saa koldsindig mod ham, skjøndt han er den eeneste, hvis Besøg De tager imod, saa nær, som Deres Formynders.....

Julie.

Kjære Mad. Dirk! hun er ogsaa ret forskrækkelig snaksom.

Mad. Dirk.

Ja De lader nok, som De ikke vilde høre det, men jeg tænker som saa ved mig selv, naar jeg saadan seer Dem smidske til min Snakken: Hun hører det maaskee ikke saa ugjerne endda; og Frøkenen er en fornuftig Frøken; derfor kan hun heller ikke blive ret vred over at høre Snak, hvori der er god sund Fornuft. Ja hvad var det nu? Saa forleden Dag, det er nu nok en sex Uger siden, saa kommer han her, medens De var henne hos Deres Formynder; og saa gik han der ind i Deres Kabinet, og saa laae der den Lok, som De havde klippet af Deres Haar, da De fandt det for langt; om han kjendte den, det var nu intet Spørgsmaal; men saa tog han den Smule Haarlok og kyste den, og strøg den, og kyste den igjen, og svøbte den ind, og lukkede Papiret op igjen, og kyste den igjen, og snakkede med den, som det kunde være Dem selv; og jeg var kommen ind i det samme, og stod, og saae paa ham, og han blev mig dog ikke vaer; og da jeg saa talte til ham, saa blev han saa gloende rød, og stak Lokken og Papiret til sig, og snakkede saadan noget forvirret Tøi. — O men nu har vi Dem her, og beholde Dem; vi har Dem, for han har Dem jo ogsaa. O, jeg maae ind, og lade alle de Kufferter og Kasser bringe op paa Loftet, eller hjem til Snedkeren og op paa Børsen igjen. — Men der har vi ham.

Andet Optrin.

Ludvig Volmar. De Forrige.

Mad. Dirk.

Vi beholde hende her, Hr. Volmar! vi beholde vores Frøken. Hun reiser ikke til Trankebar; Glæd Dem, Hr. Volmar! Hun reiser ikke. Jeg skal ikke pakke hendes Tøi ind. Jeg skal tvertimod hen, at skaffe alle de Kufferter og Kister, vi har samlet paa, afveien op paa Loftet, og hen paa Børsen, hvor de kom fra.

Tredie Optrin.

Julie. Ludvig.

Julie.

De seer, kjæreste Ludvig, min Beslutning blev til Alvor. Jeg reiser ikke, som jeg havde fastsat. Paa Deres Forestilling forandrede jeg mit Forsæt. Dog, De veed det jo. Denne gode snaksomme Kone har jeg ret havt min Fortred med, blot for at komme til at sige hende, at der intet blev af min Reise. Hun elsker mig, og hun gik næsten fra sin Forstand, da jeg fik hende til at begribe, at jeg blev her.

Ludvig.

Og jeg Julie! jeg som aldrig noget Øieblik kaldte det Løvte i Tvivl, De gav mig om at blive;

hvorledes er det med min Forstand, nu, da jeg seer at De opfylder det? da jeg seer, at De gjør mig til den lykkeligste Mand under Solen!

Julie.

Det vil min Ludvig blive, naar han vedligeholder den Tænkemaade, han hidtil har viist mig. Ogsaa jeg vil blive lykkelig ved den Tanke, som Erfaringen skal bekræfte, at jeg bidrager til at gjøre ham lykkelig. Dog Ludvig! jeg gjentager det, jeg troer, den tyvende Gang; føler min Ludvig den Standhaftighed i sin Godhed for mig, at det er umuligt, at det nogensinde kunde falde ham ind: en anden Kone, en mere rig, en mere smuk, en mere yndig, vittig, en mere fornem Kone, havde gjort dig lykkeligere? — Ludvig! endnu denne eene Gang, endnu i Dag er det Tid, men.....

Ludvig.

Julie! Julie! kan Du endnu gjøre mig dette Spørgsmaal? O Julie, den Lidenskab, Skjønhed og Ynde optænde, er ofte ikke engang saa varig, som Skjønheden og Yndet selv. Men den Kjærlighed, et skjønnende Hjerte henrives til ved Forstand og Dyder, er ligesaa varig, som disse Fortrin. — Jeg kjender min Julie.

Julie.

Og hvor længe, og hvor nøie?

Ludvig.

Vel kun faa Uger, men nøie, saa nøie, som om jeg havde kjendt hende fra Vuggen. Hendes Sjæl er ikke af dem, der behøve lang Tid for at kjendes. Saa agtsom, som en Mand, hvis hele Lykſalighed beroer derpaa, har jeg ſpeidet den i alle dens Yttringer, i Selſkaber og hjemme, hvor hun viiſte ſig for alles Øine, og hvor hun troede ſig ubemærket; og ſtedſe fandt jeg hende den ſamme, den ædle, den rene.....

Julie.

Kan da en Kone uden Rigdom, uden Byrd, med ingen flere Lykkens eller Naturens Gaver, end de, De kjender hos mig, gjøre Dem lykkelig?

Ludvig.

Kunde jeg kun bære min Lykke, og til mit ſidſte Øieblik er jeg den lykkeligſte paa Jorden, naar Julie er min.

Julie.

Hun er Din. Min Formynders Bifald har Du. Nu! en Formynder for en Pige, ſom mig, har da heller ikke Aarſag til mange Betænkeligheder. Du har ingen Paarørende, hvis Minde Du behøver. Intet hindrer da Din Julies Lykke.

Ludvig.

Din Ludvigs. Her er Kongebrevet.

Julie.

Vi undgaae alle de Omstændigheder, som Stand og Rigdom skal, siger man, gjøre fornødne ved et Bryllup. Dette er vor Forlovelse, og Brylluppet uden Ceremonier i Aften.

Ludvig.

Efter Aftale henter jeg min Brud Kl. 4. Et Par Venner har jeg alt bedet vente os til den Tid i Lyngby.

Julie.

Og saa i Morgen ud til min Ludvigs lille Gaard, mit nye Hjem; ikke saa? Men det er sandt; min Formynder Stornfeldt er den ene af de Venner, der vente os. Du har talt om en Hr. Godbert, som Din beste Ven. Bliver han ikke den Anden?

Ludvig.

Jeg haaber det. Han har været paa Landet, og kom først hjem i Aftes. Jeg har skrevet ham en Seddel til, og venter ham til Middag.

Julie (forlegen.)

Men det er sandt; det var vor Forlovelse, sagde jeg; efter gammel Skik og Brug skal vi jo altsaa vexle Ringe. Jeg seer, Du har een der. Skal vi bytte?

Ludvig.

En Ringvexling! En Ceremonie! Julie, behoves den mellem os? Lad dem vexle Ringe, som

ikke har Hjerter at give hinanden. Desuden er dette ingen kostbar Jaords=Ring.

Julie.

Den er simplere end min, men jeg bytter.

Ludvig.

Julie! denne Ring.....

Julie.

Ja saa! en Haarfletning! en Sentimentsring! som ikke maa, ikke kan overlades mig; og om jeg nu spurgte, for hvis Skyld den.....

Ludvig.

Julie! den Tid, havde Du ikke givet mig Din Haand, da vovede jeg ikke endnu at haabe denne Dag.

Julie.

Men skulde jeg ikke kjende disse Haar? (hastig.) Ludvig! Ikke sandt! Du har ikke havt den Ring over 6 Uger.

Ludvig.

Julie! jo Du kjender dem; de har tilhørt den ædelste, den elskværdigste Pige.....

Julie.

I Dine Dine; dog nok, naar hun er det i Dine. Nei Ludvig! den Ring vil jeg ikke berøve Dig. Men tag i det mindste imod min!

(sætter ham en kostbar Ring paa Fingeren.)

Ludvig.

Men en saadan Ring! fyrstelig Kostbarhed i Dine Omstændigheder!

Julie.

Bare Oeconomie! Jeg havde denne, og vilde ikke give Penge ud for en simplere.

Ludvig.

Du spøger. Men denne Ring er allerede Formue, en betydelig Formue; og Julie.....

Julie

(med eet alvorlig og noget forlegen.)

Ludvig! jeg har noget at bekjende for Dig. Elskerinden kan prøve sin Elsker; men i det Øieblik hun skal blive hans Kone, maa hun ikke have nogen Hemmelighed mere for ham, hvor uskyldig den end er. Jeg har ikke kunnet komme ud med det. Ved denne Ring vilde jeg forberede.....

Ludvig.

— — Og denne Hemmelighed?

Julie.

Man har fortalt Dig, at min Fader var død fra mig i fattige Omstændigheder, og at jeg var kommen herover fra Ostindien i det Haab at finde Understøttelse hos den rige Agent Trom, der var af min Familie; og at han kort derpaa døde, uden at efterlade mig noget.

Ludvig.

Saa har man sagt mig.

Julie.

Man har sagt Dig en Usandhed. Min Fader gik i sin Ungdom i hollandsk Tjeneste. Ved adskillige lykkelige Expeditioner erhvervede han sig en betydelig Formue, og blev tilsidst Gouverneur i Indien. Paa sine gamle Dage længtes han efter sit Fædreland; men da han frygtede for det kolde Clima, besluttede han i det mindste at flytte til danske Eiendomme. Han døde i Trankebar. Agent Trom var hans beste Ven. Han havde engang i en Opstand af de Sorte reddet min Faders Liv. Da Agenten for sin Helbreds Skyld maatte forlade Ostindien, var jeg i mit tolvte Aar. Han havde altid holdt af mig. Min Fader lovede Trom, jeg skulde blive hans Kone; og paa sin Dødsseng tog han det Løvte af mig, jeg skulde opfylde hans Ord.

Ludvig.

De er Agent Troms Enke?

Julie.

Jeg blev ikke hans Kone. Den Svaghed, der havde nødt ham til at forlade Ostindien, var ulægelig. Den tærede ham hen i hans bedste Aar. Jeg fandt ham paa Gravens Bredde. Han døde strax efter min Ankomst, og indsatte mig til sin eeneste

Arving, hvor meget jeg end end frabad mig det, da han havde en Broder.

Ludvig.

Og Stornfeldt har sagt mig.....

Julie.

Hvad jeg har bedet ham sige til Dem og til Alle. Havde man kjendt min Forfatning, vidste jeg, den rige Ostindianerindes Midler havde havt saa mange Friere, at hun selv slet ingen havde faaet. Min Medgivt var bleven mig en Rival, som jeg ikke kunde have veiet op imod. Jeg vilde prøve, om jeg ikke kunde blive elsket for min egen Skyld. Min List maa have været uskyldig, thi Himlen har velsignet den. Den fattige Pige vandt Ludvigs Hjerte. Hun blev hans; og nu, han engang har hende, kommer han vel til at tage hendes Formue med, enten han vil eller ikke.

Ludvig (for sig selv.)

Ogsaa hendes Fattigdom foregiven! — To Opdigtelser, ogsaa eens! —

Julie.

Saa tankefuld, Ludvig! fornærmer dette Bedrag Dig? Om der var nu lidt Forfængelighed, lidt Egennytte deri, var de dog neppe uædle. Du tilgiver mig det dog?

Ludvig (alvorlig.)

Julie! De har spurgt mig, om jeg troede at

kunde blive lykkelig, og blive bestandig lykkelig med en Pige uden Formue og Byrd. Maa nu jeg ikke gjøre Dem samme Spørgsmaal? Skulde den Tid ikke kunne komme, da De angrede, at have henkastet Dem med Deres Formue, med Deres Fødsel, med alle Deres Fordringer paa et anseeligt Parti til et Menneske som mig, naar De hos Manden opdager Ufuldkommenheder, som De hos Elskeren ikke kan, eller ikke vil see? Julie! De er for ædel til, at De skulde lade mig det høre; men naar jeg saae Dem græmmes, naar jeg saae min Julie ikke være lykkelig, og det, fordi hun var min! —

Julie.

Saa alvorlig, Ludvig! og De! — Er Julie for nogle usle Penges Skyld en anden, end hun for faa Øieblikke siden var?

Ludvig.

Hun er evig den samme; men.....

Julie.

Nu Ludvig! saa vil hun aldrig kunne blive ulykkelig, fordi hun er Din. O erindre, hvad Du sagde før om Dig selv! Og troer Du, hun elsker Dig mindre? —

Ludvig.

Julie! jeg har ogsaa en Bekjendelse at gjøre.

Julie.

Spar den, Ludvig! min Formynder har hvidsket

mig hele Hemmeligheden til (med sin forrige Munterhed.) Din Gaard paa Landet ligger lidt langt herfra; det var en lille Opdigtelse, som slap Dig ud af Munden, og som Du siden har undseet Dig ved at tilbagekalde. Din hele Rigdom er Din Flid og Dine Talenter; ved dem, haabede Du, at ville forsørge mig; og tro mig, Ludvig, Din Julie vilde ligesaa glad have deelt Dine tarvelige Kaar med Dig, som hun haaber, Du vil dele mere glimrende med hende.

Ludvig.

Men om.....

Julie.

Om der nu var en fattig Familie, hvis Understøttelse min Ludvig hidtil havde været; desbedre! hvilken Glæde for Julie, at hun bringer ham Midler til at gjøre dens Kaar endnu blidere. Det er hende tusinde Gange kjærere, end om han bragte hende ind til en heel stiv Flok adelstolte Ahner, hvoraf ikke een fortjente at være den første af en ærlig Bondestamme.

Ludvig (for sig selv.)

O Gud! (høit.) Hør mig Julie!

Julie.

Min Ludvig, jeg vil intet høre. Jeg kjender, jeg beundrer Dit Hjerte. For den fattige Julie dulgte Du det, at hun ikke skulde ængstes for den tilkommende Forening; den rige Julie troer Du at

skylde Regnskab. Ludvig! var det muligt, jeg skulde elske Dig høiere.

Fjerde Optrin.

De Forrige. Mad. Dirk.

Mad. Dirk.

Jeg veed nok, han kommer til Uleilighed, men jeg har ikke kunnet holde ham tilbage. Han kommer, han er her alt igjen.

Julie.

Hvem igien?

Mad. Dirk.

Hvem anden end den hollandske Caper, salig Agentens tappre Hr. Broder, Capitain Trom, som var her saa vel i Gaar?

Julie.

Min Ludvig maa vide, hvis Besøgelse det er, hans Julie modtager. Agent Trom havde en Broder, der ejer betydelige Midler, men hvis Forstand det ikke er saa rigtigt med. Denne fik ved Krigens Udbrud mellem Sømagterne en umodstaaelig Lyst til at være Helt. Han har ved sine Penge drevet det til at være Capitain paa en hollandsk Caper. For et Par Maaneder siden tiltraadte han Heltebanen, og i Gaar er han med sit Fartøi kommet her paa Rheden. Han er Din Rival, Ludvig! han

var her alt i Gaar, og nu er han her igjen, formodentlig for at fuldføre Beretningen om sine Bedrifter.

Ludvig.

God Taalmodighed! Jeg benytter Tiden, for ogsaa at besørge Adskilligt, til i Eftermiddag. Men endnu har jeg ikke sagt min Julie, hvor jeg boer. Skulde Du have noget imidlertid at befale Din Ludvig, saa er hans Hotel strax omme i næste Gade paa høire Haand i den store graa Gaard. Der kunde dog i Dag maaskee træffe noget at melde mig.

Julie.

Klokken fire sees vi: Farvel saalænge min Ludvig. Jeg maa modtage den kjære Capitain Trom for dog ret alvorlig at afvise ham; og saa til Toilettet. Bryllupsdagen maae det dog have lidt Tid.

Ludvig.

Og om jeg nu forstyrrede, eller i det mindste forkortede det lidt? Jeg har saameget at sige min Julie, og.....

Julie.

Nu! Fra Kjøbenhavn til Lyngby lader der sig ogsaa sige en Deel. Men jeg hører Helten. Lev vel til Klokken fire.

Ludvig.

Lev vel! Lev vel, dyrebare Julie!

Femte Optrin.

Julie. Capitain Trom.

Trom.

God Morgen, underdanigſte Tjener. Hvorledes gaaer det, min ſmukke Svigerinde! Har Du tænkt noget paa det Forſlag, jeg hviſkede til Dig i Aftes om? Ja! Du ſyntes den Gang vel ikke ſynderlig om det, ſom det lod; men det lod ogſaa kun ſaa. Du maae vide Dit eget Vel, ſmukke Svigerinde og naar Du ikke vil paſſe det ſelv, ſaa maae man ſørge for Dig. Hvordan er det? Har Du fattet en fornuftig Beſlutning?

Julie.

Jeg har fattet den, og ſagt Dem den.

Trom.

Og den er?

Julie.

Den ſamme, jeg ſagde Dem i Gaar: jeg er Dem forbunden for Deres Tilbud, men frabeder mig at tage derimod.

Trom.

Snikſnak min ſmukke Svigerinde! lutter Snikſnak. For tuſend Karteſcher! intet andet. Men Capitain Trom og jeg ſtryger heller ikke ſaa let. Vi bombarderer lidt bedre førſt. Du maae bruge Rai-

ſon, min ſmukke Svigerinde! Hvad har Du paa mig at ſige?

Julie.

Slet intet; men —

Trom.

Er jeg ikke en Broder af ſalig Agent Trom, ſom Du var født til at giftes med? Har jeg ikke, baade efter Naturens Ret og Landretten, og Søretten, og al mulig Ret, Fordring paa at indtræde i alle hans Rettigheder? Er jeg en Karl at ſlaae Vrag paa? Er jeg ikke riig? Er jeg ikke ſaa ſmuk en Karl, ſom en kan være? Er jeg ikke Capitain i de Herrer Generalſtaters Tjeneſte?

Julie.

Jeg indvender intet imod alt dette, men jeg ſeer ikke, hvorvidt det kan forbinde mig til at blive Deres Kone.

Trom.

Ikke det? Du kjender kun lidt til de Herrer Generalſtater. Seer Du, min ſmukke Svigerinde! Holland, det er det herligſte, det lykkeligſte Land af Verden. Det er ikke ſom andenſteds i Verden, at man har kun een Konge. De Herrer Hochmogende Generalſtater, de ere hver for ſig det ſamme, ſom en Konge; naar man altſaa har den Ære, at ſtaae i de Herrer Hochmogende Generalſtaters Tjeneſte,

saa er det samme som at tjene paa engang 20 Gange saa mange Konger, som der er i hele Europa. Dem tjener jeg, som Capitain. Saadan en Mand er jeg.

Julie.

Men om ogsaa samtlige Generalstaterne allernaadigst havde befalet mig at være Deres Kone, saa troer jeg ikke, det forbandt mig.

Trom.

Det vilde vi vise Dig, min Putte! Jeg vil ogsaa kun sige Dig, at en saadan Frier voxer ikke paa hvert et Træ her i Landet. Nu! seer Du, jeg er riig, saa kan man i Holland blive til, hvad det skal være. Naar jeg er kjed af at vise min Tapperhed til den hollandske Stats Bedste mod dens Fiender; hvem veed, om jeg ikke driver det til at sætte mig paa mine Laurbær, og blive selv en Generalstat. Da er Du min Generalstaterske, og see, om nogen Dronning siger Kis til Din Kat! Det kan jeg gjøre Dig til; saadan en Mand er jeg.

Julie.

Jeg er Dem forbunden, men jeg er ikke ærgjærrig.

Trom.

Og har Du forresten tænkt paa, hvem Din Frier er, smukke Svigerinde! Du har dog vel læst om mig i Aviserne i den Tid, jeg har været borte?

Dog de Slyngler af Avisskrivere udelade ofte det vigtigste, de burde melde. Har der intet staaet om Søebataillen ved Uttrecht, hvor Capitain Trom og jeg med vor ene Cutter slog fem engelske Orlogsmænd, skjød to af dem i Grund, og bragte de tre andre op.

Julie.

Nei, Hr. Capitain; og jeg seer ikke, at det forbandt mig til at være Deres Kone.

Trom.

De Flegler af Avisskrivere! Saa har der vel heller intet staaet om min Attaque paa Algier? Der kom jeg med min Cutter for at convoyere to hollandske Chinafarere gjennem Strædet. Vips! saa omringes vi af sex algierske Corsarer. Tre lagde os an ved Styrbords Siden og tre ved Bagbords Siden, vi gjør klart Skib, og fyrer, men de Tyrker, de var, som Satan var i dem, de entrede os. Nu blev der et Blodbad, kan Du troe. Men Capitain Trom og jeg vidste, hvad vi havde at gjøre; vi hug om os, saa det havde god Skik; men de alcoranske Hunde var for mange. Vi Hollændere gjør Aftale mellem os, og midt i Batallien springer vi efter et Signal over Borde allesammen. Jeg var den sidste, og med det samme jeg sprang ud, smed jeg en Lunte ind i Krudkammeret. I Øieblikket, huy, saa sprang Cutteren i Luften med alle Tyrkerne.

Julie.

Og Capitain Trom med alle hans Hollændere druknede!

Trom.

Hvor kan Du være saa eenfoldig? her er jeg jo heel og holden. Nei, men vi svømmede omborde paa Algiernes Schebekker, hvor der ikke var en Kjæft tilbage, og heisede hollandsk Flag, og skjød Victoria, og satte ind til Algier. Der var nu al deres Sømagt i vores Hænder; vi blokkerede Havnen, og truede at bombardere Byen, dersom den ikke capitulerte. Der skulde Du see Deyen og Beyen, og Paschaen, og Hasnaschi, og Capischi Patschi, og Fanden veed, hvad de hedder; de lod heise det hvide Flag, og kom ud til os, og bad om godt Veir. Hvad skulde jeg gjøre; mine Chinafarere skulde jeg convoyere. Jeg maatte gjøre det kort og godt. Jeg lod mig betale halvtredsindstyve Millioner Piastre, for at hæve Blokaden, og desuden saa maatte Deyen udlevere mig for min Person den fornemste Sultaninde af hans Serail i Billighed. Nu convoyerte jeg med en af Schebekkerne mine Chinafarere til Cap, og saa gik jeg til Holland igien med mine 50 Millioner Piastre, og min Sultaninde; jeg afleverede Pengene til Generalstaterne; som derfor ophøiede mig i Generalstats-Adelen med Tilnavn van Gravenhaag: Jeg fik

mig en Cutter isteden for den gamle, og — nu er jeg her.

Julie.

Det er forskrækkelige Bedrivter i otte Uger. Avisskriverne har nok ikke faaet denne Efterretning fra Strædet endnu.

Trom.

Det kan være. De vil da nok faae den. Ja, Du smiler, som om Du ikke troede, det var sandt, jeg fortæller Dig. Imidlertid har jeg Sultaninden med mig her paa min Cutter; hun er naturligviis min Slavinde. Jeg har bragt hende med, for at gjøre hende til Din, om Du vil modtage Forærin-gen. Hun er omborde paa mit Fartøi endnu, men Du kan troe, smukke Svigerinde, at hun er værd at see paa. Naar man ikke havde seet Dig, saa skulde man troe, det var den smukkeste Pige, der var til i Verden, saa net og saa smækker, og — men Skade er det, hun kan ikke snakke andet end Tyrkisk, det arme Barn. Modtager Du hende, som min ydmyge Foræring?

Julie.

Berøve Dem Deres Sultaninde, Belønningen for Deres uhørte Heltedaad! Nei.

Trom.

Ja! Du kan foragte hende, saa meget Du vil;

men enten Du modtager hende, eller ei, saa skal Du dog ikke undgaae at modtage mig.

Julie.

Jeg kan med et Ord tilintetgiøre al Deres Paastand Hr. Capitain.

Trom.

Og det er? —

Julie.

Jeg tilhører fra i Dag en Anden.

Trom.

Du vil drille mig. Hvilken Anden har den Uforskammenhed, at anholde om Dig, saalænge jeg, Capitain Trom von Gravenhaag, Agent Troms Broder, Arving, om ikke til hans Midler, saa dog til hans Rettigheder, ikke har givet Slip paa Dig. Hvem er han? Ham gad jeg seet. Den Karl maa jeg i det mindste prøve en Dyst med.

Julie.

Ludvig Volmar, Hr. Capitain.

Trom.

Hvor finder jeg den Karl, ah jeg brænder af Længsel efter at faae brækket Halsen paa ham.

Sjette Optrin.

Mad. Dirk. De Forrige.

Mad. Dirk (sagte til Julie.)

Capitain Trom har bragt to Matroser med sig fra sit Skib. Den ene af dem spurgte mig, om ikke hans Capitain havde foreslaaet Dem, at overlevere Dem et ungt Fruentimmer, som er omborde paa Skibet, og som, han siger, er saa smuk, og saa bedrøvet, og græder saa meget; og da det gjorde mig saa ondt for den Stakkel, saa gik jeg ind for at spørge Dem.

Julie.

Jeg bestyrtses. Jo vist har han tilbudet mig at bringe mig et Fruentimmer, som han kalder Sultaninde. Hvem er hun?

Mad. Dirk.

Ja det veed jeg ikke; men han flyede mig denne Seddel, som jeg skulde levere Dem, om saa var.

Julie (efter at have læst.)

O Madam Dirk! jo vist modtager jeg hende. Det er — gaae Madam Dirk. O den velsignede Trom! gaae; lad mig tale med ham.

Syvende Optrin.

Trom. Julie.

Trom.

Nu, min smukke Svigerinde behandler mig paa en artig Maade. Et heelt Qvarter der smaasnakke med Mad. Dirk, som om jeg ikke var i Stuen! Saaledes skulde en af Generalstaterne have begegnet mig! Men af Dig kan Hercules selv taale Alt. Du er den Dalila, som lærer ham at spinde.

Julie.

De talte om et Fruentimmer, som De havde omborde paa Deres Skib, Hr. Capitain. De tilbød mig hende. Ved et Øiebliks Eftertanke skammer jeg mig over, at jeg ikke af Medlidenhed over denne Ulykkelige strax imodtog Deres Tilbud. Vilde De igjentage det?

Trom.

Capitain Trom van Gravenhaag, og jeg, er ikke af de Folk, der gaae fra deres Ord. Ja vist, min fangne Sultaninde er Din Slavinde, men paa Vilkaar —

Julie.

At jeg betaler dem en Løsepenge for hende, som for en fangen Sultaninde? ikke saa?

Trom.

Krigerens fornemste Dyd er Ædelmodighed. Ikke

engang de Herrer Generalstater eller nogen Konge, Keiser, eller Pascha var i Stand til at betale mig Løsepengene for hende. Det kan allene Du, og det med et Ord, et lille bitte Ord.

Julie.

Der er eet Ord, Hr. Capitain, som De veed, De aldrig faaer af mig. Andre Ord kan De faae nok af.

Trom.

Ja vist, en heel Tale om denne Hr. Volmar maaskee? Men det Ord, jeg vil have, det er: naar jeg spørger Dig, Du smukke Halstarrige, om Du vil elske mig, og være min Kone, da et Ja.

Julie.

Under den Betingelse kan jeg ikke løse Sultaninden, og dog vilde jeg usigelig gjerne modtage hende. Min halve, min heele Formue, om De fordrer det, vilde jeg give, naar hun ikke skulde være at faae for ringere Priis. Men for Resten maae De betænke Hr. Capitain, at hun kan være Deres Fange, men ikke her Deres Slavinde. De kan ikke undslaae Dem for at lade hende udløse.

Trom (for sig selv)

For en Ufærd, hun lader, som hun er meget forhippet paa Tøsen. En 8 Dages Tid kan jeg jo sagtens lade hende være her hos hende. Og naar denne saa først er min Kone, saa — — — (høit:)

Mit Skib fører Generalstaternes Flag og Vimpel, og jeg vilde nok see paa den, som torde vove at true mig hende fra. Men Du kan det, som ingen anden Magt kan. Ikke heller vil vi forgalloppere os. Om Du ogsaa ikke beslutter strax at sige mig det lille søde omtalte Ord, saa skal Du faae Din Sultaninde, naar Du vil kun indgaae een Betingelse.

Julie.

Og det er?

Trom.

Den Springfyr, Du talte om; giv ham Afsked!

Julie.

Deres Udtrykke ere meget fornærmende, min Herre; og hvorfor give ham Afskeed!

Trom.

Kun for et Par Dage, til jeg kan faae ham opsøgt, og brækket Halsen paa ham.

Julie.

Et ædelt Forsæt!

Trom.

Hvis ikke, saa sværger jeg ved Generalstaternes Flag, jeg gaaer strax om Bord, og heiser Seil, og seiler af med min Sultaninde; men kommer ligefuldt igjen, og gjør Dig til min Kone.

Julie.

De sagde, Hr. Capitain, at De erkjendte Ædelmodighed for Krigerens fornemste Dyd. Er det

ædelmodigt at beholde dette Fruentimmer, ganske vist mod hendes Villie, og ganske vist trøstesløst? Er det ædelmodigt, at ville true mig til at være troeløs mod min Brudgom? Og naar jeg nu siger Dem, at denne Dag var bestemt til min Bryllupsdag.

Trom.

De Dyvel! Din Bryllupsdag. Ja vist er jeg ædelmodig. Men, seer Du, noget for noget! Her bier jeg ikke længe, kun en 8 Dage, saa kalder Æren og Sejeren mig igjen til de blodige Bølger. Det er Heltens Pligt at redde den uskyldige Værgeløse. Og for Fanden! er Du ikke baade uskyldig og værgeløs, og er det ikke min Helteplig, at redde Dig fra den Halunk, som har besnæret Dig i sine Strikker, og knække Halsen paa ham?

Julie.

Hr. Capitain! De fører saadant Sprog, at det bliver min Pligt at gaae fra Dem, siden jeg nok seer, De ikke vil gaae. Hvis De endnu tillader Dem saadanne Udtryk.....

Trom.

Naa! Naa! Vi Søemænd ere ikke vante til at veje vore Ord, som visse andre; kort sagt, vil Du have min Sultaninde, saa ikke allene i Dag intet Bryllup, men ikke engang see den Herr Frier; Ikke hans Fod inden Din Dørtærskel. Jeg skal imidlertid vel vide at faae ham fat.

Julie.

Jeg beder Dem indstændig, Hr. Capitain: Brug lidt Forstand, og nogen Godhed. Jeg nægter Dem det ikke, det er mig yderst vigtigt, at modtage Deres Sultaninde, men Vilkaaret — —

Trom (for sig selv)

Hun giver Kjøb. Hun slaaer Retraitte, Triumph! Trom van Gravenhaag! Nu Julie, min Sultaninde er Din. Jeg forstaaer Dig. Men Vilkaaret bliver, at Hr. Brudgommen faaer for det første for i Dag sin Afskeed, og at jeg bliver ikke ganske uden Haab om, at Sultanindens Hersker modtages som Din Slave.

Julie.

Jeg smigrer Dem ikke med noget Haab. Men skulde De ikke være at overtale til at afstaae fra den urimelige Paastand om, at vise min Brudgom Døren, og dog lade mig faae Deres kjære Fange?

Trom.

Jeg forstaaer Dig, jeg forstaaer Dig. Sultaninden er Din. Hurra, jeg er ogsaa Din. Inden 8 Dage er Du Capitain Trom van Gravenhaags Gemalinde. Saa sætter jeg af til Holland, nedlægger det Sværd, som har gjort mig til den Helt, der er en saadan Brud værdig, og sætter mig hen i Ro mellem Generalstaterne med min Gemalinde ved min Side.

Julie.

Virkelig, De lover Dem alt for meget Hr. Capitain.

Trom.

Lad mig ſørge for Opfyldelſen. Hr. Brudgommen har vi for det første kylet over Bord. Reſten falder af ſig ſelv. Nu ſender jeg en Sluppe om Bord efter Sultaninden, jeg kommer med hende til Spiſetid, for jeg ſpiſer til Middag hos min ſmukke Svigerinde, ſom ſnart ſkal komme nærmere i mit Forvandtſkab. (for ſig ſelv:) For en Sikkerheds Skyld vil jeg dog lade et Par Mand af mine Folk blive herved Døren, for at holde ſomme Folk af Vejen, om de ſkulde indfinde ſig. (høit.) Jeg ſkal nu hen paa Børſen; inden en Time er jeg her igjen. Farvel min ſmukke Tilkommende.

Ottende Optrin.

Julie.

Det er Anine. Det er Anine. Ved hvilket Mirakel har jeg hende her igjen! hun i denne gale Mands Vold? Men det er hendes egen kjære Haand, en Seddel fra hende ſelv. Jeg maae ſee endnu engang, hvad hun ſkriver.

(læſer:)

"De beſynderligſte Omſtændigheder have bragt en ulykkelig Pige fra Danmark til Oſtindien, og

derfra igjen i en affindig Hollandſk Capers Vold til Danmark. Han har ſagt, at han har beſtemt mig, ſom hans Slavinde, til Forœring for en Dame, ſom han tilbeder. Ubekjendte Fremmede! hvem De er, om De end aldrig vilde tage imod en Gave af Capitain Gravenhaags Haand, ſaa imodtage De dog mig. Han troer mig en tyrkiſk Slavinde; men jeg er en ulykkelig forladt danſk Pige."

Anine."

Det er hende, det er hende. O hvor længes jeg efter at ſee Dig, min Ungdoms kjæreſte uſkatteerlige Veninde igjen, i hvis Barm jeg kunde nedlægge endog den mindſte Tanke, jeg havde i min Sjæl. — Men min Ludvig! jeg ſkal opſætte vor Forbindelſe, afviſe ham i det Øieblik, han ſkulde blive min! Vil han ikke — — ? O Ludvig er ædel; han elſker ſine Venner. Jeg ſkal ſkrive ham til, at jeg har kun dette Middel til at frelſe min Anine. Han ſkal komme i Morgen, ſkal ſee hende, ſkal tilgive mig. Men jeg maa ſtrax jo før jo heller underrette ham.

Andet Optog.

(Volmars Huus)

Første Optrin.

Ludvig Volmar. Henrik.

Ludvig.

Har han været hos Sadelmageren? Er Vognen færdig?

Henrik.

Herren behøver kun, at lade Jørgen og mig trække de nye Liberier paa, og føre de nye Heste med det sølvbeslagne Seletøi hen til ham, saa vil vi inden et halvt Qvarteer faae hele Gaden til at troe, at Tippo Saib eller Stormogul har sendt en Gesandt herover, som Herren giver sin Tiltrædelses Audiens; for der er ingen af de europæiske Ministre, der kan komme ansættendes i saa stadselig en Equipage.

Ludvig.

Klokken tre Quarteer til Fire maae der være forspændt, og saa kjører I hen til Agent Troms, der henne om Hjørnet.

Henrik.

Agent Troms! han er jo død. Den smukke Ostindianerindes, vil Herren nok sige!

Ludvig.

Hvad for en Oſtindianerinde taler han om? Kjender han — — ?

Henrik.

O Herren maae ikke troe, De er den eeneſte, der har Opmærkſomhed for hende? Heele Byen har jo paa nogen Tid ikke Øine for andet. Det værſte er, at man maae ſaa beſtandig ſee forgjæves efter hende, ligeſom man heller ikke kan udſpionere, hvem hun er; for at ſaadan en Pige var kommen her fra Oſtindien, hvor Skjønhed ſkal være ſaa rar, for at leve her af Agentens Barmhjertighed, det kan man ligeſaalidt begribe, ſom at man, ſkjøndt hun blev forbigaaet i hans Teſtament, dog her ſkulde være uſkjønſom nok til at lade hende tage bort igjen. Jeg gratulerer Herren.

Ludvig.

Saa!

Henrik.

Jo nu ſeer jeg dog, Herren er ikke meer af Stok og Steen, end andre Mennesker; og nu ſkal jeg ikke mere have den Ærgrelſe, at høre Deres gode Venner altid kalde Dem St. Ludvig.

Ludvig.

Hvad vil det ſige?

Henrik.

Det er let at forstaae, Herre! men Herren har villet bie til han kunde vise, han havde Smag.

Ludvig.

Hun har altsaa den Lykke at behage Hr. Henrik? Han finder det altsaa ikke urimeligt, at hun bliver min Kone?

Henrik (yderst bestyrtset.)

Deres Kone, Herre! — Deres Kone! —

Ludvig (for sig selv.)

Saa forstod jeg ham dog før? — Æsel! han har sin Afskeed.

Henrik.

For Guds Skyld, Herre! Jeg tænkte ikke at fornærme Dem. Jeg finder alting rimeligt. Jeg gratulerer til Alleting. Men hvad vil Herrens Fader sige til dette Giftermaal?

Ludvig.

Bort fra mine Øine!

Henrik.

Det er netop det, jeg frygter, han vil sige. Men hvor kan Herren jage mig bort for det uskyldige Ord? Der er Hr. Godbert. Kjære Hr. Godbert! beed for mig. Herren er bleven vred paa mig for et eeneste uskyldigt Ord.

Ludvig.

Bort! siger jeg. (Henrik gaaer.)

Andet Optrin.

Godbert. Ludvig.

Godbert.

Saa vred, Ludvig! hvad er der paa Færde?

Ludvig.

Intet, Godbert! intet, som jeg mere gider nævnt, eller tænkt paa i Dag. Men Du bier længe?

Godbert.

Du maa undskylde mig. Glæd Dig med mig, kjære Ludvig. Du veed, at jeg i mange Aar har været bekymret for at faae noget at vide om min Søster, Anine, som jeg ikke har seet, siden hun var ganske liden, og som min Broder, strax efter at vor Faders Huus havde falleret, tog over med sig til Ostindien. Du mindes hende dog?

Ludvig.

Min Broder Philips lille Kone? den nydelige lille Anine, Din kjæreste Søster! jo vist — Nu! har Du Efterretning? — —

Godbert.

Min Broder døde fra hende i Negapatnam. Min ulykkelige Fader var, som Du veed, aldrig Mand mere fra den Dag, han maatte bryde. Jeg reiste for at accordere med vore Creditorer. Da jeg kom hjem, og vi ved Din Families Hjelp kom i Stand igjen, skrev jeg til Indien; men man kunde

længe intet Spor faae paa Anine. Da min gode Ven, Capt. Clason gik derover i Fjor, bad jeg ham gjøre sig Umage, og som jeg kom fra Landet, finder jeg Brev, at en dansk Familie havde taget hende til sig, og opdraget hende, og at hun var gaaet hertil fra Trankebar med et engelsk Skib, kort før han kom derhen. Naar nu Alting, som jeg haaber, gaaer vel, kan jeg vente hende hver Dag, og saa ønsker jeg mig ingen Ting mere paa Jorden.

Ludvig.

Til Lykke, kjære Godbert, til Lykke! Men ønsk Du ogsaa mig til Lykke, jeg er, med alt det, dog lykkeligere end Du. Jeg har bedet Dig til mig i Dag, for at helligholde den gladeste Fest i mit Liv. Medens Du var borte, Godbert, har jeg fundet en Pige. Du skal see hende; jeg ægter hende i Dag, og jeg har bedet Dig, som min ældste og kjæreste Ven, til at være min Forlover, og min Bryllupsgjæst.

Godbert.

Ludvig! den sindige Ludvig! saa hastig! og hvad siger Din Fader?

Ludvig.

Du veed, jeg har engang for alle hans Minde, til at givte mig med, hvem jeg vil, og.....

Godbert.

Vel. Du kan givte Dig uden hans Minde, men ogsaa uden hans Vidende — ?

Ludvig.

Nu! der skal jeg ogsaa forklare Dig: seer Du, hun skulde reise. Jeg taug til det sidste Øieblik, og da var der ingen Tid til lang Correspondence.

Godbert.

Nu til Lykke! Men Du har endnu ikke sagt mig Brudens Navn. Kjender jeg hende?

Ludvig.

Ikke, det jeg troer. Det er Julie Decan.....

Godbert.

Den ostindiske Pige, som kom herover til Agent Trom?

Ludvig.

Ja.

Godbert.

Og som vilde tilbage med Ostindiefareren?

Ludvig.

Kjender Du hende?

Godbert.

Forlad mig, Ludvig! jeg kommer ikke til Dit Bryllup.

Ludvig.

Godbert!

Godbert.

Jeg vil ikke være Vidne til, at min Velgjørers Søn, min kjæreste Ven, kaster sig bort. Jeg kjender Dig, Ludvig, jeg veed, at jeg kan ikke omstøde

Dit Forsæt. Hvad Du beslutter, staaer fast; men jeg gjør mig ikke medskyldig i Din Daarlighed.

Ludvig.

Det er vel, Godbert, at jeg kjender Dig. Du er det eeneste Menneske, jeg værdigede, at gjøre dette Spørgsmaal: Hvad har Du mod Julie? Hvad veed Du med hende? Hendes Ære er min Ære.

Godbert.

Ludvig! en Pige, der reiser herover fra Ostindien for at ægte eller arve en Mand, som, man veed, ikke kan leve, der har gjort sin Regning eller sin Sag saa slet, at begge Dele slaae hende feil; er det en Kone for Ludvig Volmar? En fattig Landstrygerske, som reiser paa Eventyrer!

Ludvig.

Godbert! Du regner meget paa mit Venskab, at Du tør tale om hende i den Tone. Kunde jeg ikke fuldkommen retfærdiggjøre Julie, jeg føler, jeg tilgav Dig det aldrig. Du kalder hende fattig — en Landstrygerske — en Pige, som reiser paa Eventyr! — O at hun var fattig, som jeg hidtil har troet hende, at jeg kunde have den Lykksalighed, jeg saa inderlig har glædet mig til, at gjøre hende rig. Men fattig var den ostindiske Gouverneur Decans Datter ikke, endog inden hun arvede Troms betydelige Midler. Du seer selv, at en Pige paa nogle Tønder Guld ikke behøver at reise paa Eventyr.

Godbert.

O nei, naar hun finder lettroende Folk, som hun kan gjøre Lykke hos, ved at fortælle Eventyr, behøver hun ikke at reise paa dem. Og hvorfor skulde Stornfeldt have sagt os.....

Ludvig.

Det var Aftalen. En romansk Idee af hende, som jeg meget vel kan begribe; thi, seer Du, jeg har netop gjort det samme. Hun kjender mig indtil dette Øieblik ikke som Baron Volmars Søn, Stamherre, Arving til et Baronie, og saa videre, men blot som Ludvig Volmar, en fattig Student, der lever af sin Flid.

Godbert.

Saa maatte der ingen Kjællinger, ingen Tjenestefolk, ingen Sladercollegier være meer i Kjøbenhavn, naar hun ikke bedre skulde vide, hvem Du var, skjøndt hun kan være klog nok til, ikke at lade sig mærke med det. At Du kan spiller Romaner, begriber jeg; men troe mig, Stornfeldt spiller ingen. Og siig mig bare, troer Du, hun var saa gode Venner med den gale Kaper, Agent Troms Broder, hvis hun havde skillet ham ved..... Dog, hvad er det, jeg staaer her, og trættes med Dig om? — Er det ikke i Dag, Du skal have Bryllup med denne Julie?

Ludvig.

Jo. Klokken 4 kjøre vi ud til Lyngby, og der...

Godbert.

Lad Din Vogn bestille af igjen, min Broder! nu erindrer jeg først, at jeg er inviteret baade til Middag og Aften hos Din Donna.

Ludvig.

Du? skal det være Spøg, eller..... Du? af hvem?

Godbert.

Af den selv samme forstyrrede Kaper-Capitain, som mødte mig paa Børsen, og vilde strax slæbt mig hen med til sin Kjæreste, sin forrige Svigerinde.

Ludvig.

O den Nar! jeg veed nok, han frier til hende. Han kom ogsaa derhen før, medens jeg var der; men hun lovede at vise ham af, saa han nok ikke kommer der mere.

Godbert.

Da gik han dog nys ind til hende, ligesom jeg kom til Dig, og.....

Ludvig.

Paa vor Bryllupsdag, da hun dog ikke vilde tillade mig at komme derhen førend Kl. 4, skulde hun give den Nar en Dinee, hvor han kunde føre Folk hen, som hun ikke kjender? umuligt! —

Godbert.

Ludvig! jeg har dog nok før gjort Din Julie Uret. Hun har dog vist troet Historien om den fat-

tige Student; og, seer Du, saa er det ingen Under, at hun giver den rige Kaper Fortrinet.

Ludvig.

Hr. Godbert! Dersom der skal være Spøg, saa maa jeg sige Dem, at der er de Ting, som ingen spøger over, uden en-slet Karl eller en Nar; og er det Alvor —

Godbert.

Ludvig! Da Din Fader reddede mig fra Elendighed og Fængslet; da han styrkede mig i det Forsæt, at forlade Studeringerne for at reise vort faldne Huus; da han paa sin Bekostning lod mig reise, for at sætte os igjen med vore udenlandske Creditorer, og jeg ved Afskeden kaldte ham min Velgjører og min Fader; da trykkede denne ædelmodige Mand min Haand og sagde: Godbert! jeg tager Dem paa Deres Ord. De er ældre end mine Sønner; vær Deres Broder; det er al den Tak, jeg forlanger. Ludvig! Broder Ludvig! Du kan ikke fornærme mig.

Ludvig.

O ja, næsten skulde jeg ogsaa troe, Du var en ældre Broder, hvis Stolthed var bange for, der skulde komme en Plet Borgerblod paa hans høiadelige Stamtræ.

Godbert.

Vær saa ubillig, saa forblindet, som Du vil! Jeg skal ikke glemme min Pligt. Siden Du ikke

vil troe mig, saa viis mig i det mindste den Villighed, at sende Din Tjener hen til Julies, at høre, om Trom er der; saa vil Du.....

Ludvig.

Henrik! Jeres Forløber! fortreffelig! bravo Godbert! Efterhaanden begynder jeg at begribe det hele Complot.

Godbert.

Ludvig! — Nu, siden Du da ingen Anden vil troe, saa gaae selv derhen; saa strængt hendes vise Forbud end kan have været, saa kan dog vel Brudgommen.....

Ludvig.

O ja kom, kom! Men Du skal gaae med, og har Du saa gjort Julie Uret — o Godbert! jeg skal tilgive Dig; men Du skal lære at kjende den Engel, og Du tilgiver Dig det selv aldrig. (De gaae.)

Tredie Optrin.

Henrik (kommer.)

Den Gang slap Du, Henrik! Tak skee Din Forsigtighed. Havde jeg nu paa Herrens Ordre pakket mig strax paa Porten, saa havde det været gjort; men ved at observere Conjuncturerne her ved Nøglehullet, har jeg mere end Formodning om, at jeg kan spare mig den Umage, at søge et nyt Herskab denne Gang. — Det maa ogsaa være en forslagen

Pige den, som har kunnet saa reent faae Bugt med Baron Ludvigs Forstand, at han kunde lade sig binde paa Ermet, at hun ordentlig kunde være Kone for ham. Jeg troede, han havde faaet en Raptus, siden han kunde blive saa flyvearrig paa mig, bare for, at jeg undrede over, at han tog en saadan Mamselle til Kone. Men saa har hun faaet ham til at troe, at hun er en Lysens Engel, som eier nogle Tønder Guld oven i Kjøbet. Det banker. Herind!

Fjerde Optrin.

En Matros. Henrik.

Henrik.

Hvad godt, Kammerat?

Matrosen.

Er det her, jeg skal aflevere dette Brev?

Henrik.

Lad see! Hvem er det fra?

Matrosen.

Fra min Capitain.

Henrik.

Din Capitain! og hvad er han for En?

Matrosen.

Det vil den, som skal have Brevet, nok faae at vide, naar han læser det. Kjender han ellers Capitain Trom?

Henrik.

Capitain Trom! Nei. Den salig Agent er vel dog ikke blevet Capitain, siden han er død.

Matrosen.

Det skal jeg ikke kunne sige ham. Men min Capitain er ikke død endnu. I Morgen, om det vil flaske sig.

Henrik.

Har han i Sinde at døe i Morgen?

Matrosen.

Det lader saa; og det er evig Jammerskade. For han maa vide, min Capitain er ikke en Hverdags Capitain. Han er Capitain paa en hollandsk Kaperfløite, og hedder da egentlig heller ikke Trom, som han før hedte, men Capitain van Gravenhaag; i det mindste troer han, han er Capitain paa Fløiten. Han har Skillingen, og dermed har han kiøbt sig et Fartøi, og et hollandsk Kaperbrev. Men seer han, da det ikke er rigtigt med Capitainens Fornuftkiste, saa har han faaet en Styrmand, der skal føre Skibet, og tumle med det, som han synes. Capitainen er dog med alt det, den, som hedder Capitain. Og en prægtig Capitain er han; for nu er det otte Uger, siden vi løb ud herfra med vor Fløite; og siden den Tid har vi taget tre engelske Orlogsmænd, og skudt to i Sænk; vi har bombarderet Algier, og faaet, jeg veed ikke, hvor mange hundrede tusinde Pia-

ster, og saa en Sultaninde oven i Kjøbet; — Vi har convoiert to Chinafarere til Cap; og nu er vi her.

Henrik.

Gaa Fanden i Vold med Dine Eventyrer, Du Nar! Hvorfor staaer Du, og præker mig saadanne Løgne for?

Matrosen.

Hvorfor? Fordi min Capitain har givet mig to hollandske Ducater, for at fortælle det til alle dem, jeg snakker med.

Henrik.

Men hvad kommer det mig ved!

Matrosen.

Spurgte han mig ikke, hvad min Capitain var for En?

Henrik.

Jeg fik det da ogsaa at vide. Nu har han snakket for sine Ducater; siig mig nu ogsaa det, jeg spørger ham om, hvad det er for En?

Matrosen.

Det ogsaa. Jeg har da sagt ham, at det er ikke rigtigt med hans Hoved. Men Penge har han, Capitain er han, og farer med en hollandsk Fløite. Vi gik herfra for 8 Uger siden. Vi laae i 5 Uger oppe ved Lindenæs, og fortalte Folk vores Bedrivter; saa fik vi Vind, og skulde gaae ad Holland til, men saa mødte vi en Hollands Orlogsfregat, som havde

taget en engelsk Ostindiefarer. Han gav os en heel Hob Gods, som han havde taget fra Ostindiefareren, og som vi fik Ordre at bringe herhen; men saa fik vi tillige en lille Pige, som Engelskmanden havde bragt med sig fra Ostindien, og som vi fik Ordre til at afsætte her. —

Henrik.

Men hvad vil da den Nar min Herre?

Matrosen.

Han vil slaaes med ham, sagde han.

Henrik.

Hvorfor det?

Matrosen.

Da vi kom i Land i Aftes, saa gik han et Steds ind her omme om Hjernet, for at besøge sin Kjæreste, sagde han. I Dag kom han igjen, og fortalte os, at han skulde have Jaord i Aften, og Bryllup om et Par Dage. Imidlertid maae der være En, som, han er bange for, skulde spille ham Prisen af Hænderne, for han satte mig og en af mine Kammerater til Vagt ved Døren, og befalte os, at afvise, hvem der kom, naar han saae ud, som en Frier, og at visitere alle dem af Husets Folk, der bragte Breve eller sligt. Nu kom der en gammel Kone. — Gud velsigne hendes Ansigt, jeg har aldrig seet hende før! og kaldte paa mig, og flyede mig en Seddel, og bad mig gaae herhen med den, og det gav hun mig en

Mark for; men seer han, jeg forstod Rummelen, jeg tog Marken, og flyede min Herre Seddelen, og det gav han mig en Lap for, og saa flyede han mig denne Seddel isteden til hans Herre, og sagde, at jeg skulde hilse ham, der skulde have den, at i Morgen skulde de nok brække Halsen paa hinanden, for han havde ikke Stunder i Aften, da han skulde gifte sig med hans Kjæreste. Skulde det nu ikke staae tydelig nok i Brevet, saa veed han, hvad jeg havde at rapportere. Men vor lille Sultaninde skulde han see?

Henrik.

Hvilken Sultaninde?

Matrosen.

Hun, som vi fik i Algier. Hun er vores Slavinde, og vi forære hende til Capitainens Kjæreste.

Henrik.

Hvad er det for noget forbandet Tøi, han væver sammen?

Matrosen.

Det er, som jeg siger: Sultaninden eller Ostindianerinden. Hun skal være her fra Kjøbenhavn, men Capitainen, som har faaet Ordre til at opsøge, hvem hun hører til her, har gjort hende til Sultaninde, og i Aften kommer hun i Land, og bliver bragt som Foræring til hans tilkommende Frue. Men jeg maae paa min Post igjen. Min hollandske Kammerat er der allene. Farvel.

Femte Optrin.

Henrik.

Det var mig en snaksom Passageer den. Og hvad lærer jeg nu af det altsammen? Jo! at min Herres Kjæreste vil plukke den gale Capitain lidt først, førend hun faaer fat paa ham igjen. Det er heele Stadsen. Der er min Herre tilbage. Mon jeg endnu skal have min Afskeed? (løber ud.)

Sjette Optrin.

Godbert. Ludvig.

Ludvig

(gaaer med stærke Skridt op og ned ad Gulvet.)

Er det en Drøm?

Godbert.

Fat Dig Ludvig! fat Dig! vaagn op, og da bliver det hele virkelig kun en Drøm for Dig.

Ludvig.

Var det virkelig Julies Huus, hvor den hollandske Matros nægtede mig Indgangen? Var det Julies Pige, der kom ned, og hilste mig fra hendes Frøken, hun kunde ikke have den Ære at tage imod mig, jeg havde nok faaet en Seddel fra hende? Var det Julie, der gik fra Vinduet, da jeg kom om Hjørnet, og Capitainen, der slog det op, og saae efter mig, da du førte mig bort? — Hvorfor holdt

Du mig tilbage? hvorfor lod Du mig ikke raade mig selv? Jeg skulde nok kommet ind.

Godbert.

Ludvig, Ludvig! skulde jeg lade Dig beskjæmme Dig selv, ved offentlig Vold, høi lys Dag?

Ludvig.

Beskjæmme mig? nej, beskjæmme hende, og den — Dog, det er sandt; Henrik! er her bragt mig nogen Seddel, medens jeg var ude?

Henrik (kommer.)

Her var en Matros med denne fra Capitain Trom. (gaaer.)

Ludvig.

Fra Trom? lad see.

(læser.)

"Du har understaaet Dig at tage Luven fra mig hos en Pige, som jeg alt har gjort Jagt paa, førend jeg reiste til mine Sejre, og som snart skal heise mit Flag, og være den rige Capitain van Gravenhaags Frue. Var du Helt, saa det var mig anstændigt at indlade mig med Dig, saa skulde Dit Blod hævne denne Fornærmelse; men da Du kun er en Luf, vil jeg herved advare Dig, at Du holder Dig af fra de Farvande, hvor det aldrig var bleven Dig tilladt at lade Dig see, hvis Froken Julie ikke havde frygtet, at mit Hel-

temod skulde have hindret mig fra nogensinde at komme tilbage.

Trom van Gravenhaag."

Det er da min Dom; den Seddel, Frøken Julie henviiste mig til. Godbert, Godbert! hvad siger Du?

Godbert.

Hvad jeg før sagde, at Julie forstaaer at regne, at hun har bortbyttet den fattige Student for den rige Caper; at.....

Ludvig gaaer pludselig mod Døren.)

Henrik!

Henrik (kommer.)

Hvad befaler Herren!

Ludvig.

Er Vognen hentet fra Sadelmageren?

Henrik.

Nej. Herren sagde: først tre Qvarteer til Fire.

Ludvig (for sig selv:)

Tre Quarteer til Fire! — Lad den straxt hente, og saasnart den er forspændt, saa kjør ned med den til Frøken Decan i Agent Troms Gaard, og formeld hende Baron Ludvig Volmars Respect, og beed hende ikke forsmaae den! Forstaaer Du, Baron Ludvig Volmars. Siig hende, den er en Foræring fra mig med Heste og Tilbehør, og Dig med, om Du vil. Du fandt hende jo saa smuk? —

Godbert.

Det er at sige, Du kjender de Kjøbenhavnske Masker; de Ostindiske kjender Du ikke.

Ludvig.

Men den Sjæls Reenhed! den Hjertets Adel!

Godbert.

Man kan høre paa Dig, Du har med din indbildte Fruentimmerkundskab aldrig kjendt nogen anden, end Din salig Moder. — Sjælens Adel! Hjertets Reenhed! hvilket Fruentimmer har ikke det, naar hun vil, paa Tungen, som vore Skribenter i Deres Penne? Tro mig: et Fruentimmer er en Proteus; snakker lutter Dyd og Forstand med Dig, sigvartiserer med Sværmeren, bagtaler med Vittighedsmanden, og fiaser med Gjækken; De har alle Caracterer, fordi de har ingen.

Ludvig.

O, i Dag kunde jeg fristes til at give Dig Ret.

Henrik (kommer.)

Hestene ere sadlede, Herre!

Ludvig.

Hestene? hvem skal den anden til?

Henrik.

Rideknægten, Herre!

Ludvig.

Jeg vil ingen have med.

Godbert.

Hvor vil Du hen?

Ludvig.

Jeg veed ikke. Herfra; fra det Sted, hvor hun er, ud i Guds frie Luft — Hvor jeg er, staaer Julie for mig.

Godbert.

Godt! jeg følger Dig, og tager Ridefnægtens Heft.

Ludvig.

Godbert! jeg var helst ene.

Godbert.

Ludvig; Du maa ikke være eene. Jeg lader Dig ikke tage bort, uden at være med.

Ludvig.

Nu da, som Du vil, endskjøndt jeg virkelig helst var ene. Henrik! skynd Dig saa med Vognen!

(De gaae.)

Niende Optrin.

Henrik.

Det er Løier. At forære en Mamselle, som slaaer Vrag paa En, en Equipage, som koster et Par Tusinde Daler! Nei! noget for noget, om Venskab skal holdes. Saadan havde Du nok ikke baaret Dig ad, Henrik! Men det faaer vel saa at være. Han gav sin Ordre saa forbandet bestemt, som

hans Maneer nu er. — De ere alt væk. Et Puds gad jeg dog forbandet gjerne spillet den Flegel, som kom, og forpurrede min Herres gode Lune. Jeg er en Dosmer. Jeg kan ikke finde paa noget. Der er en Fyr, som kan hjelpe til at spille et godt Puds; min Herres Broder! Springfiren, Baron Philip.

Tiende. Optrin.

Philip Volmar. Henrik.

Philip.

Jeg kan ikke mere, Henrik! Jeg er død. I det mindste er jeg desperat. —

Henrik.

De er saa nedslagen, og i saadan Bevægelse? Hvad er der paa Færde?

Philip.

Lykkalighed og Ulykker. En deiligere Pige har der aldrig været til i Verden, ingen tusinde Deelen saa skjøn. Men hun blev borte for mine Øine. Hun er ingensteds; jeg ikke heller. Henrik! hjelp mig at spørge, at søge, at lede —

Henrik.

Hvem skal jeg spørge efter, hvem skal jeg søge? (for sig selv:) Det er det andet forrykte Menneske. Det er det samme, som den anden, kun paa en lidt anden Maneer. Hvordan er det med Dem, Baron Philip? hvem er det, De vil finde?

Philip.

Veed jeg det! siig mig det? skaf mig det at vide, og jeg vil gaae i Ilden for Dig —

Henrik.

Hvor kommer De da fra? hvor har De været?

Philip.

Jeg veed ikke; ikke heller, hvor jeg skal hen. Jeg har glemt mig selv. Jeg tænker paa intet, jeg sandser intet uden hende.

Henrik.

Hvad for en hende?

Philip.

O! vidste jeg kun det. Jeg var ude ved Toldboden, der bragte man en Pige i Land. O! jeg har troet, jeg før har seet noget smukt, og skjønt, og elskværdigt, nei! det er hesligt, og fælt og afskyeligt, alt andet, hvad der er til i Verden.

Henrik.

Og denne Pige!

Philip.

Elsker jeg, Henrik, jeg tilbeder hende, jeg vil tilbede hende til evig Tid, og intet uden hende.

Henrik.

Hun var da saa reent desperat kjøn.

Philip.

Uden Lige, Henrik, ganske uden Lige, guddommelig.

Henrik.

Og hvor blev hun da af?

Philip.

Dosmer! vidste jeg kun det! jeg veed intet, uden at hun var en Gudinde.

Henrik.

Nu, det er en artig Forlibelse! at see en Pige paa Gaden, og løbe hjem, og hænge sig for hende!

Philip.

Hvad Djævlen kan jeg for, at jeg ikke fulgte hende? Man biede et Øieblik med hende, da hun var stegen af Baaden; jeg nærmede mig, og saae mig næsten til Steen. Jeg kunde ikke tale, jeg kunde ikke sandse. Jeg var intet uden Øie. Der kom en Vogn, som man satte hende i. Jeg havde, det forstaaer sig, besluttet, at følge med, hvor Vognen kjørte hen; men min vakkre Skjæbne havde fattet en anden Beslutning. Den forhexede gamle Morbroder Robert, som Fanden har havt, Gud veed hvor, i et Par Aar, sendte han mig her i Møde.

Henrik.

Meget beleiligt!

Philip.

Han kunde ikke i et bequemmere Øieblik kaste mig ham paa Halsen. Jeg lod, som jeg ikke saae den langnæsede Rækel! men han saae mig destobedre, "O min allersødeste Philip! er Du der? hvordan

har Du levet i al den lange, lange, lange Tid, jeg ikke har seet Dig? Hvor Du er bleven stor! ja det er et halvt Seculum, siden vi saaes." Gid det var bleven et heelt, tænkte jeg. Og nu kom der en Spørgen efter min gode gamle Fader, som han saa gjerne vilde pine ihjel med sin Proces, og efter min allerkjæreste Broder Ludvig, og Tante, og den brune Vallak, og den graae Kat; hvorpaa der kom en Forklaring over den Proces, der nu skal til Doms; og saa om alle de Indlæg, og Stævninger, og — imidlertid stræbte jeg imod, saa godt jeg kunde; men inden jeg havde tæret tyvende Deelen af hans Artigheder, saa var Vognen kommen mig af Syne.

Henrik.

Og derpaa?

Philip.

Da jeg ikke alt for høflig havde slidt mig los fra den kjære Hr. Morbroder, saa rendte jeg som et galt Menneske, Gade op, Gade ned, for at faae Die paa Vognen; men den var sløiten. Jeg fik den i det mindste ikke meere at see.

Henrik.

Men Forlibelsen er nok ikke sløiten?

Philip.

Du skulde seet hende, Henrik! Det er ikke saadan en, som vore andre pyntelige Damer, som den vise Mama afretter.

Henrik.

Hvordan var hun da?

Philip.

Kan jeg beskrive Dig det? det Ansigt, den Farve, den Skjønhed, den Sundhed, den Taille, den Gang, det Væsen, den Mine, det skjønneste i Naturen, det skjønneste, Indbildningen kan drømme sig. Henrik! opdag mig hende, skynd Dig, løb, og leed, og bring mig Efterretning.

Henrik.

Og naar jeg saa finder hende!

Philip.

O saa er jeg det lykkeligste Menneske paa Jorden.

Henrik.

Og naar hun saa f. Ex. var lidt — givt!

Philip.

Det er hun ikke. Hun er sexten Aar gammel, Hun saae saa bedrøvet ud; og var hun givt, saa maattte hun nødvendig gjøre sin Mand saa lykkelig, at det var umuligt, hun selv kunde være bedrøvet.

Henrik.

Men om nu — eller —

Philip.

O saa vilde jeg tigge hendes Mand, at han dog maatte tillade, at Juul malte mig hende; og naar jeg saa blot havde hendes Portrait, saa tro

som Juul maler det, saa vilde allerede det gjøre mig lykkeligere, end noget andet Fruentimmer kan gjøre en Hverdags Elsker.

Henrik.

Bravo! saadan skal man være forliebt, naar det skal være. Men har De intet, der kan lede dem til at faae Spor paa hende?

Philip.

Intet, uden at hun var klædt i en fremmed Dragt, som jeg ikke kjendte, og som var saa usigelig smuk, og at den Matros, eller Styrmand, hvad det var for En, der fulgte hende i Land, saae jeg her omme om Hjørnet ved Troms Port. Jeg talte til ham, men det var en Hollænder, jeg forstod ham ikke. Jeg vilde gaae ind; men han satte sig til Modværge, og holdt et Spektakel som Fanden.

Henrik (for sig selv.)

Det er hende. (høit.) Saa det er Deres Forsæt, at hænge Dem over denne Kjærlighed?

Philip.

Men først gjøre Inquisition i hvert Huus i Byen.

Henrik.

Vil De lyde mit Raad, saa hæng Dem først! Der er saa megen forgjæves Uleilighed ved det andet.

Philip.

Du leer ad mig!

Henrik.

Jeg skulde vel ikke heller grœde?

Philip.

Jeg har gjort Dig saa megen Tjeneste, at dersom Du ikke gaaer mig til Haande, er Du en Erkeslyngel.

Henrik.

Det er rigtigt.

Philip.

Saa maae Du hjelpe mig, at skaffe mig fat paa hende. Men snart, snart! See at faae gjort Undersøgelse derhenne til Troms. De er alle de Penge, jeg eier. Du skal faae meer, Alt, hvad jeg har, og faaer, naar Du gjør Dine Sager godt.

Henrik.

Jeg vil ikke have Deres Penge; men jeg vil see, hvad jeg kan gjøre. Veed De, hvem der boer i Troms Gaard?

Philip.

Nei.

Henrik.

Det er en Dame fra Ostindien, som Hr. Ludvig har — Die paa.

Philip.

Min stille sœdelige Broder! den Skjønhed altsaa, som vi var i Selskab med til Stornfeldts. Bro-

der Ludvig er ogsaa bleven slagen. Pokker! Jeg burde have mærket det.

Henrik.

Jo det er en Pige, som alle Mennesker er bleven slagen af. Om det ogsaa er gamle Farbroder Robert, saa har hun slagen ham fra det første, hun kom her, da han lærte at kjende hende hos den salig Agent, som maatte trækkes med ham til sit sidste Øieblik, fordi den salig Mand ikke vilde lade sig snyde en Tønde Guld af paa de Godser, han vilde sælge ham. Forleden Dag saa mødte jeg ham, og saa spurgte han mig ud, ligesom Dem; og talte saa meget om Baron Ludvig, og vilde endelig udspionere af mig, naar han skulde gifte sig med Ostindianerinden. Men skjøndt han fortalte mig saa meget om hendes Romaner og Amouretter, saa det halve nok er Løgn, saa kunde jeg dog tydelig mærke, at Tænderne løb ham selv i Vand efter denne Lækkerbidsken. Nu faaer der ingen af dem hende, for der er kommet en Kaper, som har kapret dem denne Skjønhed op; Capitain Trom.

Philip.

Den gale Capitain Trom, som jeg har i Morges hørt saa mange Løier om! Og den Nar har stukket min Broder ud? — Nu! Ludvig har da ogsaa formeget Fornuft og Ære til at gifte sig saaledes.

Henrik.

Denne Nar har bragt en Sultaninde hjem med sig fra sine Heltetog.

Philip.

Er Du gal? hvad er det for Tøi, Du væver sammen!

Henrik.

Det er saa klogt, som jeg veed det. Nok er det: Der bringes Julie i Dag en fremmed Skjønhed, en Ostindianerinde, eller Sultaninde, der er det skjønneste, som nogensinde har været seet her i Byen.

Philip.

Det skjønneste, der er seet her i Verden, om det er min Skjønhed.

Henrik.

Men det er umuligt, at faae Adgang der i Huset —

Philip.

Saa Fanden i Vold!

Henrik.

Uden De vil være en Foræring til Frøken Julie fra Deres Broder.

Philip.

Atter Galskab.

Henrik.

Da Deres Broder faaer en Hæl, fordi Capi-

tain Trom formodentlig gjør hende brav Foræringer; saa vil han prøve at holde ham Stangen. Capitainen forærer hende blandt andet denne Sultaninde, som Slavinde. Hr. Ludvig forærer hende derimod en prægtig Equipage; og han havde, troer jeg, i Sinde, at forære hende foruden Heste og Vogn, ogsaa Kudsken og mig, om vi lod os forære bort. Nu lader det godt, især om man er fra Indien, at have en fort Domestik. Vil De nu passere for en Neger eller fort Ostindianer, som jeg tillige med Equipagen kan forære til Julie, saa treffer De der Deres Sultaninde, thi det er vist den samme, og saa kan De som Sort ubehindret gjøre hendes Bekjendskab.

Philip.

Jeg vil være en af Hestene for Vognen, naar det bringer mig blot til at see min ubekjendte Deilige, saa meget jeg vil.

Henrik.

Her er ingen Tid at spilde. Jeg er kjendt henne til den sidst hjemkomne Ostindiecapitains. Der er et Par stadselige Ostindianere kommen med. Vi skal faae laant en af deres Dragter, og faae gjort Dem sort, og saa afsted! Men gesvindt!

Philip.

Jeg er uden for mig selv af Glæde, lad mig kysse Dig, og omfavne Dig, kjære Henrik, Kom! Kom!

Henrik.

Herren har sagt mig, at jeg skal smukt belægge min Tale. Jeg begriber, at det vil sige saa meget, som at jeg skal mage det saa, at, om jeg kan, skal jeg lade hans Forœring stikke Kaperens ud. Jeg har aldrig været der henne før. De kjender mig ikke. En Tjener kan ikke have stort at sige. Jeg vil ikke være Tjener; jeg vil være Herrens Commissionair. — Og skulde hun nu ikke ville tage Herren til Naade; saa kunde jeg kanskee stikke Kaperen ud for egen Regning.

Philip.

Som Du synes, kjære Henrik; til Lykke! Dog tag Dig vare, hvad Du gjør. Men bare lidt snart. Kom.

Tredie Optog.

Julies Huus.

Første Optrin.

Julie. Madam Dirk.

Mad. Dirk.

Det var artigt, Frøken! Her stod to Bullenbidere her nede i Porten og de vidste snart, hverken

om de vilde lade mig komme frem eller tilbage. Men saa kjendte jeg den eene af dem, for det var ham, der gik med Seddelen før.

Julie.

Betroede hun da Seddelen til en ubekjendt?

Mad. Dirk.

Ih ja! hvem skulde jeg vel lade gaae med den? Ane kunde jeg i Dag dog ikke lade gaae fra Maden. Den anden Pige var inde hos Frøkenen; og jeg kunde jo dog ikke heller lade alting gaae Hulder til Bulder, da Frøkenen saa uventet fik Fremmede til Middag. Men han har rigtignok forrettet det, for jeg gav ham en Mark for det, og — — —

Julie.

Men denne bragte hun dog selv?

Mad. Dirk.

Ja vist, Frøken, jeg kommer nu lige fra Volmars. Men Frøken, bevar os, bevar os! vi har taget reent forskrækkelig Feil af Hr. Ludvig. Han er ikke den, vi har anseet ham for, Frøken! Nei det er en langt anden, end baade De og jeg har forestillet os.

Julie.

Hvorledes? Hun talte dog med ham?

Mad. Dirk.

Hør mig dog kuns ud, Frøken! har De ikke

jo anseet ham for en Student, saadan, som andre Studenter kan være? som —

Julie.

Nei Madam Dirk, men —

Mad. Dirk.

Nu ja! saa veed De det —

Julie.

Hvilket?

Mad. Dirk.

At Hr. Ludvig er ingen Student. Han boer hverken paa Regentsen, der indenfor Jernstængerne, eller paa Studengaarden. Det er en stor prægtig Gaard strax heromme. Det er som et Palais; og veed De, hvem det hører til?

Julie.

Nei, og jeg bryder mig heller ikke derom, Mad. Dirk. Til Sagen! hvad Beskeed bringer hun mig?

Mad. Dirk.

Bevare mig! De giver mig aldrig Tid at komme dertil. Jeg siger Dem, hvem mener De, den Gaard hører til, som Hr. Ludvig boer i? — Hvem anden, Froken! end Hr. Ludvigs Fader, den gamle Baron Volmar, hvis ældste Søn han er. Vores Student, Hr. Ludvig, er hverken mere eller mindre end Baron Volmars ældste Søn, Stamherre til et stort Baronie, og jeg veed ikke, hvor mange andre Godser. Og Faderen er en meget rig Mand, og

har kun een Søn til, som hedder Baron Philip, og Baron Ludvig, vores Student, har desuden artige Midler, som han alt har i Besiddelse, som er ham testamenteret, og desuden —

Julie.

Hun bestyrtser mig, Mad. Dirk! og hvor veed hun det?

Mad. Dirk.

Ih bevare mig vel, Frøken! sendte De mig ikke selv derhen, for at bringe ham Seddelen, og da jeg nu kom efter den Adresse, De havde givet mig, saa spurgte jeg, om der ikke boede en Student, som hedde Hr. Ludvig Volmar. Der var en gammel Gaardskarl eller Portner, en meget skikkelig gammel Mand, jeg traf i Porten, og som jeg spurgte derom. Og sagde han mig saa ikke, at den unge Herre rigtignok hedte Ludvig Volmar, men var ikke Student, men Baron, den gamle Barons ældste Søn? Og saa sagde jeg, det var nok urigtigt, og spurgte ham, hvordan han saae ud, og hvad han gik i, og saa var det ganske rigtig vores Hr. Ludvig fra Top til Taae.

Julie.

Men talte hun da ikke med ham selv?

Mad. Dirk.

Hvor kunde jeg det, Frøken! For han sagde mig jo, at, da han havde været ude for noget siden,

da Klokken var halv Tre, saa kom han saa grumme forvirret hjem, og snakkede saa meget med sig selv, og var saa bedrøvet; og saa lod han strax sin Hest sadle, og reed ud af Byen.

Julie.

Min Ludvig skulde have spillet samme Rolle for mig, som jeg for ham! Besynderligt! og dog, naar jeg erindrer alt, hvad han sagde mig i Dag, saa bliver det mig kun mere og mere sandsynligt.

Mad. Dirk.

Og saa snakkede jeg saa meget med den gamle Portner, og spurgte ham ud om Alting; og han roeste saa meget baade den gamle Baron, og Baron Ludvig. Han sagde, det var saadan en sindig og forstandig ung Herre. Han roeste ogsaa den yngste Broder, men det, sagde han, var saadan en Vildkat imod den anden.

Julie.

Men hvor blev der af Seddelen?

Mad. Dirk.

Ih den flyede jeg min gamle Portner. Han glemmer vist ikke at levere ham den, saasnart han kommer hjem; og han kommer nok snart, sagde han, for han pleier aldrig gjøre lange Tourer.

Julie.

Ludvig! Ludvig! skulde Du have bedraget mig! — Men, o det er et elskværdigt Bedrageri. Det

er min egen Tænkemaade! Min egen Handling! Jeg dør af Utaalmodighed, inden jeg seer ham, og faaer forklaret ham denne besynderlige Tildragelse — Men Godbert! Fik hun ham opspurgt.

Mad. Dirk.

Ja vist gjorde jeg, Frøken! Han boer ude i den anden Ende af Byen; ham sendte jeg Gaardskarlen ud til, og lod ham sige, som De havde sagt mig, at han endelig maatte komme strax. Men jeg glemmer det eene for det andet. Kjære Frøken! nu, da De har faaet Deres Anine igjen, hvorfor vil De da ikke give Dem tilkjende for hende?

Julie.

Jeg har jo sagt hende det. Jeg er i dette Øieblik saa beængstet, saa urolig, indtil jeg igjen seer min Ludvig, eller i det mindste seer Svar fra ham. Det er saa besynderligt, at han ikke har besvaret min første Seddel. Han bar sig saa underlig ad her udenfor i Dag; og hun siger jo, han har været saa bedrøvet, da han kom hjem. — Min Anine skal ikke første Gang see mig med et bedrøvet Ansigt. Jeg vilde ikke kunne dølge Aarsagen for hende; og den gode Pige vilde give sig Skyld. — Nei lad først hendes Broder komme. Det kan ikke hænge rigtig sammen, at hun er Troms Slavinde; og er det ikke saa, saa er jeg fri fra mit tunge Løfte, saa

kan jeg endnu i Dag see min Ludvig igjen, og saa kan jeg see min Anine med Glæde.

Mad. Dirk.

Bevare mig vel, hvilke Betænkeligheder! Men siger dog ikke den sunde Fornuft, at det er Synd at lade den arme Stakkel i den Uvished, om hun er blandt Venner eller Fiender, blandt Christne eller Hedninger, længer?

Julie.

Det er dog kun nogle Øieblikke, haaber jeg.

Mad. Dirk

Jeg har heller ikke synderlig tordet snakke til hende; for saa kunde jeg nu slet ikke bare mig for at sige hende Alting med eet ligefrem. Jeg har kikket gjennem Sprækken ind i hendes Kammer, og der sidder hun, og græder, og seer saa forladt og bedrøvet ud. Men hvordan kan det være, at vi har saa god Ro for vores Capitain?

Julie.

Træt af at spise og drikke, og fortælle mig Eventyrer, sidder han inde i Kabinettet, og faaer sig en Middagslum.

Mad. Dirk.

Der holder en Vogn. Frøken! Fremmede! Ei see hvilken prægtig Equipage; Hvem kan det være? Det er jo, som om det var en af Ministernes Stadsvogne. Kudsken med store Knebelsbarter, og saa-

danne galante Liberier og saadant Hestetøi, og en sort Tyrk bag paa. Der staaer En ud. Hvem i al Verden kan dog det være, der kommer saadan ansættendes at besøge os?

Julie.

Her er ingen hjemme.

Mad. Dirk.

Han gjør ingen Ceremonier. Han kommer umeldt.

Andet Optrin.

De Forrige. Philip som Neger. Henrik uden Livree.

Henrik.

Underdanigste Tjener, min naadige Frøken! Hr. Baron Ludvig Volmar har, som det vil være min naadige Frøken bekjendt, i Dag seet sig nødsaget, til ikke at gjøre sin skjønne Frøken Julie sin Opvartning. Han havde ønsket, selv at forrette det Ærende, han har overdraget sin Ven; men da det ikke heller lod sig gjøre, saa har han overtalt mig til at paatage mig Commissionen i hans Navn. Og det har jeg ogsaa med Fornøielse paataget mig af Venskab for Hr. Baronen, som er min besynderlig gode Ven. Jeg veed ikke, om jeg skulde have den Ulykke, at være den deilige Frøken Julie ubekjendt?

Jeg er Capitain Eisenhardt; Navnet i det mindste vil De vist have hørt.

Julie.

Ikke, det jeg erindrer, men maatte jeg spørge....

Henrik.

Ikke hørt mit Navn, naadige Frøken! Intet Navn kan være mere bekjendt. Jeg har i tredive Aar drevet den ædelste Handel i Verden. Jeg som var kjed af mit Fædreneland, hvor man ikke syntes, nokſom at paaskjønne min Metier, gav mig i de tre Liliers Tjeneste; jeg haver under hans allerchristeligste Majestæts Flag faret paa Guinea, og har i egen Person kjøbt og solgt flere Slaver, end min skjønne Frøken Julies deilige Øine endnu har gjort.

Julie.

Men Deres Ærende, Hr. Capitain!

Henrik.

I Hr. Baronens Navn, at overlevere hans Herskerinde den Equipage, jeg kommer kjørendes i, og i mit eget, underdanigst at præsentere Dem denne Neger, som jeg ydmygstbeder ikke maatte forsmaaes som et Mærke paa den Ret, Capitain Eisenhart veed, at lade Deres Fortjenester vederfares.

Philip (sagte.)

Raser Du, Karl? Du kan jo fordærve alting.

Henrik (sagte.)

Bryd Dem om ingen Ting; lad mig kuns raade.

Julie (sagte til Mad. Dirk.)

Jeg er forstenet af Bestyrtelse! at sende mig en saadan Person paa sine Vegne!

Mad. Dirk (sagte.)

Kan De see, Baronen veed at gjøre Forærinnger, naar han vil give sig tilkiende. Karlen taler jo godt for sig. Han synes kun lidt naragtig.

Julie (sagte.)

Jeg veed aldrig, hvad jeg skal svare ham; Jeg er yderst forvirret. (høit.) Min Herre! jeg —

Henrik.

Min naadige Froken synes forlegen ved mit Ærende. Det burde De ikke være. Det er Dem bekjendt, at min Herre, at Baron Volmar, siger jeg, skjønner, som han bør paa Deres Fortjenester, og at han har Midler nok til at vise sin Skjønsomhed.

Julie.

Jeg venter, at kunne sige Hr. Baronen i egen Person den Tak, jeg skylder ham, for den Forære ring, han har havt den Godhed at tiltænke mig; men beder Dem meget imidlertid at ville tage den tilbage.

Philip (sagte.)

Der har vi det. Den forbandede Fusentast!

Henrik.

Hr. Baronen, min Ven, vil tage mig det meget ilde op, og, med Tilladelse, Dem ogsaa, naadige Frøken, om De afslaaer den Bagatel, som han har den Ære at tilbyde.

Julie.

Jeg afslaaer for det første ikke Hr. Baronens Præsent, Hr. Capitain! jeg beder Dem allene have den Godhed, at beholde den i Deres Forvaring, til jeg seer ham.

Henrik.

Det seer et Afslag forbandet ligt, naadige Frøken. Baronen venter sig det ikke; og jeg beder paa hans Vegne, at De ikke vil bedrøve ham med noget, der seer ud som et Afslag. Han har fortroet mig noget angaaende det, der er forefaldet i Dag; og han har vist den Ære i Morgen at see Dem.

Julie.

Nu vel! i saa Fald altsaa kun til i Morgen har De den Godhed at beholde Equipagen.

Henrik.

Men Tillæget, naadige Frøken; den Neger —

Julie.

Tager jeg mig den Frihed, aldeles at afslaae. Jeg paalægger Dem ogsaa, min Herre! at sige Hr. Volmar fra mig, at jeg høiligen forundrer mig over, at han sender mig sin Præsent med en Mand, der

kan tiltroe mig, at imodtage, der kan vove at byde mig i sit eget Navn —

Henrik (for sig selv.)

Djævelen! har jeg taget Feil? er hun ikke af det Slags, som tager imod Foræringer! — (høit.) Jeg tog mig vel den Frihed, at sige Dem, at Negeren kom fra mig selv. Det er saavidt rigtigt nok. Det er sandt, at den ikke har kostet Baron Volmar noget; men for Resten er det dog hans; og det er fra ham, ogsaa denne Foræring kommer — Jeg havde bragt denne Knægt hjem med mig fra mine Reiser, som Barn. Jeg lod ham her hjemme opdrage til at være Dameopvarter. Krabaten har Disposition. Han synes skabt til det samme. For en Neger er han ikke heslig; det er en lystig Kompan. De vil ret have Deres Fornøielse af ham, Frøken; naar De kun holder mig ham lidt i Drene.

Julie.

Jeg har sagt Dem min Beslutning, og min Mening. Jeg haaber, De tjener mig i at formelde Hr. Ludvig det, jeg har sagt Dem.

Henrik.

Sandelig, Frøken! De sætter mig i Forlegenhed. Forretter jeg saa ilde det Ærende, min Ven Baronen har overdraget mig, saa vil han, vort Venskab uagtet, blive meget vred ogsaa paa mig.

Philip.

Ogsaa jeg, naadige Frøken, hvorlidt, jeg tør haabe, at en stakkels Slaves Bøn vil formaae, beder Dem i Baron Ludvigs Navn om den Naade, ikke at forkaste mig. Jeg elsker Baronen, som min Broder; men for intet kunde jeg elske ham saa meget, som for, at han vilde skaffe mig den Lykke, der venter mig i Deres Tjeneste.

Mad. Dirk (sagte.)

Vær dog ingen Nar, Frøken! Bevar os, hvad vil Baronen sige, naar De afslaaer en saadan Forære ring, hvormed han jo kun vilde give sig tilkjende for Dem? og tænk paa, hvad der er passeret før i Dag. Spørg dog den sunde Fornuft til Raads, og stød ham ikke med frit Forsæt for Hovedet.

Julie (sagte.)

Jeg er i yderste Forlegenhed.

Mad. Dirk.

Frøkenen har den Godhed at befale, at Equipagen kjører ind; og (til Philip) kom kun Du Kammerat! — Deres Anine, Frøken! er i Indien vant til sorte Opvartere. Det er, som denne var sendt os til at være hendes Opvarter.

Julie (sagte.)

Men Madam Dirk!

Tredie Optrin.

De Forrige. Trom.

Trom.

Jeg var falden i en Blun, og sov saa sødt, som om det var i min Køie, Timen, førend der gives Signal til Bataille. Din Sultaninde er dog imidlertid kommen, min smukke Julie!

Julie.

Jeg har modtaget hende med den inderligste Glæde. Hun er ovenpaa paa sine Værelser.

Trom.

Saa hun var Dig kjær; nu det er dog ogsaa mig kjært, at kunne nedlægge, som Offer paa Kjærlighedens Alter, den Belønning, min Tapperhed vandt. Ikke sandt! Du holder lidt af mig for denne Slavinde?

Julie.

Det var umuligt, at gjøre mig en kjærere Foræring.

Trom.

Men hvad er det for Besøgelse, Du har modtaget, medens jeg slog mig til Ro derved, at jeg troede, det var bekjendt nok, at jeg var her?

Henrik (til Julie.)

Jeg begriber, at denne Persons Besøgelse kan ikke være Dem kjær, Frøken! Jeg maa hjelpe Dem, at afvise ham. — (til Trom.) God Dag Kammerat, skal vi treffes her?

Trom.

Kammerat! Hvor kommer det Kammeratskab fra?

Henrik.

Du kjender mig ikke! Du kjender ikke Capitain Eisenhart? Slavehandleren Eisenhart? Det er et Navn, det ikke er Dig tilladt ikke at kjende, og have Respect for.

Trom.

Jeg bliver rasende! Saaledes at tiltale mig, Capitain i de Herrer Generalstaters Tjeneste; mig, som holdt med mit ene Fartøi Bataille mod en heel Orlogs-Escadre, skjød 4 Skibe i Sænk, og opbragte 2; jeg som bombarderede Algier, og tvang Beien og Deien, og Pascha og Capigi Paschi til paa Knæ at bede om min Naade.

Henrik.

Og saa studs tør Du tale til mig, til Capitain Eisenhart, som i tredive Aar har faret paa Kysten, og bragt over en Million Sorte over til Vestindien, hvor der endnu gaaer nogle hundrede Tusinde, og plante Sukkerrør til de europæiske Nationers Flor og Lyksalighed.

Trom.

Jeg som er virkelig Capitain i de Herrer Generalstaters Tjeneste; jeg skulde lade mig forhaane af Dig, Du Slavefoged!

Henrik.

Jeg som under hans allerchristeligste Majestæts Flag har seilet mange hundrede Mile op ad den guldstrøede Gambia Flod, og ved en eeneste Landgang tog Kongen af Adassan med 10000 af hans Undersaatter til Fanger, og bragte dem til Guadeloupe, hvor hans sorte Majestæt endnu gaaer og piller Kaffebønner.

Trom.

Jeg som har bragt min smukke Svigerinde en Slavinde til Foræring, den smukkeste Sultaninde, der nogensinde har passeret Øresund. —

Henrik.

Ja tales der om vore Presenter, saa see kun engang ud igjennem Vinduet. Det er en Present, som har vasket sig; og seer Du mig den sorte Krabat, der staaer! Jeg troer vel, han kunde være Mage til Din Slavinde. Det er et Dyr, som er værdt at see. Sort er han; men forresten skulde man snart antage ham for et Menneske. Han kan endog tale.

Trom.

Fordres det ikke til et Menneske at kunne tale?

Henrik.

Ikke, det jeg veed. Jeg kjender i det mindste mange, som ikke kan det, og dog er anseelige Personer. Men lad os faae Ende paa denne Leeg! Siden jeg mærker, at Du dog virkelig ikke er saa links

en Kaper-Capitain, og da jeg ikke kan lide Dig, og endnu mindre, at Du vover at gjøre Din Opvartning i det samme Huus, som jeg, saa fordrer jeg Dig herved ud til strax at følges med, og prøve en Dyst med mig til Lands eller Vands, med Kaarde eller Skydegevær, ja Kanoner.

Trom (for sig selv.)

Hille en Ulykke! den Karl er ikke at spøge med. Hvad gjør Du nu, Capitain Trom!

Philip (sagte til Frøkenen.)

Vær ikke urolig, naadigste Frøken! over dette Ordgyderi; Capitain Eisenhart er en gammel narrisk Tjener hos Baron Volmar. Han har havt den Grille at ville vise sig, som en mere værdig Overbringer af Foræringen, ved ikke at forestille Tjener, men Commissionair. Vær ikke vreed paa ham! Han vil blot befrie Dem fra Kaperen.

Julie (for sig selv.)

Negeren er maneerligere end Commissionairen.

Henrik.

Du betænker Dig? Fort med!

Trom.

Vi Orlogsmænd slaaes ikke uden i fuld Bataille.

Henrik.

Cujon! Jeg hævner mig. Mit Skib ligger ogsaa paa Rheden. Jeg tager strax ud, og skyder Din Roverskude i Sænk.

Trom.

Jeg skal møde Dig, som det sømmer en Helt. Gaae, jeg er parat.

Henrik (til Julie.)

De pardonnerer, naadige Frøken, at jeg har støiet med Personen. Jeg haaber at befrie Dem derved fra denne ubehagelige Gjest.

Julie.

Jeg fatter hans Hensigt, og tilgiver ham for saavidt hans Uartighed. Negeren har sagt mig, hvem han er, og det har beroliget mig.

Henrik.

Dersom De kunde være fortrydelig paa den, som beviser Dem den Tjeneste, at skille Dem ved denne Kaper, beder jeg Dem herved i Baron Volmars Navn underdanigst om Forladelse.

Julie.

En Bøn i hans Navn afslaaer ikke hans Julie.

Henrik.

Jeg aflægger min underdanigste Taksigelse, og anbefaler mig. Skik Dig vel, sorte Kammerat, i Din nye Post. Forhverv Dig Din Herskerindes Bevaagenhed, og anbefal mig til den skjønne Frøken Julie. — Inden en Time møder Du mig paa Din Skude, min Herr van Gravenhaag, eller ogsaa veed Du, at jeg uden Naade skyder den i Sænk, hvor den ligger. (gaaer.)

Fjerde Optrin.

Julie. Philip. Mad. Dirk. Trom

(spadserende gravitetisk frem og tilbage.)

Trom.

Det var mig en Fandens Karl. Men er han modig og tapper, saa skal han ikke finde mig det mindre. Jeg skal lære den Karl, hvad det er at forhaane en Mand, som mig. Han kunde gjøre enhver anden det broget nok; men jeg skal vise ham, jeg er Karl for min Hat.

Julie.

En saadan Fornærmelse kan De ikke lade gaae uhevnet, Hr. Capitain.

Trom.

Ved Generalstaterne! det skal den ikke. — Apropos! Hvor mange Kanoner fører vel saadant et Skib, som Capitain Eisenharts, Du Sorte!

Philip.

En Halvtredsindstyve, Hr. Capitain! til Tjeneste. Der er Ære at vinde i den Strid.

Trom.

Halvtredsindstyve Kanoner! (for sig selv.) Hjertet op i Livet, Trom! (høit.) Desbedre. Saa vil jeg kun bruge to af mine, for at skyde ham i Sænk.

Philip.

O han har lugtet Krudt, førend i Dag. Han

er vant til Bataille, og Hjertet sidder ham paa det rette Sted.

Trom (for sig selv.)

Det er en fordømt Historie, Du har viklet Dig ind i, Hr. Capitain Trom. (høit.) Ja som sagt, her er Laurbær at vinde. Og til hvad Tid var det, at han stevnede mig.

Mad. Dirk.

Til inden en Time. Men jeg synes, om det maatte tillades mig i min Enfoldighed at sige min Mening i denne Sag, efterat jeg har staaet her en heel Time, og tiet stille, og hørt paa alt dette Galskab: at den Capitain Eisenhart er ikke meget mindre end enten reent en gal Mand, eller en stor Pralhans, og en Nar. Derfor synes mig, at naar man skal følge den simple sunde Fornuft, og ikke være ligesaa gal, som han, som jeg synes, det lader, som man vilde være, saa skulde man heller raade Capitainen til at gaae hen til Politiet, eller til hvem det nu tilkommer, og lade sætte Capitain Eisenhart ved sit Vingebeen, til han lader det Arbeid fare, at skyde paa Capitain Troms Skib her paa Rheden. For — —

Philip.

Maa jeg ydmygst vove at give Hr. Capitain Trom et Raad, saa er det, heller strax at tage om Bord, og sætte Seil til, og seile til Algier eller

Holland, end vove Dem i en Strid, hvor De saa let kunde, trods al Deres Tapperhed, komme tilkort.

Trom.

Jeg komme tilkort! Capilain Trom van Gravenhaag tilkort mod Eisenhart! Frøken! Du tillader, at jeg kløver Hovedet paa den uforskammede, som tør troe, at jeg kunde komme tilkort.

Julie.

Tvertimod, Jeg frabeder mig al mulig Tummel i mit Huus mere. Det er mit venskabelige Raad, Hr. Capitain, at De skynder Dem hen, at føie Anstalter mod den Fare, som truer Dem. Det er uomgjængeligt for Deres Ære, og Sikkerhed, at De strax begiver Dem om Bord paa Deres Skib. Har De Mod, saa slaaes De med Deres Fjende; har De intet, saa seiler De bort, saa hurtig De kan.

Trom.

Den Tvivl af en andens Mund end Din, min Julie, havde gjort mig rasende.

Julie.

Skynd Dem, skynd Dem, for at redde Deres Helte-Ære!

Philip.

Skynd Dem, skynd Dem, at fortjene Deres Tilbededes Kjærlighed, og hævne Deres Forhaanelse, og Kongen af Adassan!

Mad. Dirk.

Skynd Dem, og forekom, at ikke der skeer en Ulykke.

Alle Tre.

Skynd Dem, skynd Dem, skynd Dem!

Trom.

Alting opflammer min Hevn og mit Mod. Jeg maae da, hvor nødig jeg end vil, rive mig ud af Dine Arme, for at kaste mig i Ærens og Seierens. Farvel, Du Tilbedede. Forfærdes ikke ved den Allarm, hvormed Slaget vil opfylde Luften, eller ved Rygtet om de Ødelæggelser, Din Tilbeders Arm og Mod vil anrette. (gaaer.)

Femte Optrin.

Julie. Philip. Madam Dirk.

Julie.

Omsider bleve vi af med den galne Mand. O vidste jeg nu at finde min Ludvig igjen, og forklare ham de selsomme Optrin i Middags!

Philip.

Jeg takker min naadige Frøken inderlig for Deres Godhed i at ville modtage mig. Men jeg er en virksom Person. Der blev, om jeg forstod det ret, talt om, at jeg skulde være en nys ankommen Dames Opvarter. Dersom De befalede, at jeg blev

forestillet for min nye Herskerinde, saa vilde hun maaskee finde noget at sysselsætte mig med.

Mad. Dirk.

Det er jo ret en Neger af Levemaade. Slaa Dig til Taals, Kammerat. Du skal, haaber jeg, ikke klage over Mangel paa noget at gjøre. Sultaninden vil nok flye Dig at bestille, naar Du først lærer at kjende hende; hvis ikke, da Frøken Julie, eller jeg selv, naar der ingen anden er. Der er Døren til Kjøkkenet, Kammerat! Der finder Du Folkene, og Udgangen til Gaarden, og til Værelserne. Vær saa god! Vær, som Du var hjemme! Gjør Dig bekjendt med Husets Leilighed, og med Folkene! Du skal nok blive kaldet, naar vi vil Dig noget. Dit Herskab skal nok vide at finde Dig.

Philip.

Min Herskerinde skal aldrig kunne have faaet en mere opmærksom og lydig Slave end mig (for sig selv:) dersom det er hende, som, jeg haaber, det er.

(gaaer.)

Sjette Optrin.

Julie. Mad. Dirk.

Mad. Dirk.

Men siden De endnu ikke har villet see Deres Anine, saa finder jeg det næsten urimeligt, at De for hendes Skyld gjorde alle disse Ophævelser.

Julie.

Jo længer det har varet, jo snarere kan jeg dog omsider vente hendes Broder her. Desuden har jeg nu sat mig den Grille i Hovedet, at hun først skal overgives ham.

Mad. Dirk.

Det er en underlig Ting med saadanne Indfald. Og naar han nu ikke kommer; naar maaskee Karlen ikke treffer ham hjemme.

Julie.

Saa kommer han dog tilbage med Beskeed. Kommer Godbert da ikke selv, saa kommer jeg, og omfavner selv først min Anine, og bader hende med mine Glædes-Taarer. Imidlertid sidder den arme gode Pige deroppe ganske allene. Hun kunde falde paa, at hun er her sat i Fængsel. Gaae, Madam Dirk, og trøst hende! bring hende omkring i Huset, i Haven, allevegne; forestil hende sin Neger! Men tael intet om mig. Noget har vel dette Budskab beroliget mig. Vred kan Volmar vel ikke være. Imidlertid har det sat mig nye Betænkeligheder i Hovedet: Han er Baron; han har en Fader! om det var for dennes Skyld, han skjulte sin Stand! Om jeg kommer ind i en Familie, som forskyder mig; som i det mindste vilde forskudt den fattige borgerlige Julie Decan; Ludvig havde i Dag noget at betroe mig, som han var ængstlig ved at komme ud med.

O mit Sind er endnu alt for uroligt til, at jeg endnu skulde see Anine.

Mad. Dirk.

Nu saa gaae da De ind i Deres Cabinet, at hun ikke treffer Dem her, siden De nu ikke vil være kjendt af hende. Gjør Dem saa lidt Umage, for selv at sætte Deres Sind i Rolighed, saa De kan tage imod hende, om Hr. Godbert ikke ret snart skulde komme. Hvad har De desuden at være saa urolig over? Det er rigtigt nok, at Deres Bryllup blev udsat; nu, det er dog vel ikke udsat for evig Tid. Deres Brudgom, som De troede en fattig Stømper, er en rig Baron: den Ulykke lader sig bære. De fik en gal Kaper til Frier, som De for det første ved et andet galt Menneskes Hjelp er bleven qvit; Det er heller ikke at fortvivle over. Deres Baron Ludvig blev lidt haardt afviist; men saa tager De des kjerligere imod ham, naar han kommer igjen. Men der kommer nogen ude paa Trappen. Det er Deres Anine. Vil De nu bie, eller gaae Frøken?

Julie.

Jeg vilde — dog nei. Endnu ikke — tael intet om mig. Hun seer mig strax. (gaaer.)

Syvende Optrin.

Anine. Mad. Dirk.

Anine.

Man flyer for mig; man forlader mig ganske allene. Huset er fuldt af Tummel; jeg kommer, og alle ere borte. Jeg bringes efter mine lange Omtumlinger til min Fødeby; men den er for mig, som et Fængsel. Madame, De, den eeneste, der har talt til mig, siden jeg blev ført hid! vil De endnu flye for mig, som om jeg forskrækkede Dem?

Mad. Dirk.

Du gode, smukke, elskværdige, ulykkelige Pige! Men nei jeg tør ikke tale med Dem; ikke engang sige, i hvis Huus De er kommen. Det vilde knuse det stakkels ulykkelige Hjerte, som ikke forstaaer sig paa denne Fiinhed, og disse Konster. Nei jeg tør ikke, jeg kan ikke; o det er dog Synd, de gjør mod den uskyldige ulykkelige Stakkel.

Anine.

Hvert Ord af det, De siger, forøger min alt for vel grundede Mistanke. Siig mig det, siig mig det, siig mig det reent ud, gode Kone! Hvad er det for et Huus, jeg er bragt ind i? hvem er det Fruentimmer, Capitainen har overgivet mig til?

Mad. Dirk.

Nei søde gode Anine! nei jeg kan ikke sige

Dem det. Jeg kan ikke faae det Ord ud imellem mine Tænder. Det var at knuse Hjertet i Livet paa Dem, siden det er, som det er. Alt det, jeg kan sige Dem, er, at det er ikke min Skyld; jeg er ganske uskyldig. Jeg er kun hendes Huusholderske. Men giv Dem kun tiltaals; bare lidt, saa klarer det sig nok. Nei gode stakkels Anine! nei, jeg tør ikke snakke med Dem; for ellers slipper det mig af Munden, det jeg ikke kan, eller maa sige Dem. Jeg vil gaae ud, og kalde Negeren ind til Dem, som skal være Deres egen Opvarter. Bare nogle Øieblikks Taalmodighed. — O der er han just, som han var kaldet. Der er Din Frøken, Fætter! hold hende med Selskab, muntre hende! — De faaer snart bedre Selskab, Frøken!

Ottende Optrin.

Anine. Philip.

Philip (for sig selv henrykt.)

Det er hende. Det er hende selv.

(Anine sidder ved et Bord, grædende. Philip staaer længe i taus Henrykkelse: Han kaster sig omsider for hendes Fødder.)

De tier; De græder; En Befaling! Et Ord af Deres Læber, skjønneste Herskerinde.

Anine.

Min Sorg rører Dig. Hvad skulde jeg forladte Elendige have at befale?

Philip (for sig selv, springende op med Glæde.)

Jeg hørte hendes Stemme. Det er himmelsk Musik! Men hun sørger; hun kalder sig ulykkelig. — (høit.) Jeg er Deres Slave, tilbedelige Anine! Deres Sorg gjennemborer mig. De kalder Dem forladt, elendig! Det maae De ikke være, det kan De ikke være. Man har befalet mig at muntre Dem. O men jeg er saa forvirret, saa affindig. Befal mig noget, noget, hvad det er. Jeg vil gjøre Umuligheder for at efterkomme en Befaling af Dem.

Anine.

Du har selv Dinene fulde af Taarer. Virkelig, Du bærer Dig ikke saa ilde ad at trøste en ulykkelig. Men hvad skulde jeg befale Dig? Dog, fortæl mig, i hvis Huus er vi?

Philip.

Det veed De ikke? Jeg egentlig ikke heller. En vis ung Baron Volmar har her i Huset en Veninde, som har — skal jeg sige, været ham utro, eller bortbyttet ham for den gale Capitain, der har gjort hende en Foræring, siger man, af Dem. Jeg er tilligemed en smuk Equipage og Tilbehør i Dag foræret til hende, for at forsøge, om hun derved kunde bevæges til at fornye sin første Tilbøielighed; og det synes, som om Foræringen gjør sin Virkning.

Anine.

I et saadant Huus lander Du, efter Dine ud-

staaede Elendigheder! ulykſalige Anine! Og denne Ulykkelige er den eeneſte, der indlader ſig med mig, og ſynes at tage Deel i mine Ulykker!

Philip.

Jeg er ingen Ulykkelig, Frøken! der er i dette Øieblik ingen lykkeligere Prinds under Solen. Dog jo; De er bedrøvet. O jo! Deres Sorg er min. Jeg er ulykkelig, ſom De. Og dog — jeg kan aldrig foreſtille mig, at den Sorg, de Taarer, man deelte med Dem, kunde være virkelig Sorg; og med alt det er dog intet ſaa ſmerteligt, ſom at ſee Dem bedrøvet.

Anine (for ſig ſelv.)

Man har fortalt mig om Negeres Hengivenhed for Deres Herſkab. Han rører mig.

Philip.

Aldrig har Nogen været ſit Herſkab ſaa hengiven, ſom jeg alt er, og evig ſkal være Dem.

Anine.

Og hvad kan han udrette for mig?

Philip.

O! jo, ingen Ting er umuligt, uden det, der reent ud ikke kan gjøres. Jeg fortjente ikke, at tilhøre Dem, derſom jeg ikke forſøgte paa Alting (for ſig ſelv.) Jeg glemmer mig ſelv. Jeg er færdig at røbe mig — (høit.) Og ligefuldt har De Ret. Hvad kan Deres ſtakkels ſorte Slave vel gjøre?

Anine.

Du græder med mig! Du taler med mig med Deeltagelse! O det er længe siden, jeg sidst var blandt Mennesker.

Philip.

De har gjort en meget lang Reise?

Anine.

Fra Indien, for her at søge Paarørende, som jeg hverken veed, hvem de ere, eller hvor de ere. Du stakkels Slave! Ogsaa Du er formodentlig revet bort fra en kjær Families Favn, har udstaaet meget, for at være Slave her. (for sig selv.) Han interesserer mig. Jeg glemmer min egen Forfatning ved at see og høre ham. (høit.) Du er ingen almindelig Neger. Du skal jo fornøie mig; det vil Du, ved at fortælle mig Din Historie.

Philip (for sig selv.)

Hvad skal Du nu sige, Philip! — (høit.) Min Historie er saa ubetydelig. Hvor kan jeg desuden tænke paa mig, naar jeg seer Dem! — Jeg er fra Guinea. Min Fader var Konge i Akambu. Jeg var meget ung, meget vild, meget lystig. Alting var mig Leeg og Fornøielse. Mit Liv var idel Munterhed, Sang og Dands. Jeg fornøiede mig meget blandt mit Fødelands sorte Skjønheder; jeg flaggrede om blandt dem, som en Sommerfugl. — Der kom en hollandsk Skipper, han havde en europæisk Pige

med paa sit Skib. Jeg saae hende. Hun var deilig, deilig, som den opgaaende Soel. Hendes Stemme var tusinde Gange skjønnere end Fuglenes i vore Skove. Der var Fortryllelse i enhver af hendes mindste Bevægelser, i enhver Mine. Hun var bedrøvet. Hendes Taarer gjorde hende saa uudsigelig skjønnere. Man saae det ved første Diekast, at hun var Godheden, Ømheden, Uskyldigheden, Elskværdigheden selv — og man bedrog sig ikke — og nu Farvel, al min forrige Omflagren; Nu først blev jeg vaer, at mine andre Skjønheder vare hæslige, afskyelige. Jeg kunde ikke leve uden hos hende, med hende, for hende. Jeg solgte mig til Slave, for at nyde den Lyksalighed, at være hendes Slave, (kaster sig for hendes Fødder) og aldrig, aldrig, aldrig, skal jeg aflade at tilbede denne Herskerinde; aldrig skal jeg nyde Lyksalighed, uden ved at tjene, at opvarte, at glæde, at tilbede Dem.

Anine.

Raser Du, Menneske!

Philip

(for sig selv i det han springer op.)

Fusentast! Du har røbet Dig — (høit.) Frøken, Frøken, ja jeg raser, jeg er ude af mig selv. Men hør mig for Guds Skyld. Jeg skulle more Dem; jeg skulde fortælle Dem noget. Jeg fortalte Dem et Eventyr, et Eventyr, hvori der er kun een

Usandhed. Jeg er ikke fra Guinea; jeg er ingen Prinds; ingen Neger. (tager Maſken af, men ſætter den ſtrax paa igjen.) Her ſeer De mig. Jeg er her fra Byen. Jeg er af Stand, jeg har Midler. Jeg ſaae Dem, da De i Dag kom i Land, Dem, ſkjønneſte, beſte, fortryllende Pige. Jeg ſaae Dem bedrøvet. Jeg blev henrevet, fortryllet. Jeg havde ingen Adgang i dette Huus. Jeg opdagede, at det var hid, De blev bragt. Jeg var nødt til at bruge Liſt, for at kunne ſee Dem. Jeg lod mig gjøre til Neger, for at kunne kaſte mig for Deres Fødder. Tilgiv mig! Forkaſt mig ikke! Berøv mig ikke den Lykſalighed, at være Deres.

Anine.

Ulykſalige Anine! —

Philip.

Nei, o nei! ikke ulykſalig! Intet Øieblik for min Skyld i det mindſte. Har jeg ved min Fremfuſenhed den Ulykſalighed at mishage Dem, o ſaa, hvor tungt det end vil blive mig, vil jeg unddrage mig fra Dem, og fra al Livs Lykſalighed. Men det vil De ikke —

Anine.

Hvorledes kan jeg ſkjule for Dem, at jeg — er rørt ved Deres Hengivenhed for mig. Min Herre! jeg er ung; jeg er uerfaren, jeg er fremmed. Den Mistanke, den Angeſt for det Huus, jeg er

bragt ind i — den Angest og Afsky, jeg har for at blive her — — Min Herre! De er her fra Byen! De har Familie-Forbindelser her. Red mig, red mig fra det ulyksalige Huus, jeg er kommet i. Min Herre! kan De foragte mig, fordi jeg betroer mig til Dem, og anraaber Deres Beskyttelse for at reddes fra den Afskyelighed, at blive noget Øieblik her? —

Philip.

Guddommelige Anine! Kan jeg andet end tilbede Dem? Strax, strax. — Men her pleier være Vagt ved Dørren. Paa Gaden møde vi i Dag saa let den gale Capitain. Dog, Vagten, seer jeg, er væk, tilligemed Capitainen. Jeg springer hen, at hente Dem en Vogn hos Hyrekudsken her ved Siden. — I Øieblikket er jeg her igjen. — (for sig selv.) Og hvor tager vi saa hen? — Det raade Lykken for! Til Kongen i Akambu. (gaaer.)

Niende Scene.

Anine (allene.)

Hvad gjør Du, Anine! kaster Dig i et ungt, forvovent, vildt Menneskes Arme! O, men han viste mig saa megen Deeltagelse. Han er mig saa hengiven, saa beskeden, saa ærbødig. — Kjender Du ham da? — hvilken Udsigt! — Dog hvad Udsigt er ikke bedre end den, i dette afskyelige Huus. Den go-

de Neger synes dog heller ingen Bedrager. Det kan han ikke være, det er han ikke. Fat Mod, Anine! Det fordrer Din Skjæbne.

Tiende Optrin.

Anine. Philip.

Philip.

Vognen holder færdig; elskværdigste, fortryllende Anine! Kom! Lad os skynde os, førend vi røbes.

Anine.

Velan! men hvorhen?

Philip.

Til — til, min Moder. Men hun er paa Landet. Jeg bringer Dem et Øieblik hjem til mig selv, til jeg kan kaste den Maske, den kjære Maske, som har gjort min Lykksalighed, men som nu ikke for det første maa bruges mere.

Anine.

Ubekjendte unge Mand! — Men nei! Jeg kan ikke fornærme Dem ved nogen Tvivl. — Min Skytsengel! (alvorlig, og med sat Stemme.) Blusser De ikke, ved at en ung uerfaren, forladt, uskyldig, ulykkelig Pige kalder Dem **hendes Skytsengel?**

Philip.

Og det Spørgsmaal skulde ikke gjøre mig dertil, om jeg og havde besluttet, at være hendes Djævel!

Anine.

Altsaa Deres Haand! Kom.

Philip.

Man kaldte Dem Sultaninde! O denne Haand gjør mig til mere end al Verdens Sultaner, Konger og Keisere.

Fierde Optog.

(Volmars Huus.)

Første Optrin.

Philip, siden Henrik.

Philip.

Her er ingen. Ingen Sjæl, som jeg kan meddele min Glæde. O nu! o i dette Øieblik var det Tid for dig at døe, Philip! O jeg kunde ønske, at Nogen nu vilde slaae mig ihjel, saa blev ikke denne Glæde, den høieste, jeg kan komme til at nyde i denne syndige Verden, besmittet med nogen Bitterhed. — Men kommer her Ingen, som jeg kan betroe min Lykksalighed? — Henrik! velkommen Henrik! velkommen for at see mig glad, saa inderlig glad, som Du aldrig før har seet et Menneske paa Jorden.

Henrik (kommer.)

Til Lykke, Hr. Philip! jeg behøver ikke at gjette Aarsagen.

Philip.

Men Du maa være glad med mig, Henrik. See! der er alle de Penge, jeg eier; tag dem. Du maa, Du skal. Før vilde Du ikke. Tag Dem nu! Gjør Dig ogsaa glad, vær lystig! O kunde jeg i dette Øieblik gjøre den hele Verden glad, og see og nyde alle Menneskers Glæde. Det var at celebrere min Glædesfest, skjøndt gladere, end jeg er, kunde dog jeg ikke blive.

Henrik.

Det gik, som De ønskede. De fandt, De saae Deres Tilbedede.

Philip.

Det var hende. Jeg saae hende, jeg talte med hende. Jeg rørte ved hendes Haand; jeg kyssede den. Jeg løftede hende med mine Arme i Vognen. Jeg sad tæt ved hendes Side.

Henrik.

De kjørte med hende? hvorhen?

Philip.

O! Du veed det ikke. — Jeg er det usigeligen lykkalige Menneske, som har reddet hende fra det Fruentimmers' Huus. Hun er her ovenpaa, hos mig.

Henrik.

De har bortført hende! En skikkelig uskyldig, uerfaren, godtroende Pige!

Philip.

Bestie, Fæ, Satan! som kan besmitte min Glæde med den afskyelige Tanke, at jeg kunde være nederdrægtig nok til at forsøge paa at benytte mig af en Engels Uskyldighed og Godtroenhed. O kunde jeg da være saa glad!

Henrik.

Jeg kjender Dem førend i Dag, Hr. Philip.

Philip.

Ikke maaske tilgavns; men kjend mig da ogsaa i Dag, og fra i Dag af. Jeg er ikke den Forrige længer. O jeg har seet min Anine. Jeg var før lystig, og vild, og sværmende, og gal. I Dag er jeg glad. — Ja Henrik jeg har hende.

Henrik.

Imidlertid har De ført Deres Gudinde her hjem til Dem?

Philip.

Ja min Gudinde. Hun var i det Huus. Hun vilde, hun maatte derfra. Der var ikke Sted for hende. Jeg havde nævnt hende min Broders Navn, uden at sige hende, at det var min Broder. Jeg torde da ikke sige hende, at jeg bragte hende fra hans smukke Venindes Huus i hans eget. Jeg sag-

de hende, at jeg bragte hende hjem i mit Logis, for derfra at føre hende ud paa Landet til min Moder.

Henrik.

Til Deres Moder! hun er jo død — for mange Aar siden.

Philip.

Jeg maatte gjøre hende rolig. Jeg vidste ingen bedre Løgn at finde paa i det Øieblik. Jeg vil virkelig bringe hende et Steds hen, til den beste, den ærværdigste Kone, jeg kan opdage, naar jeg faaer udfundet en, som jeg kan betroe denne Skat.

Henrik.

Men hvordan Pokker har De baaret Dem ad, at faae hende herind i Huset, uden at nogen af os har mærket det?

Philip.

Jeg havde jo Nøglen til Bagporten. Der kjørte vi til, omme i den anden Gade; og vi gik op af Sidetrappen.

Henrik.

Men hvor vil De da føre hende hen? for, længe har De dog ikke i Sinde at beholde hende her paa den Fod!

Philip.

Det er det, jeg ikke veed. At hun ikke skulde blive kjendt, naar jeg maa bringe hende herfra, har

jeg opsøgt nogle af min Søsters Klæder, oppe i hendes efterladte Garderobe, som hun nu klæder sig i.

Henrik.

Men endnu engang, hvor vil De føre hende hen?

Philip.

Endnu engang, Dosmer, jeg veed det ikke. Jeg vilde nu raadført mig med Dig derom, selv kan jeg ikke udfinde det. Min Tante er en Flane; min ældste Cousine en Snærpe, den anden en Hyklerske; Grand-Mama saa gjærrig, at hun troede, hun kom til at sulte, om hun skulde give hende et Maaltid, og — hvem anden vil imodtage et Fruentimmer, selv af mig? O dersom min Fader var her!

Henrik.

Saa vilde De forestille ham den Svigerdatter, De havde fundet til ham!

Philip.

O ja, det vilde jeg, Henrik. O jeg kjender denne velsignede Mand, dette Menneske, denne Fader.

Henrik.

Han vilde vist fornøie sig.

Philip.

Sikkerlig vilde han. Har han ikke taalt mig, elsket mig, som Søn; og han skulde ikke elske hende som Datter!

Henrik.

Hr. Philip, Hr. Philip! er det Deres Alvor? hvis ikke, saa tag Flugten i Øieblikket.

Philip.

Hvorfor?

Henrik.

Han kommer.

Philip.

Hvem?

Henrik.

Deres Fader. Det er hans Vogn, der ruller frem. Hvor Hestene er forpustede! Han har havt Hastværk.

Philip.

Min Fader selv, saa uformodentlig! hvad kan Aarsagen være? — Dog jeg bliver ved mit Forsæt. O! i Dag, i det mindste i Dag, intet Øieblikks Mismod! og dog — strax vil jeg ikke vove at stille mig for ham. O min Anine venter mig ogsaa vist alt. Jeg gaaer til hende, jeg siger hende Alting reent ud; at det er Løgn, at jeg vilde bringe hende til min Moder. Jeg vil sige hende, hvad min Fader er for en Mand, og bringe hende hen for hans Fødder. (gaaer.)

Andet Optrin.

Volmar, Faderen. Henrik.

Henrik (som er gaaet ham i Møde.)

Velkommen, naadige Herre! Herren pleier ellers, at lade os vide, naar De vil komme til Byen. Denne Gang er Deres Ankomst os uventet.

Volmar.

Dog ikke ubehagelig? haaber jeg. Er nogen af mine Sønner hjemme?

Henrik.

Baron Ludvig reed for en Times Tid siden ud af Porten.

Volmar.

Saa! Reed han? Havde han Selskab?

Henrik.

Han havde Godbert med; ellers ingen.

Volmar.

Godbert! Det er mig kjært. Alting vel for Resten?

Henrik.

Ved det gamle, Herre!

Volmar.

Virkelig, ved det Gamle? — Er det sandt, saa.....

Henrik.

Herren synes at tvivle. Det synes, som Deres Sind var i Oprør! Virkelig! saavidt jeg veed.....

Volmar.

Oh det var intet. Jeg er lidt varm af Reisen. — Gaae hen til min Broder Robert. Sig ham, jeg er kommen til Byen. Bed ham være saa god at besøge mig, jo før jo heller; eller ogsaa lade mig vide, om jeg kan komme til ham. Skynd Dig.

Henrik.

Strax, Herre! (gaaer.)

Tredie Optrin.

Volmar.

Er der noget om det, min Broder skriver, saa har da Ludvig dog neppe fortroet sig til sin Tjener. I det mindste er det mig dog kjært. Det er mig ogsaa kjært, at jeg ikke videre indlod mig med ham. Skulde jeg have den Bedrøvelse paa min gamle Alder, at min Søn, min sindige, min forstandige, min ædle Ludvig, skulde begaae et saadant Skridt! Robert skriver saa meget bestemt. Jeg burde neppe tvivle.

(Tager et Brev af sin Tegnebog, og læser.)

"Hvor megen Eftergivenhed, Du end viser Dine haabefulde to' Sønner" — O det var de; er de det ikke, saa er det dog haardt, at knuse mig med den Bebreidelse — "saa er det dog neppe med Dit Minde, at den ældste, Stamherren, Din Ludvig, er i Begreb med at ægte et Fruentimmer, som for ikke længe siden er kommet her, for at

søge bonnes fortunes, og som ved sin forrige Elskers Død, med hvilken hun levede en kort Tid, nu er vacant. Jeg holdt det for Familie-Pligt, at advare Dig, om Du endnu kunde tage Dine Forholdsregler. Men dermed maatte der i saa Fald hastes, thi jeg er underrettet om, at Kongebrevet bliver expederet paa Fredag."

Hvor gjerne vilde jeg ikke troe det beste? men blot Bagvaskelse kan det dog neppe være. Det var hans Forsæt at knuse mit Hjerte; men han veed, jeg er ikke lettroende; og naar jeg kunde overbevises om den fuldkomne Usandhed, saa var Opdigtelsen blot ondskabsfuld Dumhed. O at den var det! Men jeg glemmer at spørge efter min vildhovede Philip. (ringer.) Jeg er utaalmodig efter at faae Sammenhængen at vide. Er der noget om, saa vil han have mærket det.

Fjerde Optrin.

Volmar. En Tjener.

Volmar.

Er min Søn, Philip, hjemme?

Tjeneren.

Jeg har ikke seet ham gaae ud. Han var nylig paa sit Kammer.

Volmar.

Siig ham, jeg er kommen. Kald ham! (Tjeneren gaaer.) Jeg frygter mindre hans aabne Caracteer, end den Andens Sindighed, og stille Væsen.

Femte Optrin.

Philip. Volmar.

Philip.

Velkommen, kjæreste Fader!

Volmar.

Min Søn! min Philip! Dig har jeg altsaa dog! Lad mig ret omfavne Dig, min Søn! Det glæder mig at see Dig, og at omfavne Dig.

Philip.

Allerbedste Fader; Jeg broutede for lidt siden af, at jeg var saa glad, at ingen Ting kunde gjøre mig gladere. Min Fader omfavner mig med saadan Godhed. O, min Glæde er nu først fuldkommen. Maatte dog min Fader altid finde mig denne Godhed værd!

Volmar.

Vedligehold stedse dette glade Sind, foretag intet, som nedbryder Din Glæde. Viis mig altid den aabenhjertige Fortrolighed, Du hidtil har viist, og min Godhed og Ømhed for Dig skal være uforanderlig.

Philip.

Det er ikke lette Vilkaar, min Fader paalægger mig. Hidtil er jeg glad af Temperament, ikke af stolt Selvfølelse; men Sindsforfatningen skal beroe paa saa mange Ting, siger man, som ikke staae i ens Magt.

Volmar.

For det meeste, min Søn, er det blot en Udflugt for saadanne, hvis Selvbevidsthed ikke medfører fornøiet Sind.

Philip.

Men nu, min Fader! aldrig at foretage nogen Handling, som kunde, eller som burde forandre Sindets Munterhed — o min Fader, lad det ikke være et Vilkaar ved Deres dyrebare Ømhed og Godhed for Deres Philip.

Volmar.

Gode Dreng! Nei det skal det heller ikke være. Det lover jeg min beskedne og aabenhjertige Philip, naar Du lover mig, at Du intet vil gjøre, intet, som, Du ikke skulde føle Dig overbeviist, at være tilladeligt, uden at det maa være indbefattet i Din Fortrolighed til Din Fader.

Philip.

O min Fader! hvor let at love Dem ubegrændset Fortrolighed paa denne Betingelse? Jeg sagde min Fader, jeg var i Dag, endogsaa førend jeg saae

Dem, ret inderlig glad. Det er Beviis for, at min Selvbevidsthed ikke misbilliger det, som opfylder mit Hjerte. Men det er saa opfyldt. Jeg har længtes saa efter at udtømme det i denne Faders Barm.

Volmar (for sig selv.)

Han glæder mig inderlig. Der maa være noget paa Færde; men det er usandt, det, min Broder i sit Brev melder om Bruden; eller ogsaa denne har maget, at det er gaaet overstyr.

Philip.

Men min Fader, som pleier være saa munter, synes mig selv i Dag saa tankefuld! Skulde —

Volmar.

Jeg er det virkelig; jeg har faaet et Nys om det, mine Sønner her foretage sig. Endskjøndt man har forbigaaet at spørge om mit Minde, vilde jeg dog gjerne see den Svigerdatter, man vil give mig.

Philip (for sig selv.)

Henrik har forekommet mig, og fortalt ham om min Anine. (høit.) De vil see hende, min Fader! O De er Godheden selv. Jeg vidste det. De vil tilgive os; o naar De kun seer hende, var De endogsaa mindre god og øm, var De overmaade vreed og uforsonlig, o! ved at see hende maatte De blive forsonet.

Volmar.

Men først ønskede jeg dog nok at see Ludvig, og tale med ham. Hvor er han?

Philip.

Jeg veed ikke. Men kald ikke Deres Ord tilbage?

Volmar.

Hvem er Ludvigs Kjæreste? Formodentlig meget smuk?

Philip (for sig selv.)

Han veed ogsaa Ludvigs Roman. (høit.) Det finder hele Verden hende. O! men min Fader, som er saa god, og som har lovet at ville være mod mig den overbærende fortrolige Fader; siden De veed den Historie med Ludvig, saa den ikke kan dølges for Dem, o saa vær heller ikke vreed paa ham.

Volmar.

Virkelig, jeg har større Vanskelighed ved at tilgive ham. Han, med sit satte sindige Væsen, som man troede at kunne saa trygt overlade sin egen Bestyrelse! Pigen kan man i alt Fald ikke fortænke. Men hvor er Ludvig falden dette Fruentimmer i Hænderne?

Philip.

Vi vare i Selskab med hende for nogen Tid siden til Stornfeldts. Der saae han hende første Gang.

Volmar.

Til Stornfeldts! — det er da muligt, at Robert gjør hende Uret, at det er et skikkeligt Fruentimmer. — Hvad er det for Resten for et Fruentimmer?

Philip.

Hun er tækkelig. Ludvig finder hende meget skjøn og elskværdig. Jeg veed for Resten meget lidt om hende, uden at stakkels Ludvig har i Dag havt megen Uorlighed over et Besøg, hun havde modtaget af en vis gal Kaper. Dog, det veed min Fader uden Tvivl alt. Man gjør maaskee ogsaa baade ham og hende Uret. Jeg veed desuden meget lidt af den hele Sag. Enhver har nok i sin Deel. Min Fader vil vist tilgive mig, at jeg ikke veed noget angaaende denne Sag, og intet rapporterer. — Hvo er altid klog? De tilgiver ham kjæreste Fader; o men mig, ogsaa mig tilgiver De.

Volmar.

Det var for meget forlangt, at Du skulde være Opsynsmand over Din ældre Broders Opførsel, især, naar han har saa lidt fortroet sig til Dig, som det synes. Jeg ønskede endog saalidt, at Du skulde være hans Angiver, at det er mig kjært, jeg først er underrettet af en Anden. Dig, gode, ædle Dreng! nei jeg er slet ikke vred paa Dig. Jeg tilgiver Dig Alting ret oprigtig.

Philip.

O De tilgiver mig; og De er underrettet, og De sagde mig selv, at De vilde see Deres tilkommende Svigerdatter; og at De ikke heller var vred paa hende?

Volmar.

Nu, siden hun ikke er min Svigerdatter endnu.

Philip.

O naar de kjendte hende! Der er da intet Fruentimmer paa Jorden, De tusinde Deelen saa gierne vilde have til Svigerdatter. De vilde selv elske hende saa inderlig. Hun er Godheden, Elskværdigheden, Uskyldigheden selv.

Volmar (for sig selv.)

Jeg skulde snart troe, han var selv forlibt i hende. Vist maa hun især være Uskyldigheden selv — Men ligefuldt, jeg vil see hende. Jeg har alt tilgivet hende, Stakkel!

Philip.

Lykkalige Philip! O hvilken Fader! De vil see hende; o De vil vist ogsaa elske hende; det er umuligt andet. De vil tilgive os allesammen.

Sjette Optrin.

Volmar.

Han løb sin Vei med det samme. Det er en forunderlig Enthusiast. Det har han altid været.

Besynderligt! han er ogsaa forlibt i hende, ligesaavel som Broderen; han driver det til at troe, at jeg ordentlig kunde give mit Minde til et saadant Parti; han fortæller dog selv, hun har taget mod Besøg af en Anden. Dog har han gjort hendes Bekjendtskab til Stornfeldts. Det er selsomt. Havde det været ham selv, der havde begaaet en dum Streg, og skulde bede om Naade for sin egen Donna, saa kunde han aldrig gjøre det med mere Heftighed. Der er Henrik tilbage.

Syvende Optrin.

Volmar. Henrik.

Volmar.

Traf han min Broder?

Henrik.

Nei Herre! Han er taget paa Landet. Og, jeg kan ikke bare mig for Latter, De sagde mig, at han — og det skjøndt ubuden, sagde de — var tagen ud til Bryllup.

Volmar.

Er det saa latterligt! Til hvis Bryllup?

Henrik.

Det er just det, som er det løierlige. Til Baron Ludvigs, sagde de. Og det vilde de fortælle mig for den uryggeligste Sandhed; som om jeg ikke

vidſte det bedre. Finder Herren det dog ikke ogſaa løierligt!

Volmar.

Viſt, med hvem, ſagde man, det var?

Henrik.

Med en vis Julie, ſom var i Huſet hos den rige Agent Trom, der døde her for noget ſiden.

Volmar.

Viſt er det beſynderligt. Imidlertid løb hen, at melde mig til Kjøbmand Stornfeldts! Jeg kommer ſtrax derhen. (Henrik gaaer.) De ere vel ikke ogſaa til Bryllup! Det paſſer med, hvad Oncle Robert ſkriver. Jeg begynder at frygte, at det ikke hænger ſaa rigtigt ſammen. Men det er dog til Stornfeldts, han har ſeet hende. Man gjør maaſkee Fruentimmeret Uret.

Ottende Scene.

Volmar. Philip. Anine.

Philip.

Endnu engang, min Fader! De tilgiver min Broder, men De tilgiver ogſaa mig, Deres Philip! og De vil ſee hende?

Volmar.

Du er ogſaa den evige Sværmer. Pleier jeg ikke at holde, hvad jeg lover? Naar jeg ſiger Dig, at jeg tilgiver Din Broder, om han endnu er at redde,

hvor kan Du da tvivle om, at jeg ja vilde tilgive Dig?

Philip.

Hører Du, hører Du, min Anine! han tilgiver min Broder! o! hvorledes skulde han da være mig vred, end sige lukke for Dig dette ædle godheds-fulde Hjerte? O min Fader! see allene paa denne Engel af Pige. Jeg beder for det første om intet andet. Er det muligt at see hende, uden at elske hende?

Volmar.

Nu nu, om ikke just elske hende, det kunde efter Omstændighederne være lidt for meget forlangt, men, siden hun har saa ivrig og i Grunden saa god en Talsmand, saa, det lover jeg, skal ogsaa hun være indbefattet i min Tilgivelse.

Anine.

Ædle, omme Fader! Deres Søn, Deres Philip, som jeg vel kun kjender meget kort, har lært mig, at kjende sit Hjerte fra saa fortreffelig en Side; han har fortalt mig den Forseelse, De har tilgivet hans Broder. De bekræfter den i mit Paahør — De.....

Volmar.

Nu, kjære Jomfru! det har jeg gjort. Jeg elsker mine Børn. Men fordi jeg tilgiver dem og Jomfruen med, kan De spare Deres Knæfald. Dem

kan de Ophævelser ikke hjelpe. Jeg vil Dem intet ondt, naar det bliver ved det, det er; jeg saae gjerne.....

Anine.

Nei, ædle Mand! De, som er saa god og ædel mod Deres Børn, ja endog mod en Person, som havde saa lidt Grund til at vente saa meget af Deres Godhed; De kan ikke støde mig, en ulykkelig forladt Skabning fra Dem, som har i dette Øieblik ingen Tilflugt paa Jorden, om De forkaster mig.

Volmar.

Nu, jeg tilgiver Dem jo, og lad mig dermed være!

Anine.

Jeg er i al min Ulykke saa lykkelig, at De har intet at tilgive mig, uden den Dristighed, at jeg anraaber om Tilflugt for kort Tid i Deres Huus, og den vil Deres ædle Hjerte ikke afslaae mig.

Volmar.

Intet at tilgive Dem? min kjære Jomfrue! Jeg skulde ikke vægre mig ved at give Dem Tilflugt i mit Huus, efter at De har villet røve, vanære mig min Søn, min forstandige Ludvig, og, som det synes, forvirret mig ogsaa denne Krabats vilde Hoved? Det, jeg vil finde vanskeligt at tilgive Dig, min Fusentast, er, at Du kan bringe mig Din Broders Donna lige under Øinene, og det med saa-

dant et Forslag. I skulde ordentlig anholde, om Hr. Ludvig ikke ligefrem maatte ægte hende!

Anine.

Jeg — Deres Søn Ludvig!

Philip.

Jeg bringe Ludvigs Donna for Deres Fødder, min Fader! Det kunde De troe om mig? De kunde ansee min Anine for at være hende — ? Min Fader, min Fader! De har misforstaaet mig. Det er min Anine, den Pige, jeg har frelst fra det ulykkelige Huus; den ædelste, uskyldigste, bedste Skabning, Jorden bærer. De veed det ikke?

Volmar.

Jeg er ganske forvirret. De er ikke det Fruentimmer, som Ludvig.....

Philip.

For Himlens Skyld, beste Fader! vanær intet Øieblik længer min Anine eller mig med en saadan Mistanke. Jeg skulde bede om Tilflugt i Deres Huus for hende? Jeg har en eeneste Gang i mit Liv seet hende. Min Anine tager De for saadan En?

Volmar.

Altsaa er det da mig, som skal bede om Forladelse? Næsten bringer Deres Mine, Deres Tillid, mig dertil. Min Philip er indtagen af Dem. Virkelig, jeg har ondt ved at kunne dadle ham derfor. Men De søger Tilflugt i mit Huus. Nu, da det

blot beboes af mig og mine Sønner, er det aldeles ingen passelig Tilflugt for Dem. Jeg skal sørge for at bringe Dem ind i et anstændigt Huus, saasnart jeg faaer at vide, hvem jeg bringer derhen. Men jeg har i dette Øieblik ingen Tid at erkyndige mig nøiere. Ophold Dem her, om De saa synes, imidlertid. Jeg haaber ret snart at see Dem igjen i roligere Forfatning.

Anine.

Ædle Mand.

Philip.

Min eiegode Fader!

Volmar.

Jeg forlader mig til, at min Philip, hans Lidenskab uagtet, foretager intet uden Overlæg med mig. Jeg er desværre! beskjæftiget med at redde min, i Almindelighed mere forstandige, men mindre aabenhjertige Ludvig fra en Daarlighed, som fordrer Hast, om den skal forebygges. Jeg vil nøiere lære at kjende Dem, og hvad der bringer Dem i den ulykkelig Nødvendighed at fordre Tilflugt hos mig. Tilgiv mig min Feiltagelse, for saavidt jeg har taget feil. Jeg maa ile hen til Stornfelds til min anden Søn. O! var det ikke for sildig at frelse ham!

Niende Optrin.

Philip. Anine.

Philip.

Forunderligt! Han vidſte intet om min Anine! Men han talte jo med mig før om ſin Svigerdatter. Ludvig ſkulde dog for Pokker ikke have i Sinde ogſaa at gifte ſig? — O min Anine! men Du har ſeet min Fader, og — men han kunde miskjende min Anine! —

Anine.

Og ſelv, da han miskjendte mig, tilgav han mig — og det trods hans Fortørnelſe, med den Ømhed, Venlighed og Godhed —

Philip.

Anine! Anine! Du elſker alt min Fader! Pige! Havde jeg aldrig elſket Dig før, var Du ſaa heslig, ſom Du er ſmuk — o ſaa tilbad jeg Dig ligefuldt for det Hjerte, ſom ſkjønner ſaa paa min Faders Anine! kunde jeg ved ret megen, langvarig, Stræben i at ſtudere paa at danne mig efter denne Mand, bringe det til noget, noget lidt, at ligne ham; Anine, ſkulde De da ogſaa kunne — elſke mig!

Anine.

O Philip! naar jeg ret ſaae Dem ligne ham — Men ſaa ſkulde De ikke kunde gjøre Dem til Ne-

ger, til Slave, og give Dem bort til ethvert ubekjendt Ansigt, som De saae, og syntes om.

Philip.

Det kunde jeg ikke love Dem, dersom jeg ikke kunde love mig selv, at der aldrig skulde komme nogen, som overgik min Anine. —

Anine.

Deres Anine! saa afgjort Deres!

Philip.

Naar De seer mig ligne min Fader, sagde De. O nu veed jeg et Maal for min Stræben.

Anine.

Der kommer nogen. Det var kun Deres Fader, jeg vilde vise mig for.

Philip.

Det er min Broder.

Anine.

Jeg vil hverken sees af ham eller nogen, førend jeg nærmere bliver kjendt af Deres fortræffelige Fader, og han selv værdiges at fremstille mig.

Philip.

Vores Fader! han er ogsaa min Anines.

(De gaae.)

Tiende Optrin.

Ludvig. Godbert.

Ludvig.

Jeg kunde ikke drage Aande i Byen; Jeg kunde endnu mindre uden for den, og atter her ligesaalidt.

Godbert.

I lidenskabelige og forlibte Folk ere nogle løierlige Personer. Du bærer Dig nu ad, saa man skulde troe, at Verdens Ulykke var opost; og saa er heele Stadsen, at en Pige, som Du synes om, spiller Dig lidt Hokuspokus. Du var ogsaa en sindig Mand i forrige Tider. Jeg synes, der skal noget andet til at gjøre en sindig Mand mismodig. Lykken smiler ad Dig paa alle Kanter. Du er født til Rigdom, og med et Hjerte, til at bruge den vel. Du er en retskaffen ung Mand. Du er elsket og agtet af alle.

Ludvig.

Men af min Julie? Jeg har intet mere; jeg har tabt alt med Julie. O Godbert! Du veed ikke, hvad det er at elske. I alle mine Planer, i alle mine Forhaabninger var Julie indfattet. Hun forlod mig, og sønderrev dem alle. Hendes Lykkalighed var mit eeneste Maal. Nu er jeg som den vildfarende Vandrer, der ikke har andet Maal end det Sted, hvor han udmattet synker til Jorden.

Godbert.

Er det Mands Adfærd, Ludvig! fordi Du har mistet en Pige, som Du maatte holde det for en Lykke at blive skilt ved! Jeg lempede mig efter Dig i den første Hede. Jeg maa nu tale til Dig, som Mand, som Din Ven. Hvad kalder Du Ulykke? Skulde Du have Ret til at klage? Det er Utaknemmelighed, Ludvig. Vogt Dig, at Du ikke en Dag lærer at kjende, hvad Ulykker er.

Ellevte Optrin.

De Forrige. Henrik.

Henrik.

Her er en Seddel, som Portneren flyede mig. Den kom før, medens Herren var ude, og saa skulde jeg — —

Ludvig.

Godt! Gaa. — Denne Seddel Godbert. — Den er fra Julie — Hvad kan den — —

Godbert.

Hvad den kan indeholde? At Equipagen har gjort sin Virkning! at Frøken Julie seer, hun har gjort et slet Bytte, og vilde gjøre det om igjen. Læs den ikke, jeg beder Dig, Ludvig! Har hun brudt dine Lænker, saa smed Dig ikke selv i dem paa ny.

Ludvig.

Der har Du Seddelen. Jeg vil ikke læse den.

Gjem den; brænd den; gjør ved den, hvad Du vil. Men hvordan mon hun dog kan besmykke Brevet fra Trom, og hendes Opførsel? Det gad jeg dog seet.

Godbert.

Besmykke det! Det kan Du ubeseet forlade Dig paa, hun har gjort ganske mesterlig. Et Fruentimmer forseer sig aldrig. Du kan rolig lade mig beholde Sedlen. Jeg skal ved Leilighed læse den, og give Dig en Extract af den. Men der er jo Din Broder.

Tolvte Optrin.

Philip. De Forrige.

Philip.

Nu Broder Ludvig! er Du os ikke forbunden? Har vi ikke forrettet vore Ting godt for Dig?

Ludvig.

Hvad har I forrettet for mig? Hvem?

Philip.

Har ikke Henrik alt sagt Dig det? Equipagen! Nu vel. Jeg kom underveir med, at der handledes om en Foræring til Din indianske Donna. Det var nu godt nok betænkt, at Du vilde gjøre hende en Foræring, og at den Foræring betydede noget. Men jeg har selv mærket, at naar man er forliebt, saa er man ikke rigtig i Hovedet. En meget rigtig An-

mærkning, som Du selv tilforn har havt den Godhed at gjøre for mig.

Ludvig.

Det gjør mig ondt, at.....

Philip.

Du har gjort mig Uleilighed; ikke? Det skal ikke gjøre Dig ondt. Jeg har tjent Dig af et godt Hjerte. Jeg fandt, som sagt, at der var en betydelig Mangel ved Din Foræring. Disse indianske Prindsesser, seer Du, er vante til at opvartes af Sorte. Det seer desuden godt ud, at der staaer en Sort bag paa en smuk Vogn, og paa en Vogn, en Elsker forærer sin Donna, maa der endelig staae En.

Ludvig.

O hold dog op med Din Fjasen!

Philip.

Snak; hør mig ud! Saadan en Sort er, eller forestiller, en Slave. Et Sindbillede paa Giveren, som ikke bør mangle. Saadan En klæder man imod Landets Skik og Brug i en fremmed eller phantastisk Dragt. Det er narrisk. Ogsaa et Sindbillede paa Giveren.

Ludvig.

Farvel Hr. Prædikant! Du burde i denne sidste Betragtning været Neger, og fulgt med Equipagen.

Philip.

Har jeg ikke det gjort? dog jeg tilstaaer det:

ikke for i Giverens Sted at være Donsellens Nar. Imidlertid fik Din Vogn først sit tilbørlige Udseende, da der fulgte den behørige Neger med. Uden Neger havde den ikke gjort sin Virkning, ja, var, troer jeg, neppe bleven modtaget. Nu ikke allene tog hun imod den; men det som mere er, Din hollandske Rival kom ved samme Leilighed paa Porten. Henrik fik Capitain Trom narret bort, og saae jeg ret, saa var det Frøkenen ligesaa kjært, som det maa være Dig.

Godbert.

Hvad sagde jeg? Vognen virkede.

Ludvig.

Men hvad er dog alt dette for Historier?

Godbert.

Det er forunderligt, en kan ikke gjøre en Narrestreg, uden man skal vælte sig ind paa ham, for at have Ære at tage Deel i den.

Philip.

Narrestreg eller ikke af min Broder, saa er det det Klogeste, jeg har gjort i mit Liv; ogsaa Dig, Ludvig! har jeg herved gjort en anden endnu vigtigere Tjeneste, end at faae Capitain Trom jaget bort fra Din Donna; og det var just det, jeg vilde fortælle Dig; jeg har forekommet Dig hos vores Fader, den eiegode Fader! og mere end halv skaffet Dig hans Forladelse for Din Galskab.

Ludvig.

Min Fader!

Philip.

Ja, Du veed dog vel, han er kommen.

Ludvig.

Min Fader er kommen; og Du har sagt ham —

Philip.

Jeg veed ikke, hvem der har sagt ham Din Historie med Julie; men han vidste den, og han var meget urolig. Jeg oplyste ham saa godt, jeg kunde. Det lod, som han tvivlede om, at det kunde være en skikkelig uskyldig Pige, men jeg sagde ham ligefrem, for det er en Fader, som fortjener Oprigtighed, at hun maaskee byttede Dig nu bort for Capitain Trom van Gravenhaag; og jeg talte for Dig, som en ærlig Broder. Hvad jeg ikke selv formaaede at tale for Dig, dertil brugte jeg en Advocat; o! kjendte Du den Advocat, saa vilde Du begribe, at Din Sag er ført saaledes, at den gode Fader vil holde sit Ord, og hverken være vred paa Dig, eller forfølge Din Donna.

Ludvig.

Ulykkalige fordømte Fusentast — Og hvor er min Fader?

Philip.

Du takker mig paa en smuk Maade. — Min Fader gik for et Øieblik siden hen til Stornfeldts.

Ludvig.

Som han ikke treffer hjemme. Han er endnu derude, og venter forgjæves paa mig og min Brud, for at bivaane vores Bryllup. Jeg maa søge ham, for at oplyse ham, for at retfærdiggjøre mig og min Julie. (gaaer.)

Trettende Optrin.

Philip. Godbert. Henrik.

Philip.

Han skulde havt Bryllup med hende, Godbert! Han skulde havt Bryllup med denne Donna, og Stornfeldt selv skulde være ved Bryllupet. Stornfeldt! Hvorledes hænger det sammen, at Stornfeldt skulde være Medvider i en Mariage imellem Ludvig Volmar og en.....

Godbert.

Jeg er selv bestyrtset. Jeg vidste nok, han havde i Sinde at givte sig med hende; men at Stornfeldt, en Mand af hans Caracteer, Faderens Ven, kunde nedlade sig til at befatte sig dermed, det forstaaer jeg ikke. Her er den Seddel, hun har skrevet ham til, medens vi var ude. Den maa jeg læse, om den kunde give os noget Lys. (læser.)

Philip.

Det skulde være forbandet, om vi har taget

feil, og om det virkelig var et skikkeligt Fruentimmer, denne Indianerinde, som vi har troet langt anderledes om, og.....

Godbert (efterat have læst Seddelen.)

O min Anine, min Anine er det, som har foraarsaget denne hele Forvirring. Og det har jeg ikke vidst! Jeg maa søge lys, baade hos Fader og Søn; denne Seddel opklarer Alting. (gaaer.)

Fjortende Optrin.

Philip.

Hans Anine! hvor Djævelen kommer han til at kalde hende hans Anine. O, men endnu har jeg hende. — Hun er for evig min. Men han kaldte hende sin, efterat have læst en Seddel fra Ostindianerinden — Og Stornfeldt vidste af hendes Bryllup med Ludvig — O! jeg har maaskee gjort den arme Ludvig en hæslig Tjeneste! — men min Anine skulde være Skyld i — — Noget veed han dog om Anine; jeg maa efter ham, gesvindt, for at faae noget om min Anine at vide — O! — men dog først op at kysse min Anines Haand. —

Femte Optog.

(Julies Huus.)

Første Optrin.

Julie. Mad. Dirk.

Mad. Dirk.

Nei Frøken! nei. Hun er borte. Vi har leedt allevegne oppe og nede! der er ingen Krog i hele Huset, som vi jo har støvet omkring for at see, om hun ikke skulde være forstukket der; der er ingen Busk i Haven, kort sagt ikke et Hul, saa stort som et Musehul, hvor vi jo har leedt; men borte er borte! Hun er ingensteds at finde.

Julie.

Ulykkalige Julie!

Mad. Dirk.

Ja, det maa De vel sige, Frøken! og stakkels ulykkalige Anine, som nu vist er bragt ombord igjen af den forbandede Sørøvers Matroser. For hvor skulde der ellers være bleven af hende? Siden han gik, er ogsaa de Gripomenusser borte, der stod ved Porten. De har vist passet paa, og været her inde, og taget hende, og bragt hende afsted med ham.

Julie.

Men Negeren!

Mad. Dirk.

Er ogsaa væk. Ja vist; de har taget ham ogsaa; jo! Trom veed nok, hvad han gjør. Han fører ham med sig, og den Karl er ham saa god, som rede Penge. Jeg har jo nok hørt salig Agenten snakke om det; derovre i Vestindien, og paa St. Croix, der sælger de de arme Negere, og saadan En, som denne, kan Hr. Trom faae en syv otte hundrede Rigsdaler for. Det var dog evig Skade, om han saadan skulde sælges som et andet Fæ, for det var jo en Neger, som man aldrig seer Magen til. Han var snart ligesaa fornuftig, som om det kunde være jeg eller et andet Menneske, og saadan en alart en, som en Vindspiller; og ligesaa from og venlig saae han ud af Øinene, og det levede og dandsede, alt det, der var paa ham; og saa var han jo desuden foræret Dem af Deres Baron Ludvig; derfor vilde De vist ogsaa holdt af det arme Dyr, naar han først var bleven lidt huusvant; men nu har de slaaet et Begplaster for Munden paa ham, de hollandske Søhunde! ligesom paa Deres Anine. Og borte ere de.

Julie.

Selsomme Ulykke! Hun er borte. Bortstjaalet, bortrevet af mine Arme, fra mit Hjerte! Al Lyksalighed er paa eengang revet derfra. Min Ludvig, min Anine, alt, hvad der var mig kjært i Verden;

i det Øieblik jeg skulde blevet den allerlykkaligste af alle Dødelige.

Mad. Dirk.

O nei Frøken, o nei slaae Dem ikke saa reent utrøstelig. Jeg har jo, som De selv befalede mig, sendt Bud baade til Stornfeldts og til Volmars, og en af dem vil dog vide at gjøre Anstalter. Om han ogsaa har bragt baade hende og Negeren ud om Borde paa Fartøiet, saa seiler de dog vel heller ikke saa i et Øieblik afsted med hende. Vi boer jo dog i et christen Land, og uagtet den gale Trom har gjort sig til en Hollænder, saa har han dog vel ikke gjort sig til en Menneskeæder; og vel er det dog ogsaa, at han har taget Negeren med; for synes han at kunne have Lov til at tage Anine, og føre hende bort, fordi hun hørte ham til; saa kan han dog ikke have Lov til at gaae hen, og tage Negeren, og slæbe af med, for er han skjøndt Kaper, saa kan han dog nok ikke have Lov at kapre her midt inde i Byen.

Julie.

Men ingen hører man noget fra!

Mad. Dirk.

Ih, men Frøken, det er jo kun et Øieblik, siden vi sendte alle Folkene ud hver ad sine Veie.

Julie.

Men hvor let er den hele Efterspgning forgjæves. Nei Mad. Dirk! det er ikke Trom, der har ta-

get dem; det er jo reen Urimelighed. Hvor torde han det? hvor kunde han det? Vilde de ikke have ſtræbt imod? hvilken Tummel vilde det ikke have gjort i Huſet? og det ſkulde ingen have mærket? Nei Negeren har været udſendt for at røve min Anine fra mig. Det hele Geſandtſkab med Vognen var ikke udſkikket uden for det ſamme.

Mad. Dirk.

De ſiger noget, Frøken; Ja naar ſaa er, ſaa er hun jo kun bragt hen til Baron Volmars; for der kom den ſorte Djævel jo fra. — Men, det er ſandt, det er jo ogſaa reent urimeligt. Hvad vilde Baron Ludvig med Anine? Foreſtiller De Dem, at han er ſaadan en? O ja! man kan nu ſnart ingen Skjelm troe; men var Ludvig ogſaa ikke bedre, ſaa ſaae De jo ſelv Negeren! ſaae han ud til at lade ſig bruge til et Pigeran? Han ſaae jo ſnarere ud til ſelv at være Pigernes Jens. Havde De kun ſeet, hvor venlig han bar ſig ad mod Deres Anine, da jeg forlod ham allene med hende her i dennne Stue. Der ſad hun, ſom De ſidder, og græd; han ſtod først længe her, hvor jeg nu ſtaaer, og ſaae paa hende, ſom om han ſkulde ſee hende tvers igjennem; ſaa ſtyrted han hen til hende, og faldt paa Knæ for hende, og tog ſaa ærbødig hendes Haand, og da han havde begyndt at kysſe paa den, O! — ſaa troede jeg, det aldrig have faaet Ende igjen.

Julie.

Og om det nu har været en forklædt Person, som kun har forestillet Neger?

Mad. Dirk.

Nei, var han ikke, Frøken! nei, for jeg gav nok Agt paa ham, det gjorde jeg; havde han været forklædt, saa havde han nok kunnet sværte sig i Ansigtet og paa Hænderne; men hans Haar var ganske krøllet, og han havde saadanne deilige hvide Tænder, og det hvide i Øinene glindsede saadan, som paa en rigtig Neger; alt det havde han ikke kunnet gjøre efter. Nei det er rigtig den forhærede Kaper, der har ranet dem bort. Hu! havde jeg ham her! Jeg skulde saadan have fat paa ham med mine Negle, at han skulde være glad til, at han slap med Livet, mod at love selv at bringe os baade Anine og Negeren tilbage. — Men hvor mon dog Folkene blive af? (gaaer mod Udgangen.) Men kommer ikke der den Røver-Djævel selv ansættendes?

Julie.

Jeg undflyer hans Støien. Jeg kan ikke indlade mig med ham. See, hun udforsker ham, og bliver af med ham.

Andet Optrin.

Mad. Dirk. Trom.

Trom.

Den Satans Karl, som kom her, og gjorde mig al den elementske Allarm, og vovede at fordre mig ud. Jeg samlede alle mine Tropper. Jeg begav mig om Borde paa mit Skib. Jeg gjorde klart Skib. Alle Kanonerne var ladte; Alle Constablerne stod med de brændende Lunter, alting var færdigt til den forfærdeligste Trefning, der nogensinde er holdt paa denne Side Linien, men min Capitain von Eisenhart vovede ikke, at byde sig frem. Efter forgjæves Venten og Krydsning opdager jeg, at enten har han af Fortvivlelse valgt heller at bore sit Skib i Grund, og lade det synke med Top og Tavl, eller ogsaa der er ingen Capitain Eisenhart til i Naturen. Dette paastod vel de fleste af dem, jeg praiede, for at opdage det, men jeg skulde dog nødig være af den Mening; thi ellers faaer jeg slet ingen Hævn for den mig viste blodige Fornærmelse.

Mad. Dirk.

Al den Qvalm, og alle de Undersøgelser skal han nok have gjort, siden han var her, som neppe er en Time siden?

Trom.

Trom van Gravenhaag er vant til Hurtighed i ſine Expeditioner.

Mad. Dirk.

Men veed han vel, min Hr. Storpraler, og Hans Nar, at han er intet andet end en Storpraler, og en Hans Nar, og at, naar man gjorde ham hans Net, ſaa tog man ham, og kradſede førſt hans Dine ud, og ſiden overgav man ham til Politiet, ſom kunde lade ham hænge eller gaae i den ſpanſke Kappe, for ſom han opfører ſig her i Huuſet.

Trom.

Død og al Ulykke! ſaaledes at tale mig til! Veed hun vel, at derſom hun var en anden, end den, hun er, enten ſaa hun var Capitain, ſom jeg, og førte Skib, ſom man kunde binde an imod, eller en Cavaleer, ſom man kunde møde ſom Cavaleer, ſaa gik det hende galt for ſaadan Tiltale mod mig, mod Hr. Capitain Trom van Gravenhaag.

Mad. Dirk.

Og veed han vel, at derſom ikke baade Kudſk, og Gaardskarl, og Tjenere, og Piger, alleſammen var ude af Huſet for at opſøge vores ſtakkels fortabte Faar, ſaa ſkulde jeg lade ham banke af, enten det ſaa ſkeede med Koſteſkaft eller Ildtang eller Vognkjæppe, og derpaa lade ham ſmide ud til Spektakel paa Gaden, for ſom han har baaret ſig ad. Men nu

kan han gaae for det Skarn, han er; for nu er de ude allesammen, at lede efter vor stakkels Anine, og efter den arme Neger, som Baron Volmar har forœret os, og som han saa skammelig har røvet os fra. Jo see kuns paa mig. De er rigtignok borte, baade den lille ostindiske Pige, han bragte os, og Negeren, og det kan han vide, at vi veed det meget godt, at det er ingen anden end ham, der har røvet dem fra os.

Trom.

De Dyvel, Sapperlot! Sultaninden er borte! Hun raser, Kone! Er Sultaninden borte? (sagte.) Hvad gjør Du nu Trom! hvordan forsvarer Du Dig nu for dem, Du skulde aflevere Anine til? — (høit.) Jeg skulde have bortrøvet Slavinden, jeg som selv bragte hende herhen! Jeg —

Mad. Dirk.

Jo! gjør sig kun saa hellig, ligesom han ikke vidste det. Skaf os hende kun igjen med det Gode, eller han kan være vis paa, at baade Politie og Ret og Retfærdighed skal faae ham til det.

Trom.

Jeg vil ønske mig paa eengang at slaaes med hele Generalstaternes Flaade, dersom jeg veed et Ord om dette uhørte Ran. Men er hun borte, saa maa hun findes. Jeg skal kalde hele mit Mandskab i Land, vi vil gjennemsøge hvert Huus, hver Hytte

i hele Byen, fra Loft til Kjælder; og findes maa hun, og findes skal hun. Naar ingen anden kan opdage hende, saa skal jeg, Capitain van Gravenhaag; og det, om hun var forstukken i det dybeste af Oceanet.

(I det han gaaer, møder han en Tjener.)

Tredie Optrin.

En Tjener. De Forrige.

Trom.

Holt! Hvorhen! Ho! Stornfeldts Tjener. Ja det faaer ikke hjelpe. Jeg maa begynde paa Dig den Inquisition, jeg maa gjøre paa alle dem, jeg møder: Har Du ikke enten rovet, eller seet min forlorne Sultaninde?

Tjeneren.

Jeg har aldrig seet nogen Sultaninde i Verden. Jeg følger allene den gamle Baron Volmar herhid, og er her for at melde ham. Han er nys kommen ind fra Landet, og havde været inde til vores, og spurgt efter Hr. Stornfeldt; men da han ikke fandt ham hjemme, maatte jeg vise ham her hen til Frøken Decan. Uagtet jeg nu nok veed, hun ikke heller er hjemme, skulde jeg dog melde ham.

Trom.

Passeer! (for sig selv.) Den gamle Baron Volmar! uden Tvivl Fader til den unge, som jeg havde

noget at afgjøre med; men nu har jeg andet at tage vare. (gaaer.)

Mad. Dirk.

Jo vist er Frøkenen hjemme. Her Baronen er hende velkommen. Det forstaaer sig.

Fjerde Optrin.

Baron Volmar, siden Julie.

Volmar.

Hende finder jeg altsaa dog. O finder jeg ogsaa min Søn igjen! Dog! saavidt jeg mærker paa alting, har han rigtignok været i Færd med at begaae en stor Daarlighed, men har standset i det Øieblik, den skulde fuldbyrdes. Hun kommer.

Julie (kommer.)

(Mad. Dirk giver paa Frøkenens stumme Befaling Stole, og gaaer.)

Volmar.

De tilgive, om jeg gjør Uleilighed. De er Frøken Julie Decan, som man har viist mig til?

Julie.

Det er mit Navn, Hr. Baron Volmar! Under dette Navn melder man mig Dem. Det foraarsager mig Opmærksomhed. Jeg nægter det ikke. — Og dog, Hr. Baron, er De mig usigelig velkommen.

Volmar.

De kjender altsaa dette Navn?

Julie.

Jeg kjender det, og elsker det.

Volmar.

Og elsker det!

Julie.

Nu vel! hvorfor dølge det? Den elskværdigste, den ædelste unge Mand, jeg har mødt i Verden, bærer dette Navn; Ludvig Volmar.

Volmar.

Deres Udseende, Deres Tone forvirrer mig, standser det Spørgsmaal, jeg endnu havde at gjøre Dem. Tilgiv mig, om jeg gjør Dem Uret. Alt for mange Omstændigheder paalægge mig det, som Pligt, at gjøre Dem det; Velan: Navnet Volmar, endog udtalt af min Mund, er Dem ingen Bebreidelse? Jeg har bedet om Deres Tilgivelse for det haarde, der ligger i mit Spørgsmaal; Den vil De give mig, naar jeg siger Dem, at Ludvig Volmar er min Søn.

Julie.

Jeg gjættede, at det var Dem, Hr. Baron; og er saa lykkelig, hvormeget denne Dags besynderlige Tildragelser end har bragt min Sjæl i Oprør, at kunne med den bestemteste Rolighed svare Dem, nei! Min Ludvigs Navn, udtalt endogsaa af hans Fa=

ders Mund, gjør mit Hjerte ikke ringeste Skygge af Bebreidelse.

Volmar.

Velan! De beroliger mig; Deres Udsagn, Deres Rolighed forsikkrer mig, at De er i Stand til at give mig i min Ludvig den samme agtværdige, ædle, unge Mand, den samme ømme Søn, tilbage, som jeg frygtede at have mistet. De forsikkrer mig, at Deres Hjerte intet bebreider Dem. Jeg troer Dem. Jeg vil heller ingen Bebreidelser gjøre Dem. Naar den Tid kommer, at en alvorlig Betragtning vil sige Dem selv, hvorvidt det var ilde eller vel gjort, ikke blot at rive en saadan ung Mand, som min Ludvig, ud fra de Forbindelser, hans Fødsel, hans Midler gave ham, men endogsaa at sønderrive Naturens helligste Baand, det imellem Fader og Søn — naar denne Betragtning opkommer i Deres Hjerte — saa har jeg herved tilgivet Dem.

Julie.

Det er min ædle Ludvigs Fader.

Volmar.

Men eet allene har jeg at bede, at fordre, at besværge Dem: afstaae fra det Krav, De — jeg troer Dem, ikke ved nogen List — men ved Lidenskabens Forvildelse paa begge Sider, har faaet paa min Ludvigs Hjerte.

Julie.

Ædle fortræffelige Mand! min Ludvigs Fader! Hvor ydmygende, hvor dræbende Deres virkelig ædelmodige Fremgangsmaade maatte være for den, som følte sig skyldig til den Mistanke, De bærer, saa er Beundring og Høiagtelse for Dem, den eneste Følelse, den opvækker hos mig. Og — jeg nægter det ikke — i den Overbeviisning, at De med Deres Ædelmodighed forener Viisdom nok til ikke at regne Ahners Tal for Menneskets vigtigste Værd — giver jeg Dem ogsaa herved alle de Rettigheder tilbage paa min Ludvigs Haand og Hjerte, som De ikke selv vilde fornye.

Volmar.

Forunderlige Pige! De henriver mig. De aftvinger mig den Tilstaaelse, at naar Ludvig for Deres Skyld ikke kunde forvildes, fortjente han ikke en fortræffelig Kone.

Julie.

Jeg er i Stand til, Hr. Baron, aldeles at retfærdiggjøre baade Deres Ludvig og mig.

Volmar.

Tal, o forklar mig alting: o er jeg bragt bag Lyset, som jeg haaber, saa underret mig; — o! men der er min Ludvig.

Femte Optrin.

De Forrige. Ludvig.

Ludvig.

Min Fader! O, Julie, Julie. Jeg veed det, min Fader! jeg maa forekomme Dem meget afskye-lig. — Jeg veed det, Philip har sagt Dem alting. Han har sagt uden Tvivl meget mere end det Sande. Jeg er skyldig. Jeg har intet at anføre til mit Forsvar.

Volmar.

Intet til Forsvar! Nu! Men jeg seer her Din Julie, min Søn, og seer nok til Din Undskyldning. Allerede paa Philips Forbøn har jeg lovet at tilgive Dig, min Søn, saavel som Julie, om jeg finder noget at tilgive hende.

Ludvig.

Min Fader! — Julie, seer Du, hvilken Fader, jeg vilde have gjort ogsaa til Din Fader?

Sjette Optrin.

Godbert. De Forrige.

Godbert.

Tilgiv mig, Frøken, at jeg saaledes bryder ind. — Jeg er Godbert, en Broder til..... (bliver Ludvig vare.) Ludvig! tilgiv mig, Ludvig, Din Julie er uskyldig. For at give mig min Anine igjen, maatte

hun i Dag afvise Dig, og tage imod Trom. Der læs, læs, og tilgiv mig! ogsaa De, Frøken! tilgive mig; jeg er ude af mig selv af Længsel efter at see min Anine. (Ludvig faaer Sedlen af Godbert, og læser.)

Julie.

Jeg er uskyldig, min Herre! uskyldig, men meget ulykkelig.

Godbert.

Jeg veed det, Frøken, hvad hun — hvad mit Fusentasteri nær kunde have kostet Dem; men De har jo vor Ludvig igjen, og.....

Volmar.

Men hvad i al Verden er alt dette? nys lod det, som Alting vilde klare sig; og nu.....

Syvende Optrin.

Philip. De Forrige.

Philip.

Deres Anine! Hr. Godbert! tilgiv mig, men for Alting oplys mig; hvad vil De sige med Deres Anine?

Godbert.

Det er hende, det er min dyrebare, min kjære Søster, der har givet Anledning til al denne Forvirring. Denne Seddel, som Frøkenen har skrevet til Ludvig, og som Ludvig ikke fik..... Frøken!

De har Deres Ludvig igjen. Jeg længes saa inderlig — —

Ludvig (efter at have læst Sedlen.)

Julie, min Julie!

Philip.

Hans Søster? en Seddel? Laan mig den, Ludvig! (Ludvig flyer ham Seddelen; han læser.)

Volmar.

Den lille Anine, som kom med Deres Broder over til Indien! Hvor er hun? Jeg er bestandig lige klog.

Philip.

Anine! Godberts Søster? min Anine! (løber ud.)

Ottende Scene.

De Forrige, undtagen Philip.

Volmar.

Og han løber bort, da han faaer noget at høre om den lille Anine, som vi kaldte hans Kone, da de vare smaae! Hvad løb han for?

Godbert.

O! Frøken, hvor er hun? O lad mig see hende! Lad mig efter tolv Aars Forløb igjen.....

Julie.

Oh Hr. Godbert! det er en meget, meget ulykkelig Dag.

Ludvig.

Var, min Julie, for mig — o lad den ikke være det mere, men.....

Niende Optrin.

Stornfeldt. De Forrige.

Stornfeldt.

Naa, jeg kunde længe siddet og ventet der udi i Lyngby, seer jeg. Ih velkommen, Hr. Baron! Nu det glæder mig ret, at De kommer saa beleilig. Men De, Hr. Ludvig, kunde dog været saa god, og ladet mig vide, at man opsatte Brylluppet efter Deres Fader, og ikke ladet mig kjøre der, som en Nar.

Volmar.

Efter mig er det ikke bleven udsat. Mig har man ikke kunnet vente, siden hverken De eller min Søn har havt den Godhed at melde mig eet Ord derom. Af ham kunde jeg begribe det, men at De, min gamle Ven —

Ludvig.

Tilgivelse, min Fader! O De maa, De vil tilgive os —

Stornfeldt.

Det vil De, kjære Hr. Baron. Hvad mig angaaer, da veed De, jeg ikke godt lider, at nogen blander sig i Andres Sager. Det var mig ikke med, at Deres Søn ikke skrev; men da han nu ikke gjorde det, troede jeg heller ikke, det kom mig til. Desuden

vidſte jeg jo, han eengang for alle havde Deres Samtykke til at givte ſig med, hvem han vilde, og.....

Volmar.

Men da De dog nok kunde begribe, at jeg maatte have nogen Betænkelighed ved dette Givtermaal! En Fader miſter dog vel ikke ſin Ret til en raadgivende Stemme, om han end fraſiger ſig den afgjørende!

Stornfeldt.

Det maa De afgjøre med Deres Søn. Jeg kjendte Pigen, og vidſte, at det var en Kone, ſom De vilde ønſke Deres Søn, om hun ſaa ikke var en Datter af Gouverneur Dekan, og Arving efter Agent Trom.

Volmar.

De er Gouverneur Dekans Datter?

Julie.

Ja, Hr. Baron!

Ludvig.

Og om hun ikke var det, min Fader! Jeg vidſte det ikke førend i Dag — men.....

Volmar.

Men hvad er da alt det, min Broder Robert har ſkrevet mig til? Vil De ſee engang! (flyer Stornf. et Brev.)

Ludvig.

Kan De tilgive mig, dyrebare Julie!

Julie.

At De vilde prøve mig, ligeſom jeg Dem. Men min Anine!

Godbert.

O ja, min Søster!

Stornfeldt (ſtyer Volmar Brevet tilbage.)

Det ligner ham. Men det er Følgen af, at Julie endelig vilde have ſin Byrd og ſin Formue fortiet. Han har lært at kjende hende hos mig. Der, veed De, vi kan ikke komme i Gang med at kalde Deres Sønner Hr. Baron. Hos os hedde de Ludvig og Philip ligefrem, ſom da de vare Børn. Han elſkede hende, ſkjøndt han tog hende for en fattig Pige. Derfor faldt han ogſaa paa at bede mig at ſkjule hans Stand og Midler, og give ham ud for en ſimpel Student. Hver af dem bildte ſig ind at bedrage den Anden.

Volmar.

Julie! — Og Dem har jeg mistænkt for egennyttige Henſigter! Dem har jeg..... Ludvig! gjør Du Fred for mig hos Din Brud! Forſon mig med hende!

Ludvig.

O min Fader! og hvem gjør Fred for mig? — Julie! Jeg tør ikke nærme mig, ikke ſlaae Dine ne op! her i Morges pralede jeg af, at jeg kjendte Dit Hjerte tilfulde, og faa Timer efter — Kan Julie tilgive mig dette? Kan Du? —

Volmar (fører Ludvig til Julie.)

Kan De tilgive os?

Julie (omfavner Ludvig.)

Ludvig! jeg har Dig igjen, og af Din Faders Haand! O hvor lykkelig var jeg i dette Øieblik, dersom.....

Godbert (omfavner Ludvig.)

Min Ludvig! — Frøken! — o men nu, da De er saa lykkelig, saa tænk nu og lidt paa mig. — Min Anine! —

Julie.

Det er forgjæves, at jeg opsætter denne Tilstaaelse. Jeg hører dog intet fra hende. Denne Dag skulde været den lykkeligste i mit Liv. Alt hvad jeg endnu savnede, var min Anine. Uventet finder jeg hende, men inden jeg kan slutte hende i mine Arme, er hun..... o min Anine! —

Godbert.

Min Søster! hvad?

Julie.

Er røvet mig fra, bortført..... en Neger, min Ludvig sendte mig.....

Ludvig.

En Neger! jeg — o! — (griber sin Hat, og vil gaae.)

Julie.

Hvorhen, min Ludvig!

Ludvig.

Vær ved godt Mod! Jeg er her strax med min Neger.

Volmar.

Den Neger veed jeg ingen Rede til; men det skulde undre mig, var ikke der Deres Anine.

Tiende Optrin.

(I det Ludvig vil gaae, møder han Philip og Anine i Dørren.)

Anine. Philip. De Forrige.

Anine.

Julie!

Julie.

Min Anine! min flygtede, min bortrøvede Anine!

Anine.

Min Julie! Dig flygtede jeg fra. For at undflye Dig kastede jeg mig i denne Negers Arme. Kjæreste Julie! Du tager igjen imod mig?

Godbert.

Ja vist! det samme Ansigt! Kun har de tolv Aar forandret det øvrige lidt. Min Søster.....!

Ellevte Optrin.

Mad. Dirk. De Forrige.

Mad. Dirk (til Julie.)

Nu er vi kommen efter, hvor Deres Anine er bleven af. Det var ganske rigtig, som De formodede. Den forhexede Neger er den, som er løbet af

med hende. Hyrekudsken her ved Siden har tilstaaet det. Der kom han med hende ved Armen, smuttede ind i en Vogn, og lod sig sætte af med hende ved Baronens Bagport. Jo! dersom Hr. Baronen vil have den Godhed, at lade visitere i Deres Gaard, saa vil De ganske vist komme efter, at hun er forstukket der et Steds, tilligemed den Sorte.

Godbert.

Men den Neger —

Philip.

Var jeg, Hr. Godbert! jeg hørte, at min tilbedede Anine var en Sultaninde; jeg fandt det derfor fornødent at være en Prinds, om det saa kun var en Prinds af Akambu. Hun er bleven Deres Søster, og naar De giver Deres Samtykke, og min Fader fornyer det, han alt fra Barnsbeen af har givet mig, og som han nys, om det ikke var forpurret, havde fornyet, saa er jeg bestandig den lykseligste Prinds under Solen.

Tolvte Optrin.

De Forrige. Trom.

Trom.

Nu smukke Svigerinde! Du har samlet min Rivals hele Familie hos Dig, saasnart jeg vendte Ryggen, mærker jeg. Desbedre! Vi kan maaskee

da afgjøre den Krig, jeg ellers har besluttet, i et Øieblik!

Godbert (til Trom.)

Nu bort med sine Narrestreger!

Trom.

O ja! min Sultaninde bryder man sig nu kun lidt om. Jeg har gjort Inquisition efter hende, det har jeg; og jeg har opdaget, at hun er ingen andensteds end i min Hr. Rivals Værge; thi Negeren, som snappede hende bort, var sendt fra Dem, Hr. Volmar!

Julie.

Nu vel, Hr. Capitain! Hun bliver mig tilbageleveret.

Trom.

Rigtig, det bliver hun, naar mine seierrige Arme faae vundet hende. Jeg har samlet mit Mandskab. Jeg omringer, og beleirer Deres Gaard Hr. Baron! Der skal ikke blive Steen paa Steen, dersom De ikke nu strax capitulerer. Vilkaarene er, at De afstaaer fra alle Deres Fordringer paa Julie, og udleverer saavel Negeren, som Sultaninden paa Naade og Unaade. Hvis ikke, begynder Angrebet i Øieblikket.

Philip.

Hr. Capitain Trom van Gravenhaag! Da Sultanen, eller hvad det var for en, overleverede ham denne Sultaninde, har han da ikke af en Hændelse givet ham et Adressebrev med?

Trom.

Uforskammede! hvilket Spørgsmaal.

Philip.

Her seer han hende, og besynderligt er det, det befindes, at hun er ingen anden, end Hr. Godberts Syster. Veed han nu vel, min kjære Hr. Capitain Trom van Gravenhaag, at det kunde være ham grumme ubehageligt, om det blev bekjendt, at han har forœret bort, som Slavinde, en Person, som han kun skulde føre herover som Passageer paa sin Skude?

Trom.

De Dyvel, min Ven! Det synes vel, som denne unge Dame lignede min Sultaninde. Men der maa være nogen Irring under. Seer De: skulde denne unge Dame være min Sultaninde, saa maa ingen her kunne tale med hende uden jeg; for hun kunde ikke tale uden arabisk. Deraf kommer nok Misforstaaelsen.

Anine.

Jeg vil betroe Dem noget, Hr. Capitain. Aarsagen, hvorfor jeg lod, da jeg var om Borde paa Deres Skib, som jeg ikke forstod andet end arabisk, var for at have den Fornøielse ikke at tale uden med Dem. De veed, de Samtaler paa et Kaperskib er ellers saadanne, at man nok kan ønske ikke at forstaae det Sprog, hvori de holdes.

Trom.

Jeg troer, min Sjæl! hun vil ogsaa gjøre Nar

af mig. Nu vel da. Jeg havde rigtignok en Anmodning i et Brev fra en vis engelsk Capitain, hvis Skib jeg ogsaa bragte op, til Dem Hr. Stornfeldt, om at overlevere Dem denne lille Pige.

Stornfeldt.

Lad see. (Trom flyer ham et Brev.)

Trom.

Men da hun efter Krigsretten dog egentlig tilhørte mig, og da jeg syntes, hun var nok saa vel i Frøkenens Værge, saa overgav jeg hende til Dig, Julie!

Stornfeldt (efter at have læst Brevet.)

Bekræftelse paa, hvad vi veed; Anine, som ikke kunde leve uden Julie, fik overtalt Deres gamle Moder til at tillade hende at reise efter Dem. Nu er hun her. Feiltagelsen, Trom! er ikke betydelig. Skjæbnen har villet, hun skulde falde netop i de Hænder, hvortil hun var bestemt.

Philip (med Anine ved Haanden.)

Er det saa, min Anine?

Anine.

Den har bragt mig i min Julies, og min Broders Arme —

Philip.

Men først i mine — Frøken! Godbert! Min Fader! Skjæbnen har villet, at Anine skulde falde i dens Hænder, hun var bestemt for! Er det ikke saa?

Godbert.

De er jo en Prinds, og af saadanne Hænder er det ikke saa let at vriste en Erobring.

Julie.

Jeg vil ikke give Slip paa min Anine, uden — hun selv vil — See paa hendes Øine, Baron Philip!

Volmar.

Mit Minde har Du jo listet Dig til!

Trom.

Ingen spørger om mit Minde. Min Magt er rede til Angreb.

Trettende Optrin.

De Forrige. Henrik.

Henrik.

Capitain Eisenhart beder om Tilgivelse, fordi han vover at forstyrre. Jeg skulde advare Hr. Capitain van Gravenhaag, om han nu ikke vilde lægge ud, og prove den Dyst med mig, som var aftalt. Han har nu Tid; for Skipperen paa den Skude, hvis Capitain han kalder sig, har kaldt de Matroser tilbage, hvormed han vilde beleire Hr. Baronens Hotel, saa der bliver intet af Beleiringen. Det bad Qvarteermesteren mig melde Dem.

Ludvig (til Henrik.)

Uforskammede!

Julie.

Capitain Eisenhart har villet vise Din Julie en Tjeneste, min Ludvig!

Trom (for sig selv.)

Gaae hen, og hæng dig, Hr. Capitain van Gravenhaag!

Julie.

Glem nu det forefaldne, Hr. Trom! De har villet mig vel. Glæd Dem med mig, med os Alle!

Volmar.

Ret! Glæd Dem med os Alle! Vi maae Alle være glade. Gud velsigne Jer, mine Børn! De tillader mig, Julie, at kalde Dem fra i Dag med det kjæreste Navn, Datter?

Philip.

Og min Anine, min Fader! — Ludvig! Jeg har før i Dag talt Din Sag hos vor Fader!

Ludvig.

Gjør alle Deres Børn lykkelige, min Fader! Det er den samme Anine, som fra Vuggen af var bestemt for ham.

Julie.

Hun er alt min Søster! Deres tredie Søns, Godberts Søster!

Volmar.

Men Du har gjort Dig til Slave for Din Anine! hendes Slave, vilde jeg nu dog just ikke, at Du

skulde være; men naar Du for Fremtiden hverken gjør Dig til Slave eller til Nar for nogen anden Forlibelses Skyld, kunde da den smukke Anine elske den Neger? —

Philip (frygtsom.)

Naar jeg drev det til noget lidt at ligne Dem, min Fader; sagde hun mig før i Dag, da min Fader havde talt med hende, uden at kjende hende.

Volmar.

Sagde hun det! Nu paa det Vilkaar, tør jeg staae Dem inde for, at han vil vinde sin smukke Anines Godhed.

Anine.

Og fortiene den, og alle Godes Kjærlighed.

Volmar.

De forlangte før i Dag Fristæd i mit Huus, da De var bestemt for Julie. Julies og mit Huus er, haaber jeg, eet fra i Dag! Ogsaa De vil være min Datter. Velan! mine Børn! følger hjem med mig. Lader os bruge denne Aften til det, hvortil den var bestemt. Der er meget i den Labyrint, vi har indviklet os i, som i det mindste jeg endnu behover Oplysning om! Over Bordet maae De forklare mig, hvad jeg endnu ikke ret fatter. Kommer, Venner! Hr. Stornfeldt, Hr. Godbert, De Hr. Trom, og De, Madam! (til Mad. Dirk.) tager til Takke hos mig. De veed, jeg var ikke belavet paa Bryllupsstads.

Fortællinger.

Jørgen.

En Dosmers Levnetsbeskrivelse.

Den er ikke til, som ikke troer, at hans Levnetshistorie, fortalt med den sømmelige Oprigtighed, jo vilde være overmaade interessant, ja nyttig. Hvoraf mon det kommer, at der desuagtet er saa mange, der nægte Verden denne interessante og moersomme Lecture? — Først er der Somme, der ikke ere tjente med den Oprigtighed, som dette Arbeide udfordrede for at blive underholdende; for det andet er der Somme, som have erfaret, at deres Levnetshistorie ikke har interesseret Andre nær saa meget, som dem selv; for det tredie Somme, som mærke, at Bekjendtgjørelsen af deres Levnetshistorie ikke vilde være dem selv nær saa nyttig, som den vilde være opbyggelig for Andre, o. s. v.

Jeg, Forfatteren af og Helten i følgende Historie, har intet mere at frygte ved mine Hændelsers Bekjendtgjørelse; jeg kan derfor rolig overlade mig til min Lyst, at more og nytte. At min oprigtige Fortælling vil have begge Virkninger, er jeg ligesaa overbeviist om, som ethvert Adams Barn. More vil den;

thi den handler om Tildragelser og Ting, hvis Fortælling, skjønt den Stykke for Stykke, men særskilt, om forskjellige, høres hver Dag, dog morer uophørlig, og sysselsætter alle Selskaber, i hvilke det kun er virkeligen mærkelige Nyheder, der ennuiere; den vil ogsaa more, fordi den ligner saare meget de hjerteligen morsomme tydske Romaner og Skuespil, hvori der hverken er Plan eller Enhed; men især vil den behage for det Fortrin, den har fremfor de fleste af disse, ved ikke at være længer, end at den kan læses i et Qvarteers Tid. Gavne vil den, ved at dysse mangen brav Læser i den søde Søvn, de søge ved Læsningen, og ved at øve deslige Læseres Skarpsindighed, naar de give sig af med at være Kunstdommere. Men dens fornemste Nytte vil blive den, at bestyrke hos En og Anden den Foragt, han maaskee forhen for løselig kunde have fattet for at søge sin Lykke ved Studeringer, eller for at gaae sin Vei frem i Verden med for megen Oprigtighed og Ærlighed, og andre deslige Dumheder, som have gjort mig til den Dosmer jeg er. Derfor leverer jeg den herved til Trykken, saaledes som følger:

Jeg er født i Sjelland, i en Kjøbstæd, som ikke er Kjøbenhavn. Siden jeg aldrig, saavidt jeg erindrer, har hørt denne Stads Navn nævne længer end to Mile uden for dens Port, eller rettere Vangeleed, saa gad jeg her ikke nævne det, da det dog

vel kun var kjendt af faa eller ingen af mine tilkommende Læsere.

Min Fader var Kjøbmand i denne Kjøbstæd. Men Handelen var ikke hans eneste Næringsgreen. Han var Lotterie-Collecteur, Kirkeværger, Fattig-Forstander, Vognmand, Avlsmand; han holdt Byens Tyr, og det, som det fornemste var, han var Kroholder. Dog var ogsaa hans Handel meget stor og blomstrende. Der kan næsten ikke tænkes nogen Handelsvare, uden den jo fandtes i hans Bod. Sild, og Tobak, og Tjære, og Jsenkram, og Bergfisk, og Knipplinger, og Jern, og Apothekersager, og Voxlys til Kirkerne, og tydske Spillekort til Kroerne, og især Viin til Præsterne (hvilken han uden synderlig Forfalskning solgte med Fordeel for omtrent det, Tolden af Viin beløber i Kjøbenhavn), vare vigtige Artikler i hans Handel. Dog var Brændeviin den allervigtigste; og dette fabrikerede han for det meste ene i sit eget Brændeviinsbrænderi, hvor adskillige Brændeviinspander uophørligen vare i Gang, og hvortil han opbrugte ei allene alt Kornet af hans egen Gaards Avling, men det meste af det, der blev avlet i en Kreds af et Par Mile rundt omkring. Ved denne Næringsdrivt var han bleven den betydeligste, eller meget mere den eneste betydelige Mand i Byen, og dens Factotum. — Saadan En er der jo i enhver af de danske Kjøbstæder? — Ganske rigtig!

Jeg havde ikke fyldt sex Aar, da jeg kom ud af min Faders Huus, og blev sendt hen til en meget rig og fornem Herremand, som boede strax i Nærheden, hvilken havde den Godhed at paatage sig Omsorgen for min Opdragelse. Der var meget Venskab imellem min Fader og denne Adelsmand; thi for det første kjøbte min Fader ham alt hans Korn af til sine Brændeviinsbrænderier; for det andet havde min Fader sit Givtermaal fra hans Huus. Min Moder havde der været, jeg troer, Huusholderske. Han havde Bryllup med hende den 28 August Aar....., og jeg blev født den 2 October samme Aar.

Hans Høivelbaarenhed, Herremanden, havde to Sønner foruden; de vare to, tre Aar ældre end jeg. Jeg troede mig bestemt til at være deres Tjener, og var det; men var tillige deres Selskabsbroder, Ven, og Fortrolige, det forstaaer sig. Jeg vænnedes tidlig til at opvarte ved Bordet, dække det, klæde Junkerne paa; men jeg sloges tidt med dem, og omgikkes dem som Broder, og ikke sjelden paatog jeg mig i de yngre Aar ved theoretiske og practiske Revselser at være deres Hovmester.

De havde allerede havt en Hovmester, som var kommen ud af Huset, førend jeg kom der. Det var en gammel og gammeldags Student, der havde faaet denne Post. Han beholdt den kun kort. Ridefogden havde en Datter, som hans Høivelbaarenhed med

Vold og Magt vilde, at Informatoren skulde gifte sig med, imod at blive Sognepræsten adjungeret i Embedet. Disse Vilkaar vilde Informatoren ikke indgaae, og maatte strax forlade Huset. Ridefogedens Datter blev kort derefter sendt til Kjøbenhavn, og man har sagt mig, at hun boede der mange Aar efter, nærende sig i Diderik Bartskieres Gang paa en Bagsal med at sætte Sætter op. Informatoren kom ved Præstens Mægling snart saa vidt i Naade igjen, at han blev ansat som Skolemester i Byen; og da hans Høivelbaarenhed fandt det urimeligt, at holde Huusinformator for to Sønner, der skulde arve et Par Herregaarde foruden Stamhuset, saa lod han dem nu nøies med at tage lidt Information af denne samme Skolemester i hans Huus, som laae tæt op til Herregaarden.

Af denne Mand skulde jeg nu ogsaa undervises. Det var en sielden Skolemester. Han var hverken Skoflikker, eller Barberer, eller Hestedoctor, eller noget af, hvad der pleier at være andre Skolemesteres Hovednæring, da Skolen er for de fleste en Bisag. Han holdt Skole det hele Aar igjennem, og var utrættelig i Bønderbørnenes Underviisning. Desimellem deelte han Tiden imellem sin elskværdige Kones, Sognepræstens Datters, Omgang, og sine gamle Studeringer. Han forstod ei allene fuldkommen de gamle og nogle af de nyere Sprog, men havde bety-

delig Indsigt i de philosophiske Videnskaber og Theologien, samt lidt i Mathematiken.

Hans Høivelbaarenheds Sønner beskjeftigede ham ikke meget; thi han havde Faderens udtrykkelige Befaling ikke at tvinge dem, og ikke at lære dem andet, end hvad de selv vilde, og tydsk, hvilket Sprog de let naaede nogen Færdighed i, siden Faderen ikke talede andet med dem. De bebyrdede ham i Følge heraf ikke meget; thi de begreb, at man uden dybe Indsigter kan holde Regning med sine Forpagtere. Denne Ordre angik ikke mig; og som mine Begreber ikke bleve forvirrede ved Udsigt til Eiendommen af nogen Herregaard, saa fik Skolemesterens Forestillinger for mig, om Nytten af at lære noget, saadan Vægt hos mig, at jeg tidlig besluttede, med al mulig Lærvillighed at benytte hans Underviisninger. Dette gjorde jeg med saadan Vedholden, at jeg i mit fiortende Aar forstod ret godt Latin, og noget Græsk, læste Fransk og Tydsk uden Anstød, og var temmelig beløben i Historien, Religionslæren, og Grundene i Philosophien. Jeg fik Tid nok dertil; thi paa Herregaarden blev jeg anseet som en Dumrian, der duede til intet, uden, slet nok, til Opvartning ved Bordet, og til at hænge over en Bog, som man kaldte det. Sagen var, jeg var saare ubehændig til at tumle med en Hest, og vilde reent ud ikke anvende mig til Jagten, ja slet ikke lære at skyde.

Endskjøndt jeg levede i saadan Foragt paa Herregaarden, bleve disse mine Barndoms Aar mig saare behagelige; thi Skolemesteren, hvis Yndling jeg meget snart blev, forstod at give sine Lærdomme saa megen Yndighed for mig, at jeg ikke forestillede mig nogen Lykkalighed saa stor som den, at nyde hans og hans Bøgers Selskab; og, endskjøndt jeg som Barn fandt en heel Deel Fornøielse i at slaae Skrid med Byens andre Drenge paa Gadekjæret om Vinteren, i at spille Skorsteen om Roer, Gulerødder, og Knapper; i at springe Kap og Buk, skyde Krage o. s. v., til hvilke Lege Skolemesteren selv opmuntrede samtlige os Drenge: saa fandt jeg dog endnu meget større Fornøielse i Horatz, Ovid, Livius, Plutark og Theocrit. Jeg levede saaledes fortreffelig, indtil i mit fiortende Aar en Hændelse satte mig ud af al denne Lykkalighed, og forandrede med eet mit Livs Plan.

Skolemesteren havde en Datter, ved Navn Sidse, som var et Aar yngre end jeg. Endskjøndt det aldrig var faldet mig ind at lægge Mærke til, at hun var et meget kjønt Pigebarn, elskede jeg hende dog som min Søster; thi hun havde saa mange af hendes Faders, min elskværdige Lærers og Velgjørers, fortreffelige Hjertes Egenskaber, at det var mig umuligt, ikke at elske hendes Fader i hende. Han underviste os, skjøndt i forskjellige Kundskaber, tilsammen i de Timer, der vare tilovers fra Skoletimerne.

Hun fik imidlertid, som man let forestiller sig, ingen fiin Opdragelse; og, skjøndt jeg havde øvet min egen Duelighed ved at lære hende lidt af mit Franske, og Forældrene saae gjerne, at hun ved sit Strikketøi havde tillige en Bog for sig, hvorved hun, foruden fuldkommen Religionskundskab, havde faaet lidt at vide af Historien og andet: saa brugtes hun dog efterhaanden, som hun voxte op, fornemmelig til allehaande Huusgjerning i og uden Huset. Hendes Fader holdte en Ko, og denne var det bleven hendes Forretning at passe og malke.

Det var i Førstningen i September Maaned, at hun en Dag ved Aften var gaaet ud, for efter Sædvane at malke denne Ko; og jeg var ogsaa efter Sædvane paa samme Tiid gaaet ud i Skoven, som laae nær ved Byen, deels for at læse under aaben Himmel, deels ogsaa for at plukke Nødder, som jeg bestemte for Sidse, at hun dermed kunde forøge den liden Foræring af denne Skovfrugt, som hun fra Malkegangen i Almindelighed medbragte til hendes Fader, der elskede denne Foræring. Jeg havde plukket, og afhaslet mine Nødder, og laae ved en Sti, som løb ind i Krattet, ventende paa, efter Sædvane der at træffe Sidse, naar hun gik hjem. Det var Theocrit, jeg havde med mig, og jeg læste paa den tredie Idylle,

Ὦ χαριεὶ Ἀμαρυλλι, τι μ᾽ουκετι τουτο κατ᾽ ἀντρον
Παρακυπτοισα καλεις τον ἐρωτυλον; ἢ ῥά με μισεις;
Ἴνι δε τοι δεκα μαλα φερω. τηνωθε καθειλον,
Ὦ μ᾽ἐκελευ καθελειν τυ, και ἀυριον ἀλλα τοι ὀισω, o. ſ. v.

da jeg ikke langt fra mig imellem Buſkene fik en Lyd at høre, der ikke klang i de kjærligſte Toner. Jeg kjendte hurtigen Sidſes Røſt, og ſprang hen til Stædet, hvor den kom fra. Jeg fik ſnart Aarſagen at ſee. Hans Høivelbaarenheds Herremandens ældſte Søn, ſom havde været ude at ſkyde Fugle, havde mødt hende der. Han havde kaſtet hende ned i Græsſet. Han ſtod over hende beſkjæftiget med at bringe hendes Tørklæde i Uorden, hvilket hun under lydeligt Raab ikke vilde tillade. Saaſnart jeg blev denne Tingenes Forfatning vaer, ſendte jeg ham Theocrit med ſaadant Eftertryk i den venſtre Tinding, at han tumlede, og uden meget Livstegn laae udſtrakt i Græsſet oven paa ſin henſlængte Bøsſe, ſom derved tog nogen ikke ubetydelig Skade.

Jeg hjalp Pigen op, og endſkjøndt hun var udmattet af Striden, kom hun, ſaaſnart hun blev mig vaer, hurtig til Kræfter igjen. Jeg fulgte hende ud igjennem Krattet, gav hende den beſtemte Forærring af Rødder, kyſte hende med Iver, for første Gang uden for en Juleleeg; og haſtede tilbage, for at ſee, hvorledes det ſtod til med Junkeren, medens hun ſkyndte ſig hjem.

Da jeg kom tilbage til Stedet, hvor jeg havde forladt den unge Jæger, fandt jeg ham opreist paa Knæerne. Saasnart han blev mig vaer, greb han Bøssen, lagde an paa mig, og klemte løs. Til Lykke for ham havde Bøssen ved hans Fald faaet saadan Skade, at den ikke vilde gaae af. Han havde sikkerligen ellers nedlagt mig paa Stedet; thi saavel han, som hans Broder vare meget færdige i Skydning.

Jeg sprang til, rev ham Bøssen af Hænderne, og uden at betragte den Svaghed, hvori han efter mit første Anfald rimeligviis befandt sig, bankede jeg ham med hans egen Bøsse uden Medlidenhed saalænge, indtil jeg selv var ligesaa træt, som han mor deraf. Nu bad han mig grædende om Naade, og erholdt den. Han bad fremdeles om dybeste Taushed med det forhandlede, og i Betragtning af den Straf, han alt havde udstaaet, og under Betingelse, at han aldrig mere foretog det, hvorfor han nu var straffet, lovede jeg ham ogsaa Taushed. Vi vare forsonede, og gik hjem sammen.

Men allerede, førend vi vare komne hjem, havde Sidse fortalt sin Fader, hvad der var hændet. Opbragt derover var han alt gaaet ind til Hans Høivelbaarenhed, og havde frembragt de bitterste Klager mod Junkeren, hans ældste Søn, fordrende tilstrækkelig Hævn eller rettere Straf.

Han stod endnu i sin Anklagelse, hvilken Hans Høivelbaarenhed syntes med Uvillie at anhøre, da vi traadde ind i Stuen. Der blev strax anstillet et Forhør. Jeg var den første, der blev afhørt, og i Kraft af mit Løvte benægtede jeg alt. Nu tog man Junkeren for, som til min største Forundring beskyldte mig for det, han selv var anklaget for; han fortalte, at have fundet Sidse og mig i en Stilling, som vi ikke kjendte, men som han beskrev, som Kiender, og at jeg, da han vilde forstyrre den, havde anfaldet ham, hvilket han documenterede med Buglen i hans Tinding, og med den sønderslagne Bøsse; han fremlagde endvidere sin guul og grønstribede Ryg og sine Taarer, som Documenter i Sagen, og paastod Hevn.

Disse Documenter, Ubetydeligheden i Hans Høivelbaarenheds Øine af, hvem det var, som var den sande Skyldige; og Synet af den sønderslagne fortræffelige Haglbøsse, samt Erindringen om min erkjendte Uduelighed i, og Foragt for Jagten, og end videre om adskillige slette Streger tilforn af mig, da jeg nogle Gange før havde banket Junkerne, naar jeg havde truffet dem til Hest eller til Fods nedtrædende paa Jagten Bøndernes Korn; kort sagt: Tanken om min slette og gemeene Opførsel i dette og mere deslige, og nogen Ømhed for hans Søn, der med meget Held havde viist sig, at træde i sin Fa-

ders høiadelige Fodspor, alt dette gav hins Anklagelse mod mig saadan Vægt, at han, efter at have ladet Skolemesteren lede ud af Porten med en god Ladning Skieldsord og Forbandelser, lod Ladefogden kalde, hvilken, foruden de Fodstød og Dreſigen, som hans Høivelbaarenhed i egen Person værdigede at forære mig, efter Hans høie Ordre med sin Tyrepidsk tildækkede i fuldeste Maade min Ryg, i det han ledsagede mig ud igjennem Byen; alt, efterat Hans Høivelbaarenhed havde beskrevet mig de Ulykſaligheder, der skulde nedregne over mig, dersom jeg vovede, nogen Tid mere at lade mig see inden hans Enemærker.

Det var allerede temmelig sildig Aften, da alt dette var forbi, og jeg blev forladt af Ladefogden, for i Stilhed at lade Sporene af Tyrepidsken fortælle mig min Dumhed i denne hele Sag, som jeg dog ikke var i Stand til at fortryde. Da jeg i Maaneskinnet kom nær forbi det Sted, hvor jeg to Timer tilforn hørde den Lyd, som frembragte det hele følgende Optrin, udslettede den glade Tanke, at jeg dog havde reddet den uskyldige Pige, saa meget af den Forbittrelse, hvoraf min hele Sjel forud var betagen, at jeg blev i Stand til at bryde ud i høi Graad. Jeg løb derhen, kastede mig ned paa Stedet, og græd, og blev lettet, og Følelsen af al min Smerte forsvandt.

Jeg hastede nu hjem til min Faders Huus i Kjøbstæden; og siden den ikke var længer end en halv Miils Vei borte, kom jeg der endnu kort, efterat alle vare gaaede til Sengs. Da jeg havde banket Folk op, var kommet ind, og havde fortalt alt det forbigangne, vilde mine Forældre, min Fader med nogle Dresigen, og min Moder ved adskillige Rap af sin Jernalen, endvidere overbevise mig om, hvor slet og dumt jeg havde handlet, i saaledes at forspilde den Herres Gunst, som, min Dumhed uagtet, vel skulde have gjort mig til en Mand, ja maaskee til Forvalter engang i Tiden. Jeg blev ikke overbeviist. Med denne forøgede Ladning af Prygl gik jeg til Sengs, og sov fortræffelig, og drømte om Sidse, og vaagnede med Sindet mere opfyldt af hende, end nogensinde før.

Jeg maatte nu have Føden i mine Forældres Huus. Jeg maatte fortjene den med noget, og under bestandige følelige Erindringer om min Dumhed gik jeg, saa godt jeg kunde, efter Befaling tilhaande i Boden og i Skjænkestuen. Hermed gik det mig kun slet. Nu stak jeg for meget Smør af for Styveren! nu glemte jeg at kræve Styver af den forfrosne og forhungrede Stodder, der bad om en Supken, et Kruus Øl, eller en Skofte, og nu krævede jeg Styver for Supkenen af den tykmavede Forpagter, som ikke maatte kræves, o. s. v. Bedre gik det mig med

Opvartning, som Tjener for de Reisende; men derimod var jeg for net i min Paaklædning, hvorfor man kaldte mig Junkeren, eller Hr. Stratenjunkeren, til Afvexling med min sædvanlige Dosmertitel.

Under daglige Prygl gik det saa hen i nogle Uger. Imidlertid besøgte min elskede Skolemester mig. Han hævede paa den ene Side mit sunkne Mod, ved at give mig rundeligen den Roes, som alle andre nægtede mig, hvorhos han tillige bragte mig nogle Bøger til min Trøst; men paa den anden Side nedtrykte han mig med Efterretning om, at Junkeren nu aabenbar og uhindret gjorde Anlæg paa hans Sidse, uagtet hun siden min Bortreise havde været længe syg, og stedse bedrøvet. Jeg kunde nu ikke længer skjule for mig selv min inderlige Længsel, efter at være hendes Befrier for stedse.

Imidlertid skulde jeg nu, da jeg intet andet havde at gjøre, og intet andet duede til, sagde min Fader, gaae til Confirmation. Jeg skulde derfor først overhøres, og siden præpareres, af Præsten i Staden.

Da jeg kom til Overhøring, faldt mig det barnagtig stolte Indfald ind, at ville prale med min Lærdom. Catechismus-Forklaringen havde jeg ikke lært; jeg havde desuden lært lidet eller intet af noget Slags udenad, uden det, som formedelst dets Skjønhed eller Styrke havde af sig selv klæbret ved min Erin-

dring. Paa Præstens Spørgsmaale svarede jeg altsaa med mine egne Ord; jeg citerede ogsaa et Par Sprog af det ny Testamente paa Græsk, fordi jeg bedst erindrede Grundsproget; og der løb et Par philosophiske Kunstord med ind i min Tale. Dette gjorde Præsten overmaade opbragt mod mig, og aftvang ham nogle hellige Forbandelser over den Skolemester, der havde fyldt mit dumme Hoved med saadanne Daarligheder, uden at have lært mig det grundige, nemlig Forklaringsbogens egne Ord. Disse befalede han mig noie at holde mig til; og nu begyndtes den ugentlige Præparation.

Uvant til at lære udenad, og i den Indbildning, at jeg vidste nok saa godt, hvad der skulde læres, som om jeg lærte de trykte Ramser, gik det slet med Udenadslæsningen. Jeg blev til en Forargelse i Præstens, og til Latter i de andre Confirmanders Øine. Beviissprogene kom jeg ogsaa ilde fra; thi da jeg engang vidste de fleste af dem paa Græsk, vilde den trykte Oversættelse mig mange Gange ikke ind i Hovedet; og jeg gjorde tit en anden, der ikke lød nær saadan.

For at lette mig Læsningen, besluttede jeg, som andre tungnemme Børn, ikke at lære Stregstykkerne i Forklaringen; desangaaende fik jeg en Samtale med Præsten, som meget forværrede min Sag. "Enten, "sagde jeg, indeholde disse Stregstykker vigtige Re-

"ligionssandheder eller ikke. I første Tilfælde bør "de læres af Alle; i sidste ere de nødvendige for In="gen." Han erklærede mig for en forstokket Synder, et fortabt Fordærvelsens Barn. Naar jeg, den fornemste og meest formuende Mands Søn i Sognet ikke vilde lære Stregstykkerne, hvem skulde da lære dem? Skulde jeg føies heri, saa maatte han overlade samtlige sin Ungdom til Mørkhedens og Djævelens Magt o. s. v. Jeg lærte dem imidlertid dog ikke tilgavns, og for at redde Familien for den Skam, den havde undergaaet, om jeg var bleven tilbageviist, maatte min Moder paatage sig at jevne denne Sag. Et Lispund Kaffebønner foræret af hende til Præstekonen hævede Vanskeligheden, og jeg kom til Confirmation, uden at have tabt Navn og Anseelse af en Dosmer.

Kjed af længer at gaae hen under denne Titel, og stedse mere opfyldt af Længsel efter at blive min Sidses Befrier, siger jeg kort derpaa engang til min Fader, at jeg nu ansaae mig for stor og for gammel, til slet hen at spilde min Tid længer uden at lære noget, som kunde give mig Levebrød engang i Verden. "Du Dosmer! var det faderlige Svar, du "tænke paa at blive noget! Hvad kan der blive af "et saadant Kjødhoved? Din yngste syvaarsgamle "Søster, Karen, er, enten det saa er i Boden, eller "i Skjænkestuen, ti Gange brugeligere, end du nogen=

"finde bliver;" hvorpaa fulgte et Par Dreſigen af hans Godhed.

Imidlertid talede jeg paa egen Haand med Skomageren, den eneſte Haandværksmand i Byen, foruden Smeden, og Skoleholderen, ſom var Alting. Man havde virkelig ſaa længe kaldt mig en Dosmer, at jeg havde fattet den dybeſte Foragt for mine egne Evner til at blive en Mand i Verden. Dog, tænkte jeg, kan det ikke vare meget længe, inden jeg lærer at ſye Sko. Kan jeg det, ſaa kan jeg ſnart blive Skomager, altſaa en Mand, altſaa Sidſes Mand. — Jeg aftalte med Skomageren, at han ſkulde tage mig i Lære; og dertil vandt jeg forunderligen let min Faders Samtykke, ſom uden at have umaget ſig ved noget Fodtrin derfor, blev derved ſkilt ved den Byrde, jeg var til hjemme i Huſet.

Skjødſkindet, det udvortes Kjendetegn paa min Værdighed, havde jeg alt; men jeg fik til Skomagerens ſaa meget at gjøre med at gaae Ærender i Byen, hente Brændeviin, og andre Victualier, hugge Brænde, bære Vand o. ſ. v., at jeg i de førſte ſex Uger endnu ikke var bleven initieret i nogen af Profeſſionens Hemmeligheder, eller havde ſynderlig været paa Værkſtedet, uden for at hente Prygl for ſmaa huuslige Forſeelſer. "Paa denne Maade," ſagde jeg en Dag til min Meſter, "lærer jeg ikke i ſyv "Aar at ſye et Par Sko." "Havde du ventet at

"lære det før, du Dumrian?" var Svaret. "Du bli-
"ver, saavidt jeg seer paa dit Haandlag, endnu ikke
"indskreven som Læredreng i de første fire Aar. Der-
"paa er du Dreng i fem Aar; og saa arbeider du
"som Svend i et Par Aar eller tre, for at lære no-
"get af Haandværket." Alt dette bekræftede Man-
den ved Smek paa min Ryg af Spandremmen.

Imidlertid var jeg med mit Skomagerskildt en Søndag kommen hjem til min Fader. De øvrige Personer af Familien vare i Kirke, og jeg ene hjem-me, for at passe paa Huset. Jeg havde imidlertid faaet min gamle Horatz frem, og morede, og trøstede mig ved denne Philosophs Oder, da der kom en for-nem Reisende for Døren. Han steg af, og jeg imod-tog ham. Han gav sig i Samtale med mig, og tog den Bog, jeg havde læst i. "Hvem læser her
"i Huset i denne Bog?" spurgte han. — "Jeg
"morer mig ved den, naar jeg har Tid," svarede
"jeg. "Du med Horatz? og du er, som det lader,
"Skomagerdreng." — "Som De seer. Men den
"morer mig, og jeg har ellers ikke megen Fornøielse."

O decus Phoebi, & dapibus supremi
Grata testudo Jovis, o laborum
Dulce lenimen, mihi cunque salve
Rite vocanti.

Hvor lidet passende end mit Praleri var med at opramse disse Vers, som just udenad faldt mig

ind, opvakte det mig dog hans Opmærksomhed. Han gav sig til at examinere mig. Vi læste den 8 og 9 Ode i IV. Bog; og jeg mærkede, han forstod dem. Jeg havde en lærd Samtale med Manden, til mine Forældre kom hjem af Kirken.

Den Fremmede kaldte min Fader ind i et Kammer allene, og derpaa reiste han. Jeg fik siden at vide, at Indholden af hans Samtale med min Fader havde været om mig. Han havde yttret for min Fader Forundring over, at han ikke blev ved, at lade mig studere; min Fader undskyldte sig med sin ringe Evne. Han foreslog ham derpaa, at holde mig i latinsk Skole paa hans Bekostning, og gav min Fader til Begyndelse en Anviisning paa et Hundrede Rigsdaler, eller maaskee mere. Dette sagde min Fader mig aldrig, men min ældste Søster havde staaet paa Luur, og hørt det. Det smerter mig, at jeg aldrig har kunnet opspørge denne min Velgjørers Navn.

I Følge deraf blev jeg faa Dage derefter taget fra Skomageren, og bragt til den latinske Skole i ***, uden tvivl efter min anonyme Velgjørers Forslag, da Rector der i Skolen var engang bekjendt, som en meget god latinsk Philolog. Jeg blev sat i Huset til Conrectors, og da det blev bekjendt, at jeg holdtes af en fornem og anseelig Herre, saa be-

gegnede saavel Lærere, som Meddisciple mig i Forstningen med megen Agtelse.

Det første, jeg kom i Skolen, faldt det mig ubegribeligt, hvorledes det var muligt, der at lære det mindste. Lærere og Disciples vare rigtig nok samlede paa Skolen en fem til sex Timer nogle Dage om Ugen. Men drager man derfra to Timer til Bønholden og Psalmesyngen; to til Lectiers Høren; en til Prygls Uddelelse, og ofte adskillig Tid til Undersøgelse af adskillige Pudserier imellem Disciplerne indbyrdes, men fornemmelig mod Conrector og en anden af Lærerne, saa syntes der at blive liden Tid tilbage til den egentlige Underviisning. Desuden faldt der saa umaadeligen mange Biforretninger for. Nu skulde der synges over Liig, nu over Brudefolk; nu var der Marked, og nu løb der en af de der indqvarterede Krigsfolk Spidsrod eller Stigrem, alt Aarsag til partial eller total Dispensation fra Skolen. Nu var der for heedt, nu for koldt, eller nu røg Kakkelovnen paa Skolen, hvorfor man maatte gaae sin Vei en Formiddag eller en Eftermiddag. — Kort, fire eller fem Dage var almindelig kun Skolen samlet. Lærerne havde ogsaa ofte en hindrende Sygdom, og Disciplerne var umaadeligen sygelige; thi hver Dag meldtes adskillige som fraværende for Sygdom. Tidt forefaldt endnu Biforretninger af en anden Natur. Nu var Conrectors Ko falden i Mo-

rads, og paa Durens Forbøn fik Mesterlæren Tilladelse til at gaae ud, og drage den op; nu var der løbet en Hest bort for Rector, og man stimlede ud i Marken for at oplede den. Nu rettede vi paa vore Lemmer, med at hugge Brænde, nu med at rive Hø for en af Skolens Hoveder, o. s. v. I Skoletimerne selv havde vi adskillige Bibeskjæftigelser. Snart halede vi med en Fiskekrog hængt i en Traad den stærblinde Rectors Paryk op under Loftet, og havde en fornøielig skjøndt frugtesløs Undersøgelse om Ophavsmanden til dette Spøg; nu slap vi en Kat med brændende Svamp i Halen ind i Skolen, for at mores ved at faae den udjaget. Nu skjød vi Papirskugler paa Conrectors Næse, og havde tusinde andre fornøielige Narrestreger for.

Uden for Skoletiden levede vi for Resten bon. Alle Vertshuusmænd i Byen (og hvo er i de smaa Kjøbstæder ikke Vertshuusmand?) vare vore fortrolige Venner, i hvis Huse vi levede lystigt, slog mangen god Sviir af, og spillede rask, Kort, Kegler, Bretspil o. s. v. Deels hos dem, deels i vore Qvarterer havde vi mangen saa lystig Smaus, at tit følgende Dags, ja følgende Dages Sygdom slet ikke var forstilt. Naar vi ikke vare fortrolige Kammerater med Soldaterne i Byen, saa sloges vi med dem; og disse Skjærmydsler voldte tidt blodige Pander. Bønderne, som kom til Torvs, beskjæftigede os og-

ger Haandtager, og med general Tilladelse for mine Meddisciple, til at anfee og begegne mig fom en Nar.

Der var Uenighed i Henfeende til Aftronomien imellem Rector og Conrector. Hiin holdt ftærk paa Tycho Brahes Syftem, og denne paaftod, at man maatte være gal, for at troe, at Jorden ikke var faa flad fom Skolegulvet. Det blev bekjendt, at jeg havde yttret, hvorlunde de begge havde Uret, og jeg erhvervede mig begges Had. Jeg fik mine daglige Prygl paa Skolen af Lærerne, og udenfor af mine Meddisciple. Mit Liv blev mig bittert.

Midt i alt dette traf mig endnu en Ulykke, fom berøvede mig al Biftand i Skolen. Min anonyme Underftøtter var forfvunden, men min Fader bidrog dog lidet til min Holdning, eller rettere min Moder, ved at fende mig lidt Linned og andet, og adfkillige Foræringer til Conrectors Kjøkken, i hvis Huus jeg var, hvilke, tilligemed mit Skoleftipendium, bleve ham Betaling for min tarvelige Underholdning. Men nu blev min Fader truffen i en betydelig Contreban-de, fom ødelagde ham. Han maatte gjøre Opbud, flygtede, blev greben, fat i Fængfel, Alting blev folgt, og Creditorerne bleve ikke betalte. Han faae ingen anden Redning, end den ulykkelige, at hænge fig i fit Fængfel. Min Moder, fom levede kort Tid ef-ter ham i Armod med mine to Søftre, og fom nu ikke længer kunde opfylde fin uovervindelige Lyft til

den tilvante overflødige Nydelse af det Slags Vare, som forhen udgjorde Hovedsagen i deres Handel, blev af Mangel derpaa i samme Tid syg, og døde i Convulsioner. Min ældste Søster blev Tjenestepige hos Skomageren, min forrige Mester; og den yngste Gæslingsvogterske hos Præstens. Min Sidse blev imidlertid saaledes søgt af Junkeren, at jeg stedse ventede Efterretning om, at hun enten var bortført af ham, eller det, som værre var. Min Fremgang i Skolen var, sagde Læreren, saadan, at de mistvivlede om nogensinde at faae mig til Universitetet. Virkelig gjorde jeg heller ikke stor Fremgang; thi ingen vilde eller kunde der lære mig noget, som ikke min gode forrige Skolemester havde lært mig meget bedre. Jeg fortjente underhaanden lidt, ved at lære et Par af mine Meddisciple og et Par Krambodkarle i Byen Tydsk og Fransk, i hvilket sidste Sprog jeg i Henseende til Talen havde vundet nogen Færdighed ved en fransk Soldats Hjelp, som jeg i mit første halve Skoleaar, da Financerne stode skikkelig, havde leiet for en Bagatel til at tale med mig, og børste mine Sko. Hvad jeg herved vandt, sendte jeg troligen mine Søstre; men deels var dette utilstrækkeligt, deels bragte det mig aldeles intet Skridt nærmere til mine Ønskers store Formaal.

Da jeg imidlertid følede med mig selv, at jeg vidste i hver Henseende ligesaa meget, som adskillige

af dem, der bleve dimitterede, gik jeg en Dag hen til Rector, og fordrede, ogsaa at dimitteres. Efter en Conference med Conrector, loe han mig ud, og fortalte mig, at der blev intet af i nogle Aar, og at jeg havde god Tid.

Jeg greb nu til den fortvivlede Beslutning, ikke længer at ville gaae i Skolen, men enten at stille mig, trods Lærerne, frem ved Universitetet, eller at vælge en anden Næringsvei, om det saa var den forladte Skomagerprofession; thi jeg havde stedse nogen Mistanke om, at det Dosmernavn, man endnu stedse lod mig klinge i Ørene, maatte dog vel have nogen Grund.

Efterat jeg havde pakket nogle Skolebøger ind i en reen, ikke alt for heel, Skjorte, begav jeg mig derfor en smuk Morgenstund, klædt i min sorte Stoffes Kjole, og Kallemankes Vest, samt sortegraa Skindburer og forsaalede Støvler, og forsynet med en Capital af 11 Mk. 8 Sk., uden at tage Afsked med nogen, til Fods paa Veien til Kjøbenhavn.

Jeg ankom der, brav træt, uden at have mødt nogen betydelig Hændelse underveis, efter et Par Dages Forløb, og indqvarterede mig i et Vertshuus i Nærheden af Vesterport.

Jeg lod mig anvise den første Professors Gaard, hvis Navn jeg erindrede. Jeg lod mig melde. "Pro-"fessoren er ude, kom igjen i Morgen!" Jeg kom

næste Formiddag Klokken 10. "Professoren er ikke op-
"staaen." Jeg kom igjen Klokken 12. "Professo-
"ren er taget ud; han spiser hos Hs. Excellence
"N. N. Han kommer ikke hjem førend sildig i Af-
"ten; altsaa kom igjen i Morgen!" Jeg kom. "Pro-
"fessoren er reist med sin Familie til Dyrehaugen;
"kom igjen i Morgen!" Jeg kom, og fik omsider
Audience.

Jeg troede det sømmeligt, i mit Ærinde at til-
tale Hans Høilærdhed paa Latin, hvori jeg allerede
fra min første Skolemesters Tid temmelig var øvet.
Jeg blev forundret og forvirret, da jeg af hans stam-
mende halv latinske Svar mærkede, at han ikke for-
stod mig, uagtet jeg følede med mig selv, at jeg hav-
de talt forstaaelig. Men jeg samlede Tankerne igjen,
og forklarede mig paa Dansk, intet skjulende af min
Forfatning, og udbedende mig hans Raad og Hjelp
til at blive academisk Borger. "Hvad har I," sva-
rede han, "at holde Eder med ved Academiet, og
"fornemmelig til at bestride Depositions-Omkostnin-
"gerne med?" "Intet," var mit Svar, hvilket var
sandt, saasom 7 Mk. 9 Sk., det Tilbageblevne af
min Capital efter fuldendt Reise, vel i denne Be-
givenhed kunde ansees for intet. "Og I, uforskam-
"mede Karl, brød han ud, har den Ubluhed, i denne
"Forfatning at fremstille Jer for Universitetets og de
"Studerendes øverste Foresatte! I liderlige Tigger!

"først for Liderlighed at rømme af Skolen, rimelig-
"viis for at undflye nogen der fortjent Straf, og
"derpaa som Tigger at fremstille Jer for mig! Gjor-
"de jeg Jer Jeres Ret, saa skikkede jeg Jer ud at
"staae Skoleret, eller besørgede Jer ved Stodderkon-
"gerne sat i Tugthuset. Men I er ikke den Uma-
"ge værd. Bort fra mine Øine." Og nu kaldte han paa en Gaardskarl og Tjener, der ikke lempeligen førte mig ud af Porten, og smækkede den til.

Jeg havde udentvivl nogen Aarsag til nu at ansee min Forfatning for meget slet. Uden en eneste Ven at have Tilflugt til, forskudt af det eneste Slags Folk, som jeg havde ventet, og burde kunnet vente Raad og Hjelp af, da det den Gang ikke faldt mig ind, at jeg maaskee kunde vente anden Modtagelse hos en anden af Universitetets Moderatores; belæsset med Udsigten over min Families Ulykker, og med Angesten for den mig Kjæreste af alle, fandt jeg min Ulykke med eet stegen til det høieste. Jeg løb til mit Logis, kastede mig tvers over min Seng, blev der liggende uden Sovn, men og uden Bevægelse i to Gange fire og tyve Timer, og var i den Tid aldeles uden for mig selv.

Den tredie Dag kom Pigen op, og fortalte mig, at jeg maatte rømme Kammeret for nogle ankomne andre Fremmede. Efter at jeg havde betalt min Regning, havde jeg netop en Rigsort tilbage; thi

da jeg fra først af havde begrebet, at Sparsomhed var mig i min Forfatning nødvendig, havde jeg i de forrige Dage kun fortæret et Par Flasker Øl i Vertshuset, og for Resten levet af Skofter, hvoraf jeg den første Dag kjøbte to i en Kjelder.

Med min Byldt under min Arm, uden at vide, hvorhen jeg skulde søge, gik jeg nu ud af Vertshuset, og derpaa Gade op og Gade ned, hvilende mig imellemstunder paa en Afviser. Der var som en Taage for mine Øine. Jeg kan ikke sige, at jeg var nedtrykt af Smerte; jeg var snarere forstokket, og veed neppe, at der i nogle Timers Vandring foer nogen Tanke igjennem min Sjel. Imidlertid faldt det mig dog engang ind at lægge Mærke til, at jeg af alle de Mennesker, som alle Byens Hjørner vrimlede af, stedse saae sex, der enten vare, eller dog bare alle udvortes Tegn paa at være, Tiggere, mod En, som ikke var det. Jeg følte dog nogen Trøst i den Tanke, at, saa elendig jeg end var, var der maaskee mange Tusinde i Byen, som vare det lige saameget.

Jeg gik adskillige Timer, uden at møde nogen, som jeg kjendte. Omsider mødte jeg en glimrende Figur, en Fyr med en umaadelig bred flosset Hat med stor Kokarde, en grøn guldkantet Kjole, en rød meget bredt galloneret Vest, og klingende Sporer paa Støvlerne. Jeg heftede Øinene paa ham, og gik

hilsende imod ham. "Anders, min gamle Ven!" sagde jeg, "hvorledes lever Du?" "Jeg synes," svarede han, "at have seet ham før, min Kjære! "Hvem er han?" "Du synes kun at have seet din "Sengekammerat Jørgen, som du for et Aar siden "forlod i Skolen?" — "Han er ikke rigtig i Ho- "vedet, min Kjære!" sagde han, "der har han fire "Skilling." — "Bort, Elendige! du tusind Gange "elendigere end jeg, med din haanende Almisse," svarede jeg, og kastede de fire Skilling efter ham. — "Nei nu ere Tiggerne alt for uudstaaelige," sagde denne unge Herre, hvis Stiil jeg til for et Aar siden havde skrevet, for at redde hans Dumhed fra Prygl; og han gik.

Jeg blev ved at spadsere omkring. Jeg tænkte paa, at jeg burde dog maaskee have spurgt efter en eller anden af mine andre fordums Skolekammerater, inden jeg forlod Vertshuset; men det var bag efter. Det blev Aften; det blev Nat, og endnu vandrede jeg.

Jeg havde gaaet temmelig langt ud paa Natten, da det faldt mig ind at spørge en Vægter, som sad ved et Kjelderskuur, og som jeg i Følge hans Dragt troede vaagen, men som først vaagnede ved mit Spørgsmaal, hvad Klokken var? — "Halv eet," svarede han. "De kan maaskee ikke finde deres Lo- gis," blev han ved, "thi De seer fremmed ud. Jeg "vil vise Dem Vei, og bære Deres Pakke." Han

kunde ventelig see paa min Figur, hvem jeg kunde være; thi det var en klar Sommernat. Han blæste i en liden Fløite; der kom et Par af hans Kammerater; man tog min Pakke, som jeg aldrig saae mere; og, skjøndt uden Modstand fra min Side, blev jeg med mange Knups af Rosinstængerne bragt paa Raadstuen.

Neden under i Salen, hvorigjennem jeg blev ført, var den Gang Bal. Jeg blev nogen Tid beskuet af det muntre talrige Selskab, til hvilket Vægterne fortalte, at jeg fuld var funden i en Rendesteen; og derpaa kom jeg ind i Hullet, hvor der sad et Par Natfrøkener, og et Par Tiggere. Een af bemeldte Frøkener forærede mig en Kringle, som jeg spiste med Graadighed, hvorpaa jeg, under hendes og hendes Selskabssøsters Sang, til Afvexling med Dandsemusikens Brummen nede i Salen, faldt i en meget dyb Søvn paa Brixen, og vaagnede ikke deraf, førend næste Formiddag, da jeg blev, som man sagde, bragt ind i Politikammeret til Forhør. Dette løb umaadelig jevnt af. Man gjorde sig lidt lystig over min ikke glimrende Figur, og loe; spurgte mig for Resten om inter, hvorfor jeg altsaa heller intet havde at svare. Man dømte mig til at betale mit Fængsel med 24 Sk.; dem betalte jeg med det sidste, jeg havde, og blev fri.

Fri spadserede jeg nu atter om paa Gaden, som Dagen forhen, men lettet fra Byrden af min Byldt. Jeg havde ikke gaaet længe om, førend jeg atter mødte een af mine forrige Skolekammerater, som i Skolen havde havt Navn af Mikkel Pennekniv. Han havde i Studeringerne ikke gjort synderlig Fremgang, og ikke staaet sig bedre til sin Examen, end at han havde taget til Takke med at borthytte den sorte Skoledragt for en randet Liberikjole, som han nu havde paa. Denne min fordums Ven skammede sig ikke ved mig. Efter kortelig at have underrettet sig om min Forfatning, bragte han mig hjem med sig. Han var Lakei hos en stor Kjøbmand, i hvis Huus Alting gik flot, og alle Mennesker levede rask. Jeg spiste med ham til Middag det bedste Maaltid, jeg til den Tid havde spiist. Vi drak et godt Glas Madera og Burgunder til vor Mad. Under Kaffeen begyndte vi at tale om nogen Lykkesvei for mig. Han foreslog mig Liberiet, og gjorde mig Udsigten derigjennem saa smigrende, at jeg strax antog den. Han havde ogsaa strax en Tjeneste til mig.

En tredie af vore Skolekammerater, der vel ikke levede høit af Musernes, men ret godt af Mercurii Gunst, havde nys mistet sin Tjener. Jeg blev forestillet ham samme Aften, og antagen. Min Herre var intet andet end Spiller, uden han havde maaskee en liden Næringsgreen til, som blev dreven lidt

mere hemmelig; han var smuk, klædte sig smukt, boede smukt, gav mig et smukt Liberi, og 7 Mark om Ugen i Kostpenge, som han prompte betalte hver Uge forud. Jeg fik hos ham ret gode Tjener-Dage. Han var næsten altid ude, tidt endog om Natten, og kom aldrig hjem førend Klokken eet. Jeg havde lidet at gjøre; det faldt sjelden, at han kjørte ud, og jeg altsaa stod bag paa Vognen. Jeg bragte Sedler til adskillige Folk af begge Kiøn, og alle Stænder, børstede hans Sko og Klæder o. s. v.; det var alt. Jeg sparede mere end det halve af min Løn og mine Kostpenge, saa jeg maanedlig kunde sende mine Søstre et par Rigsdaler. Han havde nogle Bøger, som vare til min Tjeneste; og, endskjøndt mine Udsigter vare ikke meget skinnende, saa gjorde een Omstændighed dem indtil videre dog taalelige. Det var denne: jeg havde skrevet til min forrige Skolemester, og fra ham faaet den Efterretning tilbage, at Junkeren, mine Omtumlingers første Aarsag, var kaldet ind til Staden til det Regiment, hvorved han fra Vuggen af havde været Officeer; og at han selv havde noget Haab om Tjenesten efter en gammel Degn, der ikke tegnede til at leve længe. Jeg fik ved denne Leilighed Speculation paa hans Skoleholder-Tjeneste, og dette Haab beroligede mig.

Min Herre bragte stundom om Aftenen een eller anden Pige, med eller uden Slør, hjem med sig.

Vort gamle Kammeratskab gav mig Adgang til en Fortrolighed med ham, der ellers ikke havde anstaaet en Tjener. Jeg moraliserede for ham, men han lo af mig.

Han havde en Gang bragt Een med. Om Morgenen fik han et hastigt Ærinde ud, Nymphen blev tilbage i hans Seng. Han gav mig, førend han gik, Ordre til at lave og bringe hende Chocolade. Jeg gjorde saa. Da jeg havde sat den ved hendes Seng, skjenkede hun en Kop, og foreslog mig at drikke med. Ikke uforstaaeligen gjorde hun mig endnu et Forslag, som jeg endnu tydeligere, og ikke meget artigen, afslog hende.

Faa Dage derefter gav min Herre mig Afsked; men sagde mig tillige, at han havde skaffet mig en anden meget bedre Tjeneste hos en Officeer, hans Ven. Jeg fandt mig i Sagen, og gik i min ny Plads. Men hvor forundret blev jeg ikke, da jeg i denne Officeer, min nye Herre, saae ingen anden end Junkeren, Hans Høivelbaarenheds Søn, ude fra Landet. Jeg var nu hans Tjener.

Ligesaa, om ikke mere forundret, blev jeg ved at finde hos denne min Herre den samme Jomfru, som faa Dage tilforn havde været saa artig imod mig, og jeg saa grov imod. Hun delede virkelig Seng med ham, og var det kun for en Gangs Skyld

i hans Fraværelse, at hun viste min forrige Herre samme Godhed.

Min nye Herre begegnede mig med umaadelig megen Godhed. Mit ugentlige Gehalt blev dobbelt saa stort som i min forrige Tjeneste.

Jomfruen var ligeledes meget høflig imod mig, og det varede kun faa Dage, førend hun paa endnu mere tillokkende Maader fandt Leilighed til at fornye det Forslag, hun gjorde mig, det første, vi saaes. Jeg afslog det bestandig, og da vi vare blevne mere huusvante med hinanden, fik jeg ogsaa her af hende i venligt Spøg mit forrige Dosmernavn fornyet. Imidlertid afbrød ikke min Koldsindighed den gode huuslige Forstaaelse.

Min Herres Godhed imod mig tiltog Dag for Dag. Jeg havde ikke været tre Uger hos ham, førend han en Dag fortæller mig, hvorledes det gjorde ham ondt, at jeg skulde være fornedret til Tjenerkaar. Han tilbød mig al sin Evne, for at fremme mig til noget bedre. Han foreslog mig, at træde ind i Militair-Etaten, hvor han i en Hast var i Stand til at skaffe mig Avancement, og, om ikke bedre var, da vilde han, naar jeg var bleven vant ved det Militaire, kjøbe mig en Regiments-Qvarteermesters Plads, men først maatte jeg gaae ind i Tjenesten for en kort Tid, som Volontaire, for at lære Svinget.

Enhver Udsigt, til at blive en Mand, var mig i sig selv ligegyldig, og da denne blev mig forestilt som meget nær, ligefrem, og umaadelig glimrende, imodtog jeg den med den hengivneste Taknemmelighed, thi jeg var en Dosmer.

Jeg var nu Soldat, og da jeg ikke blev ansat ved det Regiment, min sidste Herre stod ved, saa talte jeg aldrig mere med ham. Da jeg af Naturen ikke havde noget militairisk Sving, saa kostede dette min Ryg mange Rap af Under-Officerens Stav. Men da jeg havde lært det, blev min Stilling ikke endda saa fortvivlet, som man havde tiltænkt mig den. Min Kundskab i det franske Sprog gjorde mig til Opvarter hos min Lieutenent, for at jeg skulde lære ham det; hvorimod jeg slap for Tjenesten. Jeg fik desuden Time-Information hos et Par andre for 8 Sk. om Timen; og min Omgang skaffede mig saameget mine Foresattes Yndest, at jeg, inden Aaret var omme, var bleven Underofficeer. Da jeg skrev en taalelig Haand, blev jeg derpaa brugt, som Skriver hos Adjutanten, og ved at lægge mig ved Afskrivningen efter Regnskabs-Væsenet, blev jeg ham snart til betydelig Nytte. Indkomsten var ikke stor. Dog sparede jeg noget sammen til Hjelp for mine Søstre, og vedligeholdt stedse Haabet om engang at succedere min gamle Skolemester, naar hans Degneplan blev fuldbyrdet. Mine ringere Krigskammerater ansaae

mig dog for mit stille Væsens og min Afholdenheds og Flids Skyld stedse for en stor Dosmer.

Jeg havde vedligeholdt, skjøndt ved sjelden Omgang, Bekjendtskabet med min Ven, Tjeneren, som bragte mig an hos vor fælles forrige Skolekammerat, Spilleren. Han havde imidlertid giort sin Lykke. Fra Tjener hos Kjøbmanden havde han i disse Par Aar svinget sig op til Skriverkarl, og siden til Bogholder paa Comptoiret. Vel gik det til agters med Herren, men Bogholderen derimod syntes det at gaae kjendelig frem for.

Da jeg i en halvandet Aar havde været i Krigsstanden, og deraf i den meste Tid været brugt som Skriver hos Adjutanten, af hvilken denne min forrige Kammerat, som var hans Ven, det er: Bekjendt, havde hørt Under om min Duelighed, min utrættelige Flid og Ærlighed; og da jeg imidlertid sjelden gik ud, og næsten aldrig i Mundering, saasom man saae igjennem Fingre med, at jeg klædte mig som Civil: saa kommer denne min tro Ven en Dag til mig, fortæller mig sin Lykke, i at være bleven ved forskjellige smaa Handels-Coups Eier af nogle Penge; at hans Bekjendtskab med de Handlende havde skaffet ham al den Credit, han kunde ønske, og at han havde i Sinde, at anvende dette til en egen Handels Anlæg, hvortil han, for at være vis paa, troligen at blive betjent i sine Affaires, søgte en due-

lig Compagnon, at han dertil havde udseet mig, og at vor Lykke under nærværende Conjuncturer derved sikkerligen var gjort. Jeg indvendte ham, at jeg forstod mig saa lidt paa Handel, at jeg ikke engang vidste, hvad Ordet Vexelcours betydede o. s. v.; men han forbandt sig til, snart at meddele mig den fornødne Kundskab, da derimod min Arbeidsomhed, min Duelighed i Bogholden og Regnskabs Førelse, og min Sprogkundskab, vare ham med hans Handels-Indsigter nok, og at vi vare sikkre paa i en Snup at blive rige Folk.

Jeg lod ham ikke spilde megen Overtalelse, og jeg blev associeret i den Handel, han oprettede, under Firma af hans Navn & Compagnie. Min Afsked fra Krigstjenesten erholdt jeg uden Vanskelighed, og nu var jeg Kjøbmand, uden at vide alt for vel, hvad det var, at være det. Dette vidste min Compagnon for os begge.

Inden faa Dage havde vi leiet os prægtige Værelser, og meublerede dem prægtig. Uden paa Dørren af et af dem stod med store Bogstaver: **Comptoir**, og der indenfor stod smukke carduanbetrukne Skriverpulte med Tabouretter omkring, paa en af hvilke sad en Comptoir- eller Skriverdreng. Paa Væggene rundt om, hang under kjønt skrevne Etiqvetter, Vexelcourse, Priiscouranter, Skibslister, Assignationer, Connossementer, Vexler o. s. v. Vore

bedre Værelser vare prydede med Mahogni- og Cedermeubler, smukke Kobberstykker, smukke Malerier, smukke Statuer, min Compagnon havde sin Tegnebog fuld af Bankosedler og Actiebreve, og det lod, som jeg kun behøvede, at forlange, for at faae, hvad jeg ønskede.

I Comptoiret fandt jeg en Real-Papirs Hovedbog, en Kladde-, en Cassebog, en Brevbog, en Journal o. s. v. Efter min Compagnons Anviisning skrev jeg flittig hen i alle disse Bøger, uden at vide alt for vel, hvad jeg selv gjorde.

Jeg skrev efter hans danske Opsatser paa Tydsk og Fransk til Lybek og Hamborg og Amsterdam og London o. s. v.; vi trak paa Huse i Helsingør, Malmø, Lybek, og man trak paa os igjen; og det, som er det mærkelige, ei allene Bøgerne bleve fuldskrevne, men inden et halvt Aar havde vi Pakhuse fulde af Varer, og adskillige Skibe, som hørte os til, kjøbte af Hollændere og andre, og seilende i Nord, og Syd, og Øst, og Vest. Det første Skib, som naturaliseret gik for vor Regning, blev paa min udtrykkelige Begjering kaldet Sidse. Jeg var i Flugten, naar jeg stundom maatte fremstille mig paa Børsen, for ikke at røbe min Ukyndighed; men jeg lærte i Hast nogle Handels-Udtryk, som jeg slog om mig med; og mit stille alvorlige Væsen reddede mig fra at komme i nogen dyb Samtale med de snaksom-

me Børs-Conversanter. Desuden kom jeg der sjelden. Jeg boede paa Comptoiret, og var min Compagnons Redskab.

Imidlertid vare vi fortrolige Venner med mange af Byens anseelige Handlende, fornemmeligen dem, der vare vorne frem, ligesom vi. Vi bleve inviterede til dem, og levede høit, inviterede dem igjen, og levede ligesaa høit. Min Compagnon demonstrerede mig, at dette var ligesaa nødvendigt for Handlende, som det er for Hofferne, at forøde Undersaatternes Penge paa Skuespil, og Ridderspil, og høitlønnede Dagdrivere o. s. v., og min statistiske Beraabelse paa Kongen af Preusens Exempel af en Monark uden Hof, lo han ad, som ligesaa lidt passende for andre Fyrster, som for Kjøbmænd.

Allene Rygtet om denne vor store Lykke havde paa min private Interesse den herligste Virkning. Af mine Søstre, som jeg havde tinget i Huset hos en Præst derude paa Landet, blev den Ældste i vor Lykkes første Fjerdingaar givt med en rig Forpagter; den Anden forlovet med en Birkedommer derude. Min gamle stedse inderlig elskede Skolemester vilde ikke tage imod nogen Virkning af min Lykke, førend jeg kunde rive mig løs, og komme ud til ham. Det var neppe, han vilde tillade sin Datter, at imodtage nogle smaa Kostbarheder, som jeg sendte

hende til Beviis paa, at jeg erindrede hende med uforandret Hjertelag.

Det var ikke førend i Foraaret, efterat vor glimrende Periode var begyndt, at det blev mig muligt, at faae Tid til foretage nogle Dages Reise paa Landet, for at bringe mit Hjertes vigtigste Anliggender i Orden. Nu reiste jeg, saa hurtig jeg kunde, i Mai. Jeg blev af alle dem, der forhen, som Barn, blot havde seet mig, modtaget med al den Ærbødighed, som skyldes Rigdom. Min gamle Skolemester modtog mig, som den samme, han altid havde viist sig for mig, som en øm, kjærlig deeltagende, ved min hurtige Lykke ikke altfor blindet Fader.

Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem bene præparatum
Pectus.

Jeg saae efter sex Aars Forløb min elskede Sidse for første Gang igjen. Uagtet hun var, paa Værten nær, den samme, jeg forlod, saa fandt jeg dog, at jeg intet skjønt havde seet, førend i dette Øieblik. Noget vist melankolsk, som tempererede den altfor blussende Landsby-Farve, klædte hende uudsigelig vel. Hun havde af det, jeg havde sendt hende, intet paa, uden et Guldhjerte, som kunde lukkes op, og hvori stod mit Navn, og dette hang paa hendes Bryst. Jeg havde aldrig reent ud erklæret mig for hende, jeg gjorde det heller ikke nu. Vore Hjerter

havde afgjort det. Jeg havde Vielsebrevet i Lommen, og den næste Dag efter min Ankomst vare vi det lykſaligſte Ægtepar.

Et hundrede Rigsdaler, til at afkjøbe den gamle Degn ſin Tjeneſte for min Svigerfader, var det eneſte, jeg kunde formaae ham til, at imodtage af mig.

Uagtet den uvenlige Skilsmisſe for ſex Aar ſiden, blev jeg, min Brud, og min Svigerfader, budne til Hans Høivelbaarenhed Herremandens, hvor vi bleve modtagne med ſtiveſte feſtlige Høitidelighed, ſom Adelsfolk og hans Lige.

Jeg beſøgte mine Søſtre, gjorde dem nogle Forœringer, og femte Dag efter min Afreiſe var jeg med min Kone i Hovedſtaden igjen.

Min Compagnon var, ſom man forud formoder, en Mand, der vidſte at leve. Endſkiønt mine private Vœrelſer forud vare meget beqvemme, havde han hurtig ladet indrette til mit og min Kones Brug endnu et Par af ſine. Vor Brudeſeng prydede det ene; fra den høie Dome hængte lange frynſede grønne Damaſkes Gardiner. Paa en ſkiøn Piedeſtal, hvoraf fremdroges en riig Toilette, ſtod Meſterſtykket, den deilige Hymen. Alting var iſtandſat i en dertil ſvarende Smag, og var hans private Preſent. Foruden den øvrige forøgede Domeſtik havde han hvervet en duelig Kammerpige, ved hvis Kunſt

min Kone i faa Dage blev omdannet fra den skiønneste Landsby-Pige til det yndigste Fruentimmer af Stand. Hun fandt sig forunderligen i hendes Stands Forandring, fordi hun troede det maatte saa være. Ingen Forlegenhed, ingen Stolthed; ligesaalidt Sipperpeenhed som Plumphed. Det var en af de i Skovene dandsende Gratier indført i de høiere Guders Forsamling, og som Phœbus selv ikke vilde have vidst, enten han skulde tage hende for Minerva, eller for Venus Urania.

Min Lykkalighed var uden Maade. Hvor lykkelig end den Flid syntes mig, som jeg anvendte paa at arbeide i Forretningerne efter min ædle Compagnons Anviisninger, ansaae jeg dog hvert Øieblik spildt, hvori jeg ikke kunde tilbede min Gudinde. Med hende deelede imidlertid min Compagnon min Tilbedelse; jeg ansaae ham næst hende for den ædelste, den fuldkomneste blandt alle dødelige.

Hvor megen Lykke end min tilbedede Brud gjorde i Kredsen af alle vore Bekjendte, og hvor megen Deel jeg end tog i al den Agtelse, og Ynde, hun vandt, saa hadede jeg dog de idelige Gjæstebude, som vi nu dagligen bleve budne til, eller gave, og hvori jeg ikkun halv kunde nyde hende. Min Hengivenhed for min Compagnon tiltog ved hans Skjønsomhed, i at tilbede min Elskede, næsten ligesaa meget, som jeg selv.

Min Lykke var for stor til at vare længe, som skrevet staaer. Efter en sex Ugers Forløb foreslaaer min Compagnon mig en Dag, da det just var Post-dag, og da jeg desuden havde en Maaned at afslutte i Bøgerne, om vi ikke alle tre, han, min Kone og jeg, skulde tage en Tour ud i Dyrehaugen. Han fandt sig naturligviis i Afslaget af min Person, i Betragtning af, hvad jeg havde at gjøre. Han spurgte da, om jeg vilde betroe ham min Kone, og siden om Aftenen, hvis jeg kunde, samles med dem i Torbek. Heller end gjerne. Det var aftalt, og de reiste om Formiddagen.

Jeg sad imidlertid fordybet i mit Arbeid, lidt ærgerlig over, at jeg ikke kunde være med dem, min Sjel elskede; da i Middagsstunden, uden at banke paa, Rettens-Betjente kom ind i Comptoiret, undredes over at see mig, og forkyndte mig Arrest, samt ledsagede mig til Slutteriet, efterat de i min Nærværelse havde forseglet alle Gjemmer i Comptoiret. Det var neppe, jeg kunde spørge om Aarsagen, og lade mig underrette om, at vi, eller vort Firma, havde samme Formiddag overgivet vor Massa, kort, at vi havde gjort Opbud.

Jeg havde forhen været i en Forfatning, hvis Rædsomhed, jeg troede, ikke kunde tænkes høiere; men dette overgik Alt. Min Ven forraader mig! Min Kone selv syntes saa villig til denne Reise! Hun

tog Afsked med mig med saadan en mystisk Mine! Alt dette oprandt nu i min Sjel. Min Vens Forræderi var mig klart; men for det Øiebliks Mistanke mod min Kone straffede jeg mig strax. "Og"saa du er forraadet, ogsaa du, Tilbedelige! hvad "er min Ulyksalighed imod din? For at see dig lyk"kelig lader jeg mig glad slutte i evigt Fængsel! men "ogsaa du er forraadet og ulykkelig, tusinde Gange "ulykkeligere, end jeg!"

Jeg var i Fængsel. Jeg rasede. Det varede kun to Dage, at jeg var indsluttet. Forræderen havde dog søgt Moratorium, inden han gik bort; og nu var det udfærdiget. Jeg kom ud. Jeg fattede det Haab, at han maaskee kun havde ført min Kone ud af Huset, for at holde hende borte fra dette sørgelige Optrin; at de maaskee nu, da Moratorium var udvirket, alt vare hjemme i Huset, eller opholdt sig hos nogen af vore Venner. Jeg løb hjem. Huset var tomt, og aabent; Folkene vare bortløbne med Alt, hvad ikke var forseglet. Jeg løb om til vore Venner. Man kjendte mig neppe. "Deres Van"held gjør os ondt," var deres bedste Trøst; "men "hvor kan De troe, at finde den Kjeltring, Deres "Compagnon, og Fruentimmeret, hos os?" Jeg bandede, løb om fra een til anden; og efter forgjæves Søgen, endelig ud til Dyrehaugen. Jeg spurgte allevegne, i Bellevue, Klampenborg, Torbek. For-

gjeves. Jeg kom til Vebek. Man havde for to Dage siden seet to Saadanne, som jeg beskrev. De vare i en Baad satte over til Sverrig.

Jeg havde min Guldbørs hos mig, som jeg ligefrem havde glemt, at aflevere til Retten; jeg havde ellers ikke beholdt den. Den indeholdt Værdi omtrent for 200 Rdlr. Jeg blev inderlig glad ved at fornemme, at jeg havde den. Jeg gav 25 Ducater, for at blive sat over uden Pas. Jeg kom til Landskrone; jeg spurgte hver, jeg mødte. Omsonst; man svarede mig enten ikke, eller som man kan svare et Menneske, der er fra Forstanden.

Efter en Dagstid at have krydset om i Byen med forgjæves Søgen, gik jeg ud paa Landet. Ogsaa der var, som rimeligt, min kummerfulde Søgen spildt. Jeg omvankede fra By til By, Dag og Nat, i to Dage.

Ved tredie Dags Aften var jeg kommen til en Skov. Udmattet baade paa Sjæl og Legem, inderlig fortvivlet, snarere end bedrøvet, kastede jeg mig ned paa Jorden ved Indgangen af Skoven. Jeg opløftede mine Øine, og saae over paa Sjællands Kyst. Mindet om alle de Ulykseligheder, jeg der havde udstaaet, og al den Lykke, jeg mere der havde drømt mig, end nydt, foer igjennem min Sjæl. Jeg vilde forbandet det Land, der havde frembragt den Forræder, som kaldte sig min Ven, for at overlade mig

til denne græsselige Forfatning; jeg vilde forbandet det Land, der havde frembragt den elskværdigste Skabning, som Jorden nogensinde saae, for at overgive hende til denne Elendighed. Jeg forestillede mig hendes Fader, forbandende mig for sin Datters Ulykker, at opgive sin fromme Aand under alle Fortvivlelsens Smerter ved denne Tidende; jeg saae alle dem, som nys misundte os, at udbryde i Djævels Glædelatter ved vores Elendighed, da jeg nær mig imellem Buskene hørde en afmægtig stønnende Lyd, som af et Bryst, der udaandede under Smerter, som mine, det sidste Suk. Jeg studsede. Mine Forbandelser døde paa mine Læber; Menneskelighed vendte tilbage i min Barm. Jeg reiste mig, løb hen til Stedet, og fandt, o Fryd! o Qval! min Kone, min tilbedede, min søgte, min fortabte Kone; men døende, næsten ukjendelig, i svage convulsiviske Trækninger, bleg som Døden, med alle den nærmende Døds Kjendetegn. Med et voldsomt Skrig styrtede jeg over hende; jeg raabte atter og atter hendes Navn, længe forgjæves; hendes Sandsers Brug var tabt. Omsider kalder min Røst den svage Rest af Livskræfter, som halv vare flygtede, tilbage. Hun aabner de matte Øine; trykker svagt min Haand; hendes Tunge formaaer ikke, at udstønne nogen Lyd. Jeg greb hende i mine Arme, bar hende hen til et Kjær, som mine bange Søgen snart opdagede paa Marken; jeg

bestænkede hende med Vand deraf, og hun kom lidt mere til sig selv; hun udsukkede mit Navn, og klæbrede sig til mig med de afmægtige Arme.

Efter adskillige gjentagne Besvimelser fik jeg hende omsider lidet bedre bragt til Live; jeg bar hende i mine Arme til den næste By. Det var Nat, inden vi kom der. Jeg bankede paa den første Dør. Det var Præstens. Opvaagnet kom han selv at lukke op. Jeg fortalte ham med faa Ord vor Forfatning og Nød. „Gaae til Kroen," var hans Svar, og han lukkede i. Jeg gik til næste Huus; ingen Modtagelse. Tyve Steder det samme. Omsider begreb jeg, at naar Belønningen gik forud, vilde Tjenesten følge. Jeg fremviste ved næste Dør en Ducat, og vi bleve modtagne.

Lidt af den elendige Forfriskelse, der var at faae, og derpaa nogen Dvale, rettere end Søvn, i en Brix, kaldet Seng, bragte min Tilbedede, ved Hjelp af hendes naturlige sunde Temperament, næste Dag til Kræfter, og gav hende efter faa Dages Forløb fuldkommen den tabte Sundhed.

Hun fortalte mig, hvorledes min Compagnon havde baaret sig ad, og hendes Skjebne, i den Tid, vi vare adskilte.

Da de vare komne til Vebek, havde han foreslaaet hende en Sotour i en Baad. Hun gav efter hans ivrige Begjering, og gik med ham i Baaden.

Da de vare komne et godt Stykke fra Land, lode Folkene, som om Strømmen hindrede dem fra at vende hjem. De maatte altsaa gaae til Landskrone. Efter der at være indtagne ved Aftenstid i et elendigt Dlhuus, fortalte han hende vort Opbud, hvortil han beskyldte mig for at være den eeneste Aarsag, fornemmelig ved det meget, jeg havde tilsat paa liderlige Fruentimre. Han haabede imidlertid, at Tingene igjen skulde komme i Orden, men at jeg maaskee ved den Revselse, hvortil han havde efterladt mig, vel i Tiden vilde bedre mig. Imidlertid foretog han sig, ved forskjellige ikke lemfældige Forsøg at overtale hende til at betale mig for det, jeg havde forbrudt imod hende, med lige Mynt. Da dette gik saa vidt, at Striden var nær ved at blive meget blodig, traadte omsider Krofolkene til, og befriede hende fra ham. Siden saae hun ham ikke mere. Da hun om Morgenen vilde gaae ud, for at søge Mulighed til at vende tilbage til Sjæland, var hendes Uhr borte. Penge havde hun ikke, hun betalte altsaa sit Natteherberg med sine Spender. Hendes Stræben, efter at blive bragt tilbage til Danmark, var spildt; hun begav sig til Øvrigheden for at opnaae denne Hensigt, og tillige faae Røveren paagreben. Man fordrede Omkostningerne forud betalte, og da dette var umuligt, afviste man hende med Haanhed og Trudsel om Spindehuset. Saaledes af-

viste hende i et Par Dage den ulykkelige Uskyldigheds geistlige og verdslige Beskyttere. Hendes i Striden forrevne Silkekjole, hendes spendeløse Silkesko, Ruinerne af hendes Hovedpynt gave hende det eneste Udseende, som kunde være i Stand til ilde at anbefale hendes virkelige Skikkelse. Efter længe nok forgjeves at have vanket om til Haanhed og Latter for enhver i Landskrone, gik hun ud paa Markerne. Overvældet af Kummer, Mathed og Hunger, saae hun sig nu i en Tiggerskes Kaar. Hun forsøgte adskillige Gange at betle et Stykke Brød, eller Natteherberg i en af de elendige skaanske Landsbyhytter; hendes Udseende, og deres egen Trang, som hun bad om Understøttelse, bragte hende allevegne haanligt Afslag. En Betler, som hun mødte paa Veien, med sin elendige Kone og hylende Børn, var den eneste, der ynkedes over hende, og rakte hende uanmodet et Stykke muldent Brød af sin Pose. Dette var den eneste Vederqvægelse, hun havde nydt, siden hun forlod Danmark. Overvunden af sin Elendighed, blev hun liggende paa det Sted, hvor jeg traf hende, næsten livløs. Hun vidste selv ikke, hvor længe hun havde ligget der. Ved Efterregning fandt vi, at hun havde opholdt sig der uden Bevidsthed i næsten to Dage.

Vi vare nu med en Capital af næsten halvandet hundrede Rigsdaler i Skaane. Vi overveiede, om vi skulde vende tilbage igjen til Danmark. Men vi

betænkte, at vor Forfatning, efter min Hr. Compagnons Foranstaltning, rimeligviis maatte være saadan, at hvilken af os, man fik fat paa, vilde ikke være sikker paa, ikke at ophøies i Galgen. Vi besluttede at blive, hvor vi vare, og anvende vor liden Capital, paa der at gjøre, hvad den formaaede, til vor Lykke i en Stand, som vi endnu ikke havde forsøgt.

Jeg fæstede mig, eller paa en Maade kjøbte et Huusmandshuus, for en halv Snees af mine Ducater. Vi omskiftede Levningerne af vor smukke kjøbenhavnske Dragt med skaanske Bondeklæder; og vi besluttede, at leve der af vore Hænders Arbeid.

Et Par Uger, efterat vi her vare bosatte, fik jeg et Brev fra min forrige Hr. Compagnon, saa lydende:

"Hvad der har mødt Dig, siden vi forlode hin-
"anden, bør have helbredet Dig for en Deel af den
"Dumhed, hvori Du hidindtil stedse har været ned-
"sænket. Din første Ungdoms Historie var en Kjæde
"af Dumheder, hvori den Dumrian, din gamle Sko-
"lemester, havde styrtet Dig. Intet, uden dine øv-
"rige Foretagender, kan være dummere, end at for-
"dybe sig i de dumme Studeringer, som bringe til
"Elendighed, naar man kan aabne sig en behagelig
"Bane i Livet, ved at jage og leve rask, som dine
"høiadelige Skolekammerater. I Skolen var Du
"stedse endnu dummere. Jeg saae, at Din Dumhed,
"som gjorde Dig saa østersdummeligen tro og flittig

"i Forretninger, vilde være mig til Nytte. Jeg tog
"Dig i Compagni med mig, og var nær forfalden
"til den Dumhed, virkelig at elske Dig. Du begik
"den Dumhed, ordentlig at gifte Dig med den Tøs,
"Du elskede; og var endnu saa utilgivelig dum, at
"Du elskede hende, endskjøndt Du var givt med hende,
"altsaa alt for ubeskrivelig dum, til at Du skulde
"taalt, at blive Hanrei. Din kjere Mage var og-
"saa dum nok, til ikke at ville indlemme Dig i denne
"Orden. — I alt dette var Du, det forstaaer sig-
"dum nok, til ikke at begribe, at den Plan, jeg
"havde med alle mine Affairer, var allene at erobre
"nogen anseelig Formue, og med den at retirere mig
"et Steds hen, hvor jeg uforstyrret kunde med Ef-
"tertryk formere og nyde den. Al denne Dumhed
"burde Du straffes for, og jeg lod Dig i Stikken;
"dog besørgede jeg, at Du igjen kom paa fri Fod,
"og kan endnu gjøre Din Lykke. Din Kone, den
"Taabe, foragtede den Lykke, jeg tilbød hende. —
"Jeg er i Sikkerhed med 40,000 Rdlr. Er Du
"bleven lidt klogere, saa staaer det endnu til Dig,
"at dele denne min Lykke med mig; men paa Vil-
"kaar; Du skal vedblive den Deel af Din Dumhed,
"som gjør Dig arbeidsom, men lade fare den, som
"binder Dig saa affindig til dette Fruentimmer; jeg
"skal da nok paatage mig, at give hende Forstand.
"Antager Du dette Tilbud, saa skriv til Valerius i

"Malmø, saa bliver jeg underrettet. Din Søgen "efter mig har jeg til manglende Fald gjort Anstal- "ter, for at gjøre unyttig; thi en Valerius i Mal- "mø er ikke til, men vel en, som vil lade mig til- "stille, hvad En under denne Adresse vil lade mig "vide. Jeg haaber, at Du er bleven klog nok til at "skjønne paa dit Vel?"

Jeg viste Præsten i Byen, som var bleven min Ven, dette Brev, og han forsikkrede mig, at han ef- terat have lært at kjende mange Nationers Byer, og Sæder, var vis paa, at der var af den hele Men- neskelighed kun een blandt tredive, som ikke i hans Sted havde handlet, som han, og nu skrevet mig til, som han; og ligesaa faa, der jo i min Forfatning ikke vilde modtaget hans Tilbud under hans opgivne Betingelser.

Jeg betænkte mig ikke noget Øieblik paa, at vedblive i min Dumhed, ikke mere med ham at ha- ve at bestille; og efter lidt meer Overveielse beslutte- de jeg ogsaa, ikke at betjene mig af den opgivne Adresse og nogen List, for at faae ham opdaget og straffet.

Jeg tog Tjeneste hos en Bonde, som Tærsker; min Kone strikkede Strømper for Folk, og syede Huer og anden Stads til Bønderpigerne. Denne Nærings- maade vedblive vi, og ere ved den en af de lykke- ligste Familier i Skaane. Min Svigerfader modtog

Tidenden om vort Vanheld, som vi nu ikke længer anſee det for, som en viis Mand, og har med Fornøielſe beſøgt os i vor Vaaning herovre. Der gaaer et Rygte, at min Compagnon nylig ſkal være hængt et Sted i Sverrig.

Præſten, der tærſker ſom jeg, med Forſkjel, at han tærſker ſit Tiendekorn, og jeg Bøndernes, hedder Fauſtin, læſer gjerne om Aftenen det, han har af Voltaire, han læſer ogſaa de gamle; han ſiger at Voltaires Philosophie de l'histoire er overmaade vel ſkreven, ſom og l'ingenu og Candide. Han prædiker, og lærer den ſvenſke Kirkens Lære puur og reen. Han har kjøbt ſit Kald for 2000 Daler S. M., hvilke han havde ſammenſparet, ſom Hovmeſter hos en ung Herre. Han har reiſt, og troer, at Menneſkene er to Slags: Skjelmer eller Tosſer. Til den ſidſte Claſſe hører Degnen i Byen, en meget uſel og eiegod Mand. De ere begge ſaavidt mine Venner. Jeg kan ikke beſkylde nogen anden af dem, jeg boer iblandt, for at være Tosſer.

Min elſkelige Kone og jeg ere Forældre til tre Sønner, og to Døttre. De tegne til i at blive ſunde og ſtærke; men jeg haaber, de aldrig nogen lære nogen Tid at læſe ret i Bog. Min ældſte Søn er uden denne Klogſkab af Præſtens Godhed antaget til Confirmation. Han er i ſit ſyttende Aar allerede en temmelig dygtig Karl, indſkreven ſom Land-Sol-

dat, men jeg haaber dog, han vil være i Stand med sine Sødskendes Hjelp at underholde sin Moder og mig, om vi leve, naar hun ikke kan spinde og strikke, og jeg ikke tærske længer.

Saavidt havde jeg skrevet for mange Aar siden i Tanke at lade det trykke. Der blev intet af. Jeg er nu gammel, og der er siden intet hændet mig, værdt at lægge til. Dette ligger efter mig, at mine Efterkommere kan vogte sig ved mit Exempel for det, der var min Ulykke i min Ungdom.

Indsenderens Anmærkning.

Dette Manuscript, som af en Hændelse er faldet mig i Hænderne, synes temmelig gammelt. Dersom man kunde ret see, hvad Tid det er skrevet, vilde det være et ikke uvigtigt Bidrag til den Tids Historie. Men det eneste i Manuscriptet forekommende Aarstal er uhældigviis ulæseligt; lade De det trykke, saa vil maaskee en eller anden in arte critica beløben Læser blive i Stand til at gjette Tiden, til hvilken det henhører.

Hans Kruuskop.

Vox populi, vox Dei!

"Stil for alting Dit hidsige Sind, min Søn! og "det skal gaae Dig vel i Verden," sagde Præsten Kruuskop til sin Søn Hans, et Par Gange om Dagen i det mindste, fra han var sex Aar gammel, til han var fjorten, da han kom i den latinske Skole; og med denne Formaning, saaledes dybt indprentet Drengen, sendte han ham ud fra sig. Han glemte heller ikke, at underrette Lærerne i Skolen om denne hans Søns Temperaments Feil, som de fornemmelig havde at bestride, da han forresten ikke manglede gode Egenskaber. Da han var kommen i Skolen, aflod endnu ikke Faderen, at indskjærpe Sønnen denne vigtige Lærdom, ved et Brev, i det ringeste hver Uge, hvoraf dette udgjorde Hoved-Indholdet.

Sagen var, Hans havde i sine spædeste Aar alt begyndt med en Deel Hidsigheds Stræger, og trods alle Formaninger bestyrket Forældrene i deres Dom om hans Hidsighed.

Da Barnepigen engang i hans fjerde eller høit femte Aar skulde hjelpe ham sine Strømper paa, og ved hans Paaklædning en Søndag Morgen forspilde et halvt Qvarteer af den Tid, hun vilde anvendt paa den Pynt, hvormed hun selv skulde vise sig i

Kirken, trak hun uforsigtig et Hul paa Hanses Strømpe; dette maatte hun stoppe, altsaa sinke sig saa meget længer, og hun blev vred; under Strømpernes endelige Paatrækning, kneb hun derfor Hans dygtig i Laaret. Uagtet dette skeede i Forældrenes Paasyn, saa var Pogen, der ikke gjerne græd for smaa Fortrædeligheder, hvilket han desuden ikke torde for sin Moder, der hedde Rasmus, saa uforskammet, at han med en Rangle, som han havde i Haanden, slog Birthe Barnepige lige i Ansigtet, saa ei allene Næsen blødte stærk; men Patteknappen paa Ranglen gjorde endog et Hul i Kinden lige under det venstre Øie, hvorved den arme Pige havde, paa et Haar nær, kunnet miste sit ene Øie, ikke at tale om at hendes Stadsen i Kirken den Søndag var forbi.

Han havde desuden siden engang faaet en Spurv, denne vilde en Kat en Dag annamme. Drengen blev det vaer, tog Katten ved Rumpen, og kastede den med saadan Kraft lige mod Vinduet, at han ei allene slog derved et smukt Ølkruus i Gulvet, men Vindues-Ruden reent ud, saa Katten fløi der igjennem, og rev udenfor en smuk Urtepotte med en deilig Gyldenlak ned, hvorved Potten gik itu, og Gyldenlakken ud.

At alt dette og mange slige Historier vare blot Virkninger af Hanses umaadeligen iilsindige Temperament, sluttede man især deraf, at Barnepigen Bir-

the, og Katten, var ellers hans bedste Venner; at han efter Optrinet med Pigen hang hende om Halsen, og bad hende med Taarer om Forladelse, ja taalte tit meget af hende, og at han baade for og efter den sidste Tildragelse deelede glad sine bedste Lekkerbidskener med Katten, der desuden var hans tro Sengekammerat og Staldbroder.

Efter at han ved disse og flere Hidsigheds Stræger havde erhvervet sig det meest bestemte Navn af Fusentast, og et djævelsk iilsindet Hoved, manglede der ikke Leilighed til at bestyrke Forældrene og alle i denne Dom om hans Caracter, hvorved alle hans øvrige Egenskaber forsvandt, saa ingen merkede dem. Hans Fader, en ejegod, from, lidt søvnagtig Mand, troede vel at spore et eller andet godt hos Drengen; men Moderen, selv en af dem, der blandt Pigerne og Gaardsdrengene stedse havde Fernalen eller Grydeslov ved Haanden til Revselse, saae hos Hans intet andet end Fusentast- og Opfarenheds-Stræger, hvorfor han ogsaa usvigeligen hver Dag, i det mindste eengang, maatte prøve Virkningen af disse Straffe-Redskaber.

Man vidste forunderligen at henregne alt, hvad Hans foretog sig, til Virkning af hans Hidsighed; hans Hjelpsomhed, hans Medlidenhed, hans Halstarrighed i Venskab for Mennesker og Dyr, hans Virksomhed, som, naar han ikke læste med sin Fa-

der, yttrede sig i Sysselsætning med at gjøre Legetøi for hans yngre Søskende, med at klavre i Træerne i Haven for at hente dem Frugt, og rive Skadereder ned; med at gjøre sig nyttig hos en eller anden af Gaardskarlene i at hjelpe dem at hugge Brænde, trække Slibestenen o. s. v.; alt dette fandt hans Moder at være, at gaae paa Jagt efter Spektakler, og Leilighed til enten selv at faae, eller dog at stifte Klammeri; og alle de smaa lidt for raske Optrin, der forefaldt paa Gaarden, vidste hun paa en meget sindrig Maade, at giøre Hans til Stifter af. Sloges de mindre Børn om Pærer eller Nødder, saa var det strax den forbandede Hans, der havde plukket dem, og givet Børnene dem, blot for at komme Optøier afsted; følgelig fik Hans Prygl; skjendtes nogen af Karlene eller Pigerne, saa vidste man strax, at det kunde ingen anden være, end Hans, der var Ophavsmanden; altsaa Prygl til Hans. Intet galt indtraf i Huset, uden man udlagde det, som nedstammet fra Hans; naar han da forsvarede sig, eller nægtede Beskyldningen med en skyldfri Sjels Bestemthed, saa var det strax et Udbrud af hans fremfusende Tilsindighed og Haldstarrighed; altsaa maatte der vanke Prygl. Banket og idelig overfuset af sine Forældre, havde han sin Tilflugt til en af Gaardskarlenes Venskab, der ofte med Iver tog hans Forsvar. Dette Venskab gjengjeldte Hans med Iver.

Saasnart altsaa nogen fornærmede, eller paa nogen Maade anfaldt denne Karl, saa havde de Hanses Uvenskab at befrygte; ethvert saaledes Karlen tilsigtet Udfald vendte sig derfor stedse til Hans, og bragte ham af de moderlige Tugtelsesvaaben, hvortil ogsaa hendes Tøffelhæle hørde, en riig Ladning Prygl paa hans Ryg, naar Omstændighederne ikke tillode Risets med flere Omstændigheder forbundne Brug.

Efter denne Opdragelsesmaade, ideligen erindret om hans uudslettelige Naturlyde, den utaaleligste Tilsindighed, der fik efter Omstændigheder mange forskjellige, alle lige lidet hædrende Benævnelser, som, Trættekjærhed, Haldstarrighed, Krakilskhed, Hævngjerrighed, Skadefrohed, Fusentasteri, o. s. v., kom Hans omsider i Skolen. Som sagt, vare hans Lærere alt underrettede om hans Skjødesynd. At hans Meddisciple kunde vide, deels at vogte sig for denne Krippelkop, deels arbeide med Lærerne paa at helbrede ham for hans Feil, tog man i en af de første Dage Leiligheden i Agt, til at underrette hele Skolen om, hvad den ny ankomne var for En. Dette havde den Virkning, at samtlige Disciple i Skolen underkastede hans Taalmodighed Prøver, som den skulde være mere end herkulisk for at overvinde. Man introducerede ham i Skolelivets Helligdom ved en Salvelse af Stryg, som mere vare skikkede til at forsøge hans Legems end hans Sjels Fasthed; man over-

vældede ham med alt det Slags fiin Spot, det Slags udsøgte Forhaanelser, der paa en underfuld Maade, som det syntes, ere forplantede, og kunne ikke være forplantede, uden, fra Academiet ved gammel Strands Canal i Kjøbenhavn til de lærde Skoler i og udenfor Hovedstaden, da selv Neptuni begede Sønner af Holmens faste Stok ikke findes deri saa stærke, som de i disse Videnskaber høilærde Matroner, der trone ved Fiskekurvene, og disse Apollos unge Sønner.

Uagtet de Prøver, vi have viist, paa vor Helts hidsige Sindsbeskaffenhed, kunne vi ikke nægte, at han jo i disse store Prøver længe viste en sand heltemodig Standhaftighed, saadan, at vi i Historien kjende faa dens lige, uden det skulde være Heltens Doctor Primroses i Fængslet, der medens han holdt den sande viisdomsfulde Tale for sine Medfangne, taalte uden Knurren, at man overspyttede hans Ansigt, udlo og fordreiede hans Veltalenhed, og belønnede den med Nakkedrag. Dog yttrede sig omsider en Gnist af hans naturlige Temparement; og det ved følgende Leilighed.

Man havde den Skik i Skolen, at man satte to Stole oven paa hinanden, og tvang enhver ung indkommen til at krybe op paa dem, for midt paa den hvide kalkede Væg, hvorpaa intet var malet, at see et Apollo Hoved, som man foregav, der at kunne findes; og naar Deliqventen paastod, der intet at

kunne see, rev først den Øverste Stolen fra ham, hvorved han til samtliges Glæde faldt ned, og fik et meget slemt Stød, blev atter tvungen til at stige op, spurgt af den næste, om han ikke saae Apolhovedet, atter paa Benægtelsen af ham nedrevet, og saa fremdeles Radden igjennem alle Disciplerne, indtil han begreb, at han maatte tilstaae at see, hvad der ikke var at see, eller var saa forknust, at han reent ud ikke kunde staae paa sine Been længer.

Dette saa vittige som moersomme Spøg foretog man sig og med Hans Kruuskop. Efter et Par Gange at være nedreven, foretog han sig med Magt at befrie sig, fra tiere at stige op, hvilket frembragte, som man let formoder, et saare fornøieligt Slagsmaal, hvori naturligviis Hans, eene mod Tresindstyve, blev snart overmandet, og fik drabelige Prygl. Ikke vant til, svag at give efter i lige Optrin, det er, naar han stundom til den svageres Forsvar havde vovet en Dyst blandt Gadedrengene hjemme i Landsbyen, værgede han sig længe tapperligen. Det havde seet meget ilde ud for ham i denne Leeg, om han ikke blandt Fienderne havde fundet en rask Forsvarer. Rectorens Søn, Paul Dactylus, en temmelig førlemmet Mesterlectianer brød frem, og ved adskillige mægtige Knups vendte Anfaldet fornemmeligen til sig. Ved denne Bistand fornyedes Striden med megen Heftighed, var i nogle Øieblikke tvivlsom, og

skulde maaskee afgivet et nyt Exempel paa, hvad en ringe Magt, med Mod og Iver anbragt, kan udrette mod en langt større, hvis ikke Rector selv i det samme havde aabnet Døren, hvorved alle Fjendtligheder med eet ophørde.

Naturligviis opstod af denne Strid et meget fast og ædelt Venskab imellem Helten og den Kjæmpe, der saa drabeligen som uventet kom ham til Undsætning; men da Paul Dactylus var bekjendt, ei allene for en dygtig Slagsbroder, men tillige for et særdeles hidsigt Menneske, og et oprørsk og ustyrligt Hoved, saa gav dette Venskab med ham en stor Bestyrkelse til de Begreber om Hans Kruuskops Hidsighed, som man alt havde faaet om ham af Rectors Advarseler. Disse bestyrkede Begreber paadroge vor Helt ideligen gjentagne Prøvelser, i hvilke han fik Leilighed til at vise sit Mod og sin Styrke, men endnu mere til at forøge førbemeldte Begreber om hans Hoveds Urolighed, saavel hos Disciple som Lærere.

Venskabet med Paul Dactylus skaffede ham ikke desmindre snart Adgang i Rectors Huus; og Hidsigheden uagtet blev han der temmelig vel antagen; thi Sønnen Paul, hans Ven, var Moderens Kiæledægge.

Den offentlige Røst, hvilken, som enhver veed, aldrig lyver, havde erklæret Rectoren, Magister Dac-

tylus, for en overmaade from og eiegod Mand, en af det Slags Folk, som aldrig blive vrede, og følgelig besidde det fuldeste Maal af alle optænkelige Dyder og Ypperligheder. Det er derhos vist, at han var befriet for mangfoldige Feil; Halstarrighed, f. Ex., paa sin Meening og sin Ret, sporede man aldrig hos ham; thi det var uhørt, at han ikke gav sine Disciple Ret i, hvor gal en Fortolkning de end gjorde af de Autores, han skulde gjennemgaae med dem; og hans Ret, til at trone i Cathedret paa Skolen, bortgav han uvægerligen saa tidt, der blev gjort Bøn om Lov. Ikke heller var han egennyttig; thi for nogle Bagateller af smaa Foræringer fra adskillige Disciples Forældre havde han ofte vovet, at sende dem med et herligt Testimonium til Academiet, saa slet forsynede med Kundskaber, at han ofte havde maattet betale Mulcten, der er fastsat for at sende Academiet Candidater, der maae forkastes.

Disse ypperlige Egenskaber havde saaledes anbefalet Manden, at man udraabte alle dem for Skumlere, der hviskede om, at han stundom fandtes befængt med ubehagelige Fordomme, som gjorde hans Had mod dem, han engang, undertiden af ringe Aarsager, havde faaet noget imod, uudsletteligt; at han var lumsk hevngjerrig; at det var en Forbrydelse, hvis Hevn var uden Grændser, at vide mere, end han, hvortil, sagde adskillige, der ikke udfordredes

meget; at han desuden gjerne lyttede paa Sladder, og bedømte Mennesker efter de Opdagelser, han paa den Maade gjorde. Men alle disse Rygter skadede Manden ikke det ringeste. Det almindelige Udraab, Rectorens Godhed stod i, var for høit, til at døves det ringeste ved disse smaa Mislyd.

Med alt dette var det ikke Hr. Magisterens Huusfolk, der erfarede Virkningen af hans Godhed. Hans Hustru havde vel paa en Maade Herredømmet, da det hører uundværligen med til Rygtet om en saadan eiegod Mand, at lade sig beherske af sin Kone, helst om hun er tilbøielig til at føre Regieringen med et Jernsepter; men derimod havde Hr. Magisteren selv Pungen, hvorved hendes Tyranni, som det ellers vilde have været, da hun havde megen Liighed med vor Helts Moder, blev betydeligen formildet.

Disse gode Folk havde det Vanheld, at være beladte med et Barn, en Datter, som forbittrede meget deres Liv, der ellers formedelst deres Dyder vilde have henflydt saa yndigt, blidt og behageligt, som en Bæk imellem Roser og Lilier. De vare begge eenige om, at deres Datter Karen var dem af den vrede Himmel paalagt, som et Kors, der var for tungt, for med Taalmodighed at kunne bæres. Egentlig vide vi ikke, med hvad naturlige Caracteerfeil denne Datter var født, men vel at Forældrene,

havde den dybe ydmygende Foragt, han viste for den unge Hans Kruuskop, naar han traf ham der, ikke den mindste Virkning til at svække den Credit, han stod i hos hende, saa meget desmindre, som ingen var saa ivrig i at skjænde paa Jomfrue Karen, og afskye hende, som denne ædle Fremmede.

De smaae Filsindigheder, vor, for sin Hidsighed saa ilde berygtede, Hans allerede er vore Læsere bekjendt af, skulde her i Huset krones med en sand Overilelsesstreg, og, saa nødig vi end ville tilstaae det, paa en Maade retfærdiggjøre den offentlige Røst imod ham. Dog kunne vi ved denne Leilighed ikke undlade, at forelægge vore Læsere et Spørgsmaal, førend vi fortælle videre; det er: om Nogen af dem skulde kjende et eneste, endog for Resten det allerlogeste og sagtmodigste Menneske, der ikke eengang i sit Liv skulde have begaaet en sand Overilelses eller Daarskabsstreg? Skulde der, som vi formode, ikke være een, saa ønske vi allene, at de alle maatte være ledte til deres hidsige Handlinger af ligesaa ædle Grundsætninger, som vor Helt, og at ingen maatte faae saadan Grund til at fortryde dem, som han.

Ikke uophørligen spillede Madam Dactylus og Hr. Hans Kruuskop Perial, naar han var der i Huset. I nogle af disse Mellemtimer gjorde han Bekjendtskab med Jomfru Karen. Han mærkede snart, paa hvad Fod hun levede. Han ynkede hen-

de, og da han var den første, der til den Tid havde begegnet hende med Høflighed, fandt hun snart, hendes Mangel paa Opdragelse, og hendes sure Væsen uagtet, Fornøielse i Hanses Selskab.

Da Hans betragtede hende og sig for Væsner af een Art, og saae, at hun, som han, var foragtet og afskyet af hele den øvrige Menneskelighed, saa blev deres Omgang snart meget fortrolig, da det endog uden Romanunderviisning er bekjendt, at der i Ulykker af eens Beskaffenhed er noget sympathetisk, som trækker de Ulykkelige til hinanden. Vi have imidlertid ingen Aarsag til at formode, at denne Fortrolighed nogensinde gik over til de virkelige Kjærligheds Følelser; og dog maatte det en Dag, da Hans traf Jomfruen, just, efterat hun, vi vide ikke, af hvad Aarsag, var bleven meget ilde begegnet af begge sine Forældre, falde ham ind, at det var hendes Skjebne, for Livstid at være denne Behandling underkastet, om ikke han rev hende ud deraf engang, og lade sig forlyde for hende i Fortroelighedens Varme med noget deslige; og da hun uden Uvillie anhørde denne Yttren, at gaae endnu et Skridt videre, saa han og hun inden et Qvarteerstid befandt sig forlovede med hinanden.

At de saaledes bleve bestemte til Ægtefolk uden Elskovsgudens Hjelp, er der intet usædvanligt i; men at heller ikke Fordeel, Ære, eller noget deslige be-

stemte Valget, men kun den ovenmeldte Overeensstemmelse i Forfatning, eller, reent ud talt, vor Helts Ædelmodigheds Følelser bestemte ham til dette Skridt, afgjør uden Tvivl, at det var en Overilelses Stræg, og intet andet. Skjønhed var ikke med, i her at give Raad, endskiønt Jomfru Karen ikke manglede Yndigheder. Hun var, som sagt 16 Aar gammel, meget høi, skjøndt endnu vel ikke aldeles fuldvoxen; meget smal, meget maver. Naar man undtager, at det øverste af Ryggen gav Skjønheds Linien i den Profil en lidt for stor Runding, saa var hun gandske lige og rank. Hendes store Fødder og lange Hals vilde blant Grækerne, som udfordrede dette til Skjønheden, tildraget hende megen Opmærksomhed. Paa nogle Kopar og mange Fregner nær, var hendes Ansigtsfarve ikke ubehagelig; naar man fremdeles undtager, at Næsen og Kindbakkerne vare noget spidsere, end fornøden gjordes, at Øinene havde mere Liighed med den Kongelige Elephants, end med det Dyrs, Homer ligner Junos Øine med; at Hagen burde havt lidt mere Runding, og Øienbrynene været lidt kjendeligere, saa var hendes Ansigt for Resten ikke hæsligt. Naar hendes Lokker viiste sig udenfor Kappen og Korsklædet, saa kunde man let ansee dem for gyldne; men man maatte da meene det forskjønnede Berlokguld.

De, som have viist nøiagtigt Bekjendtskab med det menneskelige Hjerte, paastaae, at der uomgjængeligen udfordres nogen Modgang til at bestyrke Forbindelsen imellem dem, der ere bestemte til Ægtefolk, især, naar ikke nogen særdeles Harmonie i Tænkemaaden har knyttet Baandet; da Skjønhed allene, endog større end Jomfru Karens, ikke skal være i Stand til at vedligeholde Luen. Der manglede heller ikke deslige gavnlig Modgang; skjøndt Hanses Venner paastaae, at der, til at holde ham trofast, ikke behøvedes denne Bestyrkelse, og at den Bestemthed, hvormed han stedse handlede, gjorde ham det til en ubrødelig Lov, aldrig at gjøre det om, som han eengang havde besluttet, naar dets ulykkelige Følger allene angik ham selv, og Følgerne af en Forandring deri kunne bedrøve nogen anden. Det var iligemaade hans Grundregel, at gjøre, og strax at gjøre, Alt, hvad han havde indseet, at være ædelt og ret. Efter denne sidste Grundsætning havde han gjort Jomfruen Tilbudet, og efter den første var det ham siden for stedse ubrødeligt.

Vor unge forlovede Helt gik imidlertid i Skolen, og siden han havde af sin Fader faaet et godt Grundlæg til at bygge den videre Underviisning paa, gjorde han en meget rask Fremgang. Rectors, Hr. Magister Dactylusses, ædle Caracter uagtet, bør vi ikke nægte, at Hans derved blev ham saa lidet

kjærere, at han meget mere, ved den Uforskammenhed, at forstaae de læste Autores bedre end Hr. Magisteren selv, blev denne yderlig forhadt. Til Straf derfor holdt han sig til Hanses Caracterfeil, hans Tilsindighed, og fandt rundelig Leilighed dertil, ved at hevne paa hans Ryg og Hænder næsten samtlige Skolediſciples Synder. De andre Diſciple kunde gjøre, hvad de vilde, da de vidste, at alt, hvad galt der end forefaldt, saa kom Strygene i Hanses Lod. Saatidt nogen af de andre satte Sværmere i Rectors Paryk, eller hang ham Papiirdrager paa Ryggen, eller sprøitede ham Vand med en Hyllebøsse i Ansigtet, eller deslige, saa fik Hans Prygl; og tre Aars Standhaftighed i at udholde dette, befriede ham ikke fra hans Overilelses Rygte; thi da han med sin sædvanlige Bestemthed havde besluttet, ikke at ville spilde sin Tid, og fornedre sig ved, i Førstningen at være de ældres Tjener, og løbe Ærender i Byen for dem, hente dem Kringler, Brændeviin og andet, og børste deres Sko o. s. v., og siden ligesaalidet være deres Consort i Sviir i Kipperne, i Slagsmaal med, og Tyverier fra Bønderne, i at slaae Vinduer ind, flytte Skildte o. a. m.; saa havde han mangen blodig Strid at udstaae med dem, og mange Prygl af Lærerne.

Han havde imidlertid været nødt til, længe at udstaae dette, dersom ikke Biſpen paa en Visitats

var bleven hans udmærkede Fremgang vaer, og paa hans Forlangende havde formaaet Rector til, som sagt, efter tre Aars Forløb, at lade ham komme til Academiet.

Vi vide ikke, om hans Forlovelse med Jomfru Karen havde hjulpet ham til at faae sig denne under forberørte Omstændiger ikke behagelige Tid forsødet, vi vide allene, at ikke mange eensomme Spadseregange i Maaneskinnet, eller i den af Aftensolen yndig halvoplyste Skov, ikke idylliske Henrykkelser ved fælles eensomme Besøg i fredelige Landhytter, intet Sværmeri ved Tilbagevandren til de gyldne Hyrdedage, ved at høre Malkepigernes Sang blandet med Nattergalens Slag, Lammenes Brægen, og Qvægets sagte Drønnen paa Sletten i Lunden, at intet af alt dette krydrede deres hemmelige Forening. Den eneste Behagelighed, vi vide at have været dens Frugt, var Hanses Forbøn for Karen, naar de moderlige Hænder vare opløftede til Prygl, hvilket ikke sielden hendte sig, og ved hvilken Forbøn Karens Liv blev virkeligen en heel Deel taaleligere, end det tilforn havde været.

Hans blev nu sendt til Academiet med et Vidnesbyrd fra Rector efter en af hans gamle Formularer, med et lidet Tillæg om hans Sinds Heftighed, som, han haabede, at Fremgang til større Modenhed i Videnskaberne vilde give ham Viisdom til at hemme.

Man forlangte ved Universitetet ikke større Beviis for denne Angivelse, end dette, og det Rygte, hans Meddisciple, der tilligemed ham kom af Skolen, gave ham, for at troe den, og lægge Mærke dertil, saavidt hans Kreds naaede. Den naaede ikke vidt; thi Hans havde ingen Slægt i Staden, og Bekjendtskab med Academiets Foresatte er en Helligdom, hvilken, der skal andet, end at have udmærket sig ved Fremgang i Videnskaberne, for at faae Adgang til.

Denne unge Hans Kruuskops gamle Grundsætninger tabte sig ikke ved Forflyttelsen til Høiskolen.

Det er en gammel, ældgammel, ædel Skik ved Universitetet i Kjøbenhavn, at den Dag, de unge Candidater skulle indskrives i Universitetets Matricul, forsamle sig de fra den Kjøbenhavnske og nogle andre Skoler paa Trappen til den Sal, hvor Indskrivningen skeer, med Hatte paa Hovederne, for at tvinge Candidaterne af de andre Skoler til at træde derop imellem disse deres fornemmere Staldbrødre med blottede Hoveder og i ydmygste Stilling; alle de, som ikke ville bequemme sig til denne Nedladelse, have en haard, ofte blodig Kamp at udstaae. Det var Kruuskops Alvor, at undholde sig, saa meget muligt, fra alle Klammerier, og derfor ogsaa her uden Omstændigheder at tage Hatten af, og bukke for de Drenge, der vilde kjempe for denne Hæder. Hans Meddisciple vilde stride sig igjennem; han raadede dem derfra, og

de besluttede ved Stokke og Næver, at tvinge ham til, ikke uden Strid at bortsælge Skolens Hæder. Saasnart altsaa han tog sin Hat af, overfaldt ham ei allene hans Skolekammerater, men endog alle de ydmygede af de andre Skoler, med saadanne Slag, at han blev nødt til at forsvare sig. Efter saaledes at have med tunge Næveslag forvoldet en halv Snees blodige Næser, og halv saa mange ophovnede Øine, traade han selv med Lintøi og Klæder meget forrevne og overblødte, og med en stor Blodpose under det ene Øie, samt et Par svære Bugler i Panden, ind i Salen. Det var umuligt, ikke at lægge Mærke til ham, ikke at tale med ham lidt, om det nu længe tillukte academiske Carcers Aabning og om Relegation, og at ikke hans Navn, allerede saavel af Rector som Meddisciple ilde anbefalet, jo maatte blive betegnet, med en hæslig levis notæ macula. Dette Optrin skilte ham endog ei allene ved hans Skolestipendium, men endog ved de academiske Stipendia, hans Fremgang, og den Skole, han kom fra, gave ham Adgang til. Det værste var, at det, malet for hans Fader med de sorteste Farver, tillukkede, paa hans ikke kjærlige Moders yderligere Forestilling, Faderens Pung, saa vor Helt i en Alder af 17 Aar saae sig nu midt i Hovedstaden uden Ven og Tilstød, aldeles blottet for al Mulighed til at leve; og om han overvandt dette, dog udenfor al Ri-

melighed, til at gjøre nogen Lykke paa den academiske Bane.

Hans Ven, Rectors Søn, Paul Dactylus, var allerede to Aar forud bleven Student. Uden Lyst og Bequemhed til Studeringerne var han, formedelst hans Moders Mellemhandling, bleven antaget som Fuldmægtig paa en Prokurators Comptoir; thi Mennesket var nu 24 Aar gammel. Til ham vendte sig Kruuskop; det gamle Venskab var snart fornyet, og inden meget kort Tid var han Skriver paa samme Comptoir som hin. — Det varede endog kun faa Maaneder, saa var han alt forsynet med en liden juridisk Examen, og da Dactylus blev andensteds emploieret, havde Kruuskop, erkjendt for et flittigt og meget dueligt Menneske, den Lykke, at blive Fuldmægtig i hans Sted hos Advocaten.

Disse Fuldmægtig-Poster ere undertiden meget indbringende Embeder. En Advocat, som selv er i Luven, overlader ofte sin Fuldmægtig en og anden mindre betydelig Sag; og naar Herren fortjener om Aaret 10000 Rdlr., saa er det ikke urimeligt, at Fuldmægtigen med al mulig Procurator Ærlighed kan fortjene 1000. Saa meget behøvede ikke Kruuskop for at beslutte Opfyldelsen af den Pligt, han havde paadraget sig, at blive Jomfrue Karen Dactylussus Befrier. Han havde endnu ikke fyldt det tyvende Aar, da han saae sig i Stand til at tænke

for Alvor paa Opfyldelsen af denne hans Pligt.

Han reiste derfor, saasnart det var ham muligt, ud til Rector Dactyllusses, forebragte sin Sag; og efter nogle Omstændigheder fik Ja. "Du skal "have hende, det Skarn, hun er," sagde Faderen, "siden Du saa vil. Dit slette Gemyt, din lumpne "Opførsel i Skolen, som Du vel ikke siden har for- "ladt, siden det er kun slette Mennesker, der gjøre "saa hurtig Lykke i Verden, fortjener tilgavns at "straffes. Du kan aldrig straffes værre, end ved at "faae til Kone det afskyeligste af alle Dyr, der er "paa Jorden; og hun kan heller ikke straffes værre, "end ved at faae Dig." — "Du har Uret, min "allerkjæreste Mand," sagde Madame Dactylus: "Hr. "Kruuskop har altid været saa godt et Menneske, som "der kan tænkes. Vor Datter, det Skarn, bliver "langt lykkeligere, end det beste Fruentimmer kan for- "tjene, ved at faae ham til Mand; men siden han "elsker hende, saa bør han have hende; han er i "Stand til at forbedre hende, og blive lykkelig med "hende." De vare altsaa enige i Hovedsagen, thi de vilde gjerne begge være af med Datteren. Hun havde intet imod den hele Arrangement. Hr Kruuskop reiste tilbage, for at gjøre de fornødne Anstalter til at gifte sig. Bryllupet blev berammet, Værelser og Ameublement indrettede, Vielsebrevet anskaffet, og Alting var klart.

Imidlertid traf det en Dag, at der kommer til ham en Mand af megen Anseelse, som var fra den samme Egn, hvor han havde gaaet i Skole, og hvor han til Rectorens undertiden havde seet ham. Det var den samme Rectorens Ven, om hvilken vi før have talt; den ædle, rige, og fornemme Mand der fra Nabolauget. Han nærmede sig til Kruuskop, som til en gammel Ven. Anledningen til Besøget var, sagde han, mindre at tale med ham om en Sag, som hans Principal havde mod ham, end at fornye gammelt Bekjendtskab. Man snakkede lidt om gamle Ting, og fik et Document frem, som indeholdt Hovedgrundene i Sagen mod ham. Manden fra Landet havde en velspækket Guldbørs; den lagde han paa Pulten ved Siden af Documentet, tog en Penneknif op af Lommen, og tryg paa, at Guldpungen vilde være en Skandse, som ingen Procuratorsiels Magt kunde overstige, for at komme og hindre ham i en liden Operation, med at radere et Par Ord ud i Documentet, gav han sig i Færd med denne Operation. — Ikke desmindre vilde Kruuskop vide, hvad der foretoges. "Jeg kradser kun en Klak "ud i dette Papiir," sagde Manden, og trykkede ham Pengepungen i Haanden. "Deres Høivelbaarenhed "tilgive mig," svarede Kruuskop; "jeg har med De"res Pung, og De, med Tilladelse, med dette Do"cument, intet at gjøre." — "Snikksnak! svarede

Manden, "det er jo kun en Klak, jeg kradser ud; "troer De ikke, jeg veed, hvad jeg gjør?" — "Upaa- "tvivlelig," sagde Kruuskop, og kaldte paa et Par Betjente, som skulde være i et andet Værelse; men som ulykkeligviis ikke var der. Striden blev heftig imellem Manden og Kruuskop. Han puttede Pungen imidlertid i Kruuskops Lomme, hvilket denne, i Arbeidet med at rive Documentet fra Manden, ikke mærkede. Da han ikke med det gode kunde faae Documentet tilbage fra ham, saae han sig nødt til at raabe ned i Gaarden om Folk; og Manden, i denne Forvirring, raaber endnu ivrigere: Gevalt, og Hjelp! og i Øieblikket var Comptoiret fuldt af alle Gaardens Folk.

Manden fra Landet havde i en Hast befindet sig, og for at forekomme Beskyldningen mod sig, opdigtede han med Færdighed følgende Historie: „Jeg "har, siger han, kjendt dette unge Menneske ude "paa Landet i . . ., hvor han for faa Aar siden, "uagtet han var et erkjendt Skarn, nød i den be- "kjendte ædelmodige og retskafne Rector Dactylusses "Huus mange Velgjerninger, hvilke dette Affkum af "det menneskelige Kjøn paa den nedrigste Maade "har gjengjeldet. Den brave Mand har en eeneste "Datter; hende har denne Herre fra Barns Been "af forført, til at være ligesaadan en, som han selv, "og kronet Værket, ved, sidst han var derude, at

"besvangre denne ulykkelige Pige. Jeg har i Com-
"mission fra de bedrøvede Forældre, at overtale Men-
"nesket til, at gjøre Pigen den eneste mulige Op-
"reisning for hendes Æres Tab; jeg sidder her længe
"i forgjæves Underhandling med ham derom. Af
"Venskab for min bedste Ven, den gode Rector, til-
"byder jeg et Middel, som jeg troer, bedst kunde virke
"paa saa nedrig en Sjel, og viser ham min Guld-
"børs, som en Belønning for ham, om han efter-
"kom sin Pligt, uden videre Støi. Synet af denne
"Pung forledede ham til endnu een Misgjerning.
"Tøsen vil jeg ikke have, sagde han, men vel dine
"Penge; og nu rev han mig, med den græsseligste
"Skjelden, og med Slag endog, Pungen rasende af
"Haanden. Man behøver kun at søge, for at finde
"den, som det meest overtydende Beviis, endnu i
"hans Lomme."

Principalen var imidlertid ogsaa kommet til, havde hørt denne hele Tildragelse; lod eftersøge, og fandt virkelig Pungen.

Der behøvedes for det første intet større Beviis. Og da Manden fra Landet var ligesaa fornem som riig, begge Dele i høi Grad, og hans ædelmodige Caracter desuden saa overmaade bekjendt, da den desuden vandt Bestyrkelse af det Ærende, han angav at være kommet i, kunde der ikke være Spørgsmaal, om det var værd at agte paa, hvad Kruuskop

for det første kunde sige til sin Retfærdiggjørelse; eller om man paa hins Forlangende skulde lade ham fængsle. Man hørte ikke Kruuskop, men man fængslede ham, og inden faa Dage havde man anlagt en formelig Proces imod ham, til at bøde Ære, Liv og Gods, for begangne Misgjerning, at have røvet Manden 200 Ducater fra, og at have voldeligen anfaldet en af Kongens høie Mænd og Raad.

Disse to Beskyldninger bleve snart lovformeligen beviste, medens den Anklagede, i et for en saa græsselig Misdæder passende Fængsel, allerede nød forud tifold den Straf, en saadan Misgjerning, om den end havde været virkelig, kunde have fortjent. Man oplyste fremdeles ved Breve, fremlagte i Retten, fra Rector Dactylus, at Manden virkelig havde den foregivne Commission, og at Datteren var besvangret, og man havde vidst at snoe Sagen saaledes, at Kruuskops Paastand og Udsagn kom længe ikke i mindste Betragtning.

Den Sag, Manden fra Landet ved Kruuskops Hjelp, eller dog med hans Vidende, vilde have corrigeret, blev imidlertid procederet af Advocaten, Kruskops forrige Principal, der var baade retskaffen Sagfører og ærlig Mand. Under denne Sag blev det oplyst, at Manden fra Landet, trods hans Fornemhed og Midler, var en Skjelm. Dette gav Advocaten en grundet Mistanke om, at han maaskee og-

saa, trods alle Sandsynligheder, var i Sagen mod Kruuskop en Skjelm. Vel havde det almindelige Rygte ogsaa sagt ham, at Kruuskop var et uroligt og meget iilsindet Hoved; han havde ogsaa troet, at det var saa, af adskillige raske og bestemt ivrige Handlinger af ham, medens han havde forestaaet hans Contoir. Men Nedrighed havde han aldrig sporet hos ham, førend nu ved denne overtydende Anledning. Da denne Advocat aldrig, uden Tvang, befattede sig med at tale for aabenbare Skjelmer, saa havde han heller ikke befattet sig med sin ipso facto overtydede Fuldmægtigs Forsvar, men med Fornøielse seet det i en lille Lommeprocurators Hænder. Men ved den mod hans Vederpart opvakte Mistanke, besluttede han dog at erkyndige sig nøiere. Han talte med Kruuskop, der i tre Maaneder havde været i Fængsel, var syg, og i den sørgeligste Forfatning. Det var ikke uden Besværlighed, han fik Tilladelse til at tale med ham. Han lod ham gjøre sig en omstændelig Fortælling om Tildragelsen. Den havde saa mange Sandhedspræg, at Advocaten blev bevæget til at antage sig den fremdeles med Iver. Han afkjøbte den lille Procurator, som hidtil havde procederet Sagen for Kruuskop, med en ikke ubetydelig Sum, Ret til at møde for Kruuskop, thi bemeldte liden Procurator vilde ikke lade denne Sag fare for en Bagatel. Dette bestyrkede vor Advocat saa me-

get mere i hans Formodning om Kruuskops Uskyldighed.

Ved hans Iver for denne nu af ham førte Sag fik han Rector Dactylus under Forhør, hvilket før var forbigaaet. Med adskillige ikke tvivlagtige Beviser fik man godtgjort, at det Brev, Manden fra Landet havde fremlagt fra Rector Dactylus, om at formaae ham til at overtale Kruuskop, til at ægte hans Datter, som han skulde have besvangret, var skrevet efter den Tid, da Optrinet, som indeholdt Misgjerningen, var forefaldet, uagtet det var dateret fra behørig Tid i Forveien; man fik Datteren selv for Forhør, og endskjøndt hun øiensynligen var svanger, var der tillige kjendelig Formodning om, at Svangerskabets Begyndelse maatte være mere end fire Maaneder, som var den Tid, da Kruuskop havde været derude, gammelt, da hun nu gik paa faldende Fod. Efterat være bragt, trods alle Modbestræbelser, til at komme frem med Sandheden, tilstod hun, at ikke Kruuskop, men just den samme fornemme Mand, som havde Criminal-Processen mod ham, var Svangerskabets virkelige og eneste Aarsag; at hun paa hendes Faders mundtlige med Stokkeprygl ledsagede Opmuntring, havde villiget i at tillægge hendes Forlovede, Hr. Kruuskop, Skylden, for ved ham at blive til en ærlig Kone. Man fik videre oplyst, fornemmeligen ved Magisterinde Dactylusses og nogle

af Huusfolkenes Udsagn, at Magister Dactylus, for denne Sagens Vending, havde modtaget en fuldkommen Betaling af den fornemme Mand; og nu fremkom bemeldte fornemme Mand med Forslag til Advocaten, om at forlige Sagen.

Kruuskop var imidlertid stedse i Fængsel, blev stedse der, trods Advocatens Foranstaltninger, elendig behandlet, var syg, og fik ingen Hjelp til at kunne overvinde Sygdommen. Den fornemme Mand havde Arrestforvareren paa sin Side.

Omsider, ikke to Maaneder, efterat Advocaten havde antaget sig sin ulykkelige Fuldmægtig, havde han indladt hans Sag til Doms med fuld beviist Ret til den Paastand: at Kruuskop skulde ansees fri for alle de mod ham af den fornemme Mand gjorte Beskyldninger, at tvertimod denne fornemme Mand, af ham end ydermere overbeviist om, at have besvangret Hr. Kruuskops Brud, at have betjent sig af Bestikkelser og falske Vidnesbyrd for at paaskyde Hr. Kruuskop Beskyldninger derfor, og med de sandsynligste Formodninger efter Hr. Kruuskops Angivende var i Mistanke, for at have villet bestukket Hr. Kruuskop til at forfalske et Document i en anden Sag mod ham, den fornemme Mand selv; at denne for alt dette maatte ydermere være lovlig Tiltale til fuldkommen Reparations Erholdelse til Hr. Kruuskop, og Strafs Lidelse underkastet. —

Denne Paastand, grundet paa lovlige og klare Retsbeviser, var alt nedlagt, og der manglede ene Rettens Kjendelse, da man en Morgenstund faaer Efterretning fra Fængselet, at den ulykkelige Kruuskop der var død om Natten i Convulsioner.

Advocaten paastod ikke desmindre strængeligen Sagens Fremme, for efter den Afdødes upaatvivlelige Frikjendelse at faae hans Morder, som han tog sig den Frihed at kalde den fornemme Mand, sigtet, og for sine Misgjerninger i denne forviklede Sag afstraffet; men saa stor var Mandens Anseelse, at han fik pludselig Ordre udstedet, til at lade denne hele Sag, som unødvendig Forfølgelse mod død Mand, aldeles hæve, og tilintetgjøre; og at Misdæderens, den afdøde Kruuskops, Liig, som et Menneskes, hvilket Døden allene havde kunnet udfrie fra en skrækkeligere Dødsmaade, skulde i Stilhed begraves, hvor Misdædere blive begravne.

Offentligen tvivlede derfor ingen paa, at jo Hans Kruuskop, hvis hele Liv var betegnet med skrækkelige Overilelser og skammelige Handlinger, han, der i sit femte Aar havde været i Færd med at slaae en Piges Øie ud, der havde med en Kat slaaet en Gyldenlakpotte itu, der havde banket adskillige af hans Meddisciple i Skolen, der havde forlovet sig med en Pige, som paa ingen anden Maade havde kunnet blive ærligen gift; der havde viist sig ved sin Indtræ-

delse ved Universitetet, som en saadan Slagsbroder, at han derved stod største Fare for strax at blive relegeret derfra; der havde endt alle disse nedrige og skammelige Opfarenheds og Lumpenheds Handlinger, med at plyndre, og prygle en fornem, rig, og ædel Mand, som kun en eneste Gang i sit Liv for Retten var overbeviist om at være en Skjelm; ingen, sige vi, tvivlede paa, at denne Hr. Kruuskop, hendød i sit Fængsel, men dog uden have liidt offentlig Straf for sine Misgjerninger, og nu af Døden reven ud af Retfærdighedens Kloer, jo af denne Retfærdighed paa hiin Side Graven fik sine mange Ugjerningers Straf; og alle anviste ham nu sit fortjente Sted hos Djævelen og hans Engle.

Paa samme Maade vedblev man ude paa Landet, at anfee den fromme Rector Dactylus (der ikke var overbeviist om andet, end at have solgt en Datter af liden Værdi til en fornem Mands Disposition, for ved hende at styrte en Misdæder, som Kruuskop, og ikke endda ved Retten overbeviist derom) som tilforn, for et fuldkomment Mønster i Dyd og Godhed; og den fornemme Mand, (som kun eengang var dømt som Skjelm, og ikke fuldt dømt for at have besvangret en andens Brud, og antastet til sin egen Befrielse Brudgommen med et Søgsmaal, der forvoldte hans Død) for en ligesaa god og ærlig, som fornem og rig Mand. Der var ikke en eneste af

Kruuskops forrige Kammerater i og udenfor Skolen, som jo takkede Gud, at de ikke vare uretfærdige, Hoerkarle, Røvere, som denne Synder, og mange af disse bleve fromme ærværdige Præster, Birkedommere o. s. v. omkring i Landet; i Kjøbenhavn morede Viseskriverne den andægtige Pøbel med nye, paa alle Gader udraabte, Viser om den Voldsmand og Røver, paa hvilken Guds Retfærdighed havde forekommet den timelige Straf, ved, i Fængslet, førend dens Fuldbyrdelse, at have sendt ham til den evige Ild, paa tydsk og paa dansk.

Den gamle Hr. Kruuskop, Præsten ude paa Landet, bebreidede sig, ved Efterretningen om dette hans Søns Endeligt, saa meget den Fordom, han havde opvakt mod hans Caracteer, at han kort efter døde bort fra en stor Flok af uforsørgede Børn, Misdæderen Hanses Sødskende. Jomfrue Dactylus trøstede sig meget godt; hun kaldte sin Søn efter vor afdøde Hans Kruuskop, blev, og var siden længe, Huusholderske hos den fornemme Mand, som saa kjønt antog sig hendes Ære.

Advocaten begræd sin forhen ikke nokſom paaskjønnede Fuldmægtiges sørgelige Død med ædle Taarer, og fandt, ved at eftersee sine Acter, og tænke tilbage, at han aldrig havde havt, og ikke letteligen kunde vente at faae en saa ivrig Medhjelper til at arbeide for de ulykkeliges Frelse, en saa redelig og

arbeidsom Mand til upartisk Retfærdigheds raske Fremme, en saa uegennyttig, og retskaffen Betjent, som den salige Hans Kruuskop; og han besluttede at anvende fordoblet Flid, for aldrig at bedømme nogen Sag, eller nogen Person efter det offentlige Rygtes endog lydeligste Raab, men at undersøge saameget muligt, ei allene enhvers Handlinger, men endog Grundene dertil, førend han fældede nogen Dom. Han var forhen en ganske berømt Advocat, men hans Rygte faldt siden anseeligen, thi Tid efter anden antog han sig Adskilliges Sager, der vare i hele Verden bekjendte, som Folk, ingen ærlig Mand kunde have med at gjøre; og derimod overbeviste han mangen En, som Rygtet havde paa en Maade canoniseret, om Handlinger, der sagde Canonisationen lige imod. Han kom derved ingen Vei med at tilintetgjøre det Navn, den offentlige Røst engang havde benaadet dem med; men blev selv inden faa Aar afskyet som alle godes Fiende, og alle Skjelmers Forsvarer.

Harun al Raschid og Moabdar.

Til den unge Harun, den Babylons Kalif, som alt begyndte at fortiene, men havde ei endnu almindeligen vundet, det Tilnavn, som han siden for sin Retfærdigheds Skyld er hele Verden bekjendt under, al Raschid, til denne unge Fyrste kom engang Emiren Moabdar. Han traadde frem med den Værdighed, som en graahærdet Stridsanfører, der beretter sin Fyrste Omstændighederne ved den Seier, han havde vundet over Fædrenelandets overlegne Fiender, eller, hvilket er mere, med den Værdighed, hvormed den nyskabte Fændrik fremtræder i Kaffehuset, for at berette i Freden, hvorledes han i forønskede Strid vil hugge giennem de fiendtlige Geleder. Fast Selvtilfredshed hvilede over hans Pande. Sletdæmpet Misfornøielse med Hoffets Adfærd opfyldte hans Bryst.

Moabdars graa Skiæg var saa meget mindre bevaret om hans Hage i en glindsende Silkepung, som de første Melkehaar nylig havde begyndt at bedune hans Overlæbe. Ei heller havde enten Solens Brand, eller de skiærende Vinde, eller Sporet af fiendtlige Sabelhug mærket Huden paa hans Arme eller Kinder; thi indtil tre Aar tilforn havde han af sin Moders Slavinder, førend de dysede ham i Søvn, to Gange hvert Døgn været salvet med

Saften af Arabiens og Indiens kostbareste vellugtende Urter; siden var han kun een Gang hver Dag dermed salvet; thi om Dagen stod han i Divanet, eller giorde Parade bag Haruns Taffelleie, svøbt i den sneehvide eller søgrønne Atlasses med Guld bebræmmede Kaftan.

Han stod for Harun. „Din Træl, men kun Din, Du, de troendes Herskер! sagde han, fordrer Din Retfærdighed. Viisdom straaler om Dine Tindinger. Billighedens Vægtskaal har hidtil været uvakilende, uden det mindste at hælde til nogen af Siderne, i Din Haand. Kun i Dag, o Mahomeds Efterfølger! har du givet Befalingen over en af dine rige Provindser til en Mand, hvis Fod aldrig betraadde Gulvteppet i Dit Gemak; til en Mand, som ilde skal udbrede Din Storheds Glands blandt dine fierne Undersaatter, da den Glands, som straaler fra Din Trone, aldrig har oplyst ham, og han eene kiender Dig, al Glandses Brændepunkt, enten bedækket i Striden af den fordunklende Hielm, eller høit, ublændende, uddelende Dom og Bud blandt tilbedende Hære af dem, Dine Vaaben betvang. Den Hæder, Du gav denne ukiendte Mand, tilhører en af dem, som ere saa giennemtrængte af Dine Straalers Glands, saa det endog i fierne Land kan sees, at Manden var den, Du udsendte. I trende Aar har jeg hver Dag Sæde i dit Divan; i trende Aar

bestraales jeg hver Dag ved Skinnet af dit Diadems Diamanter; dog gav Du ham, og ikke mig, den Hæder, at byde i Dit Navn over dine Trælle ved Nilen."

Taalmodig hørde de Troendes Beherſker Moabdars Tale. Den Viſe ſtræber, endog af Daarens Ord at hente Viisdom.

"Moabdar! var Kalifens Svar, hvad beſtemte Skiebnen, eller dens mægtige Beſtyrer, til at ſætte mig paa Omars Trone? ſvar mig, om Du kan, uden Hyklen." Moabdar taug. Ordet Hyklen udſlettede det Hoffvar, han i ſædvanlig Stiil havde havt rede. Dets Indklædning i en mere forblommet Dragt kunde han ei ſaa let udfinde.

"Velan, vedblev Harun, ſaa ſiig mig, hvad bevægede Din Skiebne til, ſtrax fra Vuggen at ſætte Dig paa dit Sæde i Babylons Divan?"

Endnu taug, endnu mere forvirret ſtod der den modige Moabdar.

"Velan, ſagde fremdeles Kalifen, jeg vil ſvare i Dit Sted. Min Fader beklædte for mig de Troendes Beherſkeres Sæde. Hverken Viisdom, eller Dyd, eller Mod, eller Storhed havde ſat mig der, om jeg ikke havde været en Søn af denne Fader. — Din Fader, Søn af Caleb, var mægtig og ſtor i mine Fædres Dage. Han var Emir, yndet af Barmeciderne, og ſad øverſt fordum i det Raad, hvori Du femtenaarig alt havde et Sæde. Lader os

takke Gud og Propheten for det, vi ere, ei bebreidende Skiæbnen, men nøisomme bedende den og alle Himlens Magter om, at vi maae fortiene at være det, vi ere."

Kalifen havde udtalt, men ventede dog endnu taalmodig, om Moabdar havde meer at fremføre; og først da han stammende havde gientaget det stolte Hykleri, hvormed han havde begyndt sin Tale, og overtydet Kalifen om, at han med ingen nye Grunde vidste at give sit Andragende mere Vægt, traadde Harun to Skridt tilbage, og berørde sin Turban med Enden af sin Pegefinger, det sædvanlige Tegn til, at den, som stod for hans Ansigt, maatte give en Anden Plads, eller overlade de Troendes Hersker til eensomme Betragtninger og Overlæg over sine Undersaatters Lykkalighed.

Moabdar fandt, at Kalifen dybt havde fornedret sig ved at yttre, at han tvivlede om at være, men ønskede blot at blive, værd at være det, han var. Han fandt, at Kalifens Ord vidnede om, at han følede, at han havde Uret i at bortgive Statholderskabet i Ægypten til den med Hoffet ubekiendte Mand, og at det, han havde sagt, røbede hans Forvirring. Sagen var, han var forbittret over denne Afviisning, og vilde hevne sig; fortørnet glemte han derfor ei, at fortælle Kalifens Ord i dyb Fortrolighed til et Par af sine fortroligste Venner. Enhver

af disse fortalte dem i lige saa stor Fortrolighed til et Par andre, og saaledes var inden næste Aften denne Samtale fortalt i største Hemmelighed til alle Bagdads Indvaanere. Herskerens Ord, vise eller uvise, tales stedse, om de fortiene mindste Opmærksomhed, til det hele Folk. Er ringeste Glimt af Viisdom i en ei alt for uelskelig Fyrstes Tale, da finder det opmærksomme Folk den altid at være Viisdommens dybsindigste Sprog. Er der i den uvise Herskers Ord et til Daarskab og Latter forvendeligt Træk, da veed det ligesaa opmærksomme Folk deraf at udtolke alle de Lyder, som nogensinde havde besmittet Purpuret. Harun havde inden tredie Dag dobbelt saa almindeligen, som forhen, det Tilnavn, uden hvilket han siden aldrig blev nævnt, al Raschid.

Moabdar brændte af Længsel efter at blive stor. Han mærkede, uagtet han alt havde Sæde i Kalifens Divan, at det, han troede, at have udbredet til Haruns Spot, fortolkedes til Haruns Roes og hans egen Vanære. Han besad Hofmands Klogskab, og begreb, at det gik umuligen an, at blive ophøiet, uden han vidste at vinde Kalifens Opmærksomhed og Yndest; men han besad ei den Godheds Klogskab, som vilde sagt ham, at Kalifen, som god Fyrste, aldrig gav sin Yndest uden til den, som ved herlig, gavnlig og ædel Daad fortiente at yndes af den Gode.

Han skrev til alle sine Venner udenfor Bagdad, han fortalte Venner og Uvenner i Bagdad, at han havde sat denne Prøve paa Haruns Retfærdighed, men kun for at prøve den; han berømte i den overdrevneste Lovtone det Hverdags-Indfald, som det, skiøndt mærket med en retfærdig og god Siels Stempel, var, hvad Kalifen havde sagt ham. Hans Plan lykkedes. Det blev fra tusinde Kanter fortalt Kalifen, at Moabdar havde selv udbredet hans Roes, fordi han havde afviist hans forstilte Daarskabs Ord som Daarskab.

Harun begreb Moabdars Hensigt med denne ny List; men den forbittrede ham ikke; thi den Første har ei været til, som i det mindste net anbragt Smigger kunde forbittre. Han kaldte Moabdar for sig. "Jeg forstaaer Din hele Adfærd, sagde Harun: det var Dit Alvor, at ville være Agaernes Befaler ved Nilens Bredde. Du forvandlede den Hævn, du tiltænkte mig, til ny Smiger; du har berøvet mig den Hæder, jeg vilde fortjene; mit Folk har nu intet til Løn for det, jeg vilde stræbe, at naae dets Bifald og dets Roes til Løn for. Du har forledet det til, i Utide at kalde mig med Navnet Alraschid; Navn af den Retfærdige kan ei et forfængeligt Ord, men sand retfærdig Daad fortiene. Men jeg vil hævne mig over Dig derfor. Jeg vil ogsaa berøve Dig den Lykke, at kunne fortiene at bemærkes af

mig med Hæder, da jeg seer Du sætter deri Din høieste Lykke. Derved berøver jeg mig selv det mig nu ufortient tillagte Navn. Gid jeg mere fortient i Tiden vinde det tilbage! Jeg pryder Dig herved med de ni Tok,*), og giver Dig Navn af Befalingsmand over Babels Taarn. Det giver Dig Rang med min Storvizir; men er kun et Navn. Gaa med dine ni Tok, og forkynd min Roes, som Du synes!"

Inderlig glad, prydet med sine ni Tok, gik Moabdar, og udraabte høit Kalifens Hæder. Folket belo ham med hans Navn, hans Rang, og hans Tok. Man nævnede i tre Dage ikke Haruns Tilnavn; thi man fandt det Daarskab, at ødsle Hæder paa en Moabdar. Moabdars Lovsange over Kalifen agtede man ikke; man ansaae dem som en Daares Roes paa en Daare.

Dog naaede ei Harun sin Hensigt.

Hans Lyst og Drift til at være Folkets Velgiører, og undgaae at ligne diademprydede Daarer, viiste sig snart, fornyede de kloges og hele Folkets Priis, og Tilnavnet al Raschid. Thi han haanede den Digter, og den Kunstner, som, i Vers eller i Sculptur-Arbeid, søgte at udbrede hans egen Priis, endog, naar Digtet og Sculptur-Arbeidet ikke duede. Han belønnede, og hædrede selv de Digtere, de Historieskrivere, som dadlede, hvad uviist der var blandt

*) Hesterumper; øverste Ridderorden.

det meget, han giorde, naar de havde Ret, og digtede, og skreve vel. Han opmuntrede ved denne Tænkemaade og Handlemaade de skiønne Kunster og Videnskaber, og bragde dem til den Høide, at de gave os de Viisdommens Skatte, hvoraf Stykker endnu svæve vidt om i den vide Verden. Ved dem og tilligemed dem udbredde han Hæder, Glands og Lykkalighed over alle sine store, og ved Kiækhed og lykkalig Mildhed storligen udvidede Stater. Han brød Slavens Kiæder i egne gamle og nyvundne Lande; Agerdyrkning og Handel og Vindskibelighed og Velstand voxte frem i hver Vraa. "Drknerne, siger Abul, blomstrede ved hans Smiil, og Stæder og Folk opstode, hvor han berørde Landene med sit milde Septer. Guldet og Sølvet nedstrømmede fra alle Jordens Klipper, og samlede sig i hans Skatkammer. Derfra udflode de over hans Lande i velgiorende Strømme til alt Godes Opmuntring og Fremme, men vendte altid forøgede tilbage til hans Skatkammers uhyre Dynger. Navnet **Harun al Raschid** lød høit over det hele Osten, derfra Jorden om, og skal lyde høit til Jordens Fald."

Harun al Raschid og hans Vizir.

Den af Tusinde og een Nat, om ei ellers, enhver bekjendte Kalif i Babylon, Harun al Raschid, blev engang af en af sine Hofvezirer, Mussassar, saaledes tilspurgt; "Hvad, stormægtigste allernaadigste Sultan, monne vel dit Diemeed være derved, at du i de Stater, din Viisdoms og Herligheds Straaler, lige Solen, beskinne, skaffer Videnskaberne til at blomstre? Skulde det være din allerhøieste Mening og Forventning, at, naar den Sæd, du derved udsaaer, slaaer Rod, og fremvoxer i Folkets Sjæle, samme da med større allerunderdanigst Redebonhed adlyder dine allernaadigste Befalinger?"

"Sikkerligen, Vizir! svarede Kalifen, med Kundskabets Træ voxer Folkets Følelse og Erkjendelse af, at den Lov, det paa min Befaling adlyder, er retfærdig."

"De Troendes Behersker har da vel og allernaadigst overtydet sig om, at det saaledes oplyste Folk rigtigere vil udrede de Skatte, det skylder din Majestæt?" blev Viziren ved.

"Sikkerligen, gjenmælede Al Raschid, det indseer da, at der ikke fordres af Folket, uden hvad Statens Fornødenhed fordrer; at Tronens Værdigheds Vedligeholdelse ogsaa hører til Statens Fornø-

denheder, og at den Byrde, Udredningen vel altid er, rigeligen gjengjelder sig ved den Trygheds og Retfærds Haandhævelse, hvortil den udfordres."

"Din allerhøieste Overtydning, uovervindelige Herfker! torde da vel end videre være, at den vel underviste Kriger strider tapprere?"

"Upaatvivleligen, var Svaret. Han veed da, hvorfor han strider, og han faaer da og kyndige Anførere."

"Viseste, Stormægtigste! talede fremdeles Viziren, skulde din Viisdom, i hvilken du overgaaer Salomon, og staaer ved Siden af Propheten, ei tilhviske dig nogen Frygt for, at de Lærde og Vise, hvilke du fremdrager, formaste sig til at undersøge og bedømme endog dine egne allerhøieste Handlinger?"

"Det frygter jeg ikke, gav Kalifen herpaa til Gjensvar, det haaber jeg. De Vises Daddel vil vorde mig lærerig."

"Og disse, fortsatte Viziren — at de tilhobe ere Grillefængere, vise Taaber, hvis Meninger det var Spot at agte paa, er fra fordums Dage allerede os, lovet være Allah! os dine ulærde Trælle, som fuldbyrde din Majestæts allernaadigste Villie, saa bekjendt, at det ej kan være din Viisdoms alle Verdner gjennemskuende Dines Lys fordulgt" — —

"Ærbødighed for æreværd Viisdom! faldt ham

Sultanen i Ordet: men bliv ved! hvad vilde du sagt?"

Viisdommens Lov og Priis, fordi du ved at lade den hvile paa din Pande, gjør den tilladelig, stammede Viziren; i øvrigt vilde jeg ikkun allerunderdanigst bemærket, at det maaskee ansees for ei umuligt, ja at endog Erfaringen vil have opdaget, at ogsaa de Vise kunne dog udbrede Vildfarelse."

"Sikkerligen kunne de, svarede derpaa de Troendes Behersker; dog ligesaa vist er det, at der i saa Fald ei heller mangler andre Vise, som seirende ville vise Vildfarelsen, at være Vildfarelse. Ikke taler du ilde om Solen, fordi dens Straler dog avler Uveir og Torden, som stundom bringer Menneskene Døden og Hytterne Undergang. Ei desmindre bliver derfor dog Solen Verdens altoplivende Velgjører."

"O, svarede Viziren, du Rigernes Beherskeres alvældige Behersker! naadelig vende du dit Øre til din ringeste Træls allerunderdanigste Tale! Fra den Stund af, da ubegrændset Forskedrivt betog dit troe Folk, ere de, som fryde sig i dine Tillids og din Naades meer end Solens qvægende Straalebad, ei længer sikkre for Dadlens Tand. Jeg selv, o Herre-Herre! jeg selv — —"

"Ja saa!" afbrød ham Kalifen, og bortvendte sig med Foragtens Hofkryberen tilintetgjørende Haanblik.

Hamed,

en østerlandsk Tildragelse.

I Tider, da Seljukernes Barbari endnu ikke ganske havde forjaget Menneskeligheden fra de Egne, som de bagdadske Califer engang havde gjort lykkelige ved Retfærdighed, og Sæders Mildhed, og den dermed forenede Agt for Videnskaber og Konster, bestyredes Irak Arabi af en Pacha, ved Navn Kobad, som gjorde Sultan Tagrolipix til Hersker over dette og flere Lande, forestod Provindsen i hans og hans Efterfølgeres Tid, lige til Sultan Barkiarok, og gjorde sig ved sin Viisdom saa elsket, saavel af Overdespoten, som af hans Undergivne, at han ei allene i en lang Rad af Aar vedblev sin høie Post, men at Hoffet endog tillod ham selv blandt sine Sønner at vælge sig en Eftermand, ja at Provindsen ingen heller ønskede til Beherscher, end en Søn af den elskede Kobad.

Kobad havde tre Sønner, som alle da vare saa gamle, at de i Nødsfald, naar det skulde være, kunde tiltræde Pachaliket. Den ældste, Osmin, var tyve, den anden, Kublai, nitten Aar gammel, og Hamed den yngste kun eet Aar yngre.

Den gode og vise Pacha havde anvendt al den Omhu, han vidste at anvende, paa deres Opdragelse.

Den ældstes var i nogle Aar alt anseet som fuldendt; han var ved Hoffet, Officeer i Sultanens Schack Maleks, og siden i Barkiaroks Garde, elsket for sit Vid, og alle de Talenter, som udfordres til at yndes ved et tyrkisk Hof. Den anden var sin Faders Medhjelp i hans Cabinet; han holdte Register over alt, hvad der blev forhandlet i Faderens Divan, var dertil meget flittig, nøiagtig og paapassende; han var den bedste Skriver, Bogholder, Registrator, som Pachaen kunde faae. Den tredie var ikke bleven opdragen ved Faderens Hof i Bassora, men et Sted paa Landet udenfor, hos en gammel Viis, der forhen ogsaa havde havt Deel i de andres Opdragelse. Faderen havde tilbudet ham, at komme tilbage fra dette eensomme Liv, og begynde sin Løbebane som Mand; thi han havde mærket, at hans Kundskaber vare ligesaavidt drevne, som de to ældres, da de forlode Læreren.

Da Faderen havde faaet den omtalte Tilladelse, til at vælge en af dem til Efterfølger, lod han dem alle tre komme til sig paa sit Slot i Bassora. "Allas Gunst, og hans Prophets Velsignelser hvile over Eder, mine elskede Sønner! sagde han. En Straale af det Lys, som omgiver den Hellige, lede min Siel til, af det, I nu svare paa mine Spørgsmaale, at læse den Skrift, han ved Forsynets Haand har skrevet i Eders Hierter, hvorledes I selv have for-

tolket den, og i hvad Meening I have antaget den til Regel for Eders Livs Vandel. Svarer mig da, hvad erkiende I for Grundregelen og Summen af den evige Viisdoms Bud, som min Ven Togul, eders Lærer, har foredraget eder dem?" De svarede alle tre efter hinanden: "den, at vi skulle stræbe at vorde lykkelige." — "Og nu! sagde Pascha Kobad, hvorledes have I selv forklaret Eder, i Eders Hierters Inderste, denne sande Sum af de øverste Himles Viisdoms Love? Tænker, Alla hører selv Eders Ord; den milde, den strænge Alla; men I tale til en Fader, som fordrer, som elsker Sandhed; som tilgiver, om eders sande Bekiendelse skulde mishage; som snart eller seent vil opdage, om eders Bekiendelse var Hyklerens Ord, eller talede, som til Sandhedens evige Kilde." —

"Jeg har søgt, og finder Lykkaligheden, sagde den Ældste, i rask Nydelse af Livets Sødhed. Saa søgte, saa fandt den de Troendes Fader. Saa skal jeg gaae med den Haand i Haand giennem et glædefuldt Liv, indtil der, hvor jeg skal deele den med Mahomed i den evige Nydelses Egne."

"Jeg har lovet dig Tilgivelse, min Søn! Ak Alderen skal snart lære dig hvor stort Rummet er mellem Vellysten og Lykkaligheden." Nei, tænkte han ved sig selv, nei ikke for at efterlade mit Paschalik til en Osmin, gav mig Moslemins Beherster

Magten til at vælge. — "Og du, sagde han til den anden, til Kublai."

"Uden Tvivl, svarede Kublai, farer Osmin vild. Har endog Vellysten nogen Sødhed, saa svækker dens Nydelse selv Evnen til at nyde, og den hele Lykksalighed forsvinder. Arbeid, min Fader, Arbeid, som det, din Godhed har betroet mig, er Lykksalighed; det hindrer den kummerfulde Tankernes Omstreifen, som, i det den trætter os, gior os ulykkelige. Det tankefrie Arbeid, som beskiæftiger alle vore Sandser, styrker dem, skiærper dem, uden at trætte dem; det tilintetgior den kiedsommelige Selvbevidsthed, og gior vort Liv saa ligt den søde Søvn, i hvilken i det høieste en halvfølt Droms Syner fare os forbi; og sikkerligen dette er Lykksalighed, om noget, som passer til dette Navn, er til." — "Ogsaa dig tilgav min Siel alt forud, sagde Kobad. — Ak! tænkte han, skulde nu og Hamed forkynde sig uværdig til at være Styrer og Leder for Folket af Irak!

Hamed talede; mørkt, alvorligen eftertænksomt, og strængt var hans Blik: "Ikke ved haanlig Vellyst, sagde han, ikke heller ved tankeløs Trællen, som Lastdyret, vandt du, o Fader, din Lykksalighed; og faa lykkelige, som du, har det evige Rygte i de uudslettelige Aarbøger giemt Navnet af. Din Roes naaer til de øverste Himle, og den strækker sig saa langt, som Solens Straaler. Berømmelse er den

eneste Lykſalighed; at priſes ei blot i ſin Borg, inden ſine egne Grændſer, men ſelv i Lande, hvis Navne aldrig naaede vore Øren; at nævnes i de fierneſte Egne, ſom den ſtørſte, den herligſte, den førſte, den eneſte, o! dette er Lykſalighed, ſom Prophetens Lykſalighed; det er at ligne Alla. Du bød min Siel at tale. Den har ingen, eller kun Plantens Siel, ſom ei føler dette den eneſte Lykſalighed, og for at opnaae den, foragter jeg al Livets Møie og al dets Herlighed; hver, ſelv den vildeſte Drøm om Fryd, ſom den høieſte tænkelige Lykke; den er mine Ønſkers, min Stræbens eeneſte Maal. Betages mig den, ſaa betage mig Alla Navn og Tilværelſe!"

"Ogſaa dig, min elſkede, ſagde den bedrøvede Fader" ogſaa dig ſkal jeg finde forvildet ſaa langt fra Maalet, hvortil Alla beſtemte os. Velan mine Sønner! Viisdom veilede eders Stræben. Fortien du, o **Osmin**, Glædens blideſte Nydelſe; og da nyd den! Lær, at finde, at nyde den lykſaliggiørende Fryd i Pligters Opfyldelſe! — Arbeid min **Kublai**, med den utrættelige Flid, jeg kiender hos dig; men dine Medmenneſkers Vel være din Arbeidſomheds Maal og Frugt! Ak, den opnaaes, den høſtes ei ved tankeløs Trællen. — Men du, ulykſalige **Hamed**! hvad Middel vil du gribe, for at fyldeſtgiøre din Graadighed efter Roes?" — "Ethvert, ſom fø-

rer til Maalet, var hans Svar." — "Vel, vedblev Faderen, vælg ethvert, som fører virkeligen til Maalet; men betænk, at mange, mange, som vandt udødelig Priis blandt den blinde Daareflok, ere stemplede med evig Skiændsel i den Vises Øine, og ere en Afsky for den eviggode Viisdoms."

Han lod alle tre sine Sønner vende tilbage til deres forrige Sysler, **Osmin** til Hoffet i Maru, den Gang Seljukernes Residencestad, **Kublai** til sine Extractbøger, og **Hamed**, om hvilken han meest mistvivlede, til sin gamle Lærer. Han overlod Valget af hans Eftermand til Storherren og Forsynet. Sønnerne vedbleve hver med Iver sin Lyksaligheds Stræben; **Osmin** med Curialiseren, **Kublai** med Extraheren, og **Hamed** med skiult og ivrig Pønsen paa, at vorde navnkundig Jorden rundt.

Denne sidste bejamrede eensomt i sin Studeerstue, i sine Grotter og Løvgange, Umuligheden af at vise sig; han fyldte sin Siæl med Kundskaben om alle de Midler, hvorved Mennesker vare blevne berømte. Hans af Naturen alvorlige Siæl blev barsk under denne hans mægtige utilfredsstillede Længsel. Medens han biede paa Leiligheden til store Idrætter, som Helt eller som Landsbehersker, brugte han den, han havde. Han grandskede i Koran, og opdyngede dyb Lærdom i sindrige Commentarer over Prophetens hellige Bøger. Han forelagde dem de

Lærdes Dine i Bassora. Han forudsaae, at hans Navn vilde blive priset, saalangt som Mahomeds Love var kiendt. Han feilede. Han var for stolt til at tilbetle sig de suurseende Kritikeres Bifald, og alle lode hans tykke Bøger ulæste, saanærsom et Par Stompere, der af et Par udrevne Steder overbeviste ham om et Kiætteri, hvorved han behøvede sin Herkomsts Beskyttelse, for ei at behandles grusomt. — Han skrev et endnu mere dybttænkt og endnu utaknemmeligere Værk om Regieringskonsten. Man var i Begreb med at angive ham som Oprører for dette ogsaa kun af et Par misundende Lærde giennemlæste Værk; da et Par af Nabo-Provindserne giorde en velanlagt frygtelig Opstand, som fordrede hele Sultanens, altsaa og Iraks, Magt i Marken. Han blev antagen, som Anfører for en liden Flok. Han giorde med den sine Anlæg saa klogeligen, at han angreb, og slog en ti Gange talrigere Fiende, førend Hovedhæren var kommen til Oprørernes Grændser. Han fortsatte Seiren over den hele Provinds; han brugte Leiligheden, anfaldt, og betvang tre før ubetvungne tilstødende Provindser. Hovedanføreren Al Rahdi drog tilbage til Bassora i Triumph. Hamed blev kaldt tilbage fra hans Seiers Løb, og vilde ikke komme; hans Folk bleve paa Generalens Befaling afskedigede, og forlode ham, thi de elskede

ikke hans stolte og uvenlige Befalinger. Hans Navn blev ei nævnt blandt de Irakske Krigeres.

Allene, fortvivlet over sine feilslagne Bestræbelser sad han, lænet paa sit Spyd, ved Foden af en Klippe. Hans Mod var sunket, men ikke hans Ærebegierlighed. Tre Maaneder havde han omvanket, forladt mellem Ararats Klipper, underholdt ene af Hyrdernes Gjestfrihed, der omsider begyndte at kiølnes mod en stedse bydende Gjest, som, de desuden vidste, var den, der, medens han kunde, var deres frygtelige Fiende, og var for en kort Tid Landets Betvinger, hvis Første hans Folk havde forjaget fra Tronen, sættende derpaa en anden, der skulde have været Seliukernes Vassal, om man havde ladet Hamed befæste sin Erobring; men nu var denne fri Første som hans Formand. Hamed sad, som sagt, en Aften ved Klippens Fod, indhyllet i en Kiæde af sorte Kummerstanker, da en Hyrdinde, yndig som en Houris, kom forbi Stedet, hvor han sad. Hendes Ansigt havde Himmelens gjennemsigtige Hvidhed, som den har i Østen, førend Morgenrøden udbreder sig; hendes Kinder havde Auroras skiønneste Rødme, hendes yndige sorte Øine vare prydede med to hvælvede mørkebrune Buer, nettere tegnede, end nogen Malers Pensel kan efterligne. Hendes Dragt var i høi Grad simpel, men reen, som Biergenes nyfaldne Snee; hendes mørke, ei vildt men løstflagrende,

Lokker vare kronede med en Blomsterkrands, hvorpaa stod en liden Melkespand; paa hendes høire Arm hang en Kurv, hvori laae nogle Bær og Frugter halv tildækkede med Blomstre.

Hamed havde alt længe savnet al Vederqvægelse. Han befoel i en bydende Tone Hyrdinden, at flye ham sin Spand og sin Kurv. "Og hvem er du, hvis Befaling jeg skulde adlyde, spurgde Pigen, helst da det, der i min Spand og min Kurv, er Aftensmaaltid for en vansmægtende Olding, som i hiin Hytte længes efter denne hans uundværlige Vederqvægelse." — "Svage Forvovne! begyndte Hamed, og hvo er du, som tør vægre — ?" Han reiste sig, kastede sine Øine paa Pigen, og blev stum. "Gaa med Fred, sagde han efter nogen Taushed. Plei den skiulte Olding, hvis eneste Lykksalighed er et usselt Livs Ophold — og maaskee den at see sin Datter. — Gaa med Fred!" — "Vel! svarede Pigen; men vil du, saa følg mig til min elskede Faders Hytte. Den er blideligen aaben for den kummerfulde, og det er hans høieste Fryd, at dele endog sit sidste Maaltid med den trængende Fromme. Tør du tilegne dig dette Navn, saa kom!" — Din Indbydelse er mig et Bud, sagde Helten, mig, som ei er vant til at lyde Befalinger."

Han fulgte Pigen til Hytten, eller rettere Grotten, som var nær. Han fandt paa en Seng af

Mos en ærværdig Olding, som efter Datterens Anmældelse modtog hans med et velkomstbydende Haandtryk af en skiælvende Haand, et Suk, og sagde derpaa med bævende Stemme: "Allas Fred over dig, o Vandrer!" — "Og over dig og din Armods Vaa"ning, lykfalige Olding, som synes saa nær din Ba"nes Maal, og som, jeg formoder, har været lykke!ig "nok, til aldrig at bilde dig noget, som Lykfalighed." "Deel med mig, hvad jeg kan byde dig af min Lykfalighed, sagde Oldingen;" og rakte ham Melkespanden, som Pigen havde sat tilligemed Kurven paa en Steen, der tiente til Bord, og var prydet med de Blomster, der nys bedækkede Frugterne. — Hamed drak, spiste af Frugterne, og blev vederqvæget. Saa giorde den skiælvende Olding, og Pigen, som imidlertid tændte en Lampe i Grotten, tog Sæde ved Faderens Side, greb sin Haandteen, med den skiønneste Haand forvandlede skinnende Uld til Garn, der syntes Sølvtraade, og istemmede med den yndigste Røst en Sang, som bragte Hamed uden for sig selv, og oplivede, og foryngede Oldingens Aasyn.

Sangen var endt. Hamed troede sig blandt udødelige Væsener; og dog beholdt hans Aasyn meget af hans Mismods og Stoltheds sædvanlige Folder. "Skal da ei vor Giæsts Tilfredshed engang være Lønnen for den Velvillighed, vore Hierter ønske at vise, og vilde bedre have viist ham i

forløbne Dage? sagde Oldingen." — "Trefold lyksalige Mand! var Svaret, hvis Lykfalighed kan rummes, kan nydes i denne trange Grotte. Jeg — — dog jeg bør ei forstyrre din Fred, o Olding! Nyd den, og dø glad og forglemt!" — "Hvi forglemt, sagde Oldingen; og om saa var — dog forglemt skal jeg ikke blive. Ararats Hyrder skal mindes, og elske mit Navn, og om de finde min Grav, pryde de den med Blomstre og væde den med deres Taarer." — "En Trøst, hvor lidet det end er, svarede Hamed. Men ved hvad Daad blev du navnkundig blandt Hyrderne, fra hvilke du lever saa adskilt i denne fra alt Menneskeselskab fierne Fieldgrotte?" — "Dit Aasyn er mørkt, ulykkelige Vandrer! men din Sorg indbyder til Fortrolighed. Viid da, sagde han, Hyrden **Abdul** blev i sin Alders Sommer udvalgt af sine Landsmænd til deres Øverste, Anfører i Strid, Dommer i Fred. Han vandt i denne Post i fyrgetyve Aar stedse meer sine Brødres Godhed. Alderen havde svækket hans Siel og hans Arm, da Iraks herskesyge Krigere, anførte af **Hamed**, anfaldt os. Kun tre Maaneder ere forløbne, siden hans Udsendte ved pludseligt Overfald ødelagde **Abduls** Borg; hans flygtende Sønner bare ham hid, for derpaa at vende tilbage, og døe i Striden mod Voldsmændene. Ak, at det var saa, eller at de vendte hid tilbage, og levede, som jeg, i Fred, og døde, som snart jeg skal,

ubemærket. Ak kun Tanken om dem, og om min elskede Zulmas Skiebne, efter min Bortgang — betynger mine sidste Øieblikke. Dog Alla lever, og hans Hellige." —

"Abdul! sagde Hamed, og jeg er din Giest! Jeg — kiend ham, Voldsmanden, din Fiende Hamed! Hamed, hvis Krigere bragte dig hid; Hamed, som søgte Storhed ved at giøre de tappre men fredelige Usbeker til Iraks Undersaatter; Hamed, som omvanker her forladt mellem Klipperne, forladt, foragtet, forglemt. Ei engang Hyrderne, ei en Zulma, skal hædre mine ujordede Been med en Blomst og en Taare."

Det gjorde Indtryk paa Oldingen, at samles med Hamed i sin Grotte; men det forvirrede ham ikke, forandrede ikke hans Opførsel mod sin Gjæst. Natten blev hendreven med gjensidig Fortælling om begges Skjebne. Ulykke stiftede Venskab, og Venskaber, som fælles Vanheld stifte, knyttes let og fast.

Zulma gysede ved at betragte ham, da hun havde hørt hans Navn. Abduls Omgang med hans ulykkelige Fiende var hende en Lære til snart dog at taale hans Aasyn. Da Dagningen fremskinnede, var Abdul ei endnu kommen til Ende med at overbevise Hamed om Navnkundighedens Ubetydelighed mod den Fred, som trods alle Ulykker endnu hvilede om Oldingens Leie.

Om Morgenen fulgte Hamed **Zulma** op i Fjeldet, for at finde og samle de alt halv tæmmede Faar, hun der havde fundet, og gjort fortrolige, og hvis Melk hun bragte sin Fader. Han plukkede Frugter, fulgte hende tilbage til Grotten, fortsatte Samtalerne med **Abdul**, beredte sig selv en Bolig eller et Leie i en af de nærmeste Grotter, og levede saaledes med Fyrsten af Curdistan, og Prindsessen i nogle Dage. Hans Samtaler med **Zulma** paa deres Vandringer vare mere overtalende end Abduls. Den ulykkelige Hamed begyndte, at glemme sin Storheds Drømme.

Han begyndte at finde Tilfredshed med dette Liv, ved at dele Taarer, Fortrolighed, Glæde og Andagt, og Alt, med Abdul og hans Datter, da en Dag Abduls to Sønner kom tilbage til Faderen, medens Zulma og Prindsen vare borte. De forkyndte, at have samlet Folk nok til, med Sikkerhed at betvinge de tilbageblevne Irakere. Abdul fortalte dem den Irakske Prindses Nærværelse, og havde alt forekommet al uvenlig Modtagelse, da han og Zulma kom hjem.

Fælles Sag mod fælles Fiender stiftede strax Venskab mellem Abduls Sønner og Hamed. Han fulgte dem til Hæren, og blev deres Anfører for sin Krigsklogskabs, og elsket af dem for den før savnede Blidheds Skyld, som Zulma og Abdul havde indprentet

hans Bryst. Han seirede let over de svage slet anførte Irakere, satte Abdul igjen paa Tronen, og blev tilbedet af hele Curdistan.

Og nu med en Hær af velvalgte Curdistaner vendte han tilbage til Bassora, gjennem de Strækninger, han selv havde undertvunget, for at stifte Venskab imellem Storherrens Stater og Curdistan, som han havde overtydet om Fordelen af, at være i nogen Maade hiin store Magt undergiven, fremfor at leve udsat for dens Anfald.

Alt førend hans første Afreise var hans Fader død, og hans ældste Broder i hans Sted sat til Pacha. Osmin havde i hans Fraværelse saaledes mættet sig af Nydelsen af det, han kaldte Lykkalighed, at han, kjed af alt, forhadt og afskyet, fandtes dræbt i sin Seng, man sagde, af en af hans Hofmænd, der havde sit Harem for skjønt forsynet, til at nyde det i Ro under denne Pacha. Kublai var stedse Divanets Skriver og Pachaens, nøiedes ret vel dermed, og ønskede intet høiere. Paa hele Iraks Begjering, thi man lærde snart at kjende og elske ham, blev Hamed i den dræbte Broders Sted valgt til Pacha.

Hans gamle Drømme, og den dermed forbundne Utilfredshed, begyndte snart at vende tilbage. Han reiste ligesaa snart til Irak, fandt Zulma, Prindsessen, hverken mere eller mindre elskværdig, end han

havde fundet hende, som Hyrdinde. Hun blev hans Gemal. Begge bleve tilbedede i alle Egne, lige fra Caucasus, til der, hvor Euphrat kysser det paradisiske Bassoras Mure. Han opnaaede, uden at jage derefter, al den Hæder, han før saa stormisk søgte, og langt mere; thi Blidhed og Velgjørenhed vandt ham alles Hjerter. Skjaldene besang ham i udødelige Sange; og i disse lyder endnu Hameds Navn og Roes, mere elsket end nogen Helts eller saa kaldet Stors, hele Jorden om.

Til Læseren.

Undertegnede, som her har den Ære at forelægge Publikum det første Bind af sin afdøde Vens, Etatsraad Ridder Prams, efterladte poetiske Skrifter, har, som ovenfor er seet, havt den Lykke, at kunne pryde det, saavel med Tilegnelse, som Fortale, fra Digterens egen Haand, der skjøndt ikke af ham oprindeligen bestemte til dette Brug, neppe kunne tænkes eller ønskes passeligere dertil.

Tilegnelsen, Vaaren, en Hymne, tilskrevet vor daværende Kronprinds, i hin hans uforglemmelige Vaar 1784, i det den fortolker Forf. uforandret taknemlige Sindelag mod denne hans alle Alderes Velynder og Velgjører, saadant, som han paa hans uforglemmelige Afskedshøitid saa hjertelig og levende udtrykte det, er tillige mærkelig ved en Afbildning af Danmarks daværende Held under en almindelig Forstyrrelse, som den Læser, der ikke mindes, at Aaret 1783 var betegnet med frygtelige Naturbegivenheder i det sydlige Europa, kunde fristes til at tage figurlig og prophetisk — med Hensyn til Danmarks lykkelige indvortes Rolighed under Frederiks Scepter, midt iblandt den rædsomme politiske Crisis, der næsten samtlige disse 40 Aar har rystet det øvrige Europa, og hvis Rystninger vel neppe endnu ere ganske tilende — medens det bogstavelig og historisk om hine Naturphenomener er sagt. Den er her meddeelt efter et separat Aftryk, uden Bogtrykkers og Trykkesteds Navn.

Fortalen til de tilkommende Skrifter, aftrykt af den Poesiesamling, han i Forening med mig hos vor Ungdoms

Ven, Boghandler Iversen i Odense udgav — 1783 — stemmer saa fuldelig med, hvad han til sine seneste Dage, i Tilegnelsen af den oversatte Cingiskan til Digteren Oehlenschläger, og flere Steder, har vedkjendt sig, at den vel egner sig til det Sted, den her er tildeelt, ligesom ogsaa dens næstsidste fire Linier sikkerlig ville findes, og længe vedblive at findes en sandru Spaadom.

Skjøndt jeg imidlertid saaledes har kunnet overlade saa vel Tilegnerens som Forerindrerens Hverv i de bedste Hænder, skylder jeg dog med et Par Ord at gjøre Læseren Rede for, hvorledes jeg har efterkommet det kjære Kald, min hedengangne Ven har hædret mig med, hvad jeg her har givet, og hvorfra jeg har taget det.

Efter Forf. udtrykkelige Ønske i hans efterladte sidste Villie begynder Samlingen af hans Digte, med de Oversættelser efter Musæus og Ovid, som Selskabet til de skjønne Videnskabers Fremme gav et hæderligt Sted i deres Samlingers 14de Stykke, samt det sammesteds indrykkede kronede Priisdigt, Heroiden Philippa til Erik, hvortil, ligeledes efter hans udtrykkelige Bestemmelse, er føiet hans anden, i riimfrie Vers udarbeidede, Heroide over samme Emne, aftrykt af den ovennævnte odenseiske Poesiesamling for 1783.

I den Overbeviisning, at det saavel for Læserens Interesse, som for Udgavens egen Fremtarv, vilde være bedst, at lade Arbeider af forskjellig Art i nogenlunde chronologisk Orden afløse hinanden, følge herpaa dramatiske Digtninger. Disse begynde, atter efter Digterens Villie, med hans Lagertha, et dramatisk Forsøg, aftrykt i mine dramaturgiske Samlingers tredie og fjerde Stykke, udkommet 1789. Det var mig, da jeg her lod dette aftrykke,

ubekjændt, at der i Aaret 1801 var udkommet en ny, ved Hr. Overkrigscommisair Øst foranstaltet, af Digteren gjennemseet og rettet Udgave deraf. Siden har jeg fundet denne mellem adskillige, mig fra vor fælleds mangeaarige Ven, Prof. Nyrup af Prams Efterladenskab meddeelte Papirer. Jeg har da jævnført den med nærværende Aftryk, og paa det nær, at Heroth deri nævnes som Konge til Østgothland, og hans Undersaatter Gother, kun fundet et Par lidet betydelige Rettelser. Hertil er, ligeledes efter Digterens Ønske, føiet Programmet af det pantomimiske Sørgespil Lagertha, som han i Forening med vor uerstattelige Galleotti bragte paa Scenen, og har jeg troet dette tillige det passeligste Sted, til at meddele de Sange, hvormed Digteren udstyrede Balletten Telemach paa Calypsos Ø.

Hans Opera Olindo og Sophronia følger herpaa, aftrykt af Maanedsskriftet Minerva for 1788, og smigrer Udgiveren sig, at Læserne ville give ham Ret i, at have underkjændt Digterens strænge Dom over dette Drama.

Dernæst følger det hidtil utrykte Skuespil, Negeren, opført med fortjent Bifald paa den danske Skueplads 1791, med de tvende dertil hørende Prologer, der hidtil kun havdes i løse Aftryk, saaledes, som de ved Forestillingen i Skuespilhuset vare uddeelte. Endog om Forf. ikke udtrykkelig havde foreskrevet det, vilde den muntre Aand og det livlige Lune, hvormed de ere udstyrede, gjort Udgiveren det til en kjer Pligt, at bevare dem her.

Bindet sluttes med fem af de Fortællinger i Prosa, ver, som Forf. selv i sin ovenomtalte sidste Villie med Sandhed har sagt, ikke lidet bidroge til, at Maanedsskriftet Minerva, som han prydede dermed, i sin Tid læstes af

hele Verden. De fire her meddeelte, Jørgen, en Dosmers Levnetsbeskrivelse, Hans Kruuskop, Harun Alraschid og Moabdar, og Hamed, ere aftrykte af nysnævnte Tidsskrift, og haaber Udg. at have hævet de Hindringer, Forf. frygtede for, at skulle modsætte den Meddelelsen af hin sidste. Den liden Fortælling, Harun Alraschid og Viziren, har Udg. fundet mellem Prams Haandskrifter, og er den formodentlig utrykt; en tilføiet Note siger imidlertid, at den er efter en tydsk Fortælling i Genius der Zeit, altsaa formodentlig af Khre. Hennings, en Mand, hvis mangeaarige Yndest, Venskab, og Medarbeidning har været, og er Digterens og Udgiverens Stolthed.

Og overgives saaledes herved dette Bind med tillidsfuld Ærbødighed til den pramske Musas Yndere og Skjønnere.

Bakkeh. Vaaren 1824.

K. L. Rahbek.

Rettelser i Lagertha.

S. 69. Den gamle Fader skrækked Regners Rygte,
Af Frygt betvungen loved han ham Thora.
Læs: Den gamle Fader, skrækket af hans Rygte,
Af Frygt betvungen loved ham sin Thora.
S. 84 nederste Linie. Hun saae, læs: Han saae.